

26 ก.ค. 2538

สำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวยจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวย
IDIOMS IN BOXING FROM NEWSPAPERS AND BOXING MAGAZINES

มหาวิทยาลัยมหิดล
จาก
"ศัพท์มวยไทย" อ. ม. ช. ช. ช.

ว่าที่ร้อยตรี วัชรินทร์ แสงคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

๐๗

ค. 3126

2538

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2538

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ส่วนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผอมวยจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารผอมวย

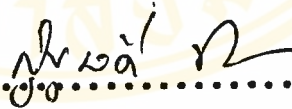
.....
ว่าที่ร้อยตรี ภูมิกร แสงคำ
ผู้วิจัย

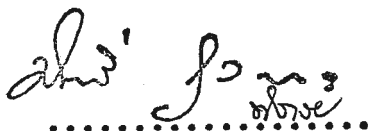
.....
คุณหญิงสุรียา รตนกุล Ph.D.
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
นวนิธิ อัญโพธิ์ Ph.D.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
สุชมาวดี ขำหิรัญ M.A.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
มนตรี จุลสมัย พ.บ., Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

.....
ภัทธยา ยิมเรวัต Ph.D.
รักษาราชการแทน

ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่ายจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวย

ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2538

.....
ว่าที่ร้อยตรี ภูมิกร แสงคำ
ผู้วิจัย

.....
คุณหญิงสุริยา รัตนกุล Ph.D.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
นวนิธิ อยู่โพธิ์ Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
สุขุมารักษ์ ชำหิรัญ M.A.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ภัททิยา ยิมเรวัต Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
มนตรี จุลสมัย พ.บ., Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
คุณหญิงสุริยา รัตนกุล Ph.D.
ผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ว่าที่ร้อยตรี อนุรักษ์ แสงคำ

วัน เดือน ปีเกิด 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2513

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม พ.ศ.2531 - 2535 :
ศึกษาศาสตร์บัณฑิต(เอกภาษาอังกฤษ)
มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ.2535 - 2538 :
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาภาษาศาสตร์

ทุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ก็ด้วยความอนุเคราะห์จาก
รองศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำ
แนะนำ พร้อมทั้งกรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวนิธิ อยู่โพธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชุมาวดี ชำหิรัญ
และ อาจารย์ ดร.ภัทธิตยา ยิมเรวัต ซึ่งอาจารย์ได้กรุณาให้คำแนะนำ ท้วงติงข้อบกพร่อง
และแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาบางส่วน จึงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างจริงใจ
ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณไพโร บัญยาฉัตร (รองกรรมการสหพันธ์มวยนานาชาติ) และ
คุณพิษณุ นิลกลัด (บรรณาธิการหนังสือมวยเอก และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬามวย)
ซึ่ง เป็นผู้ให้ความอนุเคราะห์ทางด้านข้อมูล

และผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลงมิได้ หากผู้วิจัยไม่ได้รับการสนับสนุนจากคุณพ่อ
คุณแม่ ที่กรุณาช่วยทางด้านงานจัดพิมพ์รูปเล่มและให้กำลังใจเสมอมา สุดท้ายนี้ ผู้วิจัย
ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือ
และให้กำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของทุกท่าน และขอขอบคุณจากใจจริงอีกครั้งไว้
ณ ที่นี้ด้วย

ว่าที่ร้อยตรี วัชรินทร์ แสงคำ

ชื่อวิทยานิพนธ์ สำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่ายจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวย
 ผู้วิจัย ว่าที่ร้อยตรี ภูมิกรการ์ แสงคำ
 ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

คุณหญิงสุรียา	รัตนกุล	Ph.D.
นาวันนี	อู่โพธิ์	Ph.D.
สุชมาวดี	ชำหิรัญ	M.A.

วันที่สำเร็จการศึกษา 22 พฤษภาคม พ.ศ.2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่าย ในแง่ของลักษณะ ส่วนประกอบของโครงสร้างและความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่าย โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์มวย และนิตยสารมวย ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ.2536

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ แบ่งเป็น 5 บท คือ บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงความสำคัญและที่มาของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตในการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 2 กล่าวถึงลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่าย บทที่ 3 กล่าวถึงส่วนประกอบของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่าย บทที่ 4 กล่าวถึงความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่าย บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า สำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาผ่าย มีลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะที่แตกต่างไปจากภาษาปกติ เช่น การใช้คำสแลง การใช้คำสมญานาม การใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศ การใช้คำศัพท์เทคนิค การใช้คำย่อหรือตัวย่อบางส่วน เป็นต้น ส่วนลักษณะส่วนประกอบเป็นคำคำเดียว หรือเป็นวลี หรือเป็นประโยคก็ได้ ส่วนผลการวิเคราะห์ความหมาย

พบว่า มีความหมายเกี่ยวข้องกับความหมายเดิมหรือความหมายรวมเดิมของสำนวนนั้นเป็น 3 แบบ
คือ เป็นความหมายเปรียบเทียบ เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง และเป็นความหมายที่ได้จากเรื่องราว
ลักษณะตัวละคร วิธีการ ฯลฯ จากประเพณี วรรณคดี การละเล่นอื่น ๆ

Thesis Title Idioms in Boxing from Newspapers and Boxing Magazines

Name Natthika Sangkome

Degree Master of Arts (Linguistics)

Thesis Supervisory Committee

Khunying Suriya Ratanakul	Ph.D.
Nawanit Yupho	Ph.D.
Sukhuma-Vadee Khamhiran	M.A.

Date of Graduation 22 May B.E. 2538 (1995)

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study Thai words or word groups used as idiomatic expressions in Boxing : their characteristics, Syntactic Structure and meanings.

The data have been collected from boxing newspapers and magazines issued during July-December 1993

Idioms in Boxing can be grouped with regard to their meaning and reference into three kinds : metaphorical, figurative, and that derived from literature and other aspects of culture.

The thesis has been classified into 5 chapters. The first chapter is an introduction stating the rationale of the study, subject, purpose, scope and related literature. The Second chapter deals with the characteristics of idioms in Boxing. The third chapter deals with their syntactic structure. The fourth chapter deals with their meanings. The last chapter is a conclusion and suggestions for further studies

The thesis has shown that the characteristics of Idioms in Boxing uses many different lexical strategies : for example, usage of slang, nicknames, foreign words, technical terms, and word-clippings. Their components may be a single word, a phrase or a sentence.

สารบัญ

	หน้า
ประวัติผู้วิจัย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตในการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา	3
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	5
1.7 ผลงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1.8 คำย่อต่าง ๆ ที่ในการวิจัย	8
2 ลักษณะของส่วนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวย	10
2.1 ลักษณะของส่วนวนที่เป็นคำ	12
2.1.1 การใช้ศัพท์สูงกว่าปกติ	12
2.1.2 การใช้คำสแลง	12
2.1.3 การใช้คำสมญานามและชื่อเล่น	13
2.1.4 การใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศ	15
2.1.5 การใช้คำเทคนิค	16
2.1.6 การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินความจริง	16
2.1.7 การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ	17
2.1.8 การใช้คำที่บอกลักษณะอาการการเล่นกีฬา	18

	หน้า
2.2 ลักษณะของสำนวนที่เป็นวลี	20
2.2.1 การใช้วลีที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ	20
2.2.2 การใช้วลีสแลง	21
2.2.3 การใช้วลีที่มีคำสมญานาม	21
2.2.4 การใช้วลีที่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศรวมอยู่	23
2.2.5 การใช้วลีที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง	24
2.2.6 การใช้วลีที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ	24
2.2.7 การใช้วลีที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย	24
2.2.8 การใช้วลีหยอกล้อ	25
2.3 ลักษณะของสำนวนที่เป็นประโยค	26
2.3.1 การใช้ประโยคที่มีคำสแลง	26
2.3.2 การใช้ประโยคที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง	26
2.3.3 การใช้ประโยคที่มีความหมายเปรียบเทียบ	27
2.3.4 การใช้ประโยคที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย	28
2.3.5 การใช้ประโยคหยอกล้อ	29
๓ การวิเคราะห์ส่วนประกอบของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬา	
กีฬามวย	30
3.1 ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นคำ	30
3.1.1 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำเดี่ยว	30
3.1.2 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำประสม	36
3.2 ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นวลี	44
3.2.1 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายของคำ	45
3.2.2 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายซึ่งเป็นแบบเสริมสร้อย	57
3.3 ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นประโยค	60
3.3.1 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธานและหน่วยกรรม	60

	หน้า
3.3.2 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วย	
ประธานและหน่วยสกรรมและกรรมตรง	61
4 การวิเคราะห์ความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬา	62
4.1 การเปลี่ยนแปลงความหมายของถ้อยคำเมื่อใช้เป็น	
สำนวน	62
4.1.1 ประเภทที่มีความหมายเปลี่ยนทั้งหมด	62
4.1.2 ประเภทที่มีความหมายเปลี่ยนเฉพาะบางส่วน	63
4.2 ความเกี่ยวข้องระหว่างความหมายเดิมกับความหมาย	
เมื่อใช้เป็นสำนวน	64
4.2.1 ประเภทที่เป็นความหมายเปรียบเทียบ	64
4.2.2 ประเภทที่เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง	72
4.2.3 ประเภทที่เป็นความหมายที่ได้จากเรื่องราว	
ลักษณะตัวละคร วิธีการเล่า จากประเพณี	
วรรณคดี การละเล่นและอื่น ๆ	74
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	89
รายการอักษรย่อที่ใช้ในภาคผนวก ก และคำอธิบายอักษรย่อนั้น	93
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	251
ภาคผนวก ค	265
ภาคผนวก ง	282
ภาคผนวก จ	296
ภาคผนวก ฉ	304

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันการกีฬาถือว่าเป็นสิ่งที่เข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นสิ่งที่มีส่วนช่วยนำชื่อเสียงเข้ามาสู่ประเทศอีกด้วย กีฬาตั้งเดิมของไทยเราที่มีมานานตั้งแต่โบราณ และปัจจุบันก็ยังเป็นที่นิยมในสังคมก็คือ "มวย" นั่นเอง

มวย เป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งในเชิงกีฬาและการต่อสู้จริง ๆ ศิลปะประเภทนี้มีมาแต่โบราณกาล บรรพบุรุษของชาติไทยได้ฝึกฝนอบรม สั่งสอนลูกบุชไว้เพื่อป้องกันตัวและชาติ บรรดาชายฉกรรจ์ของไทยได้รับการฝึกฝนวิชามวยแทบทุกคน วิทยาการแขนงนี้จึงได้แพร่หลายและคงอยู่คราญเท่าทุกวันนี้ (จรรยา แก่นวงศ์คำ 2530 : 5)

กีฬามวยนั้นถือว่าเป็นกีฬาที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากีฬาประเภทอื่น ๆ และเป็นกีฬายอดนิยมของคนทุกระดับชั้น และการถ่ายทอดข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาประเภทนี้ก็ใช้สื่อหลายชนิดด้วยกัน ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร โดยเฉพาะ หากท่านสังเกตตามแผงขายหนังสือจะพบว่า มีนิตยสารมวยออกมาให้ท่านผู้สนใจติดตามอ่านข่าวเกี่ยวกับกีฬาประเภทนี้อยู่เป็นจำนวนหลายฉบับ ทั่วประเทศไทย เริ่มมีหนังสือพิมพ์มวยโดยเฉพาะ ออกวางจำหน่ายแล้ว ซึ่งก็มีผู้ติดตามอ่านทั้งนิตยสารและหนังสือพิมพ์มวยเหล่านี้เป็นจำนวนมาก

จากการทดลองเก็บข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ถ้อยคำที่ใช้ในการเขียนนิตยสารและหนังสือพิมพ์มวยนั้น มีลักษณะและโครงสร้างพิเศษเฉพาะหลายประการ คือ มักใช้ถ้อยคำหรือประโยคที่มีความหมายต่างไปจากความหมายเดิม เช่น

ตัวอย่าง 1 สีกดาวรุ่งทีวีสี 7 ของซันเค้า คู่เอกชนกัน พิกัด 115 ปอนด์ ได้เสียแนขึ้นมาเขียนมวยไม่กล้าเอาใครเป็นคอก์แล้วกัน เพราะระยะนี้ วีระพล สด เหลือเกิน

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.6)

สด ใช้ในความหมายว่าแข็งแรง กระปรี้กระเปร่า

ตัวอย่าง 2 เจพท์ เปเนค ที่เพิ่งประกาศวางนมไปหมด ๆ

(มวยโลก ฉ.470 น.16)

วางนม ใช้ในความหมายว่า เลิกเล่น, เลิกชกมวย

ตัวอย่าง 3 ขาง แจ วอน เจ้าของแชมป์ OPBF ถึงถิ่นโสม แล้ว

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ถิ่นโสม ใช้ในความหมายว่า ประเทศเกาหลี

คำว่า สด, วางนม, ถิ่นโสม คือ คำที่มีลักษณะแปลกกึ่งกล่าว คำที่มีลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เรียกว่า สำนวน คำเหล่านี้มีอยู่ทั่วไปในหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวยแทบทุกฉบับ

แต่น่าเสียดายที่การใช้สำนวนประกอบการ เขียนในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เหล่านั้น สื่อความหมายได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร เพราะเราไม่เข้าใจความหมายของสำนวนหรือ ใช้สำนวนผิด ควดยเหตุผลกึ่งกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสำนวนที่ใช้ในกีฬา มวย ว่ามีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบอย่างไร และที่สำคัญ มีความหมายที่ใช้ในวงการนี้ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวย
- 1.2.2 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของสำนวนที่ใช้ในวงการ กีฬามวย
- 1.2.3 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ความหมายของแต่ละสำนวนที่ใช้ในวงการ กีฬามวย
- 1.2.4 เพื่อรวบรวมสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวยไว้ในที่ที่เดียว สะดวกต่อการ ค้นคว้า

1.3 ขอบเขตในการศึกษา

- 1.3.1 ศึกษาเฉพาะสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวยไทย และมวยสากลเท่านั้น
- 1.3.2 ศึกษา รวบรวม สำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวยจากนิตยสารมวยโดยเฉพาะ หนังสือพิมพ์มวยโดยเฉพาะ และหนังสือพิมพ์กีฬาคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับมวย เท่านั้น
- 1.3.3 ผู้วิจัยจะเก็บเฉพาะสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวยในภาษาไทยสมัย ปัจจุบันคือ เริ่มเก็บตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2536 - 31 ธันวาคม 2536

1.3.4 ข้อมูลที่เก็บจะถูกรวบรวมทำ แม่- ลูกไม้วัยไทย เท่าที่รวบรวมได้ในระยะเวลาที่กำหนด

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะ ส่วนประกอบ ความหมาย ของสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษาวิจัย
- 1.4.2 เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาคำอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกวีศึกษามวยให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น
- 1.4.3 ได้รายการสำนวน เฉพาะที่ใช้ในวงการศึกษาวิจัย ซึ่งเปรียบเสมือนได้พจนานุกรมสำนวนมวยในสมัยปัจจุบัน 1 เล่ม
- 1.4.4 เป็นประโยชน์ต่อการ เรียนการสอนวิชามวย โดยเฉพาะทางด้านความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษาวิจัย
- 1.4.5 เป็นข้อมูลให้วิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ในด้านอื่น ๆ ต่อไป เช่น การศึกษาภาษาเฉพาะกลุ่มอาชีพ การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษาวิจัยในอดีตและปัจจุบัน

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

1.5.1 วิจัยเอกสาร

วิจัยบทความ หนังสือ และงานวิจัย ทั้งของในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่จะศึกษา ตลอดจนพิจารณารูปแบบของการศึกษาสำนวนจากผลงานของนักภาษาศาสตร์ที่สนใจทางด้านนี้

1.5.2 การ เก็บข้อมูล

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษาวิจัยปี 2536 จึงกำหนดระยะเวลาที่จะเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2536 รวมเป็นเวลา 6 เดือน แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นิตยสารมวย หนังสือพิมพ์มวย และหนังสือพิมพ์กีฬารายวันทั่วไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

นิตยสารมวยรายสัปดาห์มี 9 ฉบับ ได้แก่

1. นิตยสารมวยโลก
2. นิตยสารขอกนักสู้
3. นิตยสารมวยคู่
4. นิตยสารจักรวาลมวย
5. นิตยสารแชมป์
6. นิตยสารขอกมวยเอก
7. นิตยสารมวยสยาม
8. นิตยสารมวยอาณาจักร
9. นิตยสารมวย ที.วี.

หนังสือพิมพ์มวยรายวันมี 1 ฉบับ ได้แก่ มวยสยามรายวัน

หนังสือพิมพ์กีฬารายวันมี 2 ฉบับ ได้แก่

1. หนังสือพิมพ์โลกกีฬา
2. หนังสือพิมพ์สยามกีฬา

ทั้งนี้ สำหรับหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน จะเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะคอลัมน์
ที่เกี่ยวข้องมวยเท่านั้น

การสุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้การเก็บข้อมูลทำได้อย่างทั่วถึงไม่ซ้ำซ้อน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต
การเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างจากหนังสือแต่ละประเภทแตกต่างกันดังนี้

นิตยสารมวยรายสัปดาห์ จะเลือกเก็บทุกสัปดาห์ โดยจะเก็บสัปดาห์ละ
1 ฉบับ ตามลำดับข้างต้น เช่น สัปดาห์ที่ 1 เก็บจากนิตยสารมวยโลก สัปดาห์ที่ 2 เก็บจาก
นิตยสารขอกนักสู้ เป็นต้น

หนังสือพิมพ์มวยรายวัน จะเก็บทุกวัน ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม
2536 รวมทั้งสิ้น 184 ฉบับ

หนังสือพิมพ์กีฬารายวัน จะเก็บทุกวัน โดยสลับกัน ระหว่างหนังสือพิมพ์
โลกกีฬา กับหนังสือพิมพ์สยามกีฬา ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2536 รวมทั้งสิ้น
184 ฉบับ

โดยรวมแหล่งข้อมูลทั้งสิ้น 395 ฉบับ

1.5.3 การจัดระเบียบข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยนำมาจัดบันทึกลงบัตรคำ โดยจำแนกตาม
ชั้นตอนดังนี้

ชั้นที่หนึ่ง : แยกตามลักษณะของสำนวน เช่น ลักษณะที่เป็นคำศัพท์ ก็
สามารถแยกย่อยได้อีก ได้แก่ การใช้คำสแลง การใช้คำศัพท์เทคนิค

ชั้นที่สอง : แยกตามประเภทส่วนประกอบของสำนวน เช่น ประเภท
ที่มีส่วนประกอบเป็นคำ ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นวลี ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นประโยค

ชั้นที่สาม : แยกตามความหมายของถ้อยคำ เช่น ประเภทที่มีความหมาย
เปลี่ยนทั้งหมด ประเภทที่มีความหมายเปลี่ยนบางส่วน

ในการบันทึกข้อมูลแต่ละข้อมูลลงบัตรคำนั้น ผู้วิจัยจะลงที่มาของข้อมูล
กำกับไว้ด้วย เช่น สยามกีฬา น.61 2 ต.ค.2536 น.2 เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการ
อ้างอิง

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจำแนกออกตามชั้นตอนดังกล่าวแล้วโดยย่อได้ดังนี้

1.5.4.1 วิเคราะห์ลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษา

1.5.4.2 วิเคราะห์ส่วนประกอบของสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษา

1.5.4.3 วิเคราะห์ความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

1.6.1 วงการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในทุกระดับ ไม่ว่าจะ
จะเป็นการบรรยายการแข่งขันมวย การรายงานผลการแข่งขัน การแจ้งกำหนดการ
แข่งขัน การพนันมวย รวมทั้งผู้ร่วมและมีส่วนร่วมในการแข่งขันมวยทั้งหมด อันได้แก่ นักมวย
ผู้ฝึกซ้อม ผู้ควบคุมค่าย กรรมการบนสังเวียน สถานที่ชก ตลอดจนคำวิจารณ์และข้อคิด
เกี่ยวกับการแข่งขัน ทั้งล่วงหน้าและภายหลังการแข่งขัน การบรรยายการแข่งขันมวยนั้น
จะครอบคลุมทั้งมวยสมัครเล่นและมวยอาชีพด้วย

1.6.2 สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่มีใดมีความหมายตรงไปตรงมาตามตัวอักษร
หรือแปลตามรากศัพท์ แต่เป็นถ้อยคำที่มีความหมายเป็นอย่างอื่น คือเป็นชั้นเชิงชวนให้คิด

ซึ่งอาจจะเป็นในเชิง เปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย(ไชสิริ ปราโมช ณ อยุรยา 2529 : 4)

1.6.3 คำเดี่ยว หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระเพียงหน่วยเดียวเท่านั้น อาจเป็นคำไทย หรือคำที่ยืมจากภาษาต่างประเทศก็ได้ ถ้าเป็นคำที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ จะพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยคำจากหน้าที่ที่ปรากฏในภาษาไทย

1.6.4 คำประสม หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาทำหน้าที่รวมกันแล้วเป็นคำคำเดียว ซึ่งหน่วยคำอิสระที่มารวมกันเป็นคำประสมแล้วนั้น ไม่สามารถแยกจากกันได้ ฉะนั้น จึงไม่อาจจะมีคำอันมาแทรกระหว่างหน่วยคำอิสระนั้น ๆ

1.6.5 การพิจารณาโครงสร้างของวลีและประโยค จะใช้คำจำกัดความที่ถือตามหนังสือโครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ ของ ดร.วิจิตร ณ านนท์ ทั้งนี้ทั้งนี้ คำศัพท์บางคำอาจแตกต่างกันไปบ้าง ซึ่งจะได้อธิบายไว้เฉพาะแห่ง

1.7 ผลงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.7.1 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวย

ยงยุทธ พทะเนียบ ได้ศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการบรรยายข่าวกีฬาประเภทต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์ไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการบรรยายข่าวกีฬา (2532 : 146) โดยกล่าวถึงลักษณะภาษาที่ใช้ในการบรรยายข่าวมวยไว้ว่า

ภาษาที่ใช้ในการเขียนบรรยายการแข่งขันมักใช้คำหลักแพลง ซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านข่าวรู้สึกตื่นเต้น สนุกสนานไปกับการแข่งขันนั้นด้วย ซึ่งผู้เขียนได้ใช้เทคนิคต่าง ๆ ทางด้านคำศัพท์ เช่น การใช้ศัพท์สูงกว่าภาษาปกติ การใช้คำสแลง การใช้คำสมญานาม และชื่อเล่น การใช้คำขยายเพื่อบ่งบอกลักษณะของการแข่งขัน การใช้คำยืม การใช้ศัพท์เทคนิค การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ การใช้คำในบริบทที่แปลกไปจากภาษาปกติ การใช้คำบอกลักษณะอาการการเล่น การใช้คำหยอกล้อ ทางด้านประโยค เช่น ประโยคที่มีสกรรมกริยาแต่กรรมไม่ปรากฏ ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกริยา การบอกจำนวนโดยไม่ใช้ลักษณนาม และการใช้ประโยคที่มีโครงสร้างที่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสำนวนต่างประเทศ

1.7.2 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับวิธีที่ใช้ในการศึกษา

1.7.2.1 โครงสร้างส่วนประกอบ

จิราภรณ์ ภัทธาภาณุภัทร (2521 : 8) ได้วิเคราะห์ลักษณะส่วนประกอบของสำนวนในภาษาไทยที่ได้เก็บข้อมูลจากหนังสือ สิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนต่าง ๆ และจากการพูดคุยกับคนไว้ว่า มีลักษณะส่วนประกอบเป็น คำ วลี หรือประโยค ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(1) ลักษณะส่วนประกอบที่เป็นคำ พบว่า มีลักษณะ 2 แบบ

คือ

- ก. ลักษณะเป็นคำเดี่ยว
- ข. ลักษณะเป็นคำประสม

(2) ลักษณะส่วนประกอบเป็น วลี มีลักษณะแตกต่างกันเป็น

2 แบบ คือ

- ก. ประเภทที่ประกอบด้วยคำ และส่วนขยายของคำ
- ข. ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายเป็นแบบ
เสริมสร้อย

(3) ลักษณะส่วนประกอบเป็นประโยค แบ่งออกเป็น 3 แบบ

คือ

- ก. ประกอบด้วยหน่วยสรรพนาม และหน่วยกรรมตรง
- ข. ประกอบด้วยหน่วยประธาน และหน่วยกรรม
- ค. ประกอบด้วยหน่วยประธาน หน่วยสรรพนาม และ
หน่วยกรรมตรง

สุชาดา เทวะณลิน (2531 : 44 - 49) กล่าวถึงคำประสมขึ้นใหม่ไว้ว่า ถ้าคูป้องค์ประกอบแยกทีละส่วนจะไม่ใช้คำสแลง แต่ถ้ารวมเป็นคำประสมจึงจะให้ความหมายเชิงสแลง ซึ่งมีการละเมิดการเกิดร่วมกันในแบบอุปมาอุปมัย เพื่ออ้างถึงสิ่งที่เป็นความหมายเฉพาะ จึงต้องมีการหาคำขึ้นใช้ในลักษณะของการนำคำในภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศมาประสมขึ้นใช้ใหม่ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- (1) คำประสมประกอบด้วยคำไทย และคำไทย
- (2) คำประสมประกอบด้วยคำไทยและคำยืมภาษาต่างประเทศ
- (3) คำประสมประกอบด้วยคำยืมภาษาต่างประเทศและคำไทย

(4) คำประสมประกอบด้วยคำยืมภาษาต่างประเทศ และ คำกำหนดให้สื่อความหมายด้วยเสียง

1.7.2.2 ความหมายของสำนวน

ไชลิรี ปรามโฆษ ณ อรุณยา ได้ศึกษาความหมายของสำนวนไทย และได้ศึกษาในคำประวัติของคำที่ใช้เป็นสำนวน ทั้งยังศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำจาก สมัยอดีตและปัจจุบัน โดยอธิบายความหมายและที่มาของแต่ละสำนวน ตัวอย่างเช่น

สู้จนเย็บตา (สู้จนยิบตา)

ที่มา : ผลของสำนวน มาจากการพินิจชนไก่.. การเย็บตาก็คือไก่ถูกแทงจนหน้าตาฉีก ก็เย็บแล้วให้สู้อีก คำว่า "เย็บตา" เลยกลายเป็นสำนวน

ประเทือง คล้ายสุบรรณ ได้รวบรวมสำนวนไทยโดยแบ่งออกตามความหมายของสำนวน เช่น สำนวนที่เกี่ยวกับคน สำนวนที่เกี่ยวกับร่างกาย และได้เก็บรวบรวมสำนวนเรียงตามลำดับอักษร พร้อมทั้งอธิบายความหมายอย่างสั้น ๆ ในหนังสือ สำนวนไทย

1.8 คำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

1.8.1	นิตยสารมวยโลก	ย่อว่า มวยโลก
1.8.2	นิตยสารขอกนักสู้	ย่อว่า ขอกนักสู้
1.8.3	นิตยสารมวยคู่	ย่อว่า มวยคู่
1.8.4	นิตยสารจักรวาลมวย	ย่อว่า จักรวาลมวย
1.8.5	นิตยสารแชมป์	ย่อว่า แชมป์
1.8.6	นิตยสารขอกมวยเอก	ย่อว่า ขอกมวยเอก
1.8.7	นิตยสารมวยสยาม	ย่อว่า มวยสยาม
1.8.8	นิตยสารมวยอาณาจักร	ย่อว่า มวยอาณาจักร
1.8.9	นิตยสารมวยทีวี	ย่อว่า มวยทีวี

1.8.10	หนังสือพิมพ์สยามกีฬา	ย่อว่า สยามกีฬา
1.8.11	หนังสือพิมพ์โลกกีฬา	ย่อว่า โลกกีฬา
1.8.12	หนังสือพิมพ์มวยสยามรายวัน	ย่อว่า มวยสยามรายวัน
1.8.13	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน	ย่อว่า พจน.
1.8.14	ฉบับที่	ย่อว่า ฉ.
1.8.15	หน้า	ย่อว่า น.

บทที่ 2

ลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษา

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ในการเขียนข่าวการศึกษา ตามหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารนั้น มีการใช้ภาษาที่ไม่ตรงไปตรงมา ตามความหมายเดิม โดยภาษาที่ใช้ อาจมีความหมาย กว้างออกหรือแคบเข้า ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการใช้สำนวนในงานเขียนข่าวศึกษานี้มีลักษณะที่เป็นทั้ง คำ วลี และประโยค อันเรียกได้ว่าเป็นระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของการบรรยายข่าวการศึกษา โดยแยกเป็นประเภทต่าง ๆ กัน ดังนี้

2.1 ลักษณะของสำนวนที่เป็นคำ

- 2.1.1 การใช้ศัพท์สูงกว่าภาษาปกติ
- 2.1.2 การใช้คำสแลง
- 2.1.3 การใช้คำสมญานาม
- 2.1.4 การยืมคำจากภาษาต่างประเทศ
- 2.1.5 การใช้คำศัพท์เทคนิค
- 2.1.6 การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง
- 2.1.7 การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ
- 2.1.8 การใช้คำที่บอกลักษณะวิธีการขกมวย

2.2 ลักษณะของสำนวนที่เป็นวลี

- 2.2.1 การใช้วลีที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ
- 2.2.2 การใช้วลีสแลง
- 2.2.3 การใช้วลีสมญานาม
- 2.2.4 การใช้วลีที่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศรวมอยู่
- 2.2.5 การใช้วลีที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง

- 2.2.6 การใช้วลีที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ
- 2.2.7 การใช้วลีที่บอกลักษณะอาการการเล่น
- 2.2.8 การใช้วลีหยอกล้อ

2.3 ลักษณะของสำนวนที่เป็นประโยค

- 2.3.1 การใช้ประโยคที่มีคำสั่ง
- 2.3.2 การใช้ประโยคที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง
- 2.3.3 การใช้ประโยคที่มีความหมายเปรียบเทียบ
- 2.3.4 การใช้ประโยคที่บอกลักษณะวิธีการขมว้ย
- 2.3.5 การใช้ประโยคหยอกล้อ

2.1 ลักษณะของสำนวนที่เป็นคำ

ลักษณะของสำนวนที่เป็นคำนั้น มีหลายลักษณะด้วยกัน ซึ่งจากข้อมูลที่พบและจัดแยกลักษณะ สามารถจำแนกลักษณะของสำนวนที่เป็นคำได้ดังนี้

2.1.1 การใช้ศัพท์สูงกว่าภาษาปกติ หมายถึงการใช้คำซึ่งจะไม่ใช้ในภาษาพูดปกติ หรือในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป ทั้งนี้รวมถึงคำราชาศัพท์และคำที่ใช้ในภาษาที่เป็นทางการ รวมถึงคำที่ใช้ในสำนวนประพันธ์ (Poetic Style)

จากการศึกษาสำนวนที่ใช้ในการเขียนข่าวก็พบว่ามีการใช้คำศัพท์ซึ่งจัดเป็นการใช้ศัพท์สูงกว่าภาษาปกติดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 พิศขอมมาอย่างดีเพื่อแก้มือ โดยเฉพาและแล้วซูปเปอร์เบียดลูกพอสั่น ก็ทำให้ บันดงเล็ก ลูกพลกั๊ง พบกับคำว่า "ปราชัย" เป็นครั้งแรก

(มวยสยาม ฉ.691 น.20)

ผู้เขียนกล่าวบรรยายถึง การแข่งขันชกมวยระหว่างซูปเปอร์เบียด ลูกพอสั่น ที่ทำให้ บันดงเล็ก ลูกพลกั๊ง พ่ายแพ้ไป โดยใช้คำว่า "ปราชัย" ซึ่งเป็นภาษาสูงกว่าปกติ

ตัวอย่างที่ 2 "แผลเก่าเปิดกว้าง จนแพทย์สายเศียร ได้รับความชุ่มมือลงมา พลิกความคาดหมายสุดสวย"

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.12)

ผู้เขียนข่าวกล่าวถึง แผลที่เปิดกว้างจนแพทย์สนามสายเศียร ซึ่งคำว่า เศียร ในที่นี้ในภาษาปกติใช้เป็นการราชาศัพท์ คำหนึ่งหมายถึง "หัว" (พจน. จ.774)

ตัวอย่างที่ 3 "คนคุ่มางตาไปเพราะพระพิรุณท่าเหคุ"

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.33)

จากข่าวผู้บรรยายกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คนคุ่มางตาไปเพราะพระพิรุณ ซึ่งคำนี้ในภาษาปกติใช้เป็นการราชาศัพท์คำหนึ่ง หมายถึง ฝน ความหมายของคำว่า พระพิรุณ ในข่าวข้างบนนี้ โดยธรรมชาติจะใช้คำว่า ฝนตก

2.1.2 การใช้คำสแลง (Slang) หรือ เรียกอีกอย่างว่า คำคะนอง ซึ่งได้มีการให้ความหมายไว้มากมาย แต่ในที่นี้จะถือความหมายตาม สุชาดา เทเวณลิน (2531

: 17) ใ้กล่าวไว้ว่า

1. เป็นภาษาที่จัดอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน(sub - standard) และไม่เป็นที่ยอมรับในการใช้อย่างเป็นทางการ
2. เป็นคำที่ให้ความหมายเชิงอารมณ์(affective meaning) ที่ช่วยบอกความมีชีวิตชีวา คลกขบขัน หรือให้ภาพพจน์ใหม่ ทำให้มีพลังภาษาขึ้น
3. เป็นคำที่มีระยะเวลาไม่นาน มักจะเลิกใช้ไปเพราะหมดความนิยม หรือมีการยอมรับจนเป็นภาษามาตรฐาน
4. เป็นภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่ม และกลุ่มนี้อาจเป็นกลุ่มใหญ่หรือเล็กก็ได้ และเป็นกลุ่มที่สมาชิกของกลุ่มมีความใกล้ชิดกัน

จากนิยามข้างต้นประกอบกับการศึกษาสำนวนที่ใช้ในวงการศึกษาแล้วพบว่า มีการใช้คำสแลงเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากชาวศึกษานิเทศศาสตร์เป็นชาวที่ค่อนข้างทันสมัย ทำให้ผู้อ่านรู้สึกคุ้นเคยมีชีวิตชีวา ซึ่งคำสแลงมีคุณสมบัติข้อนี้อยู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ระคม นักข่าว... นักเขียน รุ่นเก่าส์ และรุ่นใหม่ ไฟแรง ร่วมกันผลิตผลงาน"

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.34)

คำว่า รุ่นเก่าส์ ข้างบนนี้ ผู้เขียนใช้บรรยายนักเขียนที่เก่ง มีความสามารถในการเขียนข่าว

ตัวอย่างที่ 2 "จอมภพเล็ก ส.สุมาลี... เจอกูชกตัวโตไม่ความมันส์ ต้านไม่ไหว"

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.22)

ผู้เขียนชาวศึกษานิเทศศาสตร์ใช้คำว่า มันส์แทนคำว่า สนุกมาก

2.1.3 การใช้คำสมญานามและชื่อเล่น

คำสมญานามนั้น ลาวัญย์ โชคามะระ (2522 : 154) เรียกว่า นามบนเวที ซึ่งคำลักษณะนี้ ลาวัญย์ กล่าวว่า ปรากฏเป็นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในช่วงปี พ.ศ. 2468 โดยครั้งแรกใช้สำหรับผู้แสดงโขนละคร เพราะผู้แสดงสมัยนั้นส่วนมากจะเป็นผู้มีเกียรติสูงตั้งแต่องค์พระมหากษัตริย์ และพระญาติวงศ์ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งจำเป็นจะต้องพิมพ์ชื่อผู้แสดงลงในสูจิบัตร พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้ "นามบนเวที" พิมพ์

ในสุจริตนั้น ซึ่งพระองค์ทรงใช้ว่า นายราม ณ กรุงเทพ

สำหรับในวงการกีฬานั้น ลาวัญย์ กล่าวว่า "มวยเป็นกีฬาชนิดแรกที่ใช้ เหตุที่ใช้ก็เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบชื่อจริง"

จากการศึกษาข่าวกีฬามวย ผู้วิจัยพบว่าในการเรียกชื่อนักมวยไม่นิยมเรียกชื่อจริงตรง ๆ แต่มักจะเรียกเป็นสมญานาม ซึ่งสมญานามส่วนใหญ่อาจจะบรรยายลักษณะเด่นของนักมวยแต่ละคน หรือชื่อเล่นจริง ๆ ของนักมวยคนนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความรู้สึกคุ้นเคยและจำนักมวยแต่ละคนได้ง่ายยิ่งขึ้น สำหรับรายละเอียดและลักษณะการใช้คำสมญานาม จะขอกล่าวดังต่อไปนี้

การใช้คำสมญานาม โดยเรียกตามลักษณะเด่นของคน

การใช้สมญานามเรียกชื่อนักมวยตามลักษณะเฉพาะตัว และคุณสมบัติเด่นที่เห็นได้ชัดของนักมวยแต่ละคน ทั้งนี้ทั้งนั้น ความเด่นของแต่ละคนนั้นอาจจะเป็นความเด่นทางด้านกายภาพ เช่น ลักษณะรูปร่าง สีผิว หน้าตา นอกจากนี้ความเด่นอาจจะเกิดจากลักษณะท่าทาง กริยา มารยาท และความสามารถเฉพาะตัวของนักมวยแต่ละคน โดยจะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 "....."มนุษย์ไม้" จงสนั่น ลูกคลองบางแก้ว ชกกันไม่เป็นสี่ปีระกขลุ่ย"

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.6)

ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงนักมวยชื่อ จงสนั่น ลูกคลองบางแก้ว โดยใช้สมญานามว่า "มนุษย์ไม้" ซึ่งเป็นการเรียกตามลักษณะการชกที่ จงสนั่น เมื่อถูกชก ดูเหมือนจะไม่รู้สึกอะไร เหมือนมีร่างกายทำด้วยไม้

ตัวอย่างที่ 2 "ศักดิ์คะแนนเดียวจะเป็นไรไป ดีกว่าปล่อยให้อ้อมีคนฮ้วนตีรวน"

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.22)

จากการเสนอข่าวข้างบนนี้ ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงนักมวยชื่อ พันมงคล ฮ.มหาชัย โดยใช้สมญานามว่า ไอ้มีด เพราะมีฝีมือ

2.1.4 การใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศ

การใช้คำยืมซึ่งมักพบมากในการบรรยายข่าวก็หามวย เป็นการใช้คำยืมจากภาษาอังกฤษเกือบทั้งหมด เนื่องจากกีฬาประเภทมวยนั้นเป็นกีฬาสากล กฎ กติกาต่าง ๆ ก็ล้วนแต่เป็นคำศัพท์จากต่างประเทศ การกล่าวถึงคำยืมในหัวข้อนี้จะเป็นการกล่าวถึงเฉพาะคำยืมที่ผู้เขียนข่าวนำมาใช้โดยเป็นคำยืมที่ได้มีคำไทยใช้อยู่แล้ว แต่ไม่นิยมใช้ แต่มักใช้คำทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจนำมารวมกับคำไทยบางคำทำให้เกิดเป็นส่วนวนขึ้น และมักเป็นคำยืมที่นำมาใช้เป็นสแลง ซึ่งจะขอกล่าวให้เห็นเป็นตัวอย่างดังนี้

การใช้คำว่า โนเนม เป็นคำทับศัพท์จากคำว่า No ซึ่งมีความหมายว่า "ไม่มี" และคำว่า Name ซึ่งมีความหมายว่า "ชื่อ" ซึ่งมีความหมายรวมว่า ไม่มีชื่อเสียง มีตัวอย่างการใช้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ประยุทธ์ คำรงค์ดี ถึงแม้จะเป็นนักมวยโนเนม แต่ฝีมือเตะต่อยพอใช้ ความทรหดเต็มร้อย

(มวยโลก ฉ.157 น.31)

การใช้คำว่า โชว์ฟอร์ม เป็นคำทับศัพท์จากคำว่า show ซึ่งมีความหมายว่า "เปิดอวดให้ดู แสดงให้คนทั่วไปได้ดู โค้ชม" (พจน. น.279) และคำว่า Form ซึ่งมีความหมายว่ารูปแบบ คำนี้ไม่ปรากฏในพจนานุกรม มีตัวอย่างการใช้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 2 "ฉัตรชัย โชว์ฟอร์ม สวยสดงดหน้าโรแลนด์ พาสกัว"

(ยอดมวยเอก ฉ.1 น.7)

2.1.5 การใช้คำเทคนิค(Technical Term) คือ คำศัพท์เฉพาะที่ใช้อธิบายเกี่ยวกับวิธีการเล่น ผู้เล่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่น (บงบุทท พุทธเนียด 2532 : 78) ในการบรรยายข่าวกีฬามวยนั้น ผู้เขียนข่าวจำเป็นต้องใช้คำศัพท์เทคนิค ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคำทับศัพท์ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ในคราวนี้ แชลลีย์ ที่เป็นนักมวยในรุ่นไลท์เฮฟวีเวท จะไค้ชกในพิคคของตัวเอง

(มวยโลก น.470 น.5)

คำว่า ไลท์เฮฟวีเวท เป็นศัพท์เทคนิคที่ทับศัพท์มาจากคำว่า Light Heavy weight ซึ่งหมายถึง น้ำหนักพิคคุ่นในการแข่งขันชกมวย ซึ่งตามที่สมาคมมวยสมัครเล่นนานาชาติ (Iaba) ได้กำหนดน้ำหนักของนักมวยรุ่นนี้ไว้ไม่เกิน 81 กิโลกรัม หรือถ้าถือตามสภามวยโลก(WBC) สมาคมมวยโลก(WBA) และสหพันธ์มวยนานาชาติ(IBF) กำหนดไว้คือ จะต้องไม่เกิน 175 ปอนด์

ตัวอย่างที่ 2 "อีแวนเคอร์ โฮลิลิค อคิคแชมป์โลก ทำฟุตเวคไค้ดีมาก"

(จักรวาลมวย น.1006 น.8)

คำว่า ฟุตเวค เป็นศัพท์เทคนิคที่ทับศัพท์ มาจากคำว่า Foot Work ซึ่งหมายถึง การเคลื่อนที่โดยก้าวเท้า รุก-ถอย ในการกีฬา เป็นลักษณะการสืบเท้าไปค้ำหน้า-หลัง-ซ้าย-ขวา เพื่อการทรงตัวและเป็นการเคลื่อนที่หลอกล่อคู่ต่อสู้

2.1.6 การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินความจริง

ในการบรรยายข่าวการแข่งขันกีฬามวยนั้น ผู้เขียนข่าวมักจะใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินกว่าความจริง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพพจน์และหึงยังสร้างความสนุกสนาน น่าตื่นเต้น มีความเข้มข้นในเกมกีฬายิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 "เมียว วูยู่... อ่าลาลังเวียนเลือกเสียแล้ว"

(มวยโลก น.470 น.4)

ผู้เขียนข่าวได้บรรยายถึงการอ่าลาการชกมวยของ เมียว วูยู่ โดยผู้เขียนข่าว

ใช้คำว่า ส้มเขียวเหลือง เป็นที่สังเกตได้ว่าผู้เขียนใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินสภาพความจริง เพราะคำว่าเลือกนั้นทำให้มองเห็นภาพเวทีมวยนองไปด้วยเลือด

ตัวอย่างที่ 2 "เรื่อบบ ว. เลิศมณี ขยี้ ฟ้าอุทัย ศิษย์ชัยวัฒน์"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.36)

จากข่าวที่ผู้เขียนบรรยายตัวอย่างข้างบนนี้ โดยใช้คำว่า ขยี้ ซึ่งในความหมายปกติ หมายถึง ทำลายให้แหลกละเอียด (พจน. น.130)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงลักษณะการใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง และจากตัวอย่างที่ยกมาพอประมาณแล้วนั้น จะสังเกตพบว่า แต่ละคำไม่ว่าจะเป็นคำว่า ส้มเขียวเหลือง หรือขยี้ เหล่านี้ล้วนเป็นคำที่แสดงความน่ากลัว แสดงความรุนแรงนองเลือด ลักษณะเช่นนี้เอง ทำให้ชาวกีฬามวยมีรสนชาติความตื่นเต้น สร้างอารมณ์รวมแก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

2.1.7 การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ

จากลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้ในการบรรยายชาวกีฬามวย ทั้งหมดนั้นยังมีอีกลักษณะหนึ่งที่ใช้คือ การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ ซึ่งทำให้อ่านข่าวมีความรู้สึกและเข้าถึงการแข่งขันได้อย่างละเอียด ทำให้อ่านเกิดมโนภาพ (concept) หรือจินตภาพ (image) ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้คำที่มีความหมายเปรียบเทียบนี้ นั้น มีลักษณะเด่นคือจะเปรียบเทียบของสองสิ่ง ซึ่งสิ่งหนึ่งเป็นนามธรรม เปรียบกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นได้ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 1 "เพิ่งได้รับไฟเขียวจากแก้วโคซี่ ให้กลับมาสู้ในกรุงได้เช่นเดิม"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.18)

จากข่าวดังกล่าวนี้ ผู้เขียนใช้คำว่าไฟเขียว เปรียบเทียบถึงการได้รับการอนุญาตที่ใช้คำว่า ไฟเขียวเพราะว่า ในไฟสัญญาณจราจร ไฟเขียวเป็นสัญญาณที่อนุญาตให้รถผ่านไป

ตัวอย่างที่ 2 ป้อมเพชร นราตรีกุล โคจรมาอ่อนความมันส์กับคู่ปรับ
ผลัดกันรุกผลัดกันรับ ทำคะแนนเบียดกันมาควลงกันต้นเต็นเรืออาร์มพ์ เขียนทรมาณหัวใจ
เหลือกำลังลาก เล่นไม่ถูก ถล่มกันครบยก ตุลาการ คัดสินให้แพลงมา

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

ผู้เขียนให้คำว่า "ตุลาการ" คัดสินให้แพ้ นั่นคือกรรมการตุลาการ คือผู้มี
อำนาจตัดสินสูงสุดในศาล เปรียบได้กับผู้ที่มีอำนาจตัดสินสูงสุดในการชกมวย คือกรรมการ

ตัวอย่างที่ 3 "เวทีสำโรง เคื่อนักคานขามูไรทั้งหลายระวังให้ที ชกคาน
เมื่อไหร่ได้คุยกับตำรวจแน่"

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.2)

ผู้เขียนข่าวบรรยายถึงการเคื่อนจากเวทีสำโรง ที่เคื่อนพวกที่มาเล่นพนันในเวที
แล้วไม่ยอมจ่ายเงิน ผู้เขียนให้คำว่า ชกคาน หมายถึง ชกยกอกเป็นของตัวเอง (แง่งน้อย
บุญเนตร 2528 : 138) และคนที่ยกยกเงินพนันเป็นของตัวเอง หรือคนที่ไม่ยอมจ่าย
เงิน เมื่อแพ้พนัน ผู้เขียนถือว่าเป็นผู้ที่ชกคาน

ตัวอย่างที่ 4 "นักเล่นคนหนึ่งโดยเฉพาะยามที่ตัวเองขึ้นเวทีก็มักจะเคิมพัน
ตัวเองเอาไว้ครั้งละมาก ๆ ถ้าชนะก็ยิ้มรีน แต่ถ่าแพ้ก็มีหลายครั้งที่ต้องหน้าแห้ง"

(มวยสยาม ฉ.691 น.5)

จากตัวอย่างการบรรยายข่าวการแข่งขันการชกมวย ผู้เขียนกล่าวถึงนักเล่น
พนันมวยคนหนึ่งที่ยกเงินให้ตัวเองคราวละมาก ๆ พอชกแพ้ก็จะเสียเงิน ผู้เขียน
ใช้คำว่า หน้าแห้ง ซึ่งหมายถึงอาการของคนที่ต้องเสียเงินมาก ๆ ความรู้สึกจึงแสดงออก
มาทางสีหน้าที่แห้งเหี่ยว เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาดังกล่าวเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้สำนวนที่มี
ความหมายเปรียบเทียบในลักษณะของการหยอกล้อ เพราะผู้ชกชกมันใจในฝีมือชกของตัวเอง
มากจนลงพนันไว้มาก พอแพ้ก็หน้าเหี่ยวแห้ง ไม่มีน้ำมีนวล

2.1.8 การใช้คำที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย

การใช้คำที่บอกลักษณะอาการการเล่น เป็นลักษณะการใช้คำที่แสดงลักษณะท่าทางและอาการการชกมวย เช่น อาการค้อยของนักมวย เป็นต้น การใช้คำที่บอกลักษณะอาการต่าง ๆ นั้น จะเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งที่ทำให้สาระของข่าวมีรายละเอียดปลีกย่อยชัดเจนขึ้น ทั้งยังช่วยสร้างจินตนาการ การแข่งขัน โดยเฉพาะช่วงตอนที่สำคัญ ๆ คำต่าง ๆ ที่ผู้เขียนข่าวใช้นั้น มีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 "เมธี เจตย์พิทักษ์ ยอดมวยเชิงเตะสูงเป็นยูงรำแพน...
ออกจังหวะลีลาทรีวี่ว"

(ยอดมวยเอก น.1 น.63)

จากตัวอย่าง คำทรีวี่ว เป็นคำที่แสดงลักษณะการชกที่ไม่คิดชก เป็นการชกที่มีลีลาสะบัดไปตามลม

ตัวอย่างที่ 2 "ช่วงปลายยกชุนทัพไค้ลูกชยัน วิกเอว ชอยเข้าท่าเอา
อิทธิฤทธิ์ หันรีหันขวาง"

(ยอดมวยเอก น.21 น.44)

ผู้เขียนข่าวบรรยายถึงอาการของนักชกที่ช้อนชุนทัพว่า กำลังออกอาวุธเข้าอย่างเร็วหลาย ๆ ครั้ง กับ อิทธิฤทธิ์

2.2 ลักษณะของสำนวนที่เป็นวลี

จากการสำรวจข้อมูลลักษณะของสำนวนที่เป็นวลีนั้น ก็มีหัวข้อย่อยที่คล้ายกับลักษณะของสำนวนที่เป็นคำเพียงแต่มีบางหัวข้อที่เพิ่มมาหรือไม่พบในบางหัวข้อ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงขออธิบายรายละเอียดเฉพาะหัวข้อที่เพิ่มมาเท่านั้น

๒.๒.๑ การใช้วลีที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "...หลังจากที่ถลอกเนื้ออกจนอาการหายดีแล้วก็ทำท่าว่าจะเลิกมวย
โดยหันไปทำหน้าที่สารตีประจำตัวให้กับ เซียนตี บ้านบึง"

(มวยสยาม ฉ.691 น.31)

จากข่าวบรรยายกล่าวถึงนักมวยคนหนึ่งที่ยากเจ็บจากการชกมวยจนต้องเข้าเฝ้า
คัดลिनใจเลือกอาชีพชกมวย แล้วหันมาทำอาชีพคนขับรถส่วนตัวของ เซียนตี บ้านบึง โดยที่
ผู้บรรยายใช้คำว่า สารตีประจำตัว ซึ่ง "สารตี" เป็นวลีที่ถือเป็นคำที่ฟังดูแล้วให้ความรู้สึก
สูงส่งเกินสภาพความเป็นจริง

ตัวอย่างที่ 2 "เมื่อถวายนังคมครั้งที่ ๒ จนถึงยกมือปกเกมี ทอไปก็ลคมมือเสมอ
คา..."

(แชมป์ ฉ.575 น.6)

ผู้บรรยายข่าวกล่าวถึงกระบวนการในการร่ำมวยไทย สำนวนย่อยประแบ่ง ซึ่ง
ข้อความข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการร่ำมวยไทย คำว่า ปกเกมี หมายถึงการจบ
การถวายนังคม ซึ่งคำ เกมี หมายถึง ศีรษะ ถือเป็นคำราชาศัพท์ ซึ่งผู้วิจัยจัดว่าเป็นการ
ใช้วลีที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ

อนึ่ง ผู้วิจัยขอตั้งข้อสังเกตว่า ชื่อท่าไหว้ครู มักจะเป็นวลีที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ

๒.๒.๒ การใช้วลีสแลง มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "จงสนั่น ลูกทดลองบางแก้ว ชกกันไม่เป็นสับปะรดชลุย"

(ชอกมวยเอก ฉ.21 น.6)

จากการบรรยายข่าวการชกของ จงสนั่น ลูกคลองบางแก้ว ว่าชกไม่ตี โดยผู้เขียนข่าวใช้วลีที่จัดเป็นสแลงว่า ไม่เป็นสับปะรดชกชวย

ตัวอย่างที่ 2 "คนเหล็ก รุ่งโรจน์ เป็นสมาชิกชั้นเอ ของสมาคมักลงทุน พอกร่ำคึกกานเข้า สภาพร่างกายนายกรอบเป็นข้าวเกรียบ"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.17)

ผู้เขียนข่าวบรรยายข่าวของ คนเหล็ก รุ่งโรจน์ ว่าเป็นสมาชิกคนสำคัญของสมาคมักลงทุน โดยใช้วลีสแลงว่า สมาชิกชั้นเอ

ตัวอย่างที่ 3 "จ้าวสิงห์ทอง เฉลิมศรี ไปไม่ถึงดวงดาว โคน โรแลนด์โค โปรคาซิโอ ถลุงหมคประคูล์ ยกสุดท้ายกูไม่จึก"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.43)

จากตัวอย่างของการเสนอข่าวข้างบนนี้ ผู้เขียนข่าวกล่าวถึง นักมวยชื่อ จ้าวสิงห์ทอง เฉลิมศรี ที่ชกแพโรแลนด์โค โปรคาซิโอ ในยกสุดท้ายแบบหมคทางสู้จริง ๆ โดยใช้วลีสแลงว่า กูไม่จึก

2.2.3 การใช้วลีสัญนาม

สำหรับการใช้วลีสัญนามนี้ จากข้อมูลที่พบปรากฏว่า มีการใช้สมัญนาม 2 ลักษณะด้วยกัน คือ การใช้สมัญนามโดยเรียกตามสมัญนามของเมืองหรือจังหวัด หรือประเทศ และการใช้สมัญนามโดยเรียกตามลักษณะเด่นของคน ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

2.2.3.1 การใช้สมัญนามโดยเรียกตามลักษณะเด่นหรือสมัญนามของเมือง หรือจังหวัด หรือประเทศ ซึ่งอาจเป็นสมัญนามที่ได้รับเนื่องจากมีสถานที่สำคัญ ๆ ทางประวัติศาสตร์ ทางภูมิศาสตร์ หรือลักษณะเฉพาะที่เมืองหรือจังหวัด หรือประเทศที่นั้น ๆ เช่น

ตัวอย่างที่ 1 "เมธี เจตย์พิทักษ์ นักชกจากเมืองโอง มาทดสอบน้ำหนักตัวได้ 129 ปอนด์ เกิน 2 ปอนด์ เลยไปวิ่งกินลมชมวิว"

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.2)

จากตัวอย่างข้างบนนี้ ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงนักมวยชื่อ เมธี เจตย์พิทักษ์ โดยผู้เขียนเรียกว่า นักชกจากเมืองโอง ซึ่งจัดว่าเป็นสมญานามของจังหวัดราชบุรี เหตุที่เรียกจังหวัดราชบุรีว่าเมืองโองนั้น เพราะจังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่ผลิตโองมากและมีชื่อเสียงในการค้าขายโอง

ตัวอย่างที่ 2 "ชาว แจ วอน เจ้าของแชมป์ OPBF ถึงถิ่นโสม แล้ว"

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ผู้บรรยายข่าวกล่าวถึงนักมวยที่ชื่อ ชาว แจ วอน ที่เดินทางไปถึงประเทศเกาหลี แล้ว โดยผู้เขียนเรียกประเทศเกาหลีว่า ถิ่นโสม เพราะเกาหลีเป็นประเทศที่มีสมุนไพรชนิดโสมเป็นจำนวนมากจนตาผู้คนเรียกชื่อโสมก็ต้องเป็น โสมเกาหลี

2.2.3.2 การใช้สมญานามโดยเรียกตามลักษณะเด่นของคน
การใช้สมญานามเรียกตามลักษณะเฉพาะตัวและคุณสมบัติเด่นที่เห็นได้ชัดของคน ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วใน 2.1.3 มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "เขาลิมรสของคูกตารางตั้งแต่วัยรุ่น หักมวยมันในคุนนั้นแหละ ออกจากคูกก็กระโจนสู่สังเวียนเลือดในปลายปี 1953 ดูจะอย่างเมามันในฉายา"สิงห์ชู้คูก" "

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.52)

จากข่าวข้างต้น ผู้บรรยายข่าวกล่าวถึงนักมวยชื่อ ซอนนี่ ลิสตัน ซึ่งได้สมญานามว่า สิงห์ชู้คูก เพราะเหตุว่า เพิ่งจะออกจากคูกก็มาชกมวยจนมีชื่อเสียง ฝีมือดี

ตัวอย่างที่ 2 "ชายทลายโลก สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ ทวงแค้นคิงโพลีแห่งที่ขึ้นมาราคาหน้าเสือเหนือกว่า"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.42)

ผู้บรรยายกล่าวถึงนักมวยชื่อ สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ โดยใช้สมญานามตาม
ลักษณะการใช้แข้งซ้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพว่า ซ้ายทะเลลายโลก

2.2.4 การใช้วลีที่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศรวมอยู่ มีตัวอย่างการใช้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "น้องณรงค์ ลูกสำรอง พกพาคีกรี้ แชมเปียน วิ่งสังกะสี เคนมุก
ชยี้ คีลาชัย ว.ปรีชา"

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 ท.15)

จากตัวอย่างการบรรยายข้างต้น ผู้เขียนมีวลี แชมเปียน วิ่งสังกะสี ซึ่งมี
คำยืมจากภาษาต่างประเทศคือคำว่า แชมเปียน มาจากคำ Champion : person or animal
that has won a competition of skill, strength, etc., a sporting
competition (Longman 1987 : 158) ในที่นี้หมายถึงผู้ชนะเลิศนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 2 "ไอ้เขียนเตะไปจะเอ้ศอกคาวจรัสแสง จนเหนือข้อเท้าซ้ายมวบ
เจ็บปวดแทบขาดใจ... พ่ายคะแนนน่าเห็นใจ... ช่วยคัมเบิ้ล"

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.12)

จากข่าวผู้บรรยายกล่าวถึงนักมวยสมญานามว่า ไอ้เขียน เตะไปโดนศอกของ
คาวจรัสแสงจนเหนือข้อเท้าซ้ายอีกเสบเจ็บปวดมาก ซ้ำยังเป็นฝ่ายแพ้กะแนนอีก แบบนี้ผู้
บรรยายข่าวใช้สำนวนว่า ช่วยคัมเบิ้ล โดยคำว่า คัมเบิ้ล มีที่มาจากภาษาอังกฤษว่า
double ซึ่งมีความหมายว่า "จำนวนสองเท่า"

2.2.5 การใช้วลีที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง (Hyperbole)

มีตัวอย่างการใช้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ศึกวันทรงชัย มหาฤศล เงินล้านตระการตา เมื่อค่ำวันศุกร์
30 เมษายน ส่งท้ายเดือน ณ สมรมญมิวิกทุ่งราบลุมพินี"

(ยอดมวยเอก ฉ.1 น.12)

ผู้บรรยายกล่าวถึง การชกมวยการกุศลที่ใช้ชื่อว่า ศักดิ์วันทรงชัย มีขึ้นในวันศุกร์ที่ 30 เมษายน ที่เวทีอุดมพิณวัน แต่แทนที่จะใช้คำว่า เวทีผู้บรรยายกลับใช้คำว่า สมรมณี ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในการรบ จึงทำให้ชาวการชกนี้เกิดความรู้สึกน่าตื่นเต้น ไร่ใจผู้อ่านชาว

2.2.6 การใช้วลีที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ

ดังได้กล่าวถึงรายละเอียดของการใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบพอสังเขปไว้ใน 2.1.7 ดังนั้นจึงจะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 "อย่างไรก็ตามถึงพวกเขาจะแก่ก็แก่เหมือนมะพร้าวห้าว สามารถกลับมาสร้างสีสันให้กับวงการมวยได้"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.16)

ชาวข้างต้นกล่าวถึง นักมวยที่มีอายุมากแล้ว ซึ่งมีวัยชราแล้วสำหรับอาชีพการชกมวย แต่ก็ยังมีความสามารถ มีฝีมือในการชกมวย เปรียบเสมือนมะพร้าวห้าว ซึ่งจัดเป็นมะพร้าวที่แก่ แต่ก็ยังมีประโยชน์ สามารถนำมาแกงหรือทำขนมได้

2.2.7 การใช้วลีที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 คู่เอก นพเดช ศ.เรวัตี พอร์มเป็นต่อ ย่างสามชุก¹ แลกแข้งกับ พีท โคราช"

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.15)

จากตัวอย่างของการเสนอชกกีฬามวย ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงการชกของนักมวยที่ชื่อ นพเดช ศ.เรวัตี ว่าเป็นฝ่ายนำ โดยในที่นี้มีวลีที่บอกลักษณะอาการคือ ย่างสามชุก ซึ่งหมายถึงการเดินเข้าหาอย่างระมัดระวัง ขณะจ้องจะทำอันตราย... (จิราภรณ์

ภัทรานุกัทร 2521 : 138)

ตัวอย่างที่ 2 "...แต่อรุณี มวยรูปหล่อคอยตั้งกำแพงหน้า ยกขาขึ้นบัง แลวออกข้าง..."

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ในการบรรยายข่าวการชกมวยตามตัวอย่าง ผู้เขียนข่าวกล่าวบรรยายให้เห็น อากาการของนักมวยผู้ที่ชื่อ อรุณี ว่ากำลังแสดงอาการตั้งกำแพงหน้า ซึ่งคำนี้หมายถึง การยกขาบังหน้าชกต่อสู้

2.2.8 การใช้วลีหยกหล่อ

การใช้วลีหยกหล่อหมายถึง การใช้วลีที่มีลักษณะทางค่านความหมายที่บ่งบอก ท่าที หรือความรู้สึกของผู้เขียนข่าวว่า มีความรู้สึกอย่างไรกับการแข่งขัน และตัวนักกีฬา แต่ละคน รวมไปถึงบรรยากาศของการแข่งขันในครั้งนั้น ๆ ด้วย การกล่าวก็จะกล่าว เยาะเย้ยแบบให้คิด จะไม่กล่าวตรง ๆ ถ้อยคำที่นำมาประกอบค่อนข้างจะมีความหมาย ไปในทางสแลง (ขงยุทธ พุฒเนียด 2532 : 91) นอกจากนี้ยังนำเอาสำนวนที่มีความหมายเปรียบเทียบมาใช้เป็นสำนวนหยกหล่อได้ มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ลอนนี่ สมิธ... ไม่ว้ายพ่ายคะแนนแก่ชาวเวทไปอย่างขาดลอย หลังจากเล่นไล่จับกันอยู่ตลอด 12 ยก เต็ม"

(มวยโลก ฉ.470 น.13)

ผู้เขียนข่าวบรรยายการชกมวย กล่าวถึง ลีลาการชกของนักมวยต่างชาติ ชื่อ ลอนนี่ สมิธ ที่ไม่ค่อยออกอาวุธแก่คู่ต่อสู้ ไค้แค่วิ่งไล่แล้วก็วิ่งหนีเหมือนการเล่นไล่จับ

¹ข้างสามชুম : สามชumnัน หมายความว่าถึงโลกทั้ง 3 โลก สำนวนนี้มีที่มา พระคิระ ก้าวเหยียบ 3 โลก ไค้แก่ มนุษย์โลก, เทวโลก, พรหมโลก

ตัวอย่างที่ 2 "นักมวยวัยรุ่นอย่างออร์ลิน นอร์วิส หรือ บ็อบบี้ ซีซย์ ซึ่งถึงวันนี้ ก็เป็นเพียงแค่มวยปลาร้าห้าปี"

(มวยสยาม ฉ.691 น.16)

จากตัวอย่างการบรรยายข่าว ผู้เขียนกล่าวถึงนักมวยชาวต่างชาติที่ชื่อ ออร์ลิน นอร์วิส ซึ่งเป็นนักมวยเก่าที่ไม่ได้รับความสนใจจากแฟนมวย ในที่นี้ผู้เขียนข่าวจึงใช้คำว่า มวยปลาร้าห้าปี

2.3 ลักษณะของสำนวนที่เป็นประโยค

ลักษณะของสำนวนที่เป็นประโยคนั้นก็จะมีลักษณะการเขียนที่คล้ายกับลักษณะของ สำนวนที่เป็นคำและวลี ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งจะจำแนกได้ดังนี้

2.3.1 การใช้ประโยคที่มีคำสั่ง

มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "เมธี เจคีย์พิทักษ์ ชกตึกเชือกกับเกลอเก่า เตะซ้ายเข้าตา กรรมกร ได้รับการชูมือให้ชนะลงมาหุกหิวชนิคเส้นยาแดงผ่าสิบหก"

(ขอกมวยเอก ฉ.1 น.13)

ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงการแข่งขันชกมวยระหว่าง เมธี เจคีย์พิทักษ์ กับเกลอเก่า โดยผู้เขียนข่าวได้กล่าวว่า เมธี ได้รับการชูมืออย่างหุกหิวชนิคเส้นยาแดงผ่าสิบหก ซึ่ง ประโยคว่า เส้นยาแดงผ่าสิบหกนั้น ปกติมีแค่เส้นยาแดงผ่าแปด ในที่นี้ถือเป็นประโยค สแลง มีความหมายว่า นิคเดียว

2.3.2 การใช้ประโยคที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง

มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "รัตนพล ปล่อยซ้ายทะลวงใส่ผู้ทำชิงชาวอิเหนา"

(มวยสยาม ฉ.691 น.12)

จากการบรรยายข่าวการแข่งขันชกมวย ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงนักมวยไทยชื่อ รัตนพล ที่ใช้หมัดซ้ายทำร้ายคู่ต่อสู้ชาวอิเหนา ซึ่งใช้ประโยค "ซ้ายทะลวงไส้" ซึ่งเป็น ประโยคที่ให้ความรู้สึกรุนแรง มองเห็นภาพหมัดซ้ายกำลังทะลุทะลวงผ่านลำตัวเข้าได้ คู่ต่อสู้

ตัวอย่างที่ 2 "...แค่อนันตศักดิ์ สกิดหันศอกซ้าย แผลแตกเลือดกระฉูด เต็มหน้าสิงห์คำ"

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.42)

จากข้อความของการเสนอข่าวข้างบนนี้ เป็นการบรรยายถึงการชกมวย โดย ผู้เขียนกล่าวถึงนักมวยที่ชื่อ สิงห์คำ ว่า โคนนักมวยชื่อ อนันตศักดิ์ ใช้ศอกซ้ายที่แผลแตก จนเลือดออกเต็มหน้า ผู้เขียนข่าวใช้คำว่า เลือดกระฉูดเต็มหน้า ในที่นี้เห็นได้ว่าเป็นการ ใช้คำที่มีความหมายรุนแรง เพราะคำว่า เลือดกระฉูดเต็มหน้า ให้ความรู้สึกที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยองเป็นอย่างมาก

2.3.3 การใช้ประโยคที่มีความหมายเปรียบเทียบ มีตัวอย่างการใช้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ยกที่สาม รัตนพล ไม่รู้ศึกมาจากไหน เดินเข้าหาเหมือน กระทิงเปลี่ยว ปล่อยศอกซ้าย..."

(มวยสยาม ฉ.691 น.12)

จากตัวอย่างของการเสนอข่าวข้างบนนี้ ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงการชกมวยใน ยกที่ 3 นักมวยชื่อ รัตนพล ก็มาก เดินเข้าหาคู่ต่อสู้อย่างไม่กลัวโดยเปรียบว่าเหมือน กระทิงเปลี่ยว

ตัวอย่างที่ 2 "...โคนสอกคักของอรุณีจนโหนกแก้มรวมปुकเป็นลูกมะกรูมะนาว"
(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

จากตัวอย่างของการบรรยายข่าวข้างต้นนี้ ผู้บรรยายข่าวกล่าวถึงนักมวยชื่อ อรุณี โคนสอกเข้าที่โหนกแก้ม ทำให้เกิดอาการรวมปุก และเปรียบเทียบว่า ปุกเป็น ลูกมะกรูมะนาว ที่มีลักษณะกลมเหมือนแก้มรวม

2.3.4 การใช้ประโยคที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย

สำหรับประโยคที่ยกมานี้ เป็นสำนวนที่มักจะนำมาจากวรรณคดีไทย เพื่อใช้อธิบายท่าทางในการชกมวย เช่น

ตัวอย่างที่ 1 "วิจิต ไพโรจน์คัก เป็นฝ่ายรุกไล่เข้าหา ใช้ท่าเอราวัณเสงา"
(แชมป์ ฉ.575 น.19)

ในการบรรยายข่าวการแข่งขันชกมวย ผู้เขียนกล่าวถึงการชกของนักมวยชื่อ วิจิต ไพโรจน์คัก ว่าเป็นฝ่ายที่รุกเข้าหาในที่นี้มีประโยคที่บอกลักษณะคือคำว่า เอราวัณเสงา ซึ่งเป็นท่ามวยไทย หมายถึงการใช้หมัดเสงาไปที่คางของคู่ต่อสู้ (พอง เกิดแก้ว 2532 : 174)

ตัวอย่างที่ 2 "ชคช้อย ชูโชคชัย(น้ำเงิน) แก้วตบของเหนือขรณี อ.ทวีเกียรติ ควมมอญทอดแห"

(แชมป์ ฉ.579 น.25)

ผู้เขียนบรรยายถึงการแก้วตบของนักมวยที่ชื่อ ชคช้อย ชูโชคชัย โดยใช้คำว่า ควมมอญทอดแห ซึ่งเป็นท่าลูกไม้มวย หมายถึง การแก้วลูกตบโดยใช้มือซ้ายปักแถมจับข้อเท้า ฝ่ายรุก ถัดตบควมเท้าซ้ายหันโคนนั้นใช้เท้าขวาเตะสอกใต้ขาพับ ฝ่ายรุกโดยแรง ตัวเบนไปทางขวา น้ำหนักอยู่บนเท้าซ้าย (พอง เกิดแก้ว 2532 : 176)

2.3.5 การใช้ประโยคหยอกล้อ

มีลักษณะตามตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 "ฉมวกเพชร ช่อชะมวง ไล่กระชวก คนองเมฆ คิษย์เสย
ให้กูแกร่งแรงก็ไค้แค่ 2 ยกกว่า ๆ หลังจากนั้นก็แรงไม่ขึ้นตามสภาพมวยไกล่หมคไฟ"

(ขอกมวยเอก ฉ.1 น.23)

จากตัวอย่างการบรรยายชกมวย ผู้เขียนข่าวกล่าวถึงนักมวยที่ชื่อ
คนองเมฆ คิษย์เสย ว่า แรงก็แค่ 2 ยกแรก ๆ หลังจากนั้นก็หมดแรง โดยใช้ประโยค
ที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบที่ว่า มวยไกล่หมคไฟ เป็นการหยอกล้อด้วย

ตัวอย่างที่ 2 "เกษมเล็ก ควอลิตีเยี่ยม... เทียงพริบตาเคียวเจอสูกขวาเต็มคาง
หล่นให้กรรมการสอนนับเลข"

(ขอกมวยเอก ฉ.1 น.12)

ผู้เขียนข่าวบรรยายการชกมวย กล่าวถึง นักมวยที่ชื่อเกษมเล็ก เจอสูกขวา
เข้าที่คาง ทำให้ล้มลง ปลอยให้กรรมการนับได้ โดยที่ผู้เขียนใช้ประโยคหยอกล้อว่า
กรรมการสอนนับเลข

จากการที่ได้กล่าวถึงลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวย ที่ผู้เขียนข่าวก็พามา
นำมาใช้ในการเขียนข่าวพบว่า การใช้สำนวนในวงการกีฬาขบวนนั้น มีมากมายและใช้ภาษา
เพื่อวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง การใช้ลักษณะต่าง ๆ ในการบรรยายการแข่งขันชกมวย
เป็นลักษณะที่ไม่ปรากฏเด่นชัดในภาษาปกติ แต่อาจจะพบลักษณะสำนวนต่าง ๆ นี้ได้ในการ
ใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอื่น ๆ เช่น สำนวนภาษาโฆษณา สำนวนที่ใช้ในการบรรยาย
ข่าวกีฬาประเภทอื่น ๆ

ลักษณะของสำนวนต่าง ๆ เหล่านี้ มีลักษณะค่อนข้างจะเป็นคำสแลงเป็นส่วนใหญ่
และรองลงมาก็จะเป็นการใช้ในความหมายของการเปรียบเทียบ ซึ่งลักษณะนี้จะกล่าวโดย
ละเอียดในบทที่ 4 ต่อไป ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยเรื่องความหมาย

บทที่ 3

การวิเคราะห์ส่วนประกอบของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬา

ผู้วิจัยได้พิจารณาถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนต่าง ๆ ที่ใช้ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ในด้านของลักษณะส่วนประกอบแล้ววิเคราะห์ตามหลักไวยากรณ์ โครงสร้างของ วิจิตร ภาณุพงศ์ (2522 : 49 - 95) และสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นคำ
- ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นวลี
- ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นประโยค

3.1 ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นคำ

ได้แก่คำคำเดียว ซึ่งนำมาใช้เป็นสำนวนและยังสามารถแบ่งออกตามส่วนประกอบ ภายในเป็น 2 ชนิด คือ

3.1.1 ¹ ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำเดียว

คำเดียว ที่นำมาใช้เป็นสำนวนนี้อาจประกอบด้วยพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์ ก็ได้ และเมื่อพิจารณาคำเดียว ที่นำมาใช้เป็นสำนวนเหล่านี้พบว่า เป็นคำซึ่งสามารถจัดอยู่ในหมวดคำต่าง ๆ 4 ชนิด ดังนี้

¹ ดูคำจำกัดความของคำเดียวในบทที่ 1 หน้า 6.

3.1.1.1 คำเดี่ยวที่มาจากคำนาม หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนซึ่ง
ในภาษาปกติ (หมายถึงคำเดี่ยวที่ไม่เป็นส่วนวน) สามารถปรากฏในกรอบประโยคทดสอบ
คำนามได้¹ คือ คำนามนั้นสามารถปรากฏในตำแหน่ง x ในกรอบได้

กรอบประโยคทดสอบคำนาม

ก. x	✓	แล้ว
ข. x	กำลัง	✓

ตัวอย่างที่ 1 "คนแรกเป็นนักมวยเกาหลี ชื่นมาสู้ได้เพียงยกเศษ ก็โดนพันมงคล
เอาเขากระทุ้งขอกอก..." กุมารจีน "...เป็นรายที่สอง ปรากฏว่า หมอนี้ เกราะที่ร้ายหนัก
ถูกพันมงคลเตะจนพันร่วง..."

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.23)

หมอ เมื่อใช้เป็นส่วนวนหมายถึง คน เป็นเสมือนคำสรรพนาม
บุรุษที่ 3

ตัวอย่างที่ 2 "เจ้าพ่อเป๋ปี่" สมชาติ เขมะรังษี ปรีเข้ามาแย้มยิ้มเสริมต่อ
"เป็นไง วางแผนใส่เป็นตาคีตคนมี้ เอ็งไม่คกใจชะอย่าง แคยกห้าห้าหน้าเกลียด ตั้งรับอยู่
ในบังเกอร์มากไป

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

บังเกอร์ (Bunker) เมื่อใช้เป็นส่วนวนหมายถึง การป้องกัน
อย่างเดี่ยว ไม่มีการต่อสู้

¹ คือกรอบประโยคทดสอบที่ 1 ดู วิจิตร ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย :
ระบบไวยากรณ์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522),
หน้า 52

ตัวอย่างที่ 3 เมื่อ 7 กันยายน ที่ผ่านมา เมือง วูยูห์ แคมป์จูเนียร์หลายเวท ของสมาคมมวยโลก ชาวเกาหลี ได้ให้สัมภาษณ์ว่า คนคิดว่าสภาพร่างกายของคนมาถึงขีดจำกัด แล้ว... น่าจะถึงเวลาล่าสังเวียนเสียที

(มวยโลก ฉ.470 น.4)

สังเวียน เมื่อใช้เป็นส่วนนหมายถึง เวทีมวย

ตัวอย่างที่ 4 การขูขบขินินทา หรือการยัดข้อหาโดยปราศจากหลักฐานว่า กรรมการคนนั้น รับทrophyจากเซียน คนโน้นรับอามิสจากหัวหน้าคณะก็จะหมดไป

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.11)

อามิส เมื่อใช้เป็นส่วนนหมายถึง เครื่องล่อใจ, มีเงิน เป็นต้น

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำเดี่ยวที่มาจากคำนาม เท่าที่พบ มี 37 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 265)

3.1.1.2 คำเดี่ยวที่มาจากคำลักษณะนาม หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนน ซึ่งในภาษาปกตินั้นสามารถปรากฏในกรอบประโยคทดสอบคำลักษณะนามได้¹ คือ สามารถปรากฏในตำแหน่งในกรอบได้ จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนซึ่งมีลักษณะเป็นคำเดี่ยว ที่มาจากคำลักษณะนามมีเพียงส่วนนเดี่ยวคือ คอก ตัวอย่างเช่น

กรอบประโยคทดสอบคำลักษณะนาม

นาม - กริยาอกรรมย่อย นี้ กริยาอกรรม แล้ว

มานะศักดิ์ โคนแข้งซ้ายของ เซอร์ ส.วานิช เข้าไป 3 คอก เต็ม ๆ ถึงกับทรุดสว

(ยอคนักสู้ ฉ.668 น.5)

¹ คือกรอบประโยคทดสอบที่ 7 ในเรื่องเดียวกัน หน้า 67.

คอก เมื่อใช้เป็นสำนวน หมายถึง เป็นคำลักษณะนามของ
การเตะ

3.1.1.3 คำที่เกี่ยวที่มาจากคำกริยา สามารถแบ่งได้ 2 ชนิด คือ

(1) คำกริยาอาการ หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่ง
ในภาษาปกติสามารถปรากฏในกรอบประโยคทดสอบ คำกริยาอาการได้¹ คือสามารถปรากฏ
ในตำแหน่งในกรอบได้ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1 พอรู้อึ้ง เตะมาร์กกว่าแข้งหลบ พร้อมกับไถนา ส่งอรู้อึ้งเข้าไกล
แล้วเตะคามหลังลูกฟุตบอล

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ไถนา เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึง เทคนิคการตอบโต้อาวุธเตะ
ลำตัว โดยที่ฝ่ายรับลอคขาคุกอยู่ไว้ แล้วคั้นจนคุกคูลมลง เป็นลักษณะที่คล้ายกับการไถนา

ตัวอย่างที่ 2 นกน้อย ส.ชนิกุล แชมป์รุ่นมินิฟลายเวทของเวทีราชดำเนิน
ชกนอกรอบ กำหนด 10 ยก แต่ถูกวันวิน (ศักดิ์เมธี) จ.เจริญการช่าง เอาหมัดซ้ายกระแทก
เสียแพ้น็อกไปแค่ยกสาม

(มวยโลก ฉ.470 น.10)

น็อก(Knock) เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึง การหมดสติในระหว่าง
การแข่งขัน

ตัวอย่างที่ 3 เมื่อ 17 ก.ค.ที่ผ่านมา รายการ "ไอ้หนูเงินล้าน" ไม่เกิด
คาร์บาฮาด เช่น คิม กวาง ชัน แห่งเกาหลีใต้ หมอบยก 7

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.14)

¹ คือกรอบประโยคทดสอบครั้งที่ 1 ในเรื่องเดียวกัน หน้า 52

ตัวอย่างที่ 3 วันพฤหัสบดีที่ 23 ก.ย. นี้ ที่เวทีมวยคังที่พญา เติมพัน 60,000 บาท แสนชัย กิ่งทอง ปะทะ เกชา ส.ทะเลทอง

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.36)

ปะทะ เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึง ต่อสู้ ขึ้นชก

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำเดี่ยวที่มาจากคำกริยา เท่าที่พบมี 53 สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 266)

3.1.1.4 คำเดี่ยวที่มาจากคำวิเศษณ์ ได้แก่ ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งในภาษาปกติใช้ขยายคำนามและคำกริยา ได้แก่

ตัวอย่างที่ 1 กูสูดท้าย พิเชษฐ ศิษย์ขุนทอง(แดง) นักมวยหมัดหนัก ยกที่หนึ่ง เป็นคอ ชูวงศ์ อินทรีสายฟ้า (น้ำเงิน) 5 - 4 ยกที่สี่ ตันยกถึงกลางยก น้ำเงิน เคนใส่ ปล้ำพัดตีเข้า ทำคะแนน...

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.45)

น้ำเงิน เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึง นักมวยฝ่ายน้ำเงิน ในที่นี้ หมายถึง ชูวงศ์ อินทรีสายฟ้า

ตัวอย่างที่ 2 สึกคารุงที่วีลี 7 ของซันเค้า กูเอกชกกัน พิกัด 119 ปอนด์ ได้เสียแน่ ขึ้นมาเขียนมวยไม่กล้าเผา ใครเป็นคอกก็แล้วกัน เพราะระยะนี้ วีระพล สกล เหลือเกิน

(ขอมวยเอก ฉ.7 น.6)

สกล เมื่อใช้เป็นสำนวน หมายถึง แข็งแรง กระปรี้กระเปร่า

ตัวอย่างที่ 3 เกษมสันต์ ศิษย์ป่าของ มวยเก๋ากี้ด ตะค่อมหนัก แต่บึกเขื่อ
มากยก มียุบนแน

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.41)

เก๋ากี้ด เมื่อใช้เป็นส่วนวน หมายถึง เก้าแก่

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำเดี่ยว ที่มาจากคำวิเศษณ์ เท่าที่พบ
มี ๒๓ ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 266)

3.1.2 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำประสม

คำประสม หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระ¹ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำ
ขึ้นไป มาทำหน้าที่รวมกันแล้วเป็นคำคำเดี่ยว ซึ่งหน่วยคำอิสระที่มารวมกันเป็นคำประสมแล้ว
นั้น ไม่สามารถแยกจากกันได้ ฉะนั้น จึงไม่อาจจะมีคำอื่นมาแทรกระหว่างหน่วยคำอิสระนั้น ๆ

ในการพิจารณาว่า คำใดเป็นคำประสม เราอาจใช้เกณฑ์ในการตัดสิน
ดังนี้

1. ถ้าเป็นคำประสม เราไม่สามารถที่จะนำคำอื่นใดมาแทรกระหว่างคำ
ซึ่งประกอบเป็นคำประสมได้

ตัวอย่าง

ตาถั่ว เราไม่สามารถนำคำอื่นเช่น คำว่า ของ มาแทรกระหว่าง
หน่วยคำ ตา และหน่วยคำ ถั่ว ได้

2. ถ้าเป็นคำประสม เราไม่สามารถแยกคำที่ประกอบกันเป็นคำประสม
โดยย้ายหน่วยคำหนึ่งไปไว้ที่อื่นได้

¹ หน่วยคำอิสระ หมายถึง หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังเป็นคำได้ เช่น ยืน เดิน
คน ดู คร. วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์ โคร่งสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 8 ต่อไปนี้ เมื่อ
กล่าวถึงส่วนประกอบของคำประสม ซึ่งเป็นหน่วยคำอิสระ จะเรียกว่า "คำ"

ตัวอย่าง

หลับใน เป็นคำประสมที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระ คือ หน่วยคำ หลับ และหน่วยคำ ใน ซึ่งเราไม่สามารถแยกโดยการย้ายตำแหน่งได้ เช่น ประโยค

ประโยค : คนอ่อนนอน มัก หลับใน

เราจะพูดว่า : ใน คนอ่อนนอน มัก หลับ ไม่ได้

คำประสมที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งอาจจะนำเกณฑ์การตัดสินคำประสมในข้อ 1 มาใช้พิจารณาได้มีลักษณะส่วนประกอบแตกต่างกันเป็น 8 แบบ ดังนี้

3.1.2.1 แบบนาม + นาม ได้แก่ คำประสมชนิดที่ประกอบด้วยคำนวมตั้งแต่ 2 คำ ขึ้นไป ถ้อยคำที่เป็นส่วนวน ซึ่งเป็นคำประกอบด้วยคำนวม + คำนวม นี้ จะไม่สามารถนำคำเชื่อมนาม¹ มาแทรกได้ ถ้าคำนวม 2 คำ ที่เรียงกันนั้นสามารถนำคำเชื่อมนามมาแทรกได้ จะถือว่าเป็นคำเดียว 2 คำเรียงกัน

ตัวอย่างที่ 1 ตุ๋ปด เราอาจแทรกคำว่า ของ ลงไปเป็น ตุ๋ของปด ได้ เพราะยังคงมีความหมายเหมือนเดิม

ตุ๋ปด จึงถือว่าเป็นคำเดียวที่มาจากคำนวม 2 คำเรียงกัน

แต่ ตาถั่ว ในความหมายที่เป็นส่วนวนว่า "ไม่เห็นสิ่งที่ควรเห็น" เราจะแทรกคำว่า ของ ลงไปเป็น ตาของถั่ว ไม่ได้ เพราะความหมายจะเปลี่ยนไป

ตาถั่ว ที่เป็นส่วนวนนี้จึงถือเป็นคำประสมระหว่าง คำนวมะตา + คำนวมะถั่ว

ตัวอย่างที่ 2 หญิงเหล็ก ในความหมายที่เป็นส่วนวนว่า "ผู้หญิงที่มีความแข็งแรง แข็งแกร่งมาก" เราจะแทรกคำว่า กับ ลงไป เป็น หญิงกับเหล็ก ไม่ได้ เพราะความหมายจะเปลี่ยนไป

¹ คำเชื่อมนาม หมายถึงคำที่ปรากฏระหว่างคำนวม 2 คำ มี 5 คำคือ กะ กับ หรือ ของ และ คู่ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522) หน้า 76

หญิงเหล็ก ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่าง คำนาม :

หญิง + คำนาม : เหล็ก

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ นาม + นาม เท่า
ที่พบมี 56 สำนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 267)

3.1.2.2 แบบ นาม + กริยา ได้แก่ คำประสมชนิดที่ประกอบด้วย
คำนามและคำกริยา ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนซึ่งเป็นคำประสมแบบนี้จะไม่สามารถนำคำอื่น
มาแทรกระหว่างคำนามและคำกริยานั้น และทำให้คำนั้นมีความหมายคงเดิมได้ ถ้าสามารถ
นำคำอื่นมาแทรกระหว่างคำนามและคำกริยานั้นได้ก็ไม่จัดเป็นคำประสม แต่จะเป็นคำนาม
และคำกริยาที่เป็นคำเดี่ยวเรียงกัน

ตัวอย่างที่ 1 จอมจุมพิต ในความหมายที่เป็นสำนวนว่า "เป็นสมญาของ
นักมวยคนหนึ่งชื่อ แสงเทียนน้อย ส.รุ่งโรจน์ ที่จะไปจับคู่ต่อสู้ทุกครั้งที่ชกชนะ" เราจะ
แทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

จอมจุมพิต ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสม ระหว่างคำนาม :

จอม + คำกริยา : จุมพิต

ตัวอย่างที่ 2 คาวรุ่ง ในความหมายที่เป็นสำนวนว่า "ผู้มีอนาคตดี" เราจะ
แทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

คาวรุ่ง ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่าง คำนาม :

คาว + คำกริยา : รุ่ง

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนซึ่งเป็นคำประสมแบบ นาม + กริยา เท่า
ที่พบมี 18 สำนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 268)

3.1.2.3 แบบ นาม + วิเศษณ์ ได้แก่ คำประสมชนิดที่ประกอบด้วย
คำนามและคำวิเศษณ์ จะไม่สามารถนำคำอื่นมาแทรกระหว่างกลางได้ ถ้าคำนามและคำ
วิเศษณ์ 2 คำ เรียงกันนั้นสามารถนำคำอื่น ๆ มาแทรกได้ จะถือว่าเป็นคำเดี่ยว 2 คำ
เรียงกัน ไม่ใช่คำประสม

ตัวอย่างที่ 1 หน้าแห้ง ในความหมายที่เป็นสำนวนว่า "มีสีหน้าไม่สดชื่น ผิดหวัง" เราจะแทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

หน้าแห้ง ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่าง คำนาม :
หน้า + คำวิเศษณ์ : แห้ง

ตัวอย่างที่ 2 หัวเรือใหญ่ ในความหมายที่เป็นสำนวนว่า "หัวหน้า, ผู้นำ ผู้ริเริ่ม" เราจะแทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

หัวเรือใหญ่ ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่าง คำนาม
: หัวเรือ + คำวิเศษณ์ : ใหญ่

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ นาม + วิเศษณ์ เท่าที่พบมี 25
สำนวน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก หน้า 268)

3.1.2.4 แบบ นาม + จำนวนนับ ได้แก่ คำประสมชนิดที่ประกอบด้วย
คำนามและจำนวนนับจะไม่สามารถแยกคำนามและจำนวนนับโดยย้ายคำใดคำหนึ่งไปไว้ที่อื่น
ได้ ถ้าสามารถแยกคำนามและจำนวนนับไว้ใส่ตำแหน่งอื่น ๆ ได้ จะถือว่าเป็นคำเดี่ยว 2 คำ
เรียงกัน ไม่ใช่คำประสม

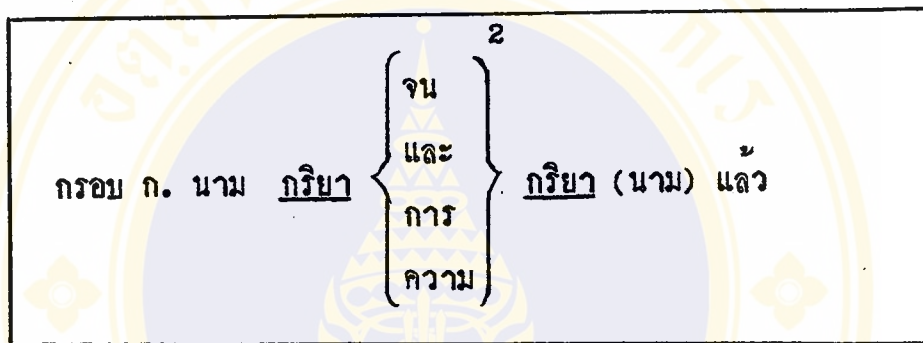
ตัวอย่างที่ 1 สามารถ 2 ในความหมายที่เป็นสำนวนว่า "นักมวยที่มีลักษณะ
ลีลาการชกคล้ายสามารถ"

เราไม่สามารถแยกคำทั้งสองออกจากกันได้ เพราะจะมี
ความหมายเปลี่ยนไป

สามารถ 2 ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่างคำนาม :
สามารถ + จำนวนนับ : 2

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ นาม + จำนวนนับ เท่าที่พบมี 2
สำนวน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก หน้า 269)

3.1.2.5 แบบกริยา + กริยา ได้แก่คำประสมชนิดที่ประกอบด้วยคำกริยา 2 คำขึ้นไป ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนน ซึ่ง เป็นคำประสมแบบ กริยา + กริยา จะไม่สามารถนำ คำอื่น เช่น คำว่า จน หรือ และ หรือ การ หรือ ความ¹ มาแทรกระหว่างคำกริยาทั้งสอง นั้นได้ ถ้าคำกริยา 2 คำ ที่เรียงกันนั้น ๆ สามารถนำคำอื่น ๆ ดังกล่าวมาแทรกแล้วมีความหมายคงเดิมได้ จะถือว่าเป็นคำเดี่ยว 2 คำ เรียงกัน ไม่ใช่คำประสม เพื่อให้คำอธิบายชัดเจนยิ่งขึ้น จะนำกรอบประโยคทดสอบ 1 คู่มาใช้ โดยกรอบ ก. มีคำแทรก ดังกล่าว แทรกอยู่ระหว่างคำกริยาทั้งสองนั้น ส่วนในกรอบ ข. จะไม่มีคำต่าง ๆ ดังกล่าว แทรกอยู่

คำกริยา 2 คำที่เป็นคำเดี่ยวเรียงกันจะปรากฏในกรอบ ก. ได้เช่น

คนงาน ทำงาน จน เหนื่อย แล้ว

ทำงานเหนื่อย เป็นคำกริยา 2 คำ เรียงกันตามธรรมดาไม่เป็นคำประสม

¹ ตัวอย่างคำแทรก จน, และ, การ, ความ เหล่านี้ ดูจากคำประสมแบบ กริยา + กริยา ใน จิราภรณ์ ภทราภาณุภัทร ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521 หน้า 11)

² คำที่อยู่ในวงเล็บ { } หมายความว่าใช้คำใดคำหนึ่งในวงเล็บเท่านั้น

หรือ น้อง สุข และ คุณ วันนุหรี แล้ว

สุขคุณ เป็นคำกริยา 2 คำเรียงกัน ตามธรรมดาไม่เป็นคำประสม

หรือ มานะ เล็ก การ ทำ สวนมะพร้าว แล้ว

เล็กทำ เป็นคำกริยา 2 คำเรียงกัน ตามธรรมดาไม่เป็นคำประสม

หรือ สมศรี มี ความ รัก แล้ว

มีรัก เป็นคำกริยา 2 คำเรียงกัน ตามธรรมดาไม่เป็นคำประสม

กรอบ ข. นาม กริยา กริยา (นาม) แล้ว

แต่คำประสมที่เป็นส่วนวนจะปรากฏได้เฉพาะในกรอบ ข. เท่านั้น ตัวอย่าง

พิชิต ชนะ แตก แล้ว

เราไม่สามารถพูดว่า

พิชิต ชนะ

จน

และ

การ

ความ

แตก แล้ว

ดังนั้น ชนะ แตก จึงเป็นถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนซึ่งมีลักษณะเป็น

คำประสมแบบ กริยา + กริยา

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ กริยา + กริยา เท่าที่พบ

มี 10 ส่วนวน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า 269)

3.1.2.6 แบบ กริยา + นาม ได้แก่ คำประสมชนิดที่ประกอบด้วย

คำกริยาและคำนาม สำหรับคำประสมประเภทนี้ เราไม่สามารถแยกคำกริยาและคำนามที่ประกอบอยู่คู่ด้วยกัน โดยย้ายคำใดคำหนึ่งไปไว้ที่อื่น เพื่อให้คำอธิบายชัดเจนยิ่งขึ้น ในที่นี้

จะนำกรอพบประโยชน์ทดสอบ 2 คู่ มาใช้¹ โดยที่ในกรอบ ก. คำกริยาและคำนามจะเรียง
อยู่ด้วยกัน ส่วนในกรอบ ข. คำนาม ซึ่งอยู่ท้ายประโยค จะย้ายไปอยู่ต้นประโยค

กรอบ ก. นาม ยังไม่ได้ กริยา นาม

กรอบ ข. นาม นาม ยังไม่ได้ กริยา

ถ้าเราสามารถย้ายตำแหน่งคำนามที่อยู่หลังคำกริยาไปไว้ต้นประโยคโดย
ไม่ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป จะถือว่าคำกริยาและคำนามนั้นเป็นคำเดี่ยว 2 คำ
เรียงกัน ดังตัวอย่าง

ก. สมศักดิ์ ยังไม่ได้ ชอบ มอเตอร์ไซด์

ข. มอเตอร์ไซด์ สมศักดิ์ ยังไม่ได้ ชอบ

แต่ถ้าเป็นคำประสมที่ใช้เป็นส่วนนจะปรากฏได้แค่เฉพาะกรอบ ก. เท่านั้น
ตัวอย่าง

ก. เขาทราย ยังไม่ได้ แขวนนม

เราไม่สามารถพูดว่า

ข. นม เขาทราย ยังไม่ได้ แขวน

ดังนั้น แขวนนม จึงเป็นถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำประสม
แบบ กริยา + นาม

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ กริยา + นาม เท่าที่พบมี.

22 ส่วนน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 269)

¹ คูกรอพบประโยชน์ทดสอบนี้ใน จิราภรณ์ ภัทรพานุกัทร ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนน
ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521 หน้า 14)

3.1.2.7 แบบ กริยา + วิเศษณ์ ได้แก่ คำประสมชนิดที่ประกอบด้วย คำกริยาและคำวิเศษณ์ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบนี้จะไม่สามารถนำคำอื่น มาแทรกระหว่างคำกริยา และคำวิเศษณ์ นั้น และทำให้คำนั้นมีความหมายคงเดิมได้ ถ้า สามารถนำคำอื่นมาแทรกระหว่างคำกริยา และคำวิเศษณ์นั้นได้ก็ไม่ใช่คำประสม แต่จะเป็น คำกริยาและคำวิเศษณ์ ที่เป็นคำเดี่ยวเรียงกัน

ตัวอย่างที่ 1 คืนกระแคว ในความหมายที่เป็นส่วนวนว่า "อาคารคืนอยู่กับที่" เราจะแทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

คืนกระแคว ที่เป็นส่วนวนนี้ จึงเป็นคำประสมระหว่าง คำกริยา : คืน + คำวิเศษณ์ : กระแคว

ตัวอย่างที่ 2 จับนอก ในความหมายที่เป็นส่วนวนว่า "การเล่นการพนัน ระหว่างผู้ชมกับผู้ชม หรือเจ้าของค่ายกับผู้ชม" เราจะแทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

จับนอก ที่เป็นส่วนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่าง คำกริยา : จับ + คำวิเศษณ์ : นอก

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ กริยา + วิเศษณ์ เท่าที่พบมี 5 ส่วนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 270)

3.1.2.8 แบบ วิเศษณ์ + นาม ได้แก่คำประสมชนิดที่ประกอบด้วย คำวิเศษณ์ และคำนาม ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนซึ่งเป็นคำประสม แบบนี้จะไม่สามารถนำคำอื่น มาแทรกระหว่างคำวิเศษณ์และคำนาม นั้น และทำให้คำนั้นมีความหมายคงเดิมได้ ถ้าสามารถ นำคำอื่นมาแทรกระหว่างคำนั้นได้ก็ไม่ใช่คำประสม แต่จะเป็นคำวิเศษณ์ และคำนาม ที่เป็น คำเดี่ยวเรียงกัน

ตัวอย่างที่ 1 ชายอสูร ในความหมายที่เป็นส่วนวนว่า "เป็นสมณานามของนักมวย ร้ายกาจ คนหนึ่งคือ ไพโรจน์ ว. วลานล ผู้ซึ่งมีหมัดซ้ายอันหนักหน่วง คังอสูรกาย" เราจะ แทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

ซ้ายอสุร ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสม ระหว่างคำวิเศษณ์

: ซ้าย + คำนาม : อสุร

ตัวอย่างที่ 2 บิ๊กอึ้ง ในความหมายที่เป็นสำนวนว่า "เป็นสมณานามของ สมภพ ศรีสมวงศ์ เจ้าของโคตร้ารายการมวย ที่ใช้คำ "บิ๊ก" หมายถึงความเป็นใหญ่ ส่วนอึ้ง เป็นชื่อเล่น" เราจะแทรกคำใด ๆ ระหว่างกลางไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมาย เปลี่ยนไป

บิ๊กอึ้ง ที่เป็นสำนวนนี้จึงเป็นคำประสมระหว่างคำ วิเศษณ์ : บิ๊ก

+ คำนาม : อึ้ง

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งเป็นคำประสมแบบ วิเศษณ์ + นาม เท่าที่พบมี 10
สำนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 270)

3.2 ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นวลี

ไต่แก่คำและส่วนขยายของคำ ซึ่งเป็นลักษณะของวลี¹ ที่นำมาใช้เป็นสำนวน สามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะส่วนประกอบที่แตกต่างกันออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายของคำ

3.2.2 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยาย ซึ่งเป็นแบบเสริมสร้อย

¹ จากหนังสือ "โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์" ของ ดร.วิจินต์ ภาณุพงศ์ ได้ให้คำจำกัดความของวลีไว้ในหน้า 79 ว่า "คำคำเดียว หรือ คำคำเดียว กับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็น "ส่วนของประโยค" ชนิดใดชนิดหนึ่งใน 10 ชนิด (ส่วนมูลฐานที่เป็นหน้าที่ของสำนวน 4 ชนิด : หน่วยประธาน, หน่วยกรรมตรง, หน่วยกรรมรอง, หน่วยนามเดี่ยว ส่วนมูลฐานที่เป็นหน้าที่ของคำกริยา 3 ชนิด : หน่วยกรรม, หน่วยสกรรม, หน่วยทวิกรรม ส่วนเสริม 3 ชนิด : ส่วนเสริมพิเศษ, ส่วนเสริมบอกสถานที่ ส่วนเสริมบอกเวลา) ได้

3.2.1 ประเภทที่ประกอบคำและส่วนขยายของคำ

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งเป็นวลีที่ประกอบคำ และส่วนขยายของคำนี้ แบ่งออกได้ตามลักษณะของส่วนประกอบภายในเป็น 3 แบบ ดังนี้

3.2.1.1 แบบที่ประกอบคำคำนามและส่วนขยาย ซึ่งเป็นลักษณะของนามวลี¹ เมื่อนำมาใช้เป็นส่วนวนนั้น ยังมีลักษณะส่วนประกอบภายในแตกต่างกันออกไปอีก ดังนี้

(1) นามวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก² (ล) ได้แก่ นามวลี ที่ประกอบคำคำนามตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปเรียงกัน

ตัวอย่าง

พายุ/เช้า

เป็นนามวลีประกอบคำคำนาม 2 คำเรียงกัน

น้ำจิ้ม/เข็มขัด

เป็นนามวลีประกอบคำคำนาม 2 คำเรียงกัน

แคน/คอกบัว

เป็นนามวลีประกอบคำคำนาม 2 คำเรียงกัน

บุทาซิง/ชาคีอิเหนา

เป็นนามวลีประกอบคำคำนาม 2 คำเรียงกัน

¹ จากหนังสือ "โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์" ของ ดร.วิจินต์ ภาณุพงศ์ ได้ให้คำจำกัดความของนามวลีไว้ในหน้า 79 ว่า คำนามคำเดียว คำสรรพนามคำเดียว คำนามกับส่วนขยายหรือคำสรรพนามกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็น "ส่วนของประโยค" ชนิดใดชนิดหนึ่งใน 4 ชนิด ดังกล่าว

² องค์ประกอบและโครงสร้างของนามวลี ใน วิจินต์ ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, หน้า 82 - 88

(2) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วย

คุณศัพท์ (ล ค)

ตัวอย่าง

มวย/จุกจิก ประกอบด้วย มวย ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ จุกจิก ซึ่งเป็นหน่วยคุณศัพท์ ที่ประกอบด้วย คำคุณศัพท์ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม

แรมโบ้/จีว ประกอบด้วย แรมโบ้ ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ จีว ซึ่งเป็นหน่วยคุณศัพท์ ที่ประกอบด้วยคำคุณศัพท์ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม

(3) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วยขยายเสริม (ล ขส) ได้แก่ นามวลี ประกอบด้วยคำนามเป็นหน่วยหลัก และหน่วยขยายเสริม ซึ่งประกอบด้วย พิเศษวลีลดฐานะ, สถานวลีลดฐานะ หรือกาลวลีลดฐานะ¹ เป็นส่วนขยาย

ตัวอย่าง

นักชก/จากเมืองโอง ประกอบด้วย นักชก ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ จากเมืองโอง ซึ่งเป็นหน่วยขยายเสริมที่ประกอบด้วยสถานวลีลดฐานะ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม

¹ วลีลดฐานะ หมายถึง วลีซึ่งลดฐานะลงมาทำหน้าที่เป็นเพียง "ส่วนหนึ่งของวลี" ตามปกติ วลี ทำหน้าที่เป็น "ส่วนของประโยค" ดู วิจิตร ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, หน้า 87

ยอดมวย/แห่งศรีราชา ประกอบด้วย ยอดมวย ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็น
ค่านาม และแห่งศรีราชา ซึ่งเป็นหน่วยขยายเสริม
ที่ประกอบด้วย สถานวลีลฐานะ ทำหน้าที่เป็น
ส่วนขยายค่านาม

การเคินทาง/บนถนนนักมวย ประกอบด้วย การเคินทาง ซึ่งเป็นหน่วยหลัก
ที่เป็นค่านาม และ บนถนนนักมวย ซึ่งเป็นหน่วย
ขยายเสริม ที่ประกอบด้วย สถานวลีลฐานะ
ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายค่านาม

ชมรมมวย/เมืองลุง ประกอบด้วย ชมรมมวย ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็น
ค่านาม และ เมืองลุง ซึ่งเป็นหน่วยขยายเสริม
ที่ประกอบด้วย สถานวลีลฐานะ ทำหน้าที่เป็น
ขยายค่านาม

(4) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก และอนุพากย์
คุณศัพท์¹ (ล ออก) ได้แก่ นามวลีที่ประกอบด้วยหน่วยหลัก ซึ่งเป็นค่านาม 1 คำ และอนุพากย์
คุณศัพท์ ซึ่งเป็นส่วนขยาย หน่วยหลัก

¹ คร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "อนุพากย์ คุณศัพท์" ไว้ใน
โครงสร้างภาษาไทย บทที่ 6 หน้า 98 ว่า

"ได้แก่อนุพากย์ ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลักในนามวลี และนามวลีนั้นอาจ
ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง หรือหน่วยนามเคี้ยวก็ได้"

และได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "อนุพากย์" ไว้ หน้า 97 ว่า

"ได้แก่ประโยคสามัญที่ลดฐานะลง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคใหญ่ ประโยคใหญ่
ในที่นี้หมายถึงประโยคซับซ้อนและประโยคผสมที่ประกอบด้วยอนุพากย์ตั้งแต่ 2 อนุพากย์ ขึ้นไป
ซึ่งอนุพากย์อาจแบ่งได้เป็น 4 ชนิด คือ อนุพากย์นาม อนุพากย์คุณศัพท์ อนุพากย์วิเศษณ์ และ
อนุพากย์หลัก"

ตัวอย่าง

กระดูก/ซี่โครง

ประกอบด้วย กระดูก ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ ซี่โครง ซึ่งเป็นอนุพากย์คุณศัพท์ ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลัก

สังเวียน/สวมรองเท้า

ประกอบด้วย สังเวียน ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ สวมรองเท้า ซึ่งเป็นอนุพากย์คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลัก

พ่อ/บ้านไม้รัฐโรย

ประกอบด้วย พ่อ ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ บ้านไม้รัฐโรย ซึ่งเป็นอนุพากย์คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลัก

จอม/ศอกกลับ

ประกอบด้วย จอม ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ ศอกกลับ ซึ่งเป็นอนุพากย์คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลัก

(5) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วยจำนวน (ล จ) ได้แก่ นามวลี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก ซึ่งเป็นคำนามและหน่วยจำนวน ซึ่งประกอบด้วยคำบอกจำนวน และ คำลักษณนาม

ตัวอย่าง

จอมถีบ/116 ที

ประกอบด้วย จอมถีบ ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ 116 ที ซึ่งเป็นหน่วยจำนวน ที่ประกอบด้วยคำบอกจำนวนและคำลักษณนาม ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม

(6) นามวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วย หน่วยหลัก หน่วยคุณศัพท์ และหน่วยขยายเสริม (ล ค ขส) ได้แก่ นามวลี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก ซึ่งเป็นคำนามและหน่วยคุณศัพท์ เป็นส่วนขยาย และยังมีหน่วยขยายเสริม ซึ่งประกอบด้วยพิเศษวลี ลक्षणะ สถานวลี ลक्षणะ หรือ กาลวลี ลक्षणะ เป็นส่วนขยาย

ตัวอย่าง

เศรษฐี/ใหม่/เมืองคอน ประกอบด้วย เศรษฐี ซึ่งเป็นหน่วยหลักที่เป็นคำนาม และ ใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยคุณศัพท์ที่ประกอบด้วยคำคุณศัพท์ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม และ เมืองคอน ซึ่งเป็นหน่วยขยายเสริม ที่ประกอบด้วย สถานวลี ลक्षणะ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม

(7) นามวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วย คำบอกจำนวนนับ คำลักษณะนามและหน่วยขยายเสริม (จ ลน ขส) ลักษณะส่วนประกอบของถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนนี้ เป็นลักษณะที่พิเศษกว่าแบบอื่น กล่าวคือ ใช้คำบอกจำนวนนับเป็นหน่วยหลัก

ตัวอย่าง

สาม/ฟอร์ม/หลัง ประกอบด้วยคำบอกจำนวนนับ สาม และคำลักษณะนาม ฟอร์ม หลัง (ฟอร์มหมายถึงยก) และหน่วยขยาย หลัง

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งมีโครงสร้างเป็นวลีที่ประกอบด้วย นาม และส่วนขยาย
 149
 เท่าที่พบมี 149 สำนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 270) 270

3.2.1.2 แบบที่ประกอบด้วยคำกริยาและส่วนขยาย ซึ่งเป็นลักษณะของกริยาวลี¹ เมื่อนำมาใช้เป็นส่วนวนั้น ยังมีลักษณะส่วนประกอบภายในแตกต่างกันออกไปอีก ดังนี้

(1) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่น (ก) ใ้แก่กริยาวลีที่ประกอบด้วยคำกริยา 2-3 คำเรียงกัน คำกริยาในที่นี้อาจจะเป็นคำกริยาอาการหรือ คำกริยากรรม ก็ได้

ตัวอย่าง	
<u>รับ/เหมา</u>	ประกอบด้วยคำกริยา 2 คำเรียงกัน
<u>เล่น/ไล่/จับ</u>	ประกอบด้วยคำกริยา 3 คำเรียงกัน
<u>เลือก/ถูกลง</u>	ประกอบด้วยคำกริยา 2 คำเรียงกัน
<u>ถีบ/ยัน</u>	ประกอบด้วยคำกริยา 2 คำเรียงกัน

(2) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วยขยาย(ก ข) ใ้แก่กริยาวลี ที่ประกอบด้วยหน่วยแก่น ซึ่งเป็นคำกริยา และหน่วยขยาย ซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์ หรือ วลีลดฐานะชนิดใดชนิดหนึ่งใน 2 ชนิด คือ สถานวลีลดฐานะ หรือ กาลวลีลดฐานะ หรือ บุพบท

ตัวอย่าง	
<u>วาคไป/ที่กานคอ</u>	ประกอบด้วย <u>วาคไป</u> ซึ่งเป็นหน่วยแก่นที่เป็นคำกริยา และ <u>ที่กานคอ</u> ซึ่งเป็นสถานวลีลดฐานะ

¹ กริยาวลี หมายถึง คำกริยาและส่วนขยาย ซึ่งตามปกติแล้วจะทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทกริยาชนิดใดชนิดหนึ่งใน 3 ชนิด คือ หน่วยอาการ หน่วยกรรม หรือหน่วยทวิกรรม แต่เมื่อนำมาใช้กรณีเป็นส่วนวนแล้วไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทกริยา ก็ได้ ดู จีราภรณ์ ภัทธราภาณุภัทร ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521 หน้า 19)

หลับ/กลางอากาศ ประกอบด้วย หลับ ซึ่งเป็นหน่วยแถมที่เป็นคำกริยา และ กลางอากาศ ซึ่งเป็นสถานวลีลक्षणะ

ทอຍ/บน ประกอบด้วย ทอຍ ซึ่งเป็นหน่วยแถมที่เป็นคำกริยา และ บน ซึ่งเป็นบุพบทสถานวลีลक्षणะ

ชก/ละเอียก ประกอบด้วย ชก ซึ่งเป็นหน่วยแถมที่เป็นคำกริยา และ ละเอียก ซึ่งเป็นกริยาวิเศษณ์

เขี่ย/ล่าง ประกอบด้วย เขี่ย ซึ่งเป็นหน่วยแถมที่เป็นคำกริยา และ ล่าง ซึ่งเป็นบุพบทสถานวลีลक्षणะ

นอกจากนี้ กริยาวลีที่มีโครงสร้างชนิดนี้ ในส่วนของหน่วยแถม อาจมีคำกริยามากกว่า 1 คำ ได้

ตัวอย่าง

ลง/ไป/กอง/กับพื้นเวที ประกอบด้วย ลง(1) ไป(2) กอง(3) ซึ่งเป็นหน่วยแถมที่เป็นคำกริยา 3 คำเรียงกัน และ กับพื้นเวที เป็นสถานวลีลक्षणะ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยแถม

(3) กริยาวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วย หน่วยแถม และ หน่วยจำนวน (ก จ) ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยาเป็นหน่วยแถมของกริยาวลี และหน่วยจำนวน ซึ่งประกอบด้วย คำออกจำนวนนับและหรือคำลักษณนามเป็นส่วนขยายหน่วยแถม

ตัวอย่าง

ย่าง/สามชุก

ประกอบด้วย ย่าง ซึ่งเป็นหน่วยแ่งที่เป็นคำกริยา และ สามชุก เป็นหน่วยจำนวน ซึ่งประกอบด้วยคำบอกจำนวนนับ สาม และลักษณะนาม ชุก และหน่วยจำนวนนั้น ทำหน้าที่ขยายหน่วยแ่ง

(4) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแ่งและอนุพากย์วิเศษณ์¹ (ก อว) ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยาเป็นหน่วยแ่งของกริยาวลี และอนุพากย์วิเศษณ์ ซึ่งทำหน้าที่ขยายหน่วยแ่งของกริยาวลีนั้น

ตัวอย่าง

สู้/เย็บตา

ประกอบด้วย สู้ ซึ่งเป็นหน่วยแ่งที่เป็นคำกริยา และ เย็บตา เป็นอนุพากย์วิเศษณ์ ที่ไม่มีคำเชื่อมอนุพากย์

ไล่/ไม่จนกระดาน

ประกอบด้วย ไล่ ซึ่งเป็นหน่วยแ่งที่เป็นคำกริยา และ ไม่จนกระดาน เป็นอนุพากย์วิเศษณ์ที่ไม่มีคำเชื่อมอนุพากย์

ตอย/แบบสะสมทรัพย์

ประกอบด้วย ตอย ซึ่งเป็นหน่วยแ่งที่เป็นคำกริยา และ แบบสะสมทรัพย์ เป็นอนุพากย์วิเศษณ์ ที่ประกอบด้วยคำเชื่อมอนุพากย์ คือ แบบ และ สะสมทรัพย์ เป็นอนุพากย์วิเศษณ์

¹ ดร.วิจินต์ ภาณุพงศ์ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "อนุพากย์วิเศษณ์" ไว้ใน โครงสร้างภาษาไทย บทที่ 6 หน้า 98 ว่า

"ได้แก่ อนุพากย์ ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยแ่งในกริยา วลี และกริยาวลี นั้น อาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยขอรรม หน่วยสกรรม หรือหน่วยทวิกรรม ก็ได้"

นอกจากนี้ กริยาวลีที่มีโครงสร้างชนิดนี้ในส่วนของหน่วยแก่นอาจมีคำกริยา
มากกว่า 1 คำ ได้

ตัวอย่าง

เดิน/เข้า/หา/เหมือนกระทิงเปลี่ยว ประกอบด้วย เดิน(1) เข้า(2) หา(3)
ซึ่งเป็นหน่วยแก่นที่เป็นคำกริยา 3 คำ
เรียงกัน และเหมือนกระทิงเปลี่ยว เป็น
อนุพากย์วิเศษณ์ ที่ประกอบด้วย คำเชื่อม
อนุพากย์ คือเหมือน และกระทิงเปลี่ยว
เป็นอนุพากย์วิเศษณ์

(5) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่น(1)
คำนาม และหน่วยแก่น(2) (ก 1 น ก2) ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา
2 คำเรียงกัน และมีคำนามมาแทรกอยู่ระหว่างคำกริยาทั้งสองนั้น โดยมีความสัมพันธ์กับ
กริยาคำแรกเป็นแบบ หน่วยสกรรมและหน่วยกรรมตรง ส่วนกริยาคำหลังนั้นละกรรมไว้

ตัวอย่าง

พลิก/ตำรา/ถอย ประกอบด้วย พลิก ซึ่งเป็นหน่วยแก่น(1) ที่เป็นคำกริยา
และ ตำรา เป็นคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็น กรรม ของ
หน่วยแก่น(1) และ ถอย เป็นหน่วยแก่น(2)

ป้อน/หมู/ให้เคี้ยว ประกอบด้วย ป้อน ซึ่งเป็นหน่วยแก่น(1) ที่เป็นคำ
กริยา และหมู เป็นคำนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของ
หน่วยแก่น(1) และให้เคี้ยว เป็นหน่วยแก่น(2)

ชก/หมัด/เหวี่ยงใส่ ประกอบด้วย ชก ซึ่งเป็นหน่วยแก่น(1) ที่เป็นคำ
กริยา และ หมัด เป็นคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรม
ของหน่วยแก่น(1) และ เหวี่ยงใส่ เป็นหน่วยแก่น(2)

(6) กริยาวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแทน และหน่วยคำนาม (ก น) ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา 1 - 3 คำ เป็นหน่วยแทนของกริยาวลี และหน่วยคำนามซึ่งทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน

ตัวอย่าง

<u>ถือ/ทาง</u>	ประกอบด้วย <u>ถือ</u> ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยา และ <u>ทาง</u> เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน
<u>หัก/ศอก</u>	ประกอบด้วย <u>หัก</u> ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยา และ <u>ศอก</u> เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน
<u>ออก/ทะเล</u>	ประกอบด้วย <u>ออก</u> ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยา และ <u>ทะเล</u> เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน
<u>นั่ง/นับ/นิ้ว</u>	ประกอบด้วย <u>นั่ง</u> และ <u>นับ</u> ซึ่งเป็นหน่วยแทน ซึ่งเป็นคำกริยา 2 คำเรียงกัน และ <u>นิ้ว</u> เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน

(7) กริยาวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแทน และหน่วยคำนาม และอนุพากย์วิเศษณ์ (ก ค อว) ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา 1 - 2 คำเรียงกัน เป็นหน่วยแทน (ก ค อว) ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา 1 - 2 คำเรียงกัน เป็นหน่วยแทน และหน่วยคำนาม ซึ่งทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน และอนุพากย์วิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายแทนของกริยาวลี นั้น

ตัวอย่าง

หลับ/คา/แข่ง/ราวปาฏิหารย์ ประกอบด้วย หลับ(1), คา(2) ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยา 2 คำเรียงกัน และ แข่ง เป็นคำนาม ซึ่งทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน(2) และ ราวปาฏิหารย์ เป็นอนุพากย์วิเศษณ์ ขยายหน่วยแทน(1)

(8) กริยาวลี ที่มีโครงสร้าง ประกอบด้วยหน่วยแทน และหน่วยคำนาม และหน่วยขยายเสริม ได้แก่ กริยาวลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา เป็นหน่วยแทน และหน่วยคำนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย และหน่วยขยาย ซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์ หรือวลีลดฐานะ ชนิดใดชนิดหนึ่งใน 2 ชนิด คือ สถานวลีลดฐานะ หรือ กาลวลีลดฐานะ

ตัวอย่าง

กิน/กำไร/ค่าเล็ก ๆ ประกอบด้วย กิน ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยา และ กำไร เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน และ ค่าเล็ก ๆ เป็นกริยาวิเศษณ์

ใส/ยีนส์/ใจเย็น

ประกอบด้วย ใส ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยา และ ยีนส์ เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายแทน และ ใจเย็น เป็นกริยาวิเศษณ์

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งมีโครงสร้างเป็นวลีที่ประกอบด้วยกริยาและส่วนขยายเท่าที่พบ มี 170 ส่วนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 274) ๑๖๔

3.2.1.3 แบบที่ประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์และส่วนขยาย ได้แก่ คำกริยาวิเศษณ์ และส่วนขยายเป็นส่วนขยายคำกริยาวิเศษณ์นั้น ในที่นี้จะเรียกว่า

กริยาวิเศษณ์วลี เมื่อนำมาใช้เป็นส่วนวนั้น ยังมีลักษณะส่วนประกอบภายในแตกต่างกัน ออกไปอีก ดังนี้

(1) กริยาวิเศษณ์วลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแทนและหน่วยนาม (ก น) ได้แก่ กริยาวิเศษณ์วลี ซึ่งประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์ เป็นหน่วยแทน และหน่วยนาม ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย

ตัวอย่าง

เท่า/ผ่าอากาศพระ ประกอบด้วย เท่า ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ และ ผ่าอากาศพระ เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน

เป็น/ฉลาด ประกอบด้วย เป็น ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ และ ฉลาด เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายหน่วยแทน

(2) กริยาวิเศษณ์วลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแทนและหน่วยขยายเสริม (ก ขส) ได้แก่ กริยาวิเศษณ์วลี ซึ่งประกอบด้วย คำกริยาวิเศษณ์ เป็นหน่วยแทน และหน่วยขยายซึ่งได้แก่ สถานาวลีลดฐานะ

ตัวอย่าง

เหมือน/เมืองในหมอก ประกอบด้วย เหมือน ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ และ เมืองในหมอก ซึ่งเป็นสถานาวลีลดฐานะ

(3) กริยาวิเศษณ์วลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแทนและอนุพากย์วิเศษณ์ (ก อว) ได้แก่ กริยาวิเศษณ์วลี ที่ประกอบด้วยหน่วยแทนที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ และอนุพากย์วิเศษณ์ เป็นส่วนขยายหน่วยแทน

ตัวอย่าง

เหมือน/เล่นชายของ ประกอบด้วย เหมือน ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ และ เล่นชายของ ซึ่งเป็นอนุพากย์วิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายกริยาวิเศษณ์

เหมือน/หกล้อถูกเบรค ประกอบด้วย เหมือน ซึ่งเป็นหน่วยแทนที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ และ หกล้อถูกเบรค ซึ่งเป็นอนุพากย์วิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายกริยาวิเศษณ์

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งมีโครงสร้างเป็นวลีที่ประกอบด้วยกริยาวิเศษณ์ และ ส่วนขยายเท่าที่พบมี 16 ส่วนวน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค หน้า 278)

3.2.2 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายซึ่งเป็นแบบเสริมสร้อย

สำหรับคำจำกัดความของการเสริมสร้อยนั้น ในที่นี้ถือตาม

ดร.กาญจนา นาคสกุล(2514 : 3) ซึ่งได้อธิบายไว้ในบทความเรื่อง "การเสริมสร้อยในภาษาไทยและเขมร" ว่า ".....การเสริมสร้อย(Elaborations) ก็คือการเสริมแต่งขยายคำ วลี หรือประโยคที่มีรูป ค้วยการเติมคำ วลี หรือประโยคที่มีรูป (form) เท่ากับส่วนเดิม และมีความหมาย เหมือน คล้ายคลึง สนิบสนุน หรือตรงกันข้ามกับส่วนเดิม"

จากข้อมูลถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนที่เก็บรวบรวมไว้ พบว่ามีถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนอยู่จำนวนหนึ่งที่มีลักษณะโครงสร้างที่มีการเสริมสร้อย ซึ่งจะสามารถแบ่งเป็นแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.2.2.1 ลักษณะของการเสริมสร้อยที่เรียกว่าการซ้ำคำ

(Reduplication) หมายถึง การออกเสียงคำใดคำหนึ่งซ้ำ 2 ครั้ง หรือมากกว่า หรืออาจซ้ำบางเสียง และส่วนที่เหลือก็ออกเสียงแตกต่างกันไป สำหรับข้อมูล ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน ซึ่งได้รวบรวมไว้ ปรากฏว่ามีการซ้ำเพียงแบบเดียว คือ การซ้ำทั้งคำ แต่มี 2 ลักษณะ ได้แก่

ตัวอย่างประเภทที่ซ้ำทั้งคำ หมู ๆ ลุ่ม ๆ คอน ๆ

ตัวอย่างประเภทที่ซ้ำเฉพาะคำสุดท้าย

หมักป้าย ๆ

ส่งหมักเค็ด ๆ

มวยหมู ๆ

วางยาว ๆ

รับแข่งเนื้อ ๆ

ล่าสุกชิง ๆ

ไหว้ประหลก ๆ

3.2.2.2 ลักษณะของการเสริมสร้อยแบบที่เรียกว่าคำขยายคู่

แบบเสริมสร้อยที่เรียกว่าคำขยายคู่ หมายถึง วลี 4 คำ ทำให้เกิด 4 จังหวะ ซึ่งขยายเพิ่มจากเดิม 2 หรือ 3 จังหวะ โดยวิธีการเสริมสร้อยแบบใดแบบหนึ่ง¹ ซึ่งด้วยคำที่ใช้เป็นส่วนนั้นพบลักษณะเป็นการเสริมสร้อยแบบคำขยายคู่แบบต่าง ๆ ดังนี้

(1) คำขยายคู่แบบเสริมปฏิภาค หมายถึง คำขยายคู่ที่
ความหมายของคำที่เสริมกันตรงกันข้าม มีลักษณะดังนี้

คำขยายคู่แบบนี้ คำตั้งจะเป็นคำ 2 คำ ที่มีความสัมพันธ์กันทางไวยากรณ์ แล้วนำเอาคำเสริมสร้อยชนิดต่าง ๆ มาขยาย

¹ คร.กาญจนา นาคสกุล "การเสริมสร้อยในภาษาไทยและเขมร" อักษรสาร พิมพ์เนื่องในโอกาสสี่ศตวรรษจารย์ 9 กันยายน 2514 หน้า 24 ได้เสนอลักษณะการเสริมสร้อยไว้ในบทความว่ามี 4 ชนิด ได้แก่ คำเสริมซ้อน คำเสริมประสม คำซ้ำ และคำเสริมปฏิภาค

ตัวอย่าง

ลำดับคำโค่น คำตั้งคือ ลำดับ ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่มีความสัมพันธ์กันเป็นแบบนาม + กริยา เมื่อนำเอาคำเสริมปฏิภาคมาใส่ในตำแหน่งคำเสริมสร้อยแล้วขยายคำตั้งออกไปเป็นคำขยายคู่จะเป็นลำดับคำโค่น

หันรีหันขวาง คำตั้งคือ หันรี ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่มีความสัมพันธ์กันเป็นแบบกริยา + คุณศัพท์ เมื่อนำเอาคำเสริมปฏิภาคมาใส่ในตำแหน่งคำเสริมสร้อยแล้วขยายคำตั้งออกไปเป็นคำขยายคู่จะเป็นหันรีหันขวาง

นอกจากนี้อาจมีคำขยายคู่ 4 จังหวะ ที่ไม่จัดอยู่ในแบบคือ ในตำแหน่งที่ 1 และ 3 จะแตกต่างกันออกไปเป็นคำละคำกัน แต่จะเป็นคำประเภทเดียวกัน

ตัวอย่าง

ลืมหูลืมตา คำตั้งคือ ลืมหูลืม ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่มีความสัมพันธ์กันเป็นแบบกริยา + นาม เมื่อนำเอาคำเสริมปฏิภาคมาใส่ในตำแหน่งคำเสริมสร้อยแล้วขยายคำตั้งออกไปเป็นคำขยายคู่ จะเป็นลืมหูลืมตา คำ ลืมหู, ลืมตา เป็นคำประเภทเดียวกันคือคำกริยา

(2) คำขยายคู่แบบเสริมซ้อน หมายถึง คำที่มีความหมายเหมือนกัน แม้ว่าความหมายประจำคำของทั้งสองจะไม่เหมือนกัน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

¹ คำเสริมปฏิภาค คือ ลักษณะคำที่ความหมายขององค์ประกอบทั้งสองส่วนตรงกันข้าม ดู กาญจนานาคสกุล เรื่องเดียวกัน หน้า 4.

คำขยายคูปแบบนี้มีลักษณะเหมือนคำเสริมซ้อน หรือคำเสริมประสมทั่วไป เพียงแต่ คำตั้งมีพยางค์ 2 พยางค์ ดังนั้นคำที่นำมาซ้อนก็ต้องมี 2 พยางค์ ตามไปด้วย

ตัวอย่าง

ลอยลำเทิงเทิง เจ็บชากเนียบหนึ่ง

หมอบราบคาบแก้ว เกิดเหิงกลองยาว

ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนที่มีโครงสร้างประกอบด้วยคำและส่วนขยายซึ่งเป็นแบบ เสริมสร้อย เท่าที่พบมี 26 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 279)

3.3 ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นประโยค

ได้แก่ถ้อยคำซึ่งใช้เป็นส่วนที่มีลักษณะส่วนประกอบเป็นประโยคต่าง ๆ ซึ่งจาก ข้อมูลพบว่า มีลักษณะประโยคที่แตกต่างกัน 2 แบบ ดังนี้

3.3.1 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธานและหน่วยกรรม (ป อ)

ได้แก่ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนซึ่งมีลักษณะโครงสร้างเป็นประโยค ที่ประกอบด้วยคำนามหรือ นามวลี ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน และคำกริยาหรือกริยาวลี ทำหน้าที่เป็น หน่วยกรรม

ตัวอย่าง

ราคา/ไหล เป็นประโยคที่ประกอบด้วยคำนาม ราคา ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วย ประธานของประโยค และมีคำกริยา ไหล เป็นหน่วยกรรม ของประโยค

เลื้อ/นอนกิน เป็นประโยคที่ประกอบด้วยคำนาม เลื้อ ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วย
ประธานของประโยค และมีกริยาวลี นอนกิน เป็นหน่วยกรรม
ของประโยค

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคที่มีโครงสร้างแบบนี้ เท่าที่พบมี
18 สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 279)

3.3.2 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธาน หน่วยสกรรม และ
หน่วยกรรมตรง (ป ส ค)

ได้แก่ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างเป็นประโยค
ที่ประกอบด้วย คำนาม หรือ นามวลี ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน

คำกริยาหรือกริยาวลี ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยสกรรม และคำนาม หรือนามวลี ที่
ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงของประโยค

ตัวอย่าง

เถร/กวาด/ลาน เป็นประโยคประกอบด้วยคำนาม เถร ทำหน้าที่เป็น
หน่วยประธาน คำกริยา กวาด ทำหน้าที่เป็นหน่วย
สกรรม และ ลาน เป็นคำนาม ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรม
ตรงของประโยค

หมุนาน/ถวาย/แหวน เป็นประโยคประกอบด้วยคำนาม หมุนาน ทำหน้าที่เป็น
หน่วยประธาน กริยาวลี ถวาย ทำหน้าที่เป็นหน่วยสกรรม
และ แหวน เป็นคำนาม ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงของ
ประโยค

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคที่มีโครงสร้างแบบนี้ เท่าที่พบ มี
34 สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 275)

การวิเคราะห์ความหมายของส่วนที่ใช้ในวงการศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ทางด้านความหมายของส่วนที่ใช้ในวงการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า ความหมายของส่วนไม่ได้เกิดลอย ๆ ความหมายของส่วนนั้นมีร่องรอยว่า ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาจากความหมายใดความหมายหนึ่ง ความหมายเดิมกับความหมายเมื่อกลายเป็นส่วนจะมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันไม่ค้ำกันใดก็ค้ำกันหนึ่ง ฉะนั้น เราจึงสามารถอธิบายความหมายของส่วนในลักษณะของการเปลี่ยนแปลงความหมายได้ โดยการพิจารณา จะแบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

1. พิจารณาว่า ความหมายของคำหรือวลีหรือประโยคที่ใช้เป็นส่วนนั้น มีความหมายเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างไร
2. พิจารณาว่า ความหมายที่เปลี่ยนไปนั้น เกี่ยวข้องกับความหมายเมื่อยังไม่เป็นส่วนอย่างไร

ในที่นี้ ความหมายของคำ เมื่อไม่เป็นส่วนจะเรียกว่าความหมายเดิม ส่วนความหมายของวลีหรือประโยค ไม่เป็นส่วนจะเรียกว่า ความหมายรวมเดิม

4.1 การเปลี่ยนแปลงความหมายของถ้อยคำเมื่อใช้เป็นส่วน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

4.1.1 ประเภทที่มีความหมายเปลี่ยนทั้งหมด

หมายความว่า ความหมายใหม่ ซึ่งเป็นความหมายเมื่อนำมาใช้เป็นส่วน เป็นความหมายที่เปลี่ยนจากความหมายเดิมหรือความหมายรวมเดิมทุกคำ ทั้งวลีทั้งประโยค นั้น ตัวอย่างเช่น

หมู ความหมายเดิม	: สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นสัตว์ที่จับคู่ตัวอ้วน
ความหมายเมื่อเป็นส่วน	: ง่าย/คนที่หลอกได้ง่าย/ไม่เก่ง
สด ความหมายเดิม	: ใหม่, ไม่เหี่ยวแห้ง, ชีคจาง
ความหมายเมื่อเป็นส่วน	: แข็งแรง, กระจุกกระจิก

4.1.2 ประเภทที่ความหมายเปลี่ยนเฉพาะบางส่วน

หมายความว่า ความหมายใหม่ซึ่ง เป็นความหมายเมื่อนำมาใช้เป็นส่วน เป็นความหมายที่เปลี่ยนจากความหมาย เดิมเฉพาะบางส่วน ของคำหรือ เฉพาะคำบางคำในวลี หรือประโยค เท่านั้นเช่น

หมาหมู่ ความหมายเมื่อเป็นส่วน เป็นความหมายที่เปลี่ยนไป เฉพาะส่วนหนึ่งของคำนี้คือ คำ หมา ซึ่งเปรียบเทียบ คนที่ทำร้ายผู้ที่ไม่มีทางสู้ ส่วนคำ หมู่ ยังคงมีความหมาย เดิมตามปกติ แต่เมื่อรวมกันแล้ว หมาหมู่ ถือว่าเป็นคำ ที่ใช้เป็นส่วน ซึ่งหมายถึงพวกที่รวมกัน ทำร้ายผู้อื่น

ชกละเอียด ความหมายเมื่อเป็นส่วน เป็นความหมายที่เปลี่ยนไป เฉพาะส่วนหนึ่งของคำนี้คือ คำ ละเอียด ซึ่ง ความหมายเปลี่ยนจากเดิมว่า เล็กเป็นผง เป็นรอบคอบ ส่วนคำ ชก ยังคงมีความหมายเดิมตามปกติ แต่เมื่อ รวมกันแล้ว ชกละเอียด ถือว่าเป็นคำที่ใช้เป็นส่วน ซึ่งหมายถึง การชกอย่างรอบคอบ

4.2 ความเกี่ยวข้องระหว่างความหมายเดิมกับความหมายเมื่อใช้เป็นส่วน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ความหมายเดิมและความหมาย เมื่อใช้เป็นส่วน จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาความหมายระหว่าง ความหมายเดิมกับความหมาย เมื่อใช้เป็นส่วน จะต้องมีส่วนเชื่อมโยงกัน ดังที่ Professor Stephen Ullman (1970 : 211) ได้เขียนไว้ว่า

“.....ไม่ว่าอะไรจะเป็นสาเหตุของการเปลี่ยน(ทางความหมาย) ก็จะต้องมี สิ่ง เชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างความหมายเก่าและความหมายใหม่ ใน บางกรณี ความสัมพันธ์นั้นอาจมีกำลังกล้าแข็งพอที่จะทำให้เกิดความหมายใหม่ได้ แต่บางครั้ง ก็อาจ เป็นเพียง เครื่องมือสำหรับทำให้ความหมายเปลี่ยนไปโดยที่มีสาเหตุอื่น แต่ไม่ว่าจะเป็น

ไปในรูปแบบใด ก็จะต้องมีความสัมพันธ์อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงความหมายทั้งสิ้น¹

หากพิจารณาความหมายของส่วนที่ใช้ในวงกรกัฬามวย ตามความเกี่ยวข้องระหว่างความหมายเดิมและความหมายใหม่ ก็สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เป็นความหมายเปรียบเทียบ
2. ประเภทที่เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง
3. ประเภทที่เป็นความหมายที่ได้จากเรื่องราว ลักษณะตัวละคร วิธีการ ฯลฯ จากประเพณี วรรณคดี การละเล่น และอื่น ๆ

4.2.1 ประเภทที่เป็นความหมายเปรียบเทียบ

หมายถึง การนำถ้อยคำนั้นมาใช้ในความหมายใหม่ ซึ่งเป็นความหมายเปรียบเทียบกับความหมายเดิม หรือความหมายรวมเดิมของวลีหรือประโยค ที่นำมาใช้เป็นส่วนนั้น ความหมายใหม่เกิดขึ้นจากการมองภาพพจน์ โดยการเปรียบเทียบและวิธีการเปรียบเทียบที่ใช้นั้นมี 3 วิธีด้วยกันคือ

4.2.1.2 การเปรียบเทียบแบบอุปมา คือ ลักษณะการเปรียบเทียบนี้จะมีส่วนประกอบ 2 ส่วนด้วยกัน คือ สิ่งที่ถูกเปรียบ (Tenor) คือ สิ่งหรือข้อความที่พึงเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น เพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งตรงกับคำว่า อุปไมย(พจน. น.931) อีกส่วนหนึ่งก็คือ แบบเปรียบเทียบ (Vehicle) คือ สิ่งหรือข้อความที่ยกมาเปรียบ นำมาเป็นแบบของการเปรียบเทียบตรงกับคำว่า อุปมา(พจน. น.931) แบบเปรียบเทียบจะมีคุณสมบัติหรือลักษณะที่ชัดเจนเป็นที่รู้จัก

นอกจากนี้ยังต้องมีคำเชื่อม(Conjunction) ที่บ่งบอกความหมายไปในทำนองเหมือนกัน เปรียบกัน ได้แก่ ยังกะ ราวกับ อย่างกับ เหมือน เป็น คล้ายกัน

¹-----No matter what causes bring about the change. There must always be some connexion, some association, between the old meaning and the new. In some cases the association may be powerful enough to alter the meaning by itself; in others it will merely provide a vehicle for a change determined by other causes; but in one form or another, some kind of association will always underlie the process.

แบบ หรืออาจบ่งบอกความแตกต่าง เช่น ไข่ มีไข่

การเปรียบเทียบแบบอุปมานี้ สามารถแบ่งสิ่งเปรียบเทียบได้ 12 สิ่ง ดังนี้

1. เปรียบกับกริยาอาการ, การกระทำ เช่น

- ส่วนวน "คืบ" เปรียบเทียบการใช้แขน 2 ข้าง กุมบริเวณคอคู้คู้สู แล้วตีเข้า กับอาการคืบ คือ ต้องใช้ตะเกียบ 2 ข้าง หนีบสิ่งของ
- ส่วนวน "ตุน" เปรียบเทียบการชกเก็บคะแนนไว้มาก ๆ ตั้งแต่ต้นยกกับการตุน ซึ่งคือการเก็บของไว้มาก ๆ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 134 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 282)

2. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับของกิน เช่น

- ส่วนวน "ตัวงอเป็นข้าวเกรียบกุ้ง" เปรียบตัวที่งอกับ ข้าวเกรียบกุ้ง ซึ่งมีลักษณะ งอ ๆ
- ส่วนวน "เค็มชูรส" เปรียบเกมการชกที่ยิ่งสนุกกับการเค็มชูรส ซึ่งเพิ่มรสชาติให้อาหารอร่อยยิ่งขึ้น

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 15 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 283)

3. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับของใช้ เช่น

- ส่วนวน "คืบตะเกียง" เปรียบดวงตาซึ่งเป็นอวัยวะซึ่งนำทางให้คนกับตะเกียง ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้แสงสว่าง นำทาง ในที่มืด
- ส่วนวน "ยิงเป็นปืนกล" เปรียบการชกที่มีลักษณะชกดี ๆ กับ ปืนกล ที่เวลายิง ยิงได้ครั้งละหลาย ๆ นัดติดกัน

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 33 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 284)

4. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น

- ส่วนวน "แก้มขมปูดเป็นลูกมะกรูดมะนาว" เปรียบแก้มที่ขมกับลูกมะกรูดมะนาว
- ส่วนวน "สอยควาว" เปรียบอาการของการเป็นลมกลางอากาศ ซึ่งจะมีลักษณะเหมือนมีแสงระยิบระยับคล้ายควาว

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนประเภทนี้มี 19 สำนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 284)

5. เปรียบกับอวัยวะต่าง ๆ เช่น

- สำนวน "ใจหัวไม่ขึ้น" เปรียบการยื่นที่ลูกไม่ไหวกับอวัยวะ หัว ที่ก้มลงแล้วใจไม่ขึ้น
- สำนวน "วางคืน" เปรียบการเตะ กับอวัยวะ คืน

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนประเภทนี้มี 21 สำนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 284)

6. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับสัตว์ เช่น

- สำนวน "เชิง เตะสูง เป็นยุงรำแพน" เปรียบเชิงเตะสูงกับนกยุง เมื่อรำแพนหางจะสูงมาก
- สำนวน "จอมพ่นน้ำเป็นปลาวาฬ" เปรียบนักมวยที่ชอพน้ำลาย กับปลาวาฬ ที่ชอพ่นน้ำเช่นกัน

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนประเภทนี้มี 17 สำนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 285)

7. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับคน เช่น

- สำนวน "นั่งหลับตาเป็นฤๅษีภาวนา" เปรียบอาการเป็นลม กับ ฤๅษีที่นั่งภาวนา จะหลับตาไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น
- สำนวน "เถรกวาดลาน" เปรียบการเตะโดยการใส่เท้ากวาด กับ ลักษณะของเถรกวาดลาน ซึ่งต้องใช้ไม้กวาด กวาดในลาน

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนประเภทนี้มี 14 สำนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 285)

8. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับสถานที่ เช่น

- สำนวน "ถ้ำมังกร" เปรียบอวัยวะเพศของนักมวย กับถ้ำมังกร
- สำนวน "เหมือนเมืองในหมอก" เปรียบควันบุหรี่เอะ ๆ กับเมืองในหมอก ซึ่งมีสีขาว

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนประเภทนี้มี 17 สำนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 285)

9. เปรียบเทียบเสียง เช่น

- ส่วนวน "โป้งจอก" เปรียบการโชนชกแล้วน็อกกับเสียงปืนที่ดังโป้ง ก็ตายจากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 2 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 286)

10. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับยานพาหนะ เช่น

- ส่วนวน "ทงายเก้ง" เปรียบอาการน็อก กับ รถยนต์ ที่ทงายก็วิ่งต่อไปไม่ได้

- ส่วนวน "เหมือนหกถูถูกเบรค" เปรียบการหยุดกระทันหัน กับ หกถูที่มันวิ่งเร็วแล้วถูกเบรค

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 8 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 286)

11. เปรียบกับอารมณ์, ความรู้สึก เช่น

- ส่วนวน "ชนิดมีเสียวทน ๆ" เปรียบความกลัวว่าจะแพ้ กับ ความรู้สึกเสียว

- ส่วนวน "การขายความเจ็บปวดในสังเวียนเลือด" เปรียบอาชีพชกมวย ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องมีการเจ็บ, การแตกชั้น เพื่อแลกกับเงินที่ได้มา กับ การขายความเจ็บปวด

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 19 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 286)

12. เปรียบกับรูปทรงเรขาคณิต เช่น

- ส่วนวน "หันรีหันขวาง" เปรียบการหันไปหันมา กับ ทรงรี - ขวาง

- ส่วนวน "หลงเหลี่ยม" เปรียบเชิงในการชกกับเหลี่ยมของรูปทรงเรขาคณิต

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 5 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 286)

4.2.1.2 การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์คือ ลักษณะการเปรียบเทียบโดยนำเอาลักษณะสำคัญของสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ มาเปรียบเทียบทันทีโดยไม่ต้องมีการเชื่อมโยงว่าเหมือนกับสิ่งนั้น เรียกว่าการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์หรือเปรียบเทียบ โดยมากใช้เปรียบกับคน

การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์นี้ สามารถแบ่งสิ่งเปรียบเทียบได้ 13 สิ่ง ดังนี้

1. ใช้พฤติกรรมของนักมวยมาแทนตัวนักมวย

- ส่วนวน " ขุนเข่าไร้น้ำใจ " ใช้นิสัยไร้น้ำใจ ชกไม่ใคร่จะปราณีคู่ต่อสู้
มาแทนตัวนักมวย
- ส่วนวน " จอมจุมพิต " ใช้นิสัยที่เวลาชกชนะจะจุมคู่ต่อสู้ทุกครั้ง
มาแทนตัวนักมวย

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 25 ส่วนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 286) ส่วนวนส่วนใหญ่มีขึ้นต้นด้วย "จอม"

2. เปรียบกับอาชีพ เช่น

- ส่วนวน " ไอ้หมัดหมอลำ " เปรียบนักมวยจากภาคอีสาน ซึ่งเป็นภาคที่มี
พวกหมอลำเยอะ
- ส่วนวน " ไอ้ตัวตลก " เปรียบนักมวยที่มีก้อออกอ การตลกเสมอเวลาชก
กับอาชีพตลก

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 6 ส่วนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 287)

3. เปรียบกับอวัยวะ เช่น

- ส่วนวน " เขี้ยวลากคิน " เปรียบคนที่ไม่ยอมให้ผู้อื่นเอาเปรียบได้ง่าย ๆ
กับอวัยวะเขี้ยว ซึ่งแหลมคม
- ส่วนวน " นักมวยผิวเนียน " เปรียบนักมวยที่รักสะอาด กับ ผิวที่เนียน
ไม่มีริ้วรอย

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 9 ส่วนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 287)

4. เปรียบกับสิ่งที่มีค่า เช่น

- ส่วนวน " แข็งเงินแสน " เปรียบถึงนักมวยที่ถนัดแข็ง และได้เงินแสนจาก
การเตะชนะคู่ต่อสู้

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 5 ส่วนวน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก ง หน้า 287)

5. เปรียบกับสัตว์ เช่น

- ส่วนวน "มวโยใจปลาชิว" เปรียบนักมวยที่โคนน็อกง่าย ๆ กับ ปลาชิวที่โคนน็อกนอยก็ตาย
- ส่วนวน "ข้างตกมัน" เปรียบนักมวยที่คิด ค่อยไม่ยัง กับข้างที่ตกมัน ซึ่งออกอาการบ้าเหวี่ยงไม่เลือก

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 15 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 287)

6. เปรียบกับคนหรือสถานะภาพของคน เช่น

- ส่วนวน "ตุลาการ" เปรียบกรรมการห้ามชก ซึ่งมีอำนาจสูงสุดบนเวที กับ ตุลาการ ซึ่งมีอำนาจมากที่สุดในศาล

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 29 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 287)

7. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับยานพาหนะ เช่น

- ส่วนวน "ไอรถถึง" เปรียบนักมวยชื่อ พูลสวัสดิ์ เกียรตินิวัฒน์ ซึ่งมีรูปร่างใหญ่ กับรถถึง ซึ่งมีลักษณะใหญ่และทนต่อลมฝน

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 3 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 288)

8. เปรียบกับของกิน - ของใช้ เช่น

- ส่วนวน "แกมะพร้าวหัว" เปรียบนักมวยที่มีอายุมากแล้วแต่ยังมีความสามารถ กับ มะพร้าวหัว ซึ่งคนนิยมนำมาทำอาหาร
- ส่วนวน "จอมมวยคู่" เปรียบมวยที่ชกออกโทรทัศน์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคู่

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 5 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 288)

9. เปรียบกับสี เช่น

- ส่วนวน "ไอ้ดำ" เปรียบนักมวยซึ่งมีสีผิวคล้ำ กับสีดำ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 4 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 288)

10. เปรียบกับมนุษย์ เช่น

- ส่วนวน "ไอ้หมักคี่สิง" เปรียบนักมวยที่มีหมักหนักและออกหมักรวดเร็วกับคี่สิง

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 4 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 288)

11. เปรียบกับลักษณะเด่นของประเทศ/เมือง/ชื่อ ซึ่งเป็นที่มาของสิ่งเปรียบเทียบ เช่น

- ส่วนวน "เจ้าถิ่นเมืองศรีวิชัย" เปรียบถึงจังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีเพลงราศรีวิชัย เป็นลักษณะเด่น

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 17 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 288)

12. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น

- ส่วนวน "มนุษย์ไม้" เปรียบนักมวยซึ่งเตะค้อยเท้าไทรก็ไม้ล้ม เหมือนเตะค้อยไม้ ไม้รู้สึกเจ็บ

- ส่วนวน "คารู้ง" เปรียบนักมวยกำลังคัง กับ ควงคาวที่ส่องแสง รุ่งโรจน์

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 10 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)

13. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับการพนัน เช่น

- ส่วนวน "มวยรองบอน" เปรียบมวยที่มีศักดิ์ศรีน้อยกว่า, มวยรอง กับ บอนพนัน ซึ่งมีลักษณะการเป็นค้อเป็นรอง

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 2 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)

4.2.1.3 การเปรียบเทียบจากนามธรรมเป็นรูปธรรม การที่จะกล่าวถึงแบบนามธรรมนั้นเป็นการยากแก่การเข้าใจ เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ทางที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจคือ การนำเอาคำที่เป็นรูปธรรมมาใช้แทน โดยการเชื่อมโยงกันทางความหมาย

การเปรียบเทียบจากนามธรรมเป็นรูปธรรมนี้ สามารถแบ่งสิ่งเปรียบเทียบได้ 5 สิ่ง ดังนี้

1. เปรียบกับสภาพที่เป็นอยู่ เช่น
 - ส่วนน "คางคองข้างเปราะ" เปรียบคางที่โคนคอกไม้ที่หมักก็แตก เปรียบกับความเปราะ
 จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 3 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)
2. เปรียบกับอวัยวะ เช่น
 - ส่วนน "กระดูกมวย" เปรียบประสบการณ์ทางด้านการศึกษาชกมวยกับกระดูก
 จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 6 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)
3. เปรียบกับของกิน-ของใช้ เช่น
 - ส่วนน "สวมหมวกกันน็อค" เปรียบอาการปิดป้องศีรษะคล้ายแขน กับ หมวกกันน็อค ซึ่งเป็นสิ่งปิดป้องศีรษะในยามขับขี่มอเตอร์ไซด์
 จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 8 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)
4. เปรียบกับธรรมชาติ เช่น
 - ส่วนน "พายุกำป็น" เปรียบการต่ออย่างรุนแรงและถือว่าเป็นพายุ ซึ่งจะเป็นลมแรง สามารถทำอันตรายต่อคนและบ้านเรือนเสียหาย
 จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 2 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)
5. เปรียบกับคน เช่น
 - ส่วนน "ตาเดรค้ำพัก" เปรียบท่าแม่ไม้ซึ่งต้องก้มตัวลงค้อยเหมือน ตาเดรค้ำพัก ซึ่งตัวงอ ๆ
 จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 1 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 289)

4.2.2 ประเภทที่เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง

หมายถึง ความหมายของถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน มีความเกี่ยวข้องกับ ความหมายเดิม หรือความหมายรวมเดิม ไม่ใช่ในเชิงเปรียบเทียบ แต่จะมีความเกี่ยวข้องกัน อยู่ทางความหมาย เช่น เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดกัน เป็นของใช้คู่กัน หรือมีของสิ่งหนึ่งทำให้นักไป ถึงอีกความหมายหนึ่ง ในลักษณะมีความหมายกว้างออก

ประเภทที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องนี้สามารถแบ่งสิ่งที่เกี่ยวเนื่องได้ 11 สิ่ง ดังนี้

4.2.2.1 เกี่ยวเนื่องกับสิ่งของเครื่องใช้ เช่น

- ส่วนวน"กระเป๋าพับ" หมายถึง ไม่มีเงิน เป็นความหมาย เกี่ยวเนื่องกับกระเป๋า ซึ่งเป็นที่เก็บเงิน อากาการพับคือ เงินในกระเป๋าไม่มี

- ส่วนวน"ไฟเขียว" หมายถึง อนุญาต, ยอมให้ กระทำการ นั้น ๆ เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับไฟเขียวซึ่งเป็นสัญญาณไปจราจรที่ยอมให้รถผ่านได้

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 10 ส่วนวน(ดู รายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 290)

4.2.2.2 เกี่ยวเนื่องกับสภาพที่เป็นอยู่หรือเห็นอยู่ เช่น

- ส่วนวน"งอม" หมายถึง แยมมาก หนักมาก เป็น ความหมายเกี่ยวเนื่องกับผลไม้ที่สุกงอมจนแทบไม่สามารถจะกินได้

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 9 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 290)

4.2.2.3 เกี่ยวเนื่องกับสัตว์ เช่น

- ส่วนวน"กวางเหลียวหลัง" หมายถึง ท่าแม่ไม่มวยไทย ซึ่งเลียนแบบท่าสัตว์

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 3 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 290)

4.2.2.4 เกี่ยวเนื่องกับอาชีพ

- ส่วนวน "อาชีพพ่อค้ากำปั่น" หมายถึง อาชีพทกมวยเป็น ความหมายเกี่ยวเนื่องกับพ่อค้าคือ เป็นการขายหมัดคือการชกแลกเงินที่ใช้คำว่าพ่อค้า ไม่ใช่ คำว่า แม่ค้า เพราะนักรมวยมีแค่ผู้ชายเท่านั้น

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 2 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 290)

4.2.2.5 เกี่ยวเนื่องกับสถานที่ เช่น

- ส่วนวน "แคนนาซี" หมายถึงประเทศเยอรมัน เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับ นาซี ซึ่งเป็นทหารของฮิตเลอร์ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่อาศัยอยู่ในประเทศเยอรมัน

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 8 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 290)

4.2.2.6 เกี่ยวเนื่องกับของมีค่า เช่น

- ส่วนวน "หัวใจเพชร" หมายถึง จิตใจที่เข้มแข็ง เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับเพชร ซึ่งอัญมณีที่มีความแข็งแกร่งที่สุด

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 3 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 290)

4.2.2.7 เกี่ยวเนื่องกับกริยาอาการ, การกระทำ เช่น

- ส่วนวน "เช็กบิล" หมายถึง น็อค ซึ่งถือว่าสิ้นสุดการแข่งขัน เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับการรับประทานอาหาร เมื่ออิ่มแล้วจึงเรียกเช็กบิล คือ สิ้นสุดการรับประทานอาหารมือนั้น ๆ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 22 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

4.2.2.8 เกี่ยวเนื่องกับอวัยวะ เช่น

- ส่วนวน "ทักหู" หมายถึง โคนค้อยบริเวณกกหู ซึ่งเป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับทักหู คือ กกหูนั้น มักเอาไว้ทักคอกไม้

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนประเภทนี้มี 3 ส่วนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

4.2.2.9 เกี่ยวเนื่องกับความเชื่อ เช่น

- ส่วนวน "กุมารจีน" หมายถึง นักมวยจากประเทศจีน เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับกุมาร ซึ่งเป็นความเชื่อของคนโบราณว่า กุมารจะเป็นเทวดาเด็กที่เก่งกาจ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนประเภทนี้มี 1 ส่วน
(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

4.2.2.10 เกี่ยวเนื่องกับสี เช่น

- ส่วน "น้ำเงิน" หมายถึง นักมวยฝ่ายน้ำเงิน เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับสีน้ำเงิน คือ โดยทั่วไปบนเวทีมวยจะมีมูอยู่ 2 มู สำหรับเป็นมูของนักมวยที่ขึ้นชกยืนพักเวลาหมดยก คือ มูน้ำเงิน กับมูแดง

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนประเภทนี้มี 1 ส่วน
(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

4.2.2.11 เกี่ยวเนื่องกับคน เช่น

- ส่วน "คนโต" หมายถึงผู้มีอำนาจ เป็นความหมายเกี่ยวเนื่องกับคนโต ซึ่งบ่งบอกถึงความใหญ่โต กว้างขวาง สามารถสั่งการ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนประเภทนี้มี 2 ส่วน
(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

4.2.3 ประเภทที่เป็นความหมายที่ได้จากเรื่องราว ลักษณะตัวละคร วิธีการ ฯลฯ จากประเพณี วรรณคดี การละเล่นและอื่น ๆ

หมายถึง การนำถ้อยคำที่ใช้ในเรื่องราว, ลักษณะตัวละคร, วิธีการ ฯลฯ ที่เกิดปรากฏในประเพณี วรรณคดี การละเล่นและอื่น ๆ มาใช้ในความหมายที่สอดคล้องเกี่ยวเนื่องกับวงการกีฬามวย มีการเปรียบเทียบ แสดงถึงความข้องเกี่ยวกับ, เสียงเสียงที่คล้ายกัน อย่างไรก็ตามอย่างหนึ่ง ส่วนประเภทนี้สามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะที่มาดังนี้คือ

4.2.3.1 ความหมายที่ได้จากวรรณคดี หรือนิทาน หรือตำนาน ได้แก่ ส่วนที่มีที่มาจากวรรณคดีหรือนิทาน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายของคนทั่วไป ลักษณะและการกระทำของตัวละครในวรรณคดี หรือนิทานเหล่านั้น จึงมีผู้นำมาใช้เป็นส่วน

ส่วนที่มีความหมายที่ได้จากวรรณคดีหรือนิทาน หรือตำนานนี้ สามารถจำแนกเป็นเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. เรื่องรามเกียรติ์ เช่น

ย่างสามขุม หมายถึง ท่าทางที่นักมวยเดินก้าวเป็นจังหวะยกเขียงเป็น 3 เส้า หรือ 3 ท่า (พจน) : เดินเข้ามาหาอย่างระมัดระวังขณะจ้องจะทำอันตราย มีมูลเหตุมาจากองค์พระศิวะ มีพระปรีชาญาณ สามารถก้าวเหยียบโลกทั้ง 3

ได้ โลกทั้ง 3 นั้นได้แก่ มนุษย์โลก, เทวโลก, พรหมโลก อันเปรียบเทียบเป็นซุมทั้ง 3 ซุม

เทียบร้อยเท่า หมายถึง พยายามดำเนินรอยตาม และพยายามทำให้ได้เสมอ หรือดีกว่า มูลเหตุที่มีความหมาย เช่นนี้มาจากตัวละครตัวหนึ่ง คือ ทรัพย์สิน พยายามจะวัดรอยตีนของพ่อเพื่อจะได้ต่อสู้กับพ่อ และเป็นใหญ่ในวันหนึ่งข้างหน้า

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 18 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

2. เรื่องซุนซ่างซุนแผน เช่น

ซุนแผนส่องกระจก เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย

มีมูลเหตุมาจาก ท่าทางที่ซุนแผนส่องกระจกก่อนที่จะไปพบนางวันทอง

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 2 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 291)

3. เรื่องอิเหนา เช่น

คุศุนาหงัน หมายถึง คุชก คุศุนาหงันในเรื่อง

หมายถึง อิเหนา กับ มุขมา

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 4 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 292)

4. เรื่องพันท้ายนรสิงห์

นายท้าย หมายถึง ผู้ตาม ซึ่งมีมูลเหตุมาจาก

พันท้ายนรสิงห์ ซึ่งทำหน้าที่เป็น นายท้ายในเรื่อง ซึ่งพระเจ้าเสือประทับอยู่ ตำแหน่งนายท้ายจะอยู่ท้ายเรือ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 1 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 292)

5. เรื่องเทวสุรสงคราม ซึ่งเป็นหนังสือนิทาน

นาคามุขบาตาล เป็นท่าแม่ไม้มวยไทยซึ่งดัดแปลง

มาจากท่าของพญานาค

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 3 ส่วนน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 292)

4.2.3.2 ความหมายได้จากการละเล่น ได้แก่ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนที่มีที่มาจากการเล่น หรือกีฬา ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะการเล่น ตัวผู้เล่น หรืออุปกรณ์การเล่น อันสามารถนำมาเชื่อมโยงกับความหมาย เพื่อเป็นส่วนส่วนสำหรับใช้ในการกีฬา มวย ซึ่งจำแนกไว้ดังนี้

1. กีฬา แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ฟุตบอล เช่น คารากองหน้า
- มวยปล้ำ เช่น กค
- ว่ายน้ำ เช่น คีกรรเชียง
- โบลิ่ง เช่น ลูกหนัก
- ปาเป้า เช่น จับเป้าจิง ๆ
- หมากรุก เช่น ไล่ไม่จนกระดาน
- ฟันดาบ เช่น กัดฟันศอก
- สุนัขเกอร์, เปตอง เช่น เจิงแคม

จากข้อมูลที่พบ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนประเภทนี้มี 11

ส่วน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 292)

2. การละเล่น แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

- เล่นพนัน เช่น จับนอก
- ภาพยนตร์, ห้างตะลุง เช่น ชมรมมวยเมืองลุง
- เล่นวาว เช่น ชาคลอย
- ไล่จับ เช่น เล่นไล่จับ
- ชนไก่ เช่น สู้เย็บตา
- การเต้น เช่น เต้นบัลเล่ย์

จากข้อมูลที่พบ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนประเภทนี้มี

19 ส่วน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 293)

4.2.3.3 ความหมายที่ได้จากประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อต่าง ๆ ได้แก่ คำพูดที่เกิดจากความเชื่อและประเพณีวัฒนธรรมเก่า ๆ ที่ยึดถือกันมานาน โดยแบ่งได้ดังนี้

1. ความหมายที่ได้จากประเพณี เช่น
 - ชักแบ่งผัดหน้า เป็นส่วนหนึ่งที่มาจากประเพณี

สงกรานต์ จะมีการรคน้ำค้ำหัวประแบ่งกัน

จากข้อมูลที่พบ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเพณีนี้

1 ส่วนน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 294)

2. ความหมายที่ได้จากวัฒนธรรม เช่น

- เกิดเทิงกลองยาว เป็นส่วนหนึ่งที่มาจากวัฒนธรรม
ของโบราณที่นิยมเพลงกลองยาวเวลาในงานบุญ งานครุฑ ซึ่งมีลักษณะร้องไปเรื่อย ๆ

จากข้อมูลที่พบ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเพณีนี้

2 ส่วนน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 294)

3. ความหมายที่ได้จากความเชื่อ เช่น

- เก้าชีวิต ส่วนนี้มาจากแมวซึ่งมีความเชื่อกันว่า
ตายยาก และแม้ตายไปแล้วก็สามารถกลับมาเกิดใหม่ได้ถึง 9 ครั้ง

จากข้อมูลที่พบ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเพณีนี้ 13

ส่วนน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 294)

- วัชรุกกลับบ้านเก่า ความหมายเนื่องจากความเชื่อ
เรื่องภพชาติ มีชาตินี้ชาติหน้า และเชื่อว่า คนเราเมื่อตายแล้วก็คือการกลับไปสู่อันเก่าที่ที่
ซึ่งมาจากตอนเกิด

4.2.4 ประเภทที่เป็นความหมายจากรากศัพท์ต่างประเทศ ได้แก่ คำทับศัพท์
ส่วนนที่ใช้ในวงการกีฬามวยจะนิยมใช้คำทับศัพท์มาก ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

- 4.2.4.1 ความหมายเกี่ยวกับนักมวย เช่น

แยบ หมายถึง การลองเชิง, หยั่งดูท่าที มาจากคำว่า
"Jab" ซึ่งหมายความถึงการชกออกไป
ตรง ๆ และชกหมัดกลับโดยเร็ว

โนเนม หมายถึง นักมวยที่ไม่มีชื่อเสียง มาจากคำว่า
"No Name" ซึ่ง "No" แปลว่าไม่
"Name" แปลว่า ชื่อ

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 36
สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 294)

4.2.4.2 ความหมายเกี่ยวกับน้ำหนักของนักมวย เช่น
รมมินิฟลายเวท หมายถึง นักมวยน้ำหนัก 105 ปอนด์
หรือ 41.50 กิโลกรัม มาจากคำ
"Miniflyweight"

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 16
สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 295)

4.2.4.3 ความหมายเกี่ยวกับสถานที่ในการแข่งขันชกมวย เช่น
ลุมพินีสเตเดียม หมายถึง เวทีลุมพินี มาจากคำ
"Stadium" แปลว่า สถานที่เล่นกีฬา
ในร่ม

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 2
สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 295)

4.2.4.4 ความหมายเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแข่งขันชกมวย
เทรนเนอร์ หมายถึง ผู้ฝึกซ้อม มาจากคำ
"Trainer"

จากข้อมูลพบว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนนประเภทนี้มี 3
สำนวน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 295)

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาหมวดยจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวย ระหว่างเดือน กรกฎาคม - เดือนธันวาคม 2536 นี้ ทำให้เห็นถึงลักษณะต่าง ๆ ของสำนวน ซึ่งมีลักษณะเหมือนและแตกต่างไปจากคำในภาษาปกติธรรมดา โดยผลของการวิจัยอาจแบ่งออกตามหัวข้อดังนี้

1. ผลการวิจัยลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาหมวดย
2. ผลการวิจัยส่วนประกอบโครงสร้างต่าง ๆ ของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาหมวดย
3. ผลการวิจัยความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาหมวดย

ผลการวิจัยลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาหมวดย

จากการวิเคราะห์ลักษณะของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาหมวดย จะพบว่าเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่ใช่ในวงการอื่น ๆ ซึ่งจะจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

1. การใช้คำ (วลี) ที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ เช่น
ปราชัย, ฆาตกรจำเป็น,
2. การใช้คำ(วลี, ประโยค) สแลง เช่น
เก๋ากี้ส์, กินสีกินชอก, ราคาไหล
3. การใช้คำ(วลี) สมญานาม เช่น
ซ้ายอสุร, ซ่างตกมัน
4. การใช้คำ(วลีที่มีคำ) ยืมจากภาษาคำต่างประเทศ(รวมอยู่) เช่น
บ็อกซิ่ง, ระเบิดทอปฟอร์ม
5. การใช้คำศัพท์เทคนิค เช่น
พุกเวอค
6. การใช้คำ(วลี, ประโยค) ที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง เช่น
ขี้, ทางไส้แตก, เลือกกระดูกเต็มหน้า

7. การใช้คำ(วลี, ประโยค) ที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ เช่น หัวแหวน, เหมือนปอกกล้วยเข้าปาก, ชงแข็งคูดาว
8. การใช้คำ(วลี, ประโยค) ที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย เช่น โถนา, เข้าเอวรอสู้ไม้, วงในเป็นรอง
9. การใช้วลี(ประโยค) หยอกล้อ เช่น คางคัก, คางคักข้างเปราะ, กรรมการสอนนับเลข

ผลการวิจัยส่วนประกอบโครงสร้างต่าง ๆ ของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬา

จากการวิเคราะห์ลักษณะส่วนประกอบของสำนวนนั้นพบว่า มีลักษณะส่วนประกอบเป็นคำ วลี หรือประโยค ซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถแยกอธิบายได้อีก ดังนี้

1. ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นคำ มี 2 ชนิด คือ
 - 1.1 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำเดี่ยว มี 4 แบบ คือ
 - 1.1.1 คำเดี่ยวที่มาจากคำนาม เช่น หมอ
 - 1.1.2 คำเดี่ยวที่มาจากคำลักษณะนาม เช่น คอก
 - 1.1.3 คำเดี่ยวที่มาจากคำกริยา ไค้แก
 - 1.1.3.1 คำกริยาอาการ เช่น โถนา
 - 1.1.3.2 คำกริยากรรม เช่น ปะทะ
 - 1.1.4 คำเดี่ยวที่มาจากคำวิเศษณ์ เช่น น้ำเงิน
 - 1.2 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำประสม มี 8 แบบ คือ
 - 1.2.1 แบบ นาม + นาม เช่น คางคัก
 - 1.2.2 แบบ นาม + กริยา เช่น จอมจุมพิต
 - 1.2.3 แบบ นาม + วิเศษณ์ เช่น หน้าแห้ง
 - 1.2.4 แบบ นาม + จำนวนนับ เช่น สามารถ 2
 - 1.2.5 แบบ กริยา + กริยา เช่น ชนะแตก
 - 1.2.6 แบบ กริยา + นาม เช่น แขวานนม

2. 1.2.7 แบบ กริยา + วิเศษณ์ เช่น คืบกระเด้า
 1.2.8 แบบ วิเศษณ์ + นาม เช่น ช้ายอสูร

2. ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นวลี มี 2 ประเภท คือ

2.1 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายของคำ มี 3 แบบ คือ

2.1.1 แบบที่ประกอบด้วยคำนาม และส่วนขยาย แยกเป็น 7 ชนิด

2.1.1.1 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก เช่น
 พายุเข้า

2.1.1.2 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก และ
 หน่วยคุณศัพท์ เช่น มวยจุกจิก

2.1.1.3 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและ
 หน่วยขยายเสริม เช่น นักชกเมืองโอง

2.1.1.4 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและ
 อนุภาคยคุณศัพท์ เช่น จอมศอกกลับ

2.1.1.5 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและ
 หน่วยจำนวน เช่น จอมถ้ำ 116 ที

2.1.1.6 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก
 หน่วยคุณศัพท์ และหน่วยขยายเสริม เช่น
 เศรษฐีใหม่เมืองคอน

2.1.1.7 นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยคำบอกจำนวนนับ
 และคำลักษณะนาม เช่น สามฟอร์มหลัง

2.1.2 แบบที่ประกอบด้วยคำกริยาและส่วนขยาย แยกเป็น 8 ชนิด

2.1.2.1 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน เช่น
 เล่นไล่จับ

2.1.2.2 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกนและ
 หน่วยขยาย เช่น วาดไปที่ก้านคอ

2.1.2.3 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน และ
 หน่วยจำนวน เช่น โยนทั้งตัว

- 2.1.2.4 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกนและอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น ค่อยแบบสะสมทรัพย์
- 2.1.2.5 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน(1) คำนาม และหน่วยแกน(2) เช่น ป้อนหมูให้เคี้ยว
- 2.1.2.6 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกนและหน่วยคำนาม เช่น หักศอก
- 2.1.2.7 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน และหน่วยคำนามและอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น หลับคาแข้งราวปาฏิหารย์
- 2.1.2.8 กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน และหน่วยคำนาม และหน่วยขยายเสริม เช่น ใส่ยีนส์ใจเย็น
- 2.1.3 แบบที่ประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์และส่วนขยาย แยกเป็น 3 ชนิด คือ
- 2.1.3.1 กริยาวิเศษณ์ วลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน และหน่วยนาม เช่น เป็นจลาม
- 2.1.3.2 กริยาวิเศษณ์วลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน และหน่วยขยายเสริม เช่น เหมือนเมืองในหมอก
- 2.1.3.3 กริยาวิเศษณ์วลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแกน และอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น เหมือนทกล้อถูกเบรค
- 2.1.4 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยาย ซึ่งเป็นแบบเสริมสร้อย แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ
- 2.1.4.1 ลักษณะของการเสริมสร้อยที่เรียกว่า การซ้ำคำ เช่น หมู ๆ, วางยาว ๆ
- 2.1.4.2 ลักษณะของการเสริมสร้อยแบบที่เรียกว่า คำขยายคู้ มี 2 แบบ คือ
- 1) คำขยายคู้แบบเสริมปฏิภาค เช่น ลำห้กลำโค่น
 - 2) คำขยายคู้แบบเสริมชอน เช่น ลอยลำเพ่งเค่ง

3. ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นประโยค

3.1 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธานและหน่วยกรรม เช่น
ราคาไหล

3.2 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธานและหน่วยกรรม เช่น
เถรกวาดลาน

ผลการวิจัยความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวย

จากการวิเคราะห์ความหมายของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวย เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงความหมาย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีความหมายเปลี่ยนทั้งหมด
2. ประเภทที่มีความหมายเปลี่ยนเฉพาะบางส่วน

เมื่อพิจารณาความหมายตามความเกี่ยวข้อง ระหว่างความหมายเดิมและความหมายใหม่ อาจแบ่งออกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทที่เป็นความหมายเปรียบเทียบ แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด

1.1 การเปรียบเทียบแบบอุปมา

1.1.1 เปรียบกับกิริยาอาการ, การกระทำ

1.1.2 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องของกิน

1.1.3 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องของใช้

1.1.4 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องธรรมชาติ

1.1.5 เปรียบกับอวัยวะต่าง ๆ

1.1.6 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องสัตว์

1.1.7 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องคน

1.1.8 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องสถานที่

1.1.9 เปรียบกับเสียง

1.1.10 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องยานพาหนะ

1.1.11 เปรียบกับอารมณ์, ความรู้สึก

1.1.12 เปรียบกับรูปทรง เรขาคณิต

- 1.2 การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์
 - 1.2.1 ใ้พหุติกรรมของนักมวยมาแทนตัวนักมวย
 - 1.2.2 เปรียบกับอาชีพ
 - 1.2.3 เปรียบกับอวัยวะ
 - 1.2.4 เปรียบกับสิ่งที่มีค่า
 - 1.2.5 เปรียบกับสัตว์
 - 1.2.6 เปรียบกับคน/สถานะภาพของคน
 - 1.2.7 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับยานพาหนะ
 - 1.2.8 เปรียบกับของกิน-ของใช้
 - 1.2.9 เปรียบกับสี
 - 1.2.10 เปรียบกับมนุษย์
 - 1.2.11 เปรียบกับลักษณะเด่นของประเทศ/เมือง/ชื่อ ซึ่งเป็นที่มาของสิ่งเปรียบเทียบ
 - 1.2.12 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับธรรมชาติ
 - 1.2.13 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับการพนัน
- 1.3 การเปรียบเทียบแบบนามธรรม เป็นรูปธรรม
 - 1.3.1 เปรียบกับสถานที่เป็นอยู่
 - 1.3.2 เปรียบกับอวัยวะ
 - 1.3.3 เปรียบกับของกิน-ของใช้
 - 1.3.4 เปรียบกับธรรมชาติ
 - 1.3.5 เปรียบกับคน
2. ประเภทที่เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง
 - 2.1 เกี่ยวเนื่องกับสิ่งของเครื่องใช้
 - 2.2 เกี่ยวเนื่องกับสภาพที่เป็นอยู่/เห็นอยู่
 - 2.3 เกี่ยวเนื่องกับสัตว์
 - 2.4 เกี่ยวเนื่องกับอาชีพ
 - 2.5 เกี่ยวเนื่องกับสถานที่
 - 2.6 เกี่ยวเนื่องกับของมีค่า

- 2.7 เกี่ยวเนื่องกับกริยาอาการ, การกระทำ
 - 2.8 เกี่ยวเนื่องกับอวัยวะ
 - 2.9 เกี่ยวเนื่องกับความเชื่อ
 - 2.10 เกี่ยวเนื่องกับสี
 - 2.11 เกี่ยวเนื่องกับคน
3. ประเภทที่เป็นความหมายได้จากเรื่องราว, ลักษณะตัวละคร, วิธีการ ฯลฯ จากประเพณี วรรณคดี การละเล่น และอื่น ๆ
 - 3.1 ความหมายได้จากวรรณคดี/นิทาน/ตำนาน
 - 3.1.1 เรื่องรามเกียรติ์
 - 3.1.2 เรื่องขุนช้างขุนแผน
 - 3.1.3 เรื่องอิเหนา
 - 3.1.4 เรื่องพันท้ายนรสิงห์
 - 3.1.5 เรื่องเทวสุรสงคราม
 - 3.2 ความหมายได้จากการละเล่น
 - 3.2.1 กีฬา ได้แก่ ฟุตบอล, มวยปล้ำ, วายน้ำ, โบลิ่ง, ปาเป้า, หมากรูก, ฟันดาบ, สติกเกอร์, เปตอง
 - 3.2.2 การละเล่น ได้แก่ เล่นพนัน, ภาพยนตร์, หนังสิตะลุง, เล่นว่าว, ไล่จับ, ชนไก่, การเต้น
 - 3.3 ความหมายที่ได้จากประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ
 - 3.3.1 ความหมายได้จากประเพณี
 - 3.3.2 ความหมายได้จากวัฒนธรรม
 - 3.3.3 ความหมายได้จากความเชื่อ
 4. ประเภทที่เป็นความหมายจากรากศัพท์ต่างประเทศ
 - 4.1 ความหมายเกี่ยวกับนักมวย
 - 4.2 ความหมายเกี่ยวกับน้ำหนักของนักมวย
 - 4.3 ความหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการแข่งขันชกมวย
 - 4.4 ความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องในการแข่งขันชกมวย

จากการวิเคราะห์ส่วนวนที่ใช้ในวงการศึกษา ทังในด้านลักษณะ, ส่วนประกอบ โครงสร้างและความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว สามารถเห็นลักษณะสำคัญของส่วนวนที่ใช้ในวงการศึกษา ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. จะเห็นได้ว่า การกล่าวถึง "การชกมวย" นั้น มีการใช้คำได้หลายรูปแบบ เช่น คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง, คำที่บอกลักษณะอาการการเล่น, คำแสดง ได้แก่ ขึ้นฟาด, ขึ้นจ้วง, ชกกับ, การลงนวม, จวก, บอมม์, ประณีมือ, ปะทะ, ฟาดปาก เป็นต้น และจากส่วนวนต่าง ๆ ข้างต้น เมื่อพิจารณาแต่ละส่วนวนจะเป็นลักษณะที่มีคำกริยาล้วน ๆ หรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับค้ว ซึ่งคำกริยาที่ใช้เหล่านี้ มักเป็นคำแสดงอาการ ทำให้เกิดมโนภาพ¹ ของการชกมวยขึ้น

2. สมญานามของนักมวยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการอ่านข่าวสารเกี่ยวกับวงการศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่มีบ่งบอกว่าหมายถึงใคร หากไม่ทราบก็ไม่สามารถรู้ถึงสาระหรือภูมิหลังของนักมวยที่ถูกกล่าวถึงเลย

3. ลักษณะของส่วนวนที่ใช้ในวงการนี้ หากสังเกตจะพบว่า เป็นคำกริยาเป็นส่วนมาก และมักเป็นการเรียงตัวของคำกริยาหลาย ๆ คำ เรียงซ้อนกัน เช่น มาขอแจ้งเกิด เล่นไล่จับ เป็นต้น

4. นอกจากนี้ ลักษณะโดยมากของส่วนวนที่ใช้ในวงการศึกษาจะเป็น ประเภท "แสดง" ซึ่งเป็นลักษณะการใช้คำที่ไม่เป็นทางการนัก ให้ความรู้สึกสนุกสนานทางการกีฬา เช่น บ่ยาน คีปิก หงายแกง เป็นต้น

¹ มโนภาพ (Concept) : ภาพที่นึกกวาดขึ้นในใจ ความคิดที่ประคิษฐ์ไปต่าง ๆ, ความคิดเห็นเป็นภาพขึ้นในใจ (ดร.วิทย์ เทียงบุรณธรรม, 2522 หน้า 55)

5. จากการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลมาโดยตลอดนั้น ทำให้สามารถรวบรวม
ท่าแม่ไม้มวยไทย มวยไทยไว้ได้จำนวนหนึ่ง ซึ่งตรงกับ ท่าแม่ไม้มวยไทย ของ
รองศาสตราจารย์พอง เกิดแก้ว. (2524 : 170 - 177) โคกกลางถึง โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท
คือ

5.1 ท่าแม่ไม้มวยไทย 15 ท่า

5.2 ท่าลูกไม้มวยไทย 15 ท่า

ดังนี้

<u>ท่าแม่ไม้มวยไทย</u>	<u>ท่าลูกไม้มวยไทย</u>
1. สลับพื้นปลา	1. เอรารวมเสยงา
2. ปักขาแหวกรัง	2. บาทาลูกบักตร์
3. ขวาชักดอก	3. ชูนัยกันพานาง
4. อีเหนาแทงกฤษ	4. พระรณนาวศร
5. ยกเขาพระสุเมรุ	5. ไกรสรชามหวย
6. ตาเดรคำพิท	6. กวางเหลียงหลัง
7. มอญยันหลัก	7. หิริณม้วนแผ่นดิน
8. ปักลูกหอย	8. นาคามุขมาศาล
9. จระเข้ฟาดหาง	9. ทมูนาถวายแหวน
10. ทักวงไอยรา	10. มอญทอศแห
11. นาคาขีตหาง	11. ทะแยคำเส้า
12. วิรุณหกกลับ	12. หงษ์ปีกหัก
13. คัมขวาลา	13. สักหวงมาลัย
14. ชูนัยกันจับดิ่ง	14. เกรกวาคลาน
15. หักคอเอรารวม	15. ฟานลูกมวย

ซึ่งท่าทั้ง 30 ท่าข้างต้นนี้ จะเป็นทั้งในทางรุกและรับ ขึ้นอยู่กับจังหวะของการ
ต่อสู้ในขณะนั้น แต่โดยทั่วไปแล้ว ท่าแม่ไม้มวยไทยจะเป็นฝ่ายรุก ส่วนท่าลูกไม้มวยไทยจะเป็นฝ่ายรับ ซึ่ง
จะมีวิธีการใช้อาวุธหนัก, เชา, ศอก ต่างกัน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 296)

6. **Technical Term** ในวงการมวย ก็เป็นการใช้คำอีกลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นคำศัพท์เฉพาะวงการส่วนใหญ่จะเป็นคำภาษาต่างประเทศ ซึ่งหลายคำใช้กันจนเป็นที่ยอมรับ จนไม่มีการใช้ภาษาไทย เนื่องจากยังไม่มีบัญญัติศัพท์ขึ้นมาใช้อย่างเป็นทางการ คำศัพท์เทคนิคเหล่านี้เท่าที่รวบรวมมาได้นี้มี 26 คำ (ดูรายละเอียดทางด้านความหมายและที่มาในภาคผนวก ฉ) ดังต่อไปนี้

✓การรัดคอก	โคมเททเทว, คอสเพล, สี่กัก	ทีเคโอ	✓น็อก
ฟาวล์		✓ฟุตเวอค	ไฟต์
แย็บ		สวิงซ้าย	ออปชั่น
ฮุก		มินิฟลายเวท	จูเนียร์ฟลายเวท
ฟลายเวท		จูเนียร์แบนตั้มเวท	แบนตั้มเวท
จูเนียร์เฟเธอร์เวท		จูเนียร์ไลต์เวท	ไลต์เวท
จูเนียร์เวลเตอร์เวท		เวลเตอร์เวท	จูเนียร์มิกเคิลเวท
มิกเคิลเวท		ซูเปอร์มิกเคิลเวท	ไลต์เฮฟวีเวท
เฮฟวีเวท		ครุยเซอร์เวท	

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวย ควรจะได้มีการศึกษาค้นคว้าต่อไปอีก ทั้งทางด้านสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์, วิทยุ หรือในสถานการณ์จริง คือ ในสนามมวย ซึ่งเป็นภาษาพูด อาจมีความแตกต่างหลากหลายทางด้านลักษณะของความหมายของสำนวน

นอกจากนี้ คำเฉพาะที่ใช้ในวงการกีฬาประเภทอื่น เช่น กอล์ฟ, ฟุตบอล สกูเกต เป็นต้น ก็มีความน่าสนใจทางด้านความหมายอยู่ไม่น้อยเลยทีเดียว เพราะมีผู้ที่ไม่รู้ความหมายเกี่ยวกับคำในวงการดังกล่าว หากมีผู้จัดรวบรวมก็จะมีประโยชน์ต่อสาธารณชนเป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. "การเสริมสร้อยในภาษาไทยและเขมร" อักษรสาร พิมพ์เนื่องในโอกาสงานลีลาศตราจารย์ 9 ก.ย.14.
- _____. ระบบเสียงในภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- กาญจนาคพันธุ์ (สง่า กาญจนาคพันธุ์). สำนวนไทย เล่ม 1-2. พระนคร : รวมสาส์น, 2514
- เกษมศรี วงศ์เลิศวิทย์. ภาษาอังกฤษคำและโครงสร้าง. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2516.
- ไซสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- คณะกรรมการปรับปรุงพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525
- จรรยา แก่นวงษ์คำ. มวยไทย-มวยสากล. กรุงเทพมหานคร . โอเคียนสโตร์, 2530.
- จิราภรณ์ ภักธากานุกัทร. ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์-มหบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- เจือ สตะเวทิน. พจนานุกรมสำนวนไทย. พระนคร : สุทธิสารการพิมพ์, 2516.
- ชลดา เรื่องรักณ์ลิขิต. อักษรวิธีและการใช้ภาษาของฮิวเมอริสต์ กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. ภาษา-พาสาร์ พระนคร : คณะอนุกรรมการค้นคว้าชุมนุมภาษาไทยของคุรุสภา, 2517.
- นววรรณ พันธุเมธา. การใช้ภาษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2515
- นันทริกา คุ่มไฟโรจน์. "แสดงในหน้าหนังสือพิมพ์" นิเทศสาร 3 : (กุมภาพันธ์ 2518) : 30-34.

- แน่น้อย บุญยเนตร. คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปี 2521 - 2535.
 วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย พระนคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.
- บุญยงค์ เกศเทศ. เขียนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : จินตทัศน์การพิมพ์,
 2514.
- ประยูทธ กุยสาคร. ภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์. เอกสารนิเทศการศึกษ ฉบับที่ 258
 การพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
 กรมการฝึกหัดครู กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- เปรมจิต ชนะวงศ์. ภาษาศาสตร์สำหรับครู พิมพ์ครั้งที่ 3 ภาควิชาภาษาไทย คณะ
 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2528.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ, ลักษณะสำคัญของภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
 : บำรุงสาส์น, 2522.
- พอง เกิดแก้ว. การกีฬา พระนคร : โรงพิมพ์พัฒนาพานิช, 2524.
- เพียรศิริ วงศ์วิภาณันท์. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 สาขาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2521.
- รัชฎาพรรณ เศรษฐวิวัฒน์. คำซ้อนในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- ลาวัณย์ โชคตามะระ. เมืองไทยสมัยก่อน กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิคอาร์ต, 2522
- วรรณ แก้วแพรง. การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
 : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2532.
- วิจิณณ์ ภาณุพงศ์. โครงสร้างภาษาไทย. ระบบไวยากรณ์. พระนคร : มหาวิทยาลัย-
 รามคำแหง, 2522.
- วิจิตรา แสงพลสิทธิ์. ความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย กรุงเทพมหานคร :
 สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2524.

- วิทย์ เทียงบุรณธรรม, พจนานุกรมศัพท์บัญญัติ กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์
 คางกมล, 2532.
- วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์. ภาษาและภาษาศาสตร์. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2520.
- สุชาคา เทวะฉลิน. คำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
 มหาบัณฑิต : สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531
- Nisa Udomphol. Compound Words in thai. Mater's dissertation, Department
 of Foundation of Education, Graduate School, Chulalongkorn
 University, 1964.
- Ullmann Stephen. Semantics : An Introduction to the Science of Meaning
 4th ed London : Alen Mawbray LTD., 1970.
- Randelph Quirk, Longman Dictionary of Comtemporary English : Longman
 Group UK Limited, 1987.

รายการอักษรย่อที่ใช้ในภาคผนวก ก. และคำอธิบายอักษรย่ออื่น

เคี้ยว - นาม	โครงสร้างเป็นคำเดี่ยวที่มาจาก	คำนาม
เคี้ยว - ดัดถึษณนาม	โครงสร้างเป็นคำเดี่ยวที่มาจาก	คำดัดถึษณนาม
เคี้ยว - อกรรรม	โครงสร้างเป็นคำเดี่ยวที่มาจาก	คำกรึวิทยา (กรึวิทยากรรรม)
เคี้ยว - สกรรรม	โครงสร้างเป็นคำเดี่ยวที่มาจาก	คำกรึวิทยา (กรึยาสกรรรม)
เคี้ยว - วิเศษณ์	โครงสร้างเป็นคำเดี่ยวที่มาจาก	คำวิเศษณ์
ประสม - นาม + นาม	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำนาม + คำนาม
ประสม - นาม + กรึวิทยา	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำนาม + คำกรึวิทยา
ประสม - นาม + วิเศษณ์	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำนาม + คำวิเศษณ์
ประสม - นาม + จำนวน	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำนาม + จำนวนนับ
ประสม - กรึวิทยา + กรึวิทยา	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำกรึวิทยา + คำกรึวิทยา
ประสม - กรึวิทยา + นาม	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำกรึวิทยา + คำนาม
ประสม - กรึวิทยา + วิเศษณ์	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำกรึวิทยา + คำวิเศษณ์
ประสม - วิเศษณ์ + นาม	โครงสร้างเป็นคำประสมที่ประกอบด้วย	คำวิเศษณ์ + คำนาม
นามวลี - หลััก	โครงสร้างเป็นนามวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยหลััก
นามวลี - หลััก + ขยายเสริม	โครงสร้างเป็นนามวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยหลััก + หน่วยขยายเสริม
นามวลี - หลััก + อนุพากย์คุณศัพท์	โครงสร้างเป็นนามวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยหลััก + อนุพากย์คุณศัพท์
นามวลี - หลััก + จำนวน	โครงสร้างเป็นนามวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยหลััก + หน่วยจำนวน

นามวลี - หลัก + คุณศัพท์ + ขยายเสริม	โครงสร้างเป็นนามวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยหลัก + คุณศัพท์ + หน่วยขยายเสริม
นามวลี - จำนวน + ดัชนีชื่อนาม	โครงสร้างเป็นนามวลีที่ประกอบด้วย	คำบอกจำนวนนับ + คำลักษณนาม
กริยาวลี - แทน	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน
กริยาวลี - แทน + ขยาย	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + หน่วยขยาย
กริยาวลี - แทน + จำนวน	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + จำนวนนับ
กริยาวลี - แทน + อนุพากย์วิเศษณ์	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + อนุพากย์วิเศษณ์
กริยาวลี - แทน + นาม + แทน 2	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน(1) + คำนาม + หน่วยแทน(2)
กริยาวลี - แทน + นาม	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + คำนาม
กริยาวลี - แทน + นาม + อนุพากย์วิเศษณ์	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + คำนาม + อนุพากย์วิเศษณ์
กริยาวลี - แทน + นาม + ขยาย	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + คำนาม + หน่วยขยายเสริม
กริยาวลีพิเศษวลี - แทน + นาม	โครงสร้างเป็นกริยาวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + คำนาม
กริยาวลีพิเศษวลี - แทน + ขยาย	โครงสร้างเป็นกริยาวลีพิเศษวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + คำนาม + หน่วยขยายเสริม
กริยาวลีพิเศษวลี - แทน + อนุพากย์วิเศษณ์	โครงสร้างเป็นกริยาวลีพิเศษวลีที่ประกอบด้วย	หน่วยแทน + อนุพากย์วิเศษณ์
เสริมสร้อย - คำคำ	โครงสร้างที่เป็นการเสริมสร้อยแบบ	คำคำ
เสริมสร้อย - ขยายคู่	โครงสร้างที่เป็นการเสริมสร้อยแบบ	ขยายคู่
ประโยค - ประธาน + อกรรม	โครงสร้างเป็นประโยคที่ประกอบด้วย	หน่วยประธาน และหน่วยกรรม
ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง	โครงสร้างเป็นประโยคที่ประกอบด้วย	หน่วยประธาน และหน่วยสกรรมและ หน่วยกรรมตรง

ภาคผนวก ก

รายการของสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬาพร้อมความหมายและตัวอย่าง เรียงตามลำดับตัวอักษร

กค

: คอบ

: เคี้ยว - สกรรมกีรยา

ตัวอย่าง : เอ็ม 16 บ.ช.ส. กคหมัดซ้ายตรงเข้ากักหูข้างน้อยถึงเข้าอบนปลายยก

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.43)

กระชากมงกุฎโลก

: ชิงแชมป์เบียร์โลก

: กริยาวลี - แกน + นาม

ตัวอย่าง : เจ้าของตำแหน่งแชมป์จูเนียร์โลด์เวตอิกกราบที่ เรจิสโอ ทูรี กระจายใครจะก้าวขึ้นกระชากมงกุฎโลกด้วยก็คือ จอห์น จอห์น โมลิน่า

(มวยโลก ฉ.490 น.21)

กระตุกการผ่านศึกเหนือชั้น : ประสมการณการคอบมวย

: นามวลี - หลัก + อุนพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : ทหารเอก ส.วรพิน กระตุกการผ่านศึกเหนือชั้นกว่าเยอะจะชนะ เขาบังเหย ณ ราชวัคร มวยขึ้น ๆ เตะคอบพอใช้

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.38)

กระตุกชัคมัน

: นักมวยที่มีฝีมือเก่ง

: นามวลี - หลัก + อุนพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : ทำไม "บิกซัง" จึงเลือกเอาแก่นมเนื้อแดง มาให้พิชิตเคี้ยวจัง หือคอนอุนเครื่องจะเลือกแต่กระตุกชัคมันมาเชียว

(มวยโลก ฉ.470 น.52)

- กระดูกคนละเบอร์** : มีมือการค่อมวยคนละชั้น, คนละระดับกัน
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
ตัวอย่าง : เคนอีसान ค.ท้ายบ้าน มวยฟอร์มสกเตะเข้าเทนิยวแน่น
 แต่กระดูกคนละเบอร์ จะแพ่ ศรเพชร คิษย์ไ้ไบ้
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.39)
- กระดูกเป็นรอง** : มีมือเป็นรอง
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
ตัวอย่าง : เทอคไทยเล็ก(แสงมรกต) มวยเตะเข้าใช้ไ้ไ้จะชนะหยกเขียว
 คักคี่สิ่มฤทธิ มวยเตะค่อมวยรุนแรง แต่กระดูกเป็นรอง
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.37)
- กระดูกมวย** : มีมือทางการค่อมวย
 : ประสม - นาม + นาม
ตัวอย่าง : ช้างน้อย ศรีมงคล เลี้ยเปรียขรูปร่าง ทว่ากระดูกมวยเหนือกว่า
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.43)
- กระดูกยังอ่อน** : มีมือเป็นรองกว่า
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
ตัวอย่าง : หมอประมวล ศรีพล กระดูกยังอ่อน เปิดหน้ารับหมัด
 เกษมเล็ก สมบูรณ์ชัย
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.7)
- กระโคงคาง** : กราม, คาง
 : ประสม - นาม + นาม
ตัวอย่าง : ชายน้อย เมืองสุรินทร์ จอมหมัดจากชวีชบุรีเมืองแอลเอร้อยเอ็ด
 ... เก็ง(หมัด) ถลกโจ๊กไ้ส่มหัวใจ คว้าคชชวาจับกระโคงคาง
 มวยรุ่นน้องถึงหงายตึงไ้ทับ
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.12)

กระต่ายทอง : ชื่อนักมวยที่ใช้ในการชกมวย
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : กระต่ายทอง ศ.สิงห์มุสลิม นักมวยฝ่ายแดง ซึ่งนำหนักที่จังหวัด
 สุราษฎร์ธานี
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.11)

กระบุงโยย : มาก
 : ประสม - นาม + กริยา
 ตัวอย่าง : ...ออกลายให้เห็นยก 4 พลิวังหะวะมีมือตะขาทอยชวา
 พลิกพลิวเหล็บบมวยที่เหนือกว่ากระบุงโยย
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.12)

กระเป๋าทับ : จน, หมกตัว
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ฟ้าอุทัย แหบถูกน็อกอยู่ใต้เพราะความเก๋า เลยทำให้ชาวพินมาย
 และโคราช ปากช่อง กระเป๋าทับไปตาม ๆ กัน
 (มวยสยาม ฉ.691 น.23)

กร้าน : ผ่านการชกมวยมาเยอะ มีประสบการณ์มาก
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : พุกถึงความกร้านมวยแล้ว ฉมวกเพชร เป็นค่อหลายชุม
 (มวยสยาม ฉ.691 น.11)

กรรมการสอนนับเลข : ดับ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม กรรมตรง
 ตัวอย่าง : เกนมเล็ก ควอดสีตี๋ม...เพียงทวีปตาเคี้ยวเจอดุคชวาเต็มคาง
 หลนให้กรรมการสอนนับเลข
 (ยกมวยเอก ฉ.1 น.12)

- กลับตาลปัตร : ฝึกความคาดหมายอย่างตรงกันข้ามแบบพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ
(พจน. น.61)
- ตัวอย่าง : ไม่มีแผนมวยชาวอังกฤษแม้แต่รายเฑาะวี่ที่จะคาดหมายล่วงหน้า
ว่า ผลการชิงชัยจะกลับตาลปัตร และตำแหน่งแชมป์โลกจะต้อง
หลุดลอยไปจากเกาะอังกฤษในการชกไฟต์นี้
(มวยโลก น.471 น.40)

- กึ่งहनรก : สมณานามของนักมวยชาวเนเธอร์แลนด์ชื้อ รามอน เท็กเกอร์
: นามวลี - หลัก
- ตัวอย่าง : มาแน"กึ่งहनรก" รามอน เท็กเกอร์ มีโปรแกรมต่อสู้ใน
ศึกศิลปะมวยไทยนายขนมต้ม
(ยอดมวยเอก น.21 น.49)

- กัศหันศอก : ใช้ศอกเป็นอาวุธ
: กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : เพชรน้อย ยอดมวยข้ามวิภมาชกกับดำน้ำมุด ส.สุมาลี
ในรายการ "ศึกเมืองชล" ออกลีลา^{กัศหันศอก}
(มวยสยาม น.663 น.4)

- กัปตัน (Captain) : มาจากคำว่า Captain ในที่นี้หมายถึงผู้นำ, หัวหน้า
: เฑาะวี่ - นาม
- ตัวอย่าง : กัปตัน ชัยวัฒน์ วุฒิไกรสกุล... และทีมงานมีกำลังใจขึ้น
ระยะเลย
(มวยสยาม น.691 น.22)

- การันตี (Guarantee) : ยืนยัน
: เฑาะวี่ - อกรรมกริยา
- ตัวอย่าง : แทลมสิงห์ เกียรติมานิค มีเคิมพัน 40,000 บาท เป็น^{การันตี}
(ยอดมวยเอก น.21 น.36)

- ก้านยาว : รูปร่างสูงโปร่ง
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ชันวา สิงห์สยาม ยอดเทรนเนอร์ ก้านยาว แห่งแคมป์ชอย
 สิ้นน้ำเงิน

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.13)

การขายความเจ็บปวดในสิ่งเวียนเลือด : การชกมวย

- : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : มีเขาวงกตไทยจำนวนไม่น้อยที่ฝากอนาคตไว้กับ
การขายความเจ็บปวดในสิ่งเวียนเลือด

(มวยสยาม ฉ.691 น.15)

การคัดก

- : มือคัดเพราะไม่มีแรง
 : ประสม - นาม + กริยา
 ตัวอย่าง : กวีอินเดียนแดงคนนี้ คุมมวยเป็นเช่นเขาบอกว่า มุมน้ำเงิน
การคัดกไปหน่อย

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.50)

การเดินทางบนถนนนักมวย : อาชีพการชกมวย

- : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : จอมแพ้มันกลายเป็นแชมป์โลก... เขาแพ้ได้แพ้ถึง 17 ไฟต์
 นะ ในการเดินทางบนถนนนักมวยที่ยาวนานถึง 12 ปี

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.14)

การทวนเชิง

- : การซ้อมเทคนิคการชก
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ในตอนเย็น จ้าวเวทาก็ทำการวิ่งอยู่ในชอยประมาณ 10 รอบ
 หลังจากนั้นก็กลับมากะโดดเชือก 20 นาที...จากนั้นก็ทำการ
ทวนเชิงอีก 30 นาที

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

การผ่านมวย : ประสมการณการชกมวย
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ทวีโชค ณ ราชวัตร เตะต๋อยพอใช้ การผ่านมวยเป็นรอง
 จะแพ้ แก่นคำ คักคิ่นรินทร์
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.38)

การลงนาม : การแข่งขันชกมวย
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ส่วนการลงนามก็จัดไว้ในวันจันทร์-พุธ-ศุกร์ ครั้งละ 5 ยก
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

กวางเหลียวหลัง : เป็นท่าลูกไม้มวยไทย โดยการตามเตะ ถีบด้วยสันเท้า
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : เพชร น้ำหนึ่ง ป.ฉัตรชัย สาคแข่งชวา แต่เจอกวาง
เหลียวหลัง ของขวัญเมืองน้อย ป.ประสพพล
 (แชมป์ ฉ. 575 น.33)

กำปั้นไร้นวม : ชกมือเปล่า
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : หลังจากที่มีมวยบนเวทีจบเสร็จสิ้น เนื่องจากผลจากการชกไม่
 เป็นที่พอกระเป่าของเหล่านัชม จึงเกิดศึกกำปั้นไร้นวมขึ้นอีกคู่
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.28)

กรำศึก : ผ่านการแข่งขันชกมวยมามาก
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เรื่องเกช เกียรติปากหนึ่ง มวยเตะเซาคีแต่เสียดสีมีบุบตาม
 สภาพมวยกรำศึกมานาน
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.38)

กลืนสาปนวม : การชกมวย
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : จากเกาหลีสไต้ เมื่อ 7 กันยายน ที่ผ่านมา เมียว วูซู่ แชมป์
 จูเนียร์หลายเวที ของสมาคมมวยโลกของเกาหลี โค้ชกเพื่อ
กลืนสาปนวม ไต้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กันยายน...

(มวยโลก น.470 น.4)

กินกำไรค่าเล็ก ๆ : ไต่กำไรน้อย
 : กริยาวลี - แก่น + นาม + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : จัดแต่รายการคอนเสิร์ตใหญ่มาหลายครั้ง กินกำไรค่าเล็ก ๆ
 แบบเจียมเนื้อเจียมตัวมาตลอด อังคารที่ 11 พ.ค.นี้
 "แก้ว โคซี่" จะจัดศึกทหารเสือ แบบใหญ่จริงจัง

(มวยสยาม น.663 น.6)

กุนชื้อ : ผู้สนับสนุน, ผู้บงการ, ที่ปรึกษา, หัวหน้า
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ขายน้อย เมืองสุรินทร์ จอมหมัดจากขวัญบุรี เมืองแอลเอ
 ร้อยเอ็ด ควางมวยเริ่มเรื่องรอง ของสุภาพ้าไหน ตกเป็นรอง
 ลงทุนไปแะไม้ยี่หระ เก็ง(หมัด) ถลกลใจักไ้ส่มหัวใจ
 คว้าคอกขวา... เป็นจังหวะกุนชื้อค้าย"น้ำออก" อารุช รักวานิช
 ยิ้มแต่เสริมคอ"

(ขอกมวยเอก น.1 น.12)

กุมารจีน : ชาวจีน
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : "สองเสี้ยวร้านเพชร" ไต่ควินำนักมวยไทยไปชกที่ฮ่องกง เพื่อ
 เบิกตลาดและสนองศรัทธากุมารจีนที่นั่น

(ขอกมวยเอก น.21 น.23)

เกาชีวิค : ชื่อที่ใช้ในการชกมวย
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 คิงส์ คิมย็อบ มวยเตะต่อยคลองจันทระเร็วกว่า จะชนะฟ้าลั่น
 ส. นายายอาม แบบแลกแข้งกันสนุก ชนะคะแนนเกาชีวิค
 ส. ยูพินคา...
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.38)

เกาก๊กก๊ : เกาแก
 : เตี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : เกษมสันต์ คิมย็อบของ มวยเกาก๊กก๊ เตะต่อยหนัก แต่ยืดเขื้อ
 มากยก มียุบนแน
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.41)

เกี้ยว : ชก
 : เตี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ยอดยุทธ์ แสงเทียน ถีบเข้าเต็มท้องของศักดิ์สินรินทร์
 ต. วังทองหลาง ก่อนจะเกี้ยวหล่นลงไป
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.31)

แกงจืดลิ้มใส่น้ำปลา : เป็นการเปรียบเทียบการชกมวยที่ไม่ตื่นเต้น, เร้าใจ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ...นำชบวนเป็นต่อตั้งแต่ยกแรกยันยกสุดท้าย แล้วผลการชกก็
 จบลงโดยนำชบวนชนะคะแนนไปอย่างจืดชืดยิ่งกว่าแกงจืดลิ้มใส่น้ำปลาเสียอีก
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.6)

แก้มะพร้าวห้าว : นักมวยที่อายุมากแล้วแต่ยัง เก่งมีความสามารถ
 : กริยาวิเศษณ์วลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : อยากรู้ก็ตาม ถึงพวกเขาจะแก่ก็แก้มะพร้าวห้าว สามารถ
 กลับมาสร้างดีศรีไว้ให้กับวงการมวยได้

แก้มือ

: ทำคอบแทน, โต้คอบ

: ประสม - กริยา + นาม

ตัวอย่าง : ในเดือนพฤศจิกายน ปีที่ผ่านมา 1992 ยูทีกี่แก้มือเอาชนะคะแนน
ฮิโยกะ แย่งตำแหน่งแชมป์ยูเนียนหลายเวทของสมาคมมวยโลก

(มวยโลก ฉ.470 น.4)

แกมขวมผูกเป็นลูกมะกรูมะนาว : เปรียบเทียบแก้มที่โคนขกจนขวมเท่าลูกมะกรู มะนาว

: ประโยค - ประธาน + อกรรม

ตัวอย่าง : ... โคนคอกของอรุณีจนโทนกแกมขวมผูกเป็นลูกมะกรู
มะนาว

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ไกรสรข้ามห้วย

: เป็นท่าลูกไม้มวยไทย โดยการหลบตีบเตะตรง-ตีบชาหลัง

: ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง

ตัวอย่าง : รับก่อนโต้ ยอกเค้น เพชรอ่อนน้อย ประเคนตีบขวาที่ลำตัวของ
แสน เขิงน้อย ก่อนที่จะโต้ด้วยไกรสรข้ามห้วย

(แชมป์ ฉ.575 น.9)

กรอบเป็นข้าวเกรียบ

: ทรวดโทรม ผอมเหมือนข้าวเกรียบ

: กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์

ตัวอย่าง : รุ่งโรจน์ สิงห์ลานทอง กำลังฮึกเหิมค้อยที่ไรจะต้องบังเกิด
ความมันทุกที ก็เลยได้รับฉายาว่า "คนเหล็ก" เป็นสมาชิกชั้นเอ
ของสมาคมักลงทุนหอกรำศึกนานเข้า สภาพร่างกายเลย
กรอบเป็นข้าวเกรียบ

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.17)

กอกสอง

: ดูกฮึก

: นามวลี - หลัก + จำนวน

ตัวอย่าง : ผาดโผน ช.สมพงษ์ เกือบหมดแรงในปลายยก 2 มาได้กอกสอง
หวดแข้งขวาเข้ารักแร้ของ ไก่น้อย ช.สุกั น็อคไปในที่สุด

(สยามกีฬา ฉ.3102 น.2)

เซมิ่งเกลียว : ทิ้งเครียด, อย่างแน่นอน
 : เคียว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คอนสแตนติน พช คาวโรจน์วงการกำปั่นโลกดวงใหม่ กำลัง
 เป็นที่จับตา มองกันอย่างเซมิ่งเกลียวว่า จะก้าวขึ้นนั่งบัลลังก์โลก
 (มวยโลก ฉ.470 น.15)

ชยี่ : ชก
 : เคียว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : เรือรบ อ.เลิศมณี ชยี่ พ้าอุทัย ศิษย์ชัยวัฒน์
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.36)

ชยี่ควยหมัด : ชกอย่างรุนแรง
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : ไอ้ชิต โคนแถมชั้น ลูกอีสานจับชยี่ควยหมัดทุคไปในยกที่ 5
 (มวยสยาม ฉ.691 น.9)

ชงเบ่งกุก้าว : โคนค้อยคางจนหน้าหงาย
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : เอ็ม 16 บ.ช.ส. ขอมวยหรือรมสคยูกไฮเทคยิงหมัดซ้ายตรง
 อันยาวเหยียดเข้าหน้า ช้างน้อย ศรีมงคล ถึงแห่งหน้าหงายเป็น
ชงเบ่งกุก้าว
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.14)

ชากลอย : เค็ดชาก
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : ฝ่ายแดงใช้จิ้งหะและความเป็นมวยเหนือกว่าเป็นคอกู้ชก
 กดไปเรื่อยๆ 4 ราคา 10-1 ครบยกชากลอย แดงเป็นฝ่ายชนะ
 คะแนนหายหวง
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.45)

- ชายเสียด : ร้องเพลง
: ประสม - กริยา + นาม
- ตัวอย่าง : นภา เกียรติวันชัย อคติแชมป์โลกผู้หันไปเอาดีทางชายเสียด
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.18)
- ชี้หกดคคทาย : กลัว, ขยาด, ตกใจมาก
: เสริมสร้อย - ขยายคู่
- ตัวอย่าง : รongคูเอก เพชรคำ ว.สิงห์เสนห์ วันไชกแบบกล้า ๆ กลัว ๆ
เลยโดนสงบศึก ป. เปาอินทร์ คีหน้ายักษ์ ชูระชี้หกดคคทาย
(มวยสยาม ฉ.691 น.23)
- ขึ้นจ้วง : แข่งขันชกมวย
: เคี้ยว - สกรรมกริยา
- ตัวอย่าง : แฉนไท คิมย์ครูออก จำต้องบิบน้ำหนักตัวแล้วค้อให้คุชกรายใหม่
ทำน้ำหนักตามสบาย แล้วขึ้นจ้วงกัน
(ขอมวยเอก ฉ.1 น.6)
- ขึ้นฟาด : แข่งขันชกมวย
: ประสม - กริยา + กริยา
- ตัวอย่าง : เพอร์เนลล์ วิเทเกอร์ สละตำแหน่งเมื่อ 29 ส.ค.1992
ในการชกกันที่เมืองรีโน รัฐเนวาดา สหรัฐ แล้วจึงได้ขึ้นฟาดกับ
เฮอร์ซี สเปนันน์ อีกครั้ง
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.14)
- ขุนเข้าไรน้ำใจ : เป็นสมณนามของ หลังสวน ซึ่งมักใช้เขาเป็นอาวูอย่างไม่ปราณี
: ประโยค - ประธาน + อกรรม
- ตัวอย่าง : ชกกับหลังสวน"ขุนเข้าไรน้ำใจ" รายการที่โงว ห้าพลัง
คู่ต่อสู้ โคนจอยยิงหัวกะโหลกและ
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.30)

- ขุนเข้าน้ำเปื่อย** : สมณานามของ น้าพล หนองกีฬาหุยหุช
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
ตัวอย่าง : ขุนเข้าน้ำเปื่อย น้าพล หนองกีฬาหุยหุช แลกเลือกกับ
 "ไอ้หมัดหมอลำ" โคบาล ลูกเจ้าแม่ไทรทอง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.8)
- ขุนแผนสองกระจก** : เป็นกระบวนท่าหนึ่งในการรำมวยไทยสาวน้อยประแป้ง
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
ตัวอย่าง : สิงห์ขาว ร่ายรำไหว้ครู ยัดหน้าและสองกระจก
 "ขุนแผนสองกระจก...
 (มวยคู่ น.126 น.19)
- ขุนแผนหวิณม** : เป็นกระบวนท่าหนึ่งในการรำมวยไทยสาวน้อยประแป้ง
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
ตัวอย่าง : สิงห์ขาว ร่ายรำไหว้ครู ยัดหน้าแล้วสองกระจก "ขุนแผนสอง
กระจก แล้วคอค้วย ขุนแผนหวิณม...
 (มวยคู่ ฉ.126 น.19)
- ขุนยี่กะจับลิง** : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย ถือเป็นไม้สำคัญมาก ใช้สำหรับแก้คำคู่
 คอสู่วิวในการค้อย เตะ กอง คัดพันกัน
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
ตัวอย่าง : ขุนศึกน้อยเล่นงานเขื่อนที่ บ้านบึง ทั้งค้อย เตะ ซูลมุน เป็น
ขุนยี่กะจับลิง
 (แชมป์ ฉ.575 น.11)
- ขุนยี่กะพานาง** : เป็นท่าลูกไม้มวยไทย โดยการแหวกหมัดด้วยการทุ่ม
 : ประโยค + ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
ตัวอย่าง : แคงสุริยา ไมได้ล้มมวย แต่ชนะน็อกด้วยการทุ่มเข้าล็อก
ขุนยี่กะพานาง
 (แชมป์ ฉ.575 น.14)

- เช่น : ทบตี ชก อย่างแรงเพื่อให้ได้ชัยชนะ
 : เคียว - สกรรมกรिया
 ตัวอย่าง : สิงห์คำ เช่น คาวเกิน

(ยอคมวยเอก ฉ.21 น.37)

- เขาทรายน้อย : สมญานามของ รัตนพล ส.วรพิน ซึ่งมีลักษณะการชกคล้าย
 เขาทราย

- : ประสม - นาม + กรिया
 ตัวอย่าง : แหมเขียนรูนมิพิหลายเวทของสหพันธ์มวยนานาชาติ ผู้มี
 พัฒนาการสูงล้ำจนทำให้ชาวไทยสมญา
 "เขาทรายน้อย" ถึงว่า รัตนพล ส.วรพิน จะขึ้นชกป้องกัน
 ตำแหน่งครั้งที่ 3...

(ยอคมวยเอก ฉ.21 น.8)

- เข้าป้าย : ชนะ
 : ประสม + กรिया + นาม
 ตัวอย่าง : "คาวรุ่ง" ทมเกียรติ ส.ธนิกุล อีศ.เตะซ้ายใส่ สิงห์น้อย
 ส.ประสาทร แบบสนุกแข็งข้างเคียวหมายกสุดท้าย
 ผ่านเข้าป้าย จ่ายงามไปเลย

(ยอคมวยเอก ฉ.1 น.10)

- เข้าเอวรอสุมไก่ : ลักษณะการตีเข้าบริเวณเอวไปรอบ ๆ ในขณะที่ถอกประชิดตัว
 : กริยาวลี - แก่น 1 + นาม + แก่น 2
 ตัวอย่าง : แหม วันนี้นายเล็กแกไขมาตีเหลือเกิน นายเล็กเข้าเอวรอสุมไก่
 3 เข้าแล้ว

(โลกกีฬา ฉ.1490 น.11)

- เขี่ยล่าง : เตะล่างบริเวณขา
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
 ตัวอย่าง : วีระพล มีจุดอ่อนที่หางเปราะะ มิวแต่ระวางบนเลยโคน
เขี่ยล่าง ทุคไป

(ยอคมวยเอก ฉ.7 น.16)

- เขี้ยวลากกิน** : คนที่ไม่ยอมให้คนอื่นเอาเปรียบได้ง่าย ๆ
- : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
- ตัวอย่าง** : บุคคลประเภทมือถือสากรปากถือศีล ปากหวานก้นเปรี้ยว เขี้ยวลากกิน ยกคนชมท่าน กระทำกรรรมุแทยคึกแต่ทำลายคนอื่น ขอให้หมดไปเสียทีเถอะครับ
- (มวยสยาม ฉ. 691 น. 23)

- แข่งช้ายหน้าหยก** : สมญานามของ ศักดิ์มงคล ศิษย์ชูโชค
- : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
- ตัวอย่าง** : ปีกะง วางโปรแกรมบูให้กับ "มนุษย์ไม้" จงสนั้น ลูกคลองบางแก้ว กับ "แข่งช้ายหน้าหยก" ศักดิ์มงคล ศิษย์ชูโชค ในวันที่ 5 นี้
- (มวยสยาม ฉ. 691 น. 4)

- แข่งเงินแสน** : สมญานามของ วังจันทน์น้อย ส. สิริระคา ซึ่งมีเคิมพันเคะเป็นเงินแสน
- : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
- ตัวอย่าง** : "ไอ้จัน" วังจันทน์น้อย ส. สิริระคา อาศัยหัวใจหมิพ แยกเขี้ยว อัดแข่งขวาไส้ เมชิ เจคียพิทกัน เจอเข้าให้ถึงถอคใจไมคิคสูไม่หวงเคิมพัน ไอ้จันไค้ใจเคะเข้าสบายใจ แถมพิชิตเคิมพันเงินแสน...กลายเป็นแข่งเงินแสน
- (ขอกมวยเอก ฉ. 21 น. 8)

- แขวนนม** : เลิกอาชีพชกมวย
- : ประสม - กริยา + นาม
- ตัวอย่าง** : เมียว วูยู่ท แคมป้จูเนียร์หลายเวท ออกแขวนนมอ้อลา สั้งเวียนเลือกเสียแล้ว
- (มวยโลก ฉ. 470 น. 4)

ขอยบ่ยาน : ไม่กัลว้
 : ประโยค - ประชาน อกรรม
 ตัวอย่าง : ซาคีพิซิค นภาพล มวยประภทขอยบ่ยาน จะชนะอรุณี เพชรนำชัย
 มวยเตะเซาคี แต่เสียคลี่มียุบ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.37)

ควักแม่ธรณี : เป็นหนึ่งในกระบวนท่ารำสาวน่อยประแบ้ง
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ซคชอยชูโชคชัย ซยมขวัญคุดอสู์ เคารพครูบาอาจารย์
 กราบกรานควยท่าควักแม่ธรณี กอนชก
 (มวยตุ ฉ.226 น.16)

คุดกวงใน : คอยประชิดคว
 : กริยาวลี - แกน + ซยาย
 ตัวอย่าง : ราฟาเอล รุเอลาด ซอบเดินเข้าไปคุดกวงในกับคุดอสู์
 แทนที่จะใช้ซวงชกให้เป็นประโยชน์
 (มวยโลก ฉ. 470 น.7)

คัมแบค : กลับมาชกมวย
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : มวยเก่าอีกคนที่กำลังจะคัมแบคก็คือ ซุนตีกันนอย ไพรอนันต์
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.17)

คางคองซ่างเปราะ : มีจุกองที่คาง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : จอห์น โมลิน่า เป็นมวยฝีมือจัดจ้าน แต่ก็เป็นมวยที่มีจุกอง
 ที่คางคองซ่างเปราะ
 (มวยโลก ฉ.470 น.21)

- คิว (Queue) : ลำดับ, แถว
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : กองกฤษฎี ส.สุวิทย์ชัย ไฟท์ล้าสุโขว์ฟอร์มมวย เอาชนะจรรยาพร
 เทคโนโลยีที่รังสิต รายการต่อไปมีคิวขึ้นจะกับ จักรชัย
 ประภัทรมอเตอร์

(มวยสยามรายวัน น.65 น.6)

- คืบ : จับคอคี่เขา
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ฟ้ำลีทอง เมืองชัยภูมิ เคือกเคินลุย จับไอ้หมัดตักแทน
 คืบจนอ่วมเขา

(มวยสยาม น.663 น.10)

- คลี่ขึ้น : ร่วมประเวณี
 : กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เคยไปคลี่ขึ้น เอี้ยกระโปรงฝรั่งคำมาย้อย ตานี้
 อาจารย์ปราโมทย์ หอยมุข คงมีโอกาสไปแ้วสาวลาว
 ของถนงค์มิ่ง

(ขอมวยเอก น.21 น.35)

- คุุณนาหงัน : คุุชก
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : คุุณนาหงันของ ท้าววงกต จินดา ยังไม่แน่ว่าจะเป็นใคร
 ในศึกมวยประวัติศาสตร์มิตรภาพ ไทย-ลาว วันอาทิตย์
 ที่ 21 พ.ย.นี้

(ขอมวยเอก น.21 น.48)

คุณูปการ

: คุณงาม

: นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : "เสียน้ำ" วีรชน วีรชนวงศ์ โปรโมเตอร์และผู้จัดการ
ของฉัตรชัย ได้ติดต่อ โธมัส โปตา วิโอ นักชกปาก
หนวดกำปั้นหนัก เพื่อให้เป็นคุณูปการของ ฉัตรชัย

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.7)

เกาะ

: คอยเรื่อย ๆ

: เคี้ยว - สกรรมกริยา

ตัวอย่าง : จอมโหดหนักไม่หนัก เกาะไปเรื่อย ๆ

(ขอมวยเอก ฉ.7 น.13)

คนโต

: ผู้เป็นใหญ่, มีอำนาจ

: ประสม - นาม + วิเศษณ์

ตัวอย่าง : ชาติ อ่างทอง ตัวการจ้างมวยของ "ชัช เคาปูน"

ชัชวาลย์ กรุงถม ล้มมวยแบบเลือกยกค่ายมาสารภาพผิด

โดยมี คนโต ของจังหวัดอ่างทอง วิ่งแจ้นมาเคลียร์ปัญหา

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.5)

คนประกบคู่มวย : คู่ชอม
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : บริษัท แทรมเลอร์ คนประกบคู่มวยของทีออฟ แรงค์
 ไค้เคยบอกผมว่า เนนาคิดค้น เป็นนักมวยที่ตีมากคนหนึ่ง
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

คอมวย : พวกที่ชอบคู่มวย
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เลี้ยวร้านเพชร วิรัตน์ วชิระรัตนวงศ์ เจ้าของศึกเพชร ยินดี
 ฟอรัมมวยรายการครั้งใหม่ในวันอังคารที่ 18 พฤษภาคม ศกนี้
 ออกคู่มวยสุดทรูจนคอมวยมีอาจพลาด
 (ยอกมวยเอก ฉ.1 น.6)

คล้องแคล้ววงนอก : ค่อยไม่ประชิดตัว
 : กริยาวลี - แกน + ขยาย
 ตัวอย่าง : ท็อปไทยน้อย ลูกมหานาค จังหวะมีมือดีคล้องแคล้ววงนอก
 แด่หายไปนานวงในเป็นรองจะแพ้ล้ม พ.ชวิชัย
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.10)

คล้องพระสูทรภานยักษ์ : คล้องลวนที่ยาก ๆ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ไม่ต้องรอดถึง 2 พรรษาหรือก แคล้งพรรษานี้ก็ชักคล้องพระสูทร
ภานยักษ์ จนผู้ช่วยเจ้าอาวาสชักเขมนนิค ๆ แล้ว แด่ที่เฝ้ากว่า
 15 บาท ยอกมวยเอกอยู่ไค้ควยล่าแข้งของตัวเองนั้น รู้ดีว่า
 จะมองโลกในแง่ดีเกินไปหน่อย
 (ยอกมวยเอก ฉ.21 น.31)

- ชาตกรจำเป็น : ช่างคนตายโดยไม่ได้ตั้งใจ
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : "กุมารจีน" ขึ้นมาชกต่อคิวเป็นรายที่สอง ถูกพันมวงคลเตะจน
 พันมวงหลุกเข้าไปในคอหอย หวิกเป็นชาตกรจำเป็นไปเสียแล้ว
 พันมวงคล

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.23)

- ชาหฺมู : ชมชฺหฺมูมีฝีมือค้อยกว่ามาก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : กรรมการทนชาหฺมูไม่ไหว จึงยุติการชก
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.12)

- งัด : ชก
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : "ไอ้คำ" ชกชวา เควิดคอบค้วยช่าย "ไอ้คำ" งัดอ๊ปเปอร์คัต
 ช่ายช่ายคอก
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.22)

- งอม : แยมมาก, หนักมาก
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : จอมโทคโคนคอยล่ำคัวโคนงอมไปทั้งคัว
 (ขอมวยเอก ฉ.7 น.14)

- เงื่อง่า : รื้ออ, จับจอง
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : เรืองเคช เกียรติปากพั้ง มวยเตะเช่าคิ แต่เสียบคสิมีขุบ
 คามสภาพมวยกรว่าคึกมามานาน จะแพ้ว ควางทอง แคว็บอຍ
 มวยเตะค่อนหนักไม้มัวแต่เงื่อง่าน่าจะถึงวิน

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.38)

- โงหัวไม่ขึ้น** : ไม่มีเรี่ยวแรง
 : กริยาวลี - แก่น 1 นาม + แก่น 2
ตัวอย่าง : พอลขึ้นยกสาม โจรฉ้อฉล บุกเข้าทำหวังเรียกคะแนนคืนกลับ
 โคนซ้ำซ้ำที่เค็มอีก เป็นเหตุให้คาพรำจนจึกกระยะไม่ถูก
 อารุชคุชกกระหน้าทั้งหมัดทั้ง เข้าจนโงหัวไม่ขึ้น
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.46)
- จระเข้ฟาดหาง** : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย โดยการรับค้อยด้วยตะ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
ตัวอย่าง : แก่นทองชกมวยห่วยหวิดโค่นจระเข้ฟาดหางของอิทธิฤทธิ์
 ศิษย์เตอร์ 3
 (แชนม์ 575 น.10)
- จวก** : ชก
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
ตัวอย่าง : สามคนดั่งพาเหรดมาลงศึกเพชรยินดีวันที่ 15 ค.ค. เต็มสติม
 คอกไม้จวกกับแสนไกล ดวงสมพงษ์
 (มวยสยาม ฉ.691 น.18)
- จมน้ำไป** : น็อค
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : ไมเคิล คาร์มาฮาน พลิกเรือกลดล่มหลายด้วยการตะบัน
 ฮุมเมอร์โต้ กอนซาเลส พลิกคว่าจมน้ำไปไปในยก 7 นั้นเอง
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.19)
- จับทาง** : คู, คาคการณ์
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : "อั้งมือ" ชูเจริญ รวีอร่ามวงศ์ จับทาง รัตนชัย อ.วลาพล ได้
 ในยกที่ 3 จึงหลบเตะ รัตนชัย ได้...
 (โลกกีฬา ฉ.1490 น.7)

จับนอก : การเล่นเกมพนันระหว่างผู้ชมกับผู้ชม หรือเจ้าของค่ายกับผู้ชม
 : ประสม - กริยา + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คนขับแท็กซี่บอกว่า ยิ่งไงผมก็ต้องเล่นแท็กซี่ก็
 ยังจับนอกกับเพื่อนไว้ตั้งห้าร้อย
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.15)

จับเป่าจิ้ง ๆ : คอยโดนเต็ม ๆ
 : กริยาวลี - แทน + นาม + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ถ้า รุเวลาส สามารถจับเป่าจิ้ง ๆ สงหมักเค็ด ๆ
 เข้าไปเพนเคิลตันได้ การชกอาจจบได้เร็ว
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

จับลือกลาง : จับบริเวณกลางของคู่ต่อสู้ไม่ให้เป็นอิสระ
 : กริยาวลี - แทน + ขยาย
 ตัวอย่าง : ชาวเมืองน้อยเล่นจับลือกลางชนะจนเพชรน้ำหนึ่งแข็งเข้าไม่ออก
 (มวยสยาม ฉ.691 น.4)

จำเจ็ก : สมญานามของ สุรพล มณีพรรัตน์
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เจ้าของโครงการก็คือ "จำเจ็ก" สุรพล มณีพรรัตน์
 หัวหน้าคณะของเมฆคำ
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.48)

เจ้าถิ่นเมืองศรีวิชัย : ผู้เป็นใหญ่ในจังหวัดลพบุรี
 : นามวลี - หลักร + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : สุรฤทธิ์ เพชรยินดี 3 พอร์ม หลังชนะคะแนน
 ประเสริฐศักดิ์ สุภชัย พอร์ม ที่ ลพน. แพ้คะแนน
เจ้าถิ่นเมืองศรีวิชัย ที่อ้อมน้อย
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.40)

- จิ้งโจ้แดง : ชื่อของนักมวยที่ใช้ในการชกมวย
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : นีรันครัน้อย ส.เนาวรัตน์(3 พอร์มหลัง กรรมการ ไล
 ชินเบล เกียรติปราชญ์ ลงยา 2 ที่ ที่วีลี 7 ชนะน็อค
จิ้งโจ้แดง พรชัย ยก 3 ที่ที่วีลี 7
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.41)

- จิ้มเข้า : ใช้เข้าเป็นอาวช
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : สุรพล นราตรีกุล บอก แพ้ไ้ใจ
 ยกสุดท้ายได้จิ้มเข้า มันเอาแต่คอยยืนหมอกออกอาการ
 แหยงเห็นเคนซัค
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.13)

- ๑๒๕
 เดินตามคูชก : เดินตามคูชก
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : เทรนเนอร์ บอกว่า วันนี้ ฟัดันจู้เข้าแยบหลาย ๆ หมัก
 คิดต่อกันคี่ขึ้นหน่อย ยังมีอีกหลายอย่างที่ต้องแก้ไขกันต่อไป
 (มวยโลก ฉ.470 น.10)

- จู่
 : ยืมรับ
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : "ไอ้คำ" เลยได้โอกาสจู่ รับเสียงปรบมือสนั่นหวั่นไหวจาก
 คนไทยที่แหกกันเข้าไปเชียร์เกือบครึ่งสนามโอลิมปิก
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.22)

เจรจาภาษาคอกไม้ : ตกลงกันโดยดี
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : ปัญหาในค่าน้ำตัวของชาวเวช ยังเป็นเรื่องหมักที่ มอเค่
 บอกว่า คงไม่สามารถที่จะเจรจาภาษาคอกไม้กันได้นั้น
 (มวยโลก ฉ.470 น.181)

เจ้หงส์ : ฉายาของ คุณปวีณา โชคไพบูลกิจ ภรรยาของคุณกมล
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เรื่องที่ทาง FBT เข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการมวย เจ้หงส์
 คุณปวีณา โชคไพบูลกิจ ภรรยาของคุณกมล ได้เผยว่า
 "ทาง ส.ส....
 (มวยสยาม ฉ.691 น.11)

เจ้แต้ม : แพ้คะแนน
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ประภาสน้อย เกียรติโพธิ์ศรี ถูกไล่ออก 5 ในการชกกับ
 ไรจน์ธรณี แสงมังกต, มงกุฎเงิน สิงห์ชาวแพลต เจ้แต้ม
 จ้าวพายุ วิโรจน์ยิมส์
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.35)

เจ้าเขียนโคตรมวยแห่งอีสานเขียว : สมญานามของ เมืองพล ขอนแก่น
 ซึ่งเป็นชาวอีสาน(ขอนแก่น)
 : นามวลี - หลักรัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ยอดมวยอัจฉริยะ คฤหาสน์ ส.สุภาวรัตน์
เจ้าเขียนโคตรมวยแห่งแดนอีสานเขียว เมืองพล
 ขอนแก่น โคจรเจอยอดมวยไอคิวสูงฟอร์มสด
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.13)

- เจาะยาง : ทำร้ายบริเวณ ขา/แขน ของคู่ต่อสู้ให้ใช้การไม่ได้
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : เลือกลูก เจาะยาง ที่หนึ่ง ทำเอาฝ่ายแดงอ่อนแรงช่วงล่าง
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.1)
- แจ้งเกิด : คัง
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : สึกจำมวยไทย วันเสาร์ที่ 2 ต.ค.นี้ ชุนศึกน้อย ไพโรจน์ต์
 กลับมาขอแจ้งเกิดอีกราย ชกกับ เพชรชมพู ปิยะภักดิ์
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.48)
- เจอแข่งขวา 2 แขนง : โคนเตะด้วยแขนง 2 ครั้ง
 : กริยาวลี - แก่น + จำนวน
 ตัวอย่าง : เกมมเล็ก สมบูรณ์ชัย เจอแข่งขวา 2 แขนง ถึงกับนอนหงายตึง
 ไท้น้ำ
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.28)
- จอกู : ไทรทัศน์
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : แฟนจอกูยกนิ้วให้ ยอดธงชัย แก่นนรสิงห์ เป็นจอมจอกู
 ที่ขึ้นชกทุกครั้งไม่เคยทำให้แฟน ๆ ต้องผิดหวัง
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.5).
- จอมจุมพิต : สมณานามของนักมวยชื่อ แสงเทียนน้อย ส.รุ่งโรจน์
 ที่จะไปจับคู่ต่อสู้ทุกครั้งเมื่อชกชนะ
 : ประสม - นาม + กริยา
 ตัวอย่าง : จอมจุมพิต แสงเทียนน้อย ส.รุ่งโรจน์ ทวงมวยเริ่มรุ่งโรจน์
 อีกครั้ง
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.6)

- จอมชื่อ** : สมญานามของ ท่านอาจารย์ยอดแสง ภาณุทัศน์ ซึ่งเป็นคนชื่อสัตย์
- : ประสม - นาม + กริยา
- ตัวอย่าง** : คุณบรรจु ยอดแสงคุณ นำไปฝากไว้กับค้ายราชวังของ
ท่านอาจารย์ยอดแสง ภาณุทัศน์ หรือคนที่วงการมวยสมัยนั้น
เรียกว่า จอมชื่อ
- (มวยสยาม ฉ.691 น.5)

- จอมชู้** : สมญานามของ ชูบ เมืองนนท์
- : ประสม - นาม + กริยา
- ตัวอย่าง** : จอมชู้ ชูบเมืองนนท์ คนทำหมั้นแล้วระยะนี้ กลายเป็นท่อน้ำ
เงินผอนไปแล้ว มีหิ้งผอนเขา มีหิ้งจะให้เขาผอน ใครสนใจ
"ผ้าเงินผอน" สนใจติดต่อ ชูบ เมืองนนท์
- (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.32)

- จอมเขต้ามชอย** : สมญานามของ เกนศึก ศักดิ์นิภา ที่ชอบตีแม่เหล้า
- : นามวลี - หลัก ขยายเสริม
- ตัวอย่าง** : จอมเขต้ามชอย เกนศึก ศักดิ์นิภา เทรนเนอร์ของกระบี่มือ 1
ชาติชาย ส.สุวรรณภักดี บอกคราวนี้ซ้อมรวมเดือน
- (มวยสยามรายวัน ฉ.54 น.2)

- จอมตีบคีสเบรก** : สมญานามของ เทอคเกียรติ ศิษย์เทพพิทักษ์
ซึ่งเป็นนักมวยที่ชอบใช้ตีบน้อย ๆ
- : ประสม - นาม + กริยา
- ตัวอย่าง** : จอมตีบคีสเบรก เทอคเกียรติ ศิษย์เทพพิทักษ์ อหังการสุคชีก
ต่อสู้ให้ "ไอ้แรดคง" กับ "ฉลามคำ" ชกแบบ 2 รุม 1
- (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.10)

- จอมถึบ 116 ที : สมญานามของ "ศิลป์ไทย จีอกก็ยิม" ซึ่งเป็นนักมวย
ที่ไ้ช้ตีบเป็นอาวุธบ่อน นัยไ้ 116 ครั้ง ในการชก 1 ครั้ง
: นามวลี - หลัก + จำนวน
- ตัวอย่าง : จอมถึบ 116 ที ศิลป์ไทย จีอกก็ยิม สามยกไม่ยอมออกอาวุธ
คู่เชิงมวยค้ำขึ้น พอยก 4 ไ้ความรวดเร็วพลั้คิดแข่งชวา
ตอยชวา ยกเดี่ยวชวลอย เคยไ้ช้การถึบไ้ เอกชัย
ศูนย์ก็ฬ้าหนองก็ ทองแพททะเล
(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.10)
- จอมญูจอกู : สมญานามของ ยอดชงชัย แก่นนรสิงห์ เป็นนักมวย
ที่มีสไ้ล้การชกคุดันและไ้ช้ชกทางที่วิบอย ๆ
: นามวลี - หลัก
- ตัวอย่าง : แพทญูจอกูนี้ไ้ให้ ยอดชงชัย แก่นนรสิงห์ เป็นจอมญูจอกู
ที่ขึ้นชกทุกครั้งไม่เคยทำให้แพท ๆ ต้องผิดหวัง
(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)
- จอมญูบ้ำเลือก : สมญานามของ เทพฤทธิ์ พ.ชวชชัย ที่ชอบเห็นเลือกของคู่ต่อสู้
ยิงเห็นเลือกยิงชกรุนแรง
: นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
- ตัวอย่าง : ไอ้ชื่อ จารูเมือง เตรียมฉลัดกันควาโรจน์แห่งวิกแอร์คนใหม่
"จอมญูบ้ำเลือก" เทพฤทธิ์ พ.ชวชชัย ขึ้นวัดชกกับ ก้องนภา
บีเอ็มเซอร์วิส หรือไม้ก็ ทวีชัย ว.ปรีชา คนใดคนหนึ่งอย่าง
แน่นอนที่สุด
(มวยสยาม ฉ.691 น.4)
- จอมถึมือ : สมญานามของ ฤทธิเดช ส.เพลินจิต ซึ่งเป็นนักมวยที่มีถึมือดี
: ประสม - นาม + นาม
- ตัวอย่าง : ศึกรันทรงชัยเงินล้าน อังคารที่ 5 ค.ค. ที่ลุมพินี ที่แพทมวย
ไ้ความสนใจไม่แพ้คูใด ๆ ในรายการคังกล่าว ระหว่าง
"จอมถึมือ" ฤทธิเดช ส.เพลินจิต กับ รัตนชัย ว.วลาพลย์
(มวยสยาม ฉ.691 น.5)

จอมพ่นน้ำเป็นปลาวาฬ : สมณานามของ สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ ซึ่งเป็นนักมวยที่
เวลาคอยเตะชอบท่าเสียดรอกโรฟัน

: นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : จอมพ่นน้ำเป็นปลาวาฬ สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ ยอคมวยตั้งแห่งยุค
จากแดนทวีสุนทรภู์ เคาะปักกุงเกงตัวเท่าหม้อแกง "ชาย
ทะเลายโลก" และ ทว่ากลับกลายเป็นโลกแห่งความระทม
โคนหมุ่คึดเลือกสาคสังเวยคมศอกมวยท่าชั้น 18 เข้ม พอดี
(ยอคมวยเอก ฉ.21 น.46)

จอมมวยบู๊ : สมณานามของ อนันตศักดิ์ พันธุ์ทรภูมิ เป็นนักมวยที่ชกคู่กัน

: นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ พันธุ์ทรภูมิ จอมมวยบู๊ ดวงมวยพุ่งพรวด
ยันแพคนบิน ควลบวักความมันส์แลกอวูรทุกชนิด ทว่าดวงโชคคิ
มาเยือน พลิกศอกชว้างตั้งฉากจะเข้าหว่างคิ้วคูศอกกรเลือกทะเล็ก
ได้รับการชูมือลงมา
(ยอคมวยเอก ฉ.1 น.15)

จอมยานัตถ์ : เป็นสมณานามของ ท่านอาจารย์ยอดแสง ภาณุทัศน์ ซึ่งสูบยานัตถ์
: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ปี 2495 คุณบรรจ อ่อนแสง คุณน้ำไปฝากไว้กับค่ายราชวัฏ
ของท่านอาจารย์ยอดแสง ภาณุทัศน์ หรือที่คนวงการมวยสมัยนั้น
เรียกว่า...จอมยานัตถ์

(มวยสยาม ฉ.691 น.5)

จอมเร้า : เป็นลักษณะของกรรมกรบนเวทีมวยที่ตามจิ้งนักรมวยมากเกินไป
: ประสม - นาม + กริยา

ตัวอย่าง : กรรมกรบางคนก็ออกเสีลามากเกินไป ถึงขนาดตามจิ้งนักรมวย
ทุกฝีก้าว ปากก็ตะโกนเร้าให้ชกสิ ทำสิ ตลอดเวลา
จนบางทีลักษณะการตามจิ้งตามเร้านั้นได้กลายเป็นการขวาง
ทางอาวุธของนักมวยโดยอ้อมก็มี นี่เป็นลักษณะ "จอมเร้า"
ที่มากเกินไปพอที

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.7)

จอมวันทา : สมณานามของ โหม่ เมืองคอน ซึ่งเป็นคนที่มีสัมมาคารวะ
เจอใครก็ยกมือไหว้

: ประสม - นาม + กริยา

ตัวอย่าง : "โหม่ เมืองคอน" ที่มีนามกรจริง ๆ ว่า ชูโชค ชูแก้วรุ่ง
เจ้าของฉายา"จอมวันทา" หัวหน้าค่าย เกียรติบ้านช่อง
ชูโชคชัย, ช. เชื้อชาติ, เกียรติวันเวย์ และอื่น ๆ อีกมากมาย
ที่มีมวยตั้งอยู่ในค่ายเป็นกระตัก

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.24)

จอมโว : สมณานามของนักมวยชื่อ คักดี นิรันตร์ ซึ่งมีนิสัยขี้คุยโม้
: ประสม - นาม + กริยา

ตัวอย่าง : นักวิจารณ์ทั้งหลายส่วนใหญ่ก็เชื่อว่า จอมโว จะชนะ พันมงคล
แก้มือได้สำเร็จ โดยประเมินว่า พันมงคลเพิ่งแต่งงานใหม่
แต่ที่ไหนได้เอาเข้าจริง พันมงคลกลับใช้ลูกหนักเตะตอย
เอาจอมโวแพ้คะแนนไปอีก

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.23)

จอมศอกกฉับ : สมณานามของ นักมวยคือสลักจิตร เทียนหิรัญ ซึ่งชอบใช้ศอก เป็นอาวุธในการชก

: นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : จอมศอกกฉับ สลักจิตร เทียนหิรัญ พ่อใบ้ของแฟน ๆ
ตอนนี้ไม่รู้ไปทำมาหากินอยู่ที่ไหน ใครทราบข่าวบ้าง

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.29)

จอมสปีด : สมณานามของ สืบพงษ์ ศรีประเสริฐ

: ประสม - นาม + กริยา

ตัวอย่าง : จอมสปีด สืบพงษ์ ศรีประเสริฐ โคนจับข้อหายักขอกทรัพย์สิน
ของลูกพี่เฝ้า ทรงชัย รัตนสุบรรณ 2 - 3 แสนบาท

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.5)

ฉลามคำ

: สมณานามของ เซอวี ส.วานิช ที่เป็นคนที่มึนร่างกายใหญ่
มีผมสีดำ

: ประสม - นาม + วิเศษณ์

ตัวอย่าง : ฉลามคำ เซอวี ส.วานิช ร่างกายไม่สมบูรณ์เต็มที่ แต่กลับ
ตีมวยได้เลิศสะมันแทน

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.12)

ฉะ

: ชก

: เคี้ยว - สกรรมกริยา

ตัวอย่าง : รายการต่อไป มีคิวจะขึ้นฉะกับ จักรชัย ประภัสร์มอเตอร์
ที่เวทีมวยรัตนานิเบศร์ นนทบุรี

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.6)

เจียมซากเนียบหนึ่ง : เค็ดซาก
 : เสริมสร้อย - ขยายคู้
 ตัวอย่าง : ซายน้อย เมืองสุรินทร์ จอมหมักจากขวัญบุรี ศวิศสุคชวา
 จักรระโคงคางมวยรุ่นน้องถึงหางตึง จนกรรมการยุติการชก
 จับให้ชนะลงมาเจียมซากเนียบหนึ่ง ในยก 4
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.12)

ชนิคมีเสียวตัน ๆ : ตื่นเต้นช่วงยกแรก ๆ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : พยัคฆ์ แสงมรกต มวยเชิงคี่ลูกล่อลูกชนเจียมกว่า จะชนะ
 แคนไทย ลูกมหาโลก ชนิคมีเสียวตัน ๆ
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.37)

ช่วงชก : ระยะเวลา
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ราฟาเอล รูเวลาส นั้น เป็นมวยที่มีช่วงชกที่ออกจะได้เปรียบ
 สำหรับการชกในรุ่น 135 ปอนด์
 (มวยโลก ฉ.470 น.6)

ช่วงชกสูงยาว : แขนยาว, ระยะเวลายาว
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : มนัสชัย เกียรติสาริกา ...ช่วงชกสูงยาว จังหวะเตะ เข้า
 โนแคช่า คอยแคร์คจับคอก แดงตัวกวาจะตีไค่วงนอกเป็นร่อง
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.10)

- ชวาชักทอก : ท่าแม่ไม้มวยไทย ลักษณะ ไขศอกวงนอก
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : รุ่งโรจน์ สิงห์ลานทอง กำลังอีกเข็ม คึกคัก ตั้งใจศอก
 ออกเป็นชวาชักทอก ทอกหน้า สกัด เพชรยินดี
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.3)

- ชนะแตก : ชนะโดยที่คู่ต่อสู้มีบาดแผล
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : เหนือธรณี ว.ทวีเกียรติ พอร์มหลัง ชนะแตก เค่น เมืองสุรินทร์
 ยก 3 ที่คูมพิณี
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.40)

- ชกนอกรอบ : การแข่งขันชกมวยที่จัดขึ้นก่อนการชกนัดสำคัญ
 : กริยาวลี - แก่น + ชยาย
 ตัวอย่าง : นกน้อย ส.ธนิกุล ชกนอกรอบ กำหนด 10 ยก แต่ถูกวันวิน
 (ศักดิ์เมธี) จ.เจริญการช่าง น็อกเอาต์ ไปแค่ยกสาม
 (มวยโลก ฉ.470 น.10)

- ชกไม่คอยติดตาม : ชกแล้วทิ้งระยะหมัด
 : กริยาวลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : หัวหน้าคณะบอกว่า รัตนชัย ชกเหนียวแน่นขึ้นกว่าเดิมมาก แต่ก็น่าจะน็อกได้เร็วกว่านี้ ชกไม่คอยติดตาม เลย
 (มวยโลก ฉ.470 น.10)

ชกละเอียดย : ชกดี ๆ
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
 ตัวอย่าง : ยกที่ 3 ถูกตาของเรือออกอาวุธไต่บ้าง ชกละเอียดยขึ้น
 ไม่ปล่อยให้โคนชกอย่างเดียว
 (ยกคมวยเอก ฉ.7 น.10)

ชกลม : การชกชกโดยไม่มีเป้า
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : โกวฟ์ ต้องชกลม กระโดดเชือก ยืนนานร่วมครึ่งชั่วโมง โดยมี
 ตัวแทนของกรมการมวยแห่งออสเตรเลีย คอยควบคุม
 อย่างใกล้ชิด
 (มวยโลก ฉ.470 น.32)

ชกหมัดเหวี่ยงใส่ : คอยแบบขวางหมัด
 : กริยาวลี - แก่น 1 + นาม + แก่น 2
 ตัวอย่าง : เอกวิทย์ สิงห์ ชัชวาลย์ ถูกเท็กซัส โกอเมซ ตัวเดียวกัน
 เล็กกว่า ชกหมัดเหวี่ยงใส่เอาแทบแย้ แต่ไอ้เดียทำไปแค่
 2 ยก ก็หอบซีโครงบาน เอกวิทย์จึงชกไปอาการดีกว่า
 (มวยโลก น.470 น.10)

ชกเป็นรำไทย : ชกอย่างเชื่องช้า
 : กริยาวลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ชายน้อย เมืองสุรินทร์ บอก ร่างกายผอมยังไม่เข้าที่
 ดูวิควาอีกอาก ชกเป็นรำไทย อัดอัดหัวใจซำมัด
 (ยกคมวยเอก ฉ.1 น.12)

- ชมรมมวยเมืองลุง : ชมรมนักมวยทางภาคใต้
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ชมรมเมืองลุง แรกก็ตีหน่อย สมาชิกต่างให้ความร่วมมือกัน
 พอสมควร แต่มาบัดนี้ไม่ค่อยจะมีคนเข้าร่วมประชุม
 ขนาดท่านประธานเอง ยังไม่ได้มาร่วมประชุมด้วย หากขึ้น
 ปล่อยปละละเลยกันแบบนี้ จะมีสมรรถภาพได้อย่างไร

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.33)

- ชกแบ่งด้กหน้า : เป็นท่าหนึ่งในการร่วมวยไทยสาวน้อยประแป้ง
 : กริยาวลี - แกน 1 + นาม + แกน 2
 ตัวอย่าง : ครูคุย ยอดคง เสนานันท์ ออกมาโชว์ลีลาการไหว้ครู
 ในท่าชกแบ่งด้กหน้า ให้นักมวยรุ่นหลังดูเป็นตัวอย่าง

(แชมป์ ฉ.575 น.16)

- ชกคาง : ยักยกเป็นของตัวเอง, โกง
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เวทีสำโรงเคื่อน นักคางขามูไรทั้งหลาย ระวังให้ตี
ชกคางเมื่อไหร่ได้คุยกับตำรวจแน่

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.2)

- ข้างตกมัน : เป็นสมณานามของ อนันตศักดิ์ พันธุ์พฤษภูมิ เป็นนักมวยจาก
 จังหวัดสุรินทร์ (ซึ่งมีข้าง เป็นเอกลักษณ์)
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ข้างตกมัน อนันตศักดิ์ พันธุ์พฤษภูมิ จอมมวยขู่เลือดคชสารสุรินทร์
 ดวงมวยพรั่งพรูควั่นเพดานบิน ไม่เกรงเกรงยอดมวยเอกเงินล้าน

(ยอดมวยเอก ฉ.22 น.12)

- ชาติชาย 2 : ล้อเลียนถึงการเป็นนายกสมาคมมวยอาชีพสมัยที่ 2
- : เคี้ยว - นาม
- ตัวอย่าง : เป็นที่แน่นอนแล้วว่า บัดนี้สมาคมกีฬามวยอาชีพแห่งประเทศไทย
อันมีนายกชาติชาย 2 สมชาติ เจริญวัชรวิทย์ เป็นหัวหน้า
ได้ไปขึ้นกับการกีฬาแห่งประเทศไทย(กกท.)
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.4)

- ชิงกลับบ้านเก่า : ตาย
- : กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : เมื่อต้นปี 2536 เอียง วิระพันธ์ บุญพาวังณา ผู้สนับสนุนค่ายมวย
ประสพชัยในอดีต ก็ชิงกลับบ้านเก่าไปก่อน
(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.7)

- ชุกใหญ่ : เยอะ, มาก
- : ประสม - นาม + วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : ชายน้อย เมืองสุรินทร์ ทวีตสุททวารจันทรโคกลางมวยรุ่นน้อง
ถึงหงายคิงให้นับ ไม่ปล่อยนาฬิกาทองคำอีกชุกใหญ่ จนกรรมการ
ยุติการชก
(ขอมวยเอก ฉ.1 น.12)

- เช็คบิล(Check bill) : คอยให้แพ
- : ประสม - กริยา + นาม
- ตัวอย่าง : "หนุ่มชีวาส" รังจันน้อย ส.สิระคา...ประกาศลับ ถ้าหาก
2 ยก เช็คบิล "มาค2" ไม่ได้ คนก็ไม่ขอรับทีพิเศษ
(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

เซนเกียร์ : เร่งเครื่องสู้
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เอกชัย ศูนย์กีฬาหนองกี่ หวังพาสนั้น แบบโตแล้วเรียนลัด
 เจอของจริงรุ่นอาจารย์ ทำเอาตกบันไดสวรรค์ กล่า
 "ผมเซนเกียร์ สู้เย็บตาแล้ว ขอขอมรับ สู้เขาไม่ได้จริง ๆ ครับ
 (ขอมวยเอก น.21 น.13)

เชิงตะสูงเป็นยุงรำแพน : ชั้นเชิงการเตะดี
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์ + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : เมธี เจริญพิทักษ์ ขอมวยเชิงตะสูงเป็นยุงรำแพน
 ชกศึกเชือกอีกทีกับเกลอเก่า เจ้าจำนำออกจังหวะลีลาพริ้ว
 เตะซ้ายเข้าตากรรมการ ได้รับการชูมือให้ชนะลงมาหูกหวัด
 (ขอมวยเอก น.1 น.13)

แชมเปียนวิคสังกะสี : แชมเปียนเวทีลุมพินีวัน
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : น้องณรงค์ ลูกสำรอง พกพาดีกรีแชมเปียนวิคสังกะสี เคนมุกชัย
 ศิลาชัย ว.ปรีชา
 (มวยสยามรายวัน น.65 น.15)

แชมป์เฟเธอร์เวท(Champ Fether weight) : แชมป์รุ่นน้ำหนัก 126 ปอนด์
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ปาร์ค ของ คุณ ป้องกันแชมป์เฟเธอร์เวท ของสมาคมมวยโลก
 สำเร็จเป็นครั้งที่ 8 เมื่อเอาชนะคะแนน ชุน แด ชัก
 ได้ยกางเป็นเอกฉันท
 (มวยโลก น.470 น.4)

โชว์ฟอร์ม(Show form): แสดงฝีมือ
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ฉัตรชัยโชว์ฟอร์มสวยสดกระหน่ำโรแลนโคมาแล้ว

- ชายทลายโลก** : สมณานามนักมวยชื่อ สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ ซึ่งมีหมัดซ้ายหนัก
- : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
- ตัวอย่าง** : ชายทลายโลก สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ ดวงแตกดังโพล๊ะ
หึ่งที่ขึ้นมาราคาหน้าเลื่อเหนือกว่า
- (ขอมวยเอก ฉ.21 น.42)

- ชายทะเลวงใต้** : สมณานามนักมวยชื่อ รัตนพล ซึ่งมีหมัดซ้ายที่หนัก
- : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
- ตัวอย่าง** : รัตนพล ปล่อยชายทะเลวงใต้ ผู้ทำชิงชาวอิเหนา
- (มวยสยาม ฉ.691 น.12)

- ชายพอลูกออน** : สมณานามของนักมวยชื่อ ก้องนภา ซึ่งมีลูกแล้วและหมัดหนัก
- : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
- ตัวอย่าง** : ชายพอลูกออน ก้องนภา บี. เอ็ม. เซอร์วิส อาศัยความเก๋าส์
หลัดเหลี่ยมมวย กระตุกมวยคิดว่าขึ้นมาเป็นค่อ คาวรุ่ง
อัครเดช ป. เป้าอินทร์ ตามฟอร์มเล็กน้อย
- (ขอมวยเอก ฉ.21 น.42)

- ชายอสูร** : สมณานามของนักมวยคนหนึ่งชื่อ ไพโรจน์ อ.วราพล
ผู้ซึ่งมีหมัดซ้ายอันหนักหน่วงร้ายกาจดังอสูรกาย
- : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
- ตัวอย่าง** : อ.ปราโมทย์ บอกว่า วันอังคารที่ 5 ต.ค.นี้ ชายอสูร
ของ ไพโรจน์ ว.วราพล ไม่ได้สัมผัสชายโครงของ
ท่าสมาน หนองก่ พาหุยุทธ์ หรือ
- (มวยสยาม ฉ.691 น.15)

ชำนายใจ : สบายใจ
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ศิลป์ไทย จอกก็ยืม ขอกมวยเอกหมายเลขหนึ่งแห่งวิกแอร์
 อาสาสกดคาวรุ่งขวัญใจคุณครู... แยกเดี่ยวก็ลอยลำ
 เห่งเต่งเข้าป้ายชำนายใจลงมา
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

ชินแบค : ชื่อของเกียรติปราณี ที่ใช้ในการชกมวย
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : นิรันดรน้อย ส.เนาวรัตน์(๖ พอร์มหลัง กรรมการไลชินแบค
 เกียรติปราณี ลงยก 2 ที่ทีวีสี 7...
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.41)

ชื่อแม่ : อาจารย์สอนวิชา
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ลีลาการหักเหลี่ยมของ เจริญทอง เกียรติบ้านช่อง จัดได้ว่า
 ขนาดชื่อแม่ เรียกอาจารย์เลยทีเดียวน
 (สยามกีฬา ฉ.3100 น.1)

ซูเปอร์สตาร์แห่งพิภค 105 ปอนด์ : นักมวยตั้งรุ่นน้ำหนัก 105 ปอนด์
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : อยากรู้ก็ตาม ในชั่วโมงนี้ รัตนพล ยังไม่ถึงเวลา
 ที่จะห้าตัวเป็นซูเปอร์สตาร์แห่งพิภค 105 ปอนด์
 อยู่ที่
 (มวยสยาม ฉ.691 น.15)

- เขียน : ผู้มีความสามารถอย่างยอดเยี่ยม
: เคียนนาม
- ตัวอย่าง : หัวหน้าคณะมวยที่ประสงค์จะเข้าไปเป็นสมาชิกสมาคมกีฬา
มวยอาชีพ ยื่นใบสมัครได้ที่ เขียนคุ่ม หรือ เพชรน้อย
มหานาค ได้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป
(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.4)

- แชมชั้น : สมญานามของนักมวยชื่อ แสนเมืองน้อย ซึ่งมีรูปร่างคล้ายแชมชั้น
: เคียว - นาม
- ตัวอย่าง : "จำคู้" ลั่นไล่โปรโมเตอร์น้อยใหญ่ ดวงสมพงษ์-แชมชั้น สด ๆ
ไม่สนรีใจ
(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.6)

- ไชย : กิน
: เคียว - สกรรมกริยา
- ตัวอย่าง : พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ต้องกระโดดเชือกภายในวิกแอร์ชัวร์ขึ้นซึ่ง
ได้ 108 ปอนด์ แล้วไปอามน้ำไชยขาวกลับไปพักผ่อนที่ค่าย
(มวยสยามรายวัน ฉ.54 น.2)

- เชอแก็กซ์ : งง
: เคียว - วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : กองนาถ กลับใช้ความเก๋าสื่อคิงจิงหวะเตะช้ายค้อยช้าย
เล่นงานอังคารเคชถึงไชยแก็กซ์...
(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.42)

- ของขาว : เงินสินบน
: ประสม - นาม + วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : เราเสนอขาวไปตามความจริงไม่รับของขาวนี้จ๊ะ ถ้าไม่จริง
ก็ยอมให้แถลงการณ์แก้ตัวนะ

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.6)

ขอมอ้คเ้ชา

: ฝีกค้เ้ชา

: กรียาวล้ - แคน + นาม

ค้วอย่าง : เป้ป้ช้ ขอมอ้คเ้ชา โคยมี บุญเร้อง สิทธิแก้ ฝ้่าค้วอย่าง
โกล้ช้ค

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

ชอยเ้ชา

: ค้เ้ชาช้่ากันหลาย ๆ คร้ง

: ประสม - กรียา + นาม

ค้วอย่าง : ชวงปลายยก ชุนทัพค้ลู่ชย้น รัคเ้วชอยเ้ชา ทำเ้เอา
อิทธิฤทธิ หันร้หันชววง

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.44)

ควงมวยพุงพรวคย้นเพคานบ้น : ควงก้าล้งค้หวงค้านการชกมวย

: ประโยค - ประชาน + อกรรม

ค้วอย่าง : อนันค้กค้ พันธุ์ทรภูมิ จอมมวยคู้ เล้คคชสารสุรินทร
ควงมวยพุงพรวคย้นเพคานบ้น ไม้กร้งเกรงยอกมวยเอก
คาราเงินแสนคवलบวคความมันส์...

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

คवलก้าบ้น

: การชกมวย

: กรียาวล้ - แคน + นาม

ค้วอย่าง : ก้ล้ก้ค้ ห่งหน้งล้ือลอสแอนเจริสใหม่ บอกว่า วิเทาเกอร์
จะค้องเ้เอสไคล์ ว้งหน้ช้้นมาช้ก้นชาเวช ในการคवल-
ก้าบ้นกับไฟค้ันแน้

(มวยโลก ฉ.47๐ น.14)

- ควบข้าง : การชกมวย
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : น้องมาคหันไปควบข้าง 3 ไฟท์ชอน มวยสากลก็ต้องพักก่อน
 เป็นธรรมดา
 (มวยโลก น.470 น.50)

- ควบเพลงเข้า : ตีเข้า
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : รองคูเอก น้ำเต้าทอง ส.สิริกุล ควบเพลงเข้า ผู้ไม่ได้
 พายคะแนน บรรลือเชช ลูกพระบาท กุเคียด
 (ขอมวยเอก น.21 น.42)

- คักคอกซ้าย : ตีคอกซ้ายโดยอาศัยจังหวะบวก
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : เกมมเล็กคักคอกซ้ายคุดอสู่มลงไปเลย
 (ขอมวยเอก น.7 น.3)

- คับเครื่องชน : ดุยโดยไม่คิดชีวิต
 : กริยาวลี - แขน 1 + นาม + แขน 2
 ตัวอย่าง : ยกสูคท้าย "ชนเข้าไร่น้ำใจ" ไม่มีอะไรจะเสียแล้ว
 ขึ้นมาคับเครื่องชน แต่ก็ยังตามไม่ทัน
 (โลกกีฬา น.1940 น.10)

- คับชวาลา : ค่อยทำร้ายที่ดวงตาจนทำให้คูต่อสู้มองไม่เห็น
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ผลการต่อสู้ในวันอาทิตย์ที่ 12 ก.ย.นี้ คีกรมน้ำเงิน คู่เอก
 สุริยา น. ราชวัตร คาคว่าจะชนะนี่อก ขุนพล โมเคอร์นหัว
 วยการคับชวาลาในยกที่ 3

คับตะเกียง : คอยตาจนทำให้คู่มือมองไม่เห็น
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : "แรมโบ้" พงษ์ศิริ พ. รวบรวมดี ใช้แผนลัด คับตะเกียง
 อนันต์ศักดิ์ พันธุ์พฤษภูมิ แพน้องไปในที่สุด
 (ยอดคนก๊อ น.554 น.12)

คั้นเมฆ : คั้นทุริง
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : "เคยหอม" ผมนี้ก็ไม่ออกว่าการประกาศคะแนนของกรรมการ
 มีข้อเสียตรงไหน ยิ่งพิจารณาก็ยิ่งเห็นว่าทุกฝ่ายได้ประโยชน์
 ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นตัวกรรมการเอง นักเรียนได้เสียก็จะ
 เล่นด้วยความสบายใจ ไม่ต้องกลัวกรรมการคั้นเมฆ
 (ยอดมวยเอก น.1 น.11)

คาวจรัสแสง : คาวรุ่ง, นักมวยที่มีชื่อเสียงโด่งดัง
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ยอดมวยอัจฉริยะ คฤหาสน์ ส.สุภาวรัตน์ อาสาสมัครที่มี
คาวจรัสแสง ด้วยการขึ้นมาราคายันเสมอกัน ฉัตรชัย ไผ่สีทอง
 (ยอดมวยเอก น.21 น.40)

คาวรุ่ง : ผู้มีอนาคตดี
 : ประสม - นาม + กริยา
 ตัวอย่าง : กองนาถ บี.เอ็ม.เซอร์วิซ อาศัยความเก๋าส์หลักเหลี่ยมมวย
 กระดุกมวยดีกว่า ขึ้นมาเป็นต่อ คาวรุ่ง อังคารเดช
 ป. เปาอินทร์
 (ยอดมวยเอก น.21 น.42)

- คารากองหน้า : ตัวเด่น
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : จอมจุฬิต แสงเทียนน้อย ส. รุ่งโรจน์ ดวงมวญเริ่มรุ่งโรจน์
 อีกครั้ง... นายแววกกลับมาเป็น คารากองหน้า อีกครั้ง
 (ขอมวญเอก ฉ.21 น.6)

- คาราจอกุ : มวญที่มีชกออกรายการที่วิ
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : แพนจอกุยกนี้ให้ ขอดชงชัย แก่นนรสิงห์ เป็นจอมมูจอกุ
 ที่ขึ้นชกทุกครั้ง ไม่เคยทำให้แพน ๆ ต้องฝึกหวัง เชื่อว่า
 ถ้าหากโปรโมเตอร์ ผู้จัดสร้างดี ๆ จะต้องเป็น คาราจอกุ
 ได้สบาย ๆ
 (มวญสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

- คินกระแก้ว : อาการคินอยู่กับที่
 : ประสม - กริยา + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คฤหาสน์ ส.สุภาวพรรณ โคจรเจอมวญไอคิวสูง...
 ยกสุดท้ายโดยพายุเข้าโหมอัดหนีไม่ออก คินกระแก้ว
 เหมือนหนูถูกแมวขย้ำ พ่ายลงมาน่าเห็นใจ
 (ขอมวญเอก ฉ.21 น.13)

- คูไม่จืด : หมดสภาพ
 : กริยาวลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : จ้าวสิงห์ทอง เฉลิมศรี ไปไม่ถึงดวงดาว โคนโรแลนด์โค
 โปรตาชิโอ ถดงหมคประคูล์ ยกสุดท้าย คูไม่จืด
 (ขอมวญเอก ฉ.21 น.43)

เดินเข้าหาเหมือนกระทิงเปลี่ยว : เดินเข้าหาคู้ตอสู้อย่างคู้ตอ
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ยกที่สาม รัตนพล ไม่รู้จักมาจากไหน
เดินเข้าหาเหมือนกระทิงเปลี่ยว ปลอຍสุคชาย...
 (มวยสยาม ฉ.691 น.12)

เดินเบียด : ประชิดตัวคู้ตอสู
 : กริยาวลี - แกน
 ตัวอย่าง : รุ่งโรจน์ สิงห์ลานทอง "คนเหล็กภาคสุดท้าย" เดินเบียด
 จนชนะไปในที่สุด
 (มวยคู่ ฉ.361 น.12)

เดินเล็ม : เดินวนรอบคู้ตอสู
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : สงวนน้อย ส. รุ่งโรจน์ ไม่ชอบเข้าวงใน อาศัยเดินเล็ม
 หวังพิชิตคะแนน
 (สยามกีฬา ฉ.3100 น.6)

เค็มพันแบบล้างบาง : เล่นพนันแบบให้หมดตัว
 : กริยา - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คู่ที่ดีเป็นคู่ที่น่าค่าคั้นนั้นคือ วัลลภ โป่งลาวยิมส์ แก้มือ
มีเค็มพันแบบล้างบาง สองแสนบาทพาดปากมาใหม่
 ศิษย์หลาวมณี
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.35)

แดนคอกบัว : จังหวัดอุบลราชธานี
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ชุนเขาเวตาล ลำน้ำมูล ส. สุมาลี ชุนเขามหาพิลัย
 จากแดนคอกบัวอุบลราชธานี

- แคนนาซี : ประเทศเยอรมัน
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : มวยไทยตลุยแคนนาซี 23 พ.ค.นี้ ช่อง 7 สี ถ่ายทอดสด
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.14)
- โคนเข่น : โคนอย่างรุนแรง
 : กริยาวลี - แกน
 ตัวอย่าง : ขึ้นยก 4 คักดีเกษม แพร์แท้ชโคนเข่นชะหมอบ
 ไปกับตีนผ้าใบ
 (โลกกีฬา ฉ.1490 น.16)
- โคนย่า : โคนชกมาก
 : กริยาวลี - แกน
 ตัวอย่าง : จงสนัน ลูกบางแก้ว ยกนี้ยก 3 โคนย่าแล้ว ยืนรับสภาพแล้ว
 (มวยสยาม ฉ.663 น.8)
- โคนลูกก้านคอ : โคนเตะบริเวณก้านคอ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : เซน กำลังตอย ท่าท่าจะตี โคนลูกก้านคอ มินไปเลย
 (ยอดมวยเอก ฉ.7 น.7)
- ไค่น้ำไค่นื้อ : มาก
 : เสริมสร้อย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ พันธุ์ทฤษฎี เพิ่งจะมาชกมวยไค่น้ำไค่นื้อ
 เมื่อปี 36 นี้เอง
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.20)

ไต่ถกษัณขึ้นตะบันหน้า : ชก
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : อีกไม่นาน คึกซิงแชมป์โลโก้เวท ของ โอบีเอฟ ระหว่าง
 เพรคคี่ เพนเคิลตัน เจ้าของตำแหน่งกับ ราฟาเอล รูเวลลาส
 ผู้ทำซิงก็จะไต่ถกษัณขึ้นตะบันหน้ากันแล้ว
 (มวยโลก ฉ.470 น.6)

คอก : เป็นคำลักษณนามของการเตะ
 : เคี้ยว - ลักษณนาม
 ตัวอย่าง : มานะศักดิ์ โคนแข้งซ้ายของเซอร์ ส.วานิช เข้าไป 3
 3 คอกเต็ม ๆ ถึงกับทรุกอรวบ
 (ขอกนักสู้ ฉ.668 น.5)

ควนเป้ : สมญานามของหนึ่งอุบล ศิษย์เลิศชัย
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : รองคูเอก แก่นศักดิ์ ส.เพลินจิต ประชันเชิงเตะเหลี่ยมเข้า
 เอาชนะคะแนน ควนเป้ หนึ่งอุบล ศิษย์เลิศชัย คู่เคียด
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.43)

ควนเป้ แห่งทรอกคร่าปีชา : เป็นสมญานามของ อุดมาน ทรทอง
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : คำว่าโอรสเจ้าอาหรับ จึงเป็นฉายาอันไม่มีวันตายของ
 อุดมาน ทรทอง ตั้งแต่นั้นมา แทนฉายาที่เคยเรียกกัน
 มาก่อนว่า ควนเป้แห่งทรอกคร่าปีชา
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.30)

ต้น ๆ ค่อยไม่ลง ปลาย ๆ ลำบาก : หากไม่พยายามนี่คยากแรก ๆ จะแพ้ตอนปลาย ๆ ยก
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : เทพฤทธิ์ พ.ธวัชชัย มวยทรหด หมัดหนักแต่ฝีมือ
 เป็นรอง ต้น ๆ ค่อยไป ปลาย ๆ ลำบาก จะแพ้
 ปราบปรามเล็ก คิษย์ล้นทัก
 (ขอมวยเอก 2.21 น.38)

ควัด : ออกหมัดอย่างรวดเร็ว
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ชายน้อย เมืองสุรินทร์ จอมหมัดจากธวัชบุรี เมืองแอลเอ
ควัดสุดขวา เข้ากระโคงคางมวยรุ่นน้อง และรุกไล่อีกชุดใหญ่
 ชนะไปในที่สุด
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.12)

ตะบัน : ชก
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ...ศึกระหว่าง ฮิโร ยาฮิโร แห่งญี่ปุ่น รองอันดับ 3 กับ
 ลีโอ กาเมซ แห่ง เวเนซุเอลา รองอันดับ 2 ที่จะขึ้น
ตะบันกันที่กรุงโตเกียว ในวันที่ 21 ค.ค. ให้เป็นการ
 ชิงตำแหน่งที่ว่างทันที
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.15)

ตะบันหน้า : ชก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : อีกไม่นาน ศึกชิงแชมป์โลัดเวทของ ไอบีเอฟ ระหว่าง
 เฟรคตี้ เนนเคิลตัน เจ้าของตำแหน่ง กับราชาเอล
 ูเวลาส ก็จะได้ถูกขึ้นตะบันหน้ากันแล้ว
 (มวยโลก ฉ.470 น.6)

ตะแบง : ไม่ตรง, ไปข้าง ๆ กู ๆ
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : จ้าวสิงห์ทอง ไค้ที่ ตะแบงใส่ที่เลี้ยง
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.29)

ตั้งกำแพงหน้า : อาการยกขาบังหน้าขาคูตอสู
 : กริยาวลี - แกน + ขยาย
 ตัวอย่าง : ...แต่^๑รู^๒นี้ มวยรูปหล่อ คอยตั้งกำแพงหน้า ยกขาขึ้นบัง
 แลวออกข้าง...
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ตั้งป้อม : เตรียมพร้อมที่จะชก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : เริ่มยก 2 "มนุญไม้" จงสนัน ลูกคลองบางแก้ว ก็ตั้งป้อม
 ไล่ เพชรยินดี
 (แชมป์ ฉ.554 น.2)

ตัดเชือก : เวิม
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ป้อมเพชร นภาตรีกุล ไค้^๑นำมหากาฬจากเมืองลง โจรจรมาพบ
 กับ^๒คู่ปรับเก่า(ผลัดกันแพ้ชนะ) อี^๓ก็ ตัดเชือกกันชนิดมีเค็มพัน
 ล้างตา ตีคปลายนวมข้างละแสน
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

ตัวงอเป็นข้าวเกรียบกุ้ง : เป็นการเปรียบเทียบอาการจุก
 : นามวลี - หลีก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ผู้ทำซึ่งออกอาการไม^๑ดี โคน^๒คอยเข้า^๓ยุงข้าว^๔ถึงกับตัวงอเป็น
ข้าวเกรียบกุ้ง ส่ออาการให้เห็นทันที
 (มวยสยาม ฉ.691 น.12)

- ตาคอตา พันต่อพัน : คอบโต้โดยใช้อาวุธเดียวกัน
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ พันธุ์ทรภูมิ...ฉันผมเป็นจริงแล้ว คงมวยแจ้ว
 ไปโลกอะไรก็ได้ บวกกับมันชนิดตาคอตาพันต่อพัน บ่ย่าน
 ครบพี
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.12)

- ตาถั่ว : ไม่เห็นสิ่งที่ควรเห็น
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เขาได้แต่วิ่งหนีกำปั้นผม แดกกรรมการกลับตาถั่ว มีว
 คัดสินให้เขาเป็นฝ่ายคว่ำชัยไปอย่างไม่น่าเชื่อ
 (มวยโลก ฉ.470 น.20)

- ตาเถรคำพิท : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย โดยการทอยคาง หมัดสูงก้มตัว 60
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : "หากต้องการแก้รำจากฝ่ายรุกที่ชกด้วยหมัดซ้ายตรง ก็ให้ใช้
 ท่า ตาเถรคำพิท เป็นอันใช้ได้"
 (แชมป์ ฉ.575 น.9)

- ทิดเคื่องตอปีโคบก : อย่างเอจจริงเอจจิ่ง
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ขึ้นยกท่า...พอระดังแก๊ง "ไอ้ดำ" ก็ทิดเคื่องตอปีโคบก
 พุงเข้าใส่ทั้งตัว ไม่ยอมใช้แข้งเปลี่ยนเป็น สางหมัด...
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.22)

- ทิดปลายนวม : พนัน
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ป้อมเพชร นราตรีกุล ไอ้ดำมหาจากเมืองลุง โจร
 มาอ่อนความมันส์กับคู่ปรับ...มีเคิมพันล้างทิดปลายนวม
 ข้างละแสนการันตี

คีตซึ่ง : ชกแบบซ่า ๆ ไม่รุกมากนัก
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ยกสี่ อรุณีเปลี่ยนแผนหันมาเล่นคีตซึ่ง คอยออกจังหวะแข่งชวา
 เข้าที่บนเอาจแบบจ้งหนับ

(มวดยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

คีกรรเชียง : ไปรอบเวที
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ชาเวช กำลังไล่ตอย ลอน นี สมิธ อย่างคุดัน แมว่า สมิธ
 จะใช้ความรวดเร็วในการคีกรรเชียงหนีอย่างสุดฤทธิ์
 เพียงใดก็ตาม

(มวยโลก ฉ.470 น.13)

คีตรา : จอง
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : การเซ็นโอนสิทธิ์นี้ภควยต้องทำอย่างถูกวิธี ไม่มีการคีตรา"

(มวดยสยาม ฉ.691 น.18)

คีปิก : คีใจ
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ...ขึ้นยกตาม เอ็ม 16 ทีวีความเป็นตอถึง 3 - 1 แต่ข้างน้อย
 ก็บอยัน ไซยทวิธีเข้าส่ง รัคเอาจ...คีตันขึ้นมา เหลือ 2 - 1
 แยกกันรอง ซาวมวยรองคีปิกชอบใจ

(ขอกมวยเอก ฉ.1 น.43)

คูน : เก็บคะแนน
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : คักคัซัย คินยไทรภูมิ คุยท่าคะแนนคูนไว้ตั้งแต่ยกตัน

(มวยคูน ฉ.361 น.17)

- ตุลาการ : กรรมการตัดสินมวย
- : เคี้ยว - นาม
- ตัวอย่าง : ป้อมเพชร นราตรีกุล โคจรมาอ่อนความมันส์กับคู่ปรับ ผลัดกันรุก
ผลัดกันรับท่าคะแนนเบียดกันมา ควดกันตื่นเต้น เร้าอารมณ์เขียน
ทรมาณหัวใจเหลือกำลังลาก เล่นไม่ถูกถล่มกันครบยก ตุลาการ
ตัดสินให้แพลงมา

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

- เต้นบัลเลต์ (Ballet) : ลีลาสวยงาม
- : กริยาวลี - แขน + นาม
- ตัวอย่าง : ตะขวยเพชร ศิษย์ช่าง ออกลีลาฟุตเวดค้อย่างกับเต้นบัลเลต์
- (ขอมนักสู้ ฉ.668 น.7)

- ตองทุบตีง : เลิกชกมวย
- : กริยาวลี - แขน + ชยาย
- ตัวอย่าง : หัวหน้าค้ายกระหีบ ฟังพอนคำ ว่า "ถ้าขึ้นตอยอย่างนี้ ลงมา
จะตองทุบตีงสถานเดียว"
- (มวยสยาม ฉ.663 น.14)

- ตอยบนน : ตอยเหนือเข็มขัด
- : กริยาวลี - แขน + ชยาย
- ตัวอย่าง : จอมโทคมัวแค้นระวางล่าง เคยโดนตอยบนน มีนไปเหมือนกัน
- (ขอมวยเอก ฉ.7 น.15)

- ตอยแบบสะสมทรัพย์ : ตอยเก็บคะแนน
- : กริยาวลี - แขน + อนุพากย์วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : สไตลการชกของ ก้าวหน้า จ.ลูกสมุทร เรียกว่า
ตอยแบบสะสมทรัพย์ เพราะบูไม่ขึ้น
- (โลกกีฬา ฉ.1015 น.29)

ค่อยล้ม : โคนค่อยจนล้ม
 : กริยาวลี - แก่น - นาม
 ตัวอย่าง : ทหารเอก ชุมแพทัวร์ เตะค่อยซ้ายรุนแรง จังหวะดีกว่า แค
 เจอเหลี่ยมของ คนองฤทธิ์ เมืองจีน ค่อยล้มไปในยกที่ 5
 (มวยตู้ ฉ.361 น.10)

ค่อยหลุด : ค่อยไม่โคน
 : กริยาวลี - แก่น
 ตัวอย่าง : สงสัยจะเบรอน นึกนี้ แสนคอ เกียรติเมืองกาญจน์ เอาแต่
ค่อยหลุด ค่อยหลุด.
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.6)

คอกร : คูก
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ พันธุ์ทฤษฎี...ควงโชคตีมาเยือนพลิกศอกขวา
 ตั้งฉากเจาะเข้าหว่างคิ้วคอกรเลือกทะเล็ก
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.12)

เต็มคาง : ค่อยโคนคางตรง ๆ
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : เกษมเล็ก ตักศอกซ้ายของ เซน เต็มคาง หลายครั้ง
 (ยอดมวยเอก ฉ.7 น.4)

เต็มสติม(Steam) : เต็มที่
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : มวยค่าย ป.พงษ์สว่าง สามคนตั้งพาเหรดมาลงศึกเพชรยินดี
 วันที่ 15 ต.ค.เต็มสติม ออกไม้ป่าจวกกับ แสนไกล...
 (มวยสยาม ฉ.691 น.19)

เตะกินเปล่า : เตะฟรี
 : กริยาวลี - แก่น
 ตัวอย่าง : ลูกขุน เมืองหาคใหญ่ มวยเชิงดี เตะจนบุกเบิก
 ลูกเครื่องปั้นกล ล้ม ยังคิกไล่เตะกินเปล่าอีก 2 คอก
 (แชมป์ ฉ.554 น.10)

เตะตามหลังลูกฟุตบอล : เตะในขณะที่ลูกบอล
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : ...พออูฐี เตะมาก็คว่าแข่งหลบ พร้อมกับโกนา ส่งอูฐี
 ชูคเข้าโกลด์ แล้วเตะตามหลังลูกฟุตบอล หมคยก
 เชิงเนิน ทอ 2 - 1
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

เตะฟรี : ลีลาเตะสวย
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : คฤหาสน์ สุธงการวรม...ผมเตะไปจะเอ้ตอกมันปลายยกแรก
 ปวดแทบขาดใจใช้การไม่ได้เลยครับ หนีเตะฟรีไม่ออก
 คายทั้งเป็นเลยอะ ขวยจริง ๆ ครับผม"
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.13)

เตะหล่น : เตะไม้โตน
 : กริยาวลี - แก่น
 ตัวอย่าง : ศักดิ์ปัญญา เกียรติบุญเกิด มวยเตี้ยล่า ทยอยหมัดแรง แต่
เตะหล่นอยู่ปลาย ๆ แบบโค่นตะแนน
 (ขอกมวยเอก ฉ.7 น.16)

เติมชูรส : ทำเกินความเป็นจริง
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : ฝากบอกคนเขียน อย่าเล่นลวดลายมากนัก อย่างคำพูดของ
 นักมวย ถ้าจะเติมชูรส ก็ได้ แต่ก็ให้แบบพองาม
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.31)

โต้งแข็ง : หึงคุดอกอาวุธแข็งอย่างเคียว
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : เจ้าถิ่น เมืองศรีวิชัย มวยเตะเข้า ไข้โต้ง ลูกอีกปลาย ๆ
โต้งแข็ง
 (โลกกีฬา ฉ.1490 น.2)

ถลมปากถ้ามังกร : ออกอาวุธบริเวณอวัยวะเพศ
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
ตัวอย่าง : ฤทธิชัย ลูกเจ้าแม่ทรายทอง "ไอ้แม่วทมพิพ" พิชิตด้วยคู่เทือก
 มาครองเป็นบำเหน็จความเจ็บปวดอีกด้วย...." โอย...
 เหนื่อยแทบขาดใจ พี่เขาใหญ่เอาการยิ่งแกยั้งหัว แถม
 เล่นนอกกฎกติกา มารยาท ถลมปากถ้ามังกร ฒมแทบพังจุกถึง
 ทวารหนัก
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

ถลาเป็นเหยี่ยวถลาลม : ล้ม
 : กริยาวลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
ตัวอย่าง : ขึ้นยกสอง เอ็ม 16 กลับมาเป็นคอ... กลางยกเอ็ม 16
 กอหมัดซ้ายซ้าย โหนกแก้มข้างน้อยอีกครั้งถึงถลาเป็นเหยี่ยวถลาลม
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.43)

ถลุง : น็อค
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : รัตนพลถลุงโคมิงกุต จบยก 4
 (มวยสยาม ฉ.691 น.12)

ถอกไม้เอือก : โคนคู้ต้อสูลื้อคหรือคืบคอดันไม้หลุด
 : กริยาวลี - แกน
 ตัวอย่าง : เป้ซี่ ปิยะกัณฑ์ ถุกคืบถอกไม้เอือก
 (โลกกีฬา ฉ.1490 น.14)

ถอยยันหมอก : ถอย
 : กริยาวลี - แกน + ชยาย
 ตัวอย่าง : สุรพล นราตรีกุล แหลงไตซ้องไครค้อไครลัน "แพ้ไค้ใจ
 ยกสุทท้ายไล้จิมเข้า มันเอาแต่ถอยยันหมอก ออกอาการ
 แหยงเห็นเคนซัค เขาคัคคินกันยังใจ
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.13)

ถ้ำมึงกร : อวิยะเพศ
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : พันมงคล ไซ้ลูกหนักตะคอยเอาจอมโว ผู้ออนแอนแพ้คะแนน
 ไปอีก ทั้งที่โคนเข้ากระทุ้งถ้ำมึงกร จนหน้าเขี้ยวหน้าเหลี่ยม
 อยู่หลายครั้ง
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.23)

ถิ่นโสม : ประเทศเกาหลี
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ชาวแจ วอน เจ้าของแชมป์ OPBF ถึงถิ่นโสม แล้ว
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ถิ่นนำ : ใต้ถุนบ้าน
 : กริยาวลี - แทน
 ตัวอย่าง : ชั้นยก 5 พร้อมพงษ์ วงเวียนใหญ่ เติมน้ำด้วยถิ่นนำ ตามด้วย
 ด้วยอาวสุหนัก...

(จักรวาลมวย ฉ.1006 น.5)

ถิ่นประสาน : ออกอาวสุอื่นแล้วตามด้วยถิ่น
 : กริยาวลี - แทน
 ตัวอย่าง : เกษมสันต์ คิษย์ป่าหยอง มวยเก่าก๊กส์ เตะคองนำในยก 2
ถิ่นประสานครบเครื่อง
 (มวยคู่ ฉ.361 น.10)

ถิ่นยัน : ป้องกันโดยการถีบ
 : กริยาวลี - แทน
 ตัวอย่าง : หม่อมโพนทอง ลูกเจ้าพอมเทศก์ มวยสูงยาวอาศัยถิ่นยัน
 (มวยคู่ ฉ.361 น.9)

ถิ่นกั้น : ถึงใจ
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ... เพลินไปเก็บเกี่ยวเบื้องหลัง "ปลดกระจั๊ว ชับเหงื่อ"
 กับยอคมวยเอกชั้นนำแต่ละศึก เค้าเหะพะพาทีไปตามเจ๊นง
 ไครคี ค่วงไครชวย เหมือนรัฐนาวาชวนป่วยปีแปกอ
 ล่อกันอบเวงถึงกั้นอยู่ในขณะนี่กั้นดีกว่าอยู่ป่าว ๆ ครัวผม
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.12)

- ถึงฎีกา : ถึงที่สุด
- : กริยาวลี - แก่น + นาม
- ตัวอย่าง : ...ผมเชื่อว่าร่างกายของเปปซี่ดีกว่าแน่ เพราะเด็กอยู่กับผม ถ้าฝึกไม่ถึงจะไม่ให้ชกแน่ คิดว่าคุณนี่จะต้องสู้กันอย่างถึงฎีกาแน่ครับ

(มวยสยามรายวัน น.65 น.8)

- ถือหาง : พนันข้าง, พนันฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง, เอาใจช่วย
- : กริยาวลี - แก่น + นาม
- ตัวอย่าง : การชกของมวยคู่นี้ค่อนข้างคู่คี่สูสีกันเป็นอันมากจนยากที่จะตัดสินใจถือหางข้างไหน

(มวยโลก น.470 น.11)

- เถรกวาดลาน : ลูกไม้มวยไทย นำโดยการเตะระหว่างขาพับ สลับฟันศอก
- : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
- ตัวอย่าง : คีกรมวยเอกของ 9 อังคาร 5 ต.ค. ยอดมวยโชว์ฟอร์มเป็นเถรกวาดลานบ้าน

(แชมป์ น.525 น.16)

- เถิกเทิงกลองยาว : เรือย ๆ
- : เสริมสร้อย - ขยายคู่
- ตัวอย่าง : ภูวังเล็ก ป.ปิยะชัย สะสมในยกคัน ๆ ปลาย ๆ เถิกเทิงกลองยาว

(โลกกีฬา น.1490 น.5)

ไถนา : เทคนิคการทอผ้าอวูชเตละดำตัวโดยที่ฝ่ายรับลือคชาคู่ต่อสู้ไว้ แล้วคืนจนคู่ต่อสู้มลง
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : พออรุณี เตะมากี่กว่าแข่งหลบ พร้อมกับไถนา ส่งอรุณี ชูต เข้าโกลด์ แล้วเตะตามหลังลูกฟุตบอล
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

ทรุกขรณี : ลม, แพน็อก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : บินเจพันธ์ เฟเนค ยอดมวยออสเตรเลีย อดีตแชมป์โลก 3 รุ่น หมอบราบคาบแก้วทรุกขรณีไปในยกที่ 7
 (มวยโลก ฉ.470 น.31)

ทวินแอ็คชั่น (Twin Action) : ซ้อนกัน
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : "บีกซัง" ทรงชัย รัตนสุบรรณ จัดศึกวันทรงชัยเงินล้าน หาเงินรายได้สร้างศูนย์เยาวชนและชมรมแม่บ้าน... ที่เวทีลุมพินี วางคู่เอกแบบทวินแอ็คชั่น 2 คู่ซ้อน
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.7)

ทองค่อนข้างนึม : มีจุดอ่อนที่ทอง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : จอห์น จอห์น โมลิน่า เจ้าของตำแหน่งของสถาบัน ไอบีเอฟ ซึ่งจัดเป็นมวยดี มีฝีมือจัดจ้านเอาการ แต่ก็ เป็นมวยที่มี จุดอ่อนที่ทางค่อนข้างเปราะ และทองค่อนข้างนึมไปหน่อย
 (มวยโลก ฉ.470 น.21)

- ทะแยงค้ำเสา : ทำลูกไม้มวยไทยเป็นลักษณะหลบเตะถีบชาหลัง
: ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
- ตัวอย่าง : "ขอมวยอัจฉริยะ" ศฤหาสน์ ส.สุภาววรรณ อาสาสมัคร
"ดาวจรัสแสง" ฉัตรชัย ไผ่สีทองค้ำทะแยงค้ำเสา
(แชมป์ น.575 น.39)
- ทักหู : หู(บริเวณที่ทักคอกไม้)
: กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : โอเล่ห์ เกียรติวันเวย์ โหมลปลั่งเข้าไว้เก็บ เทอคเกียรติ
ศิษย์เทพพิทักษ์อีกครั้ง ขึ้นมาพาดหมักเข้าที่ทักหู
(สยามกีฬา น.3100 น.5)
- ทำการบ้าน : ผิก
: กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : แสนเพชร ช.ไวคุณ หัวหน้ากำชับมาให้หมื่นทำการบ้านเยอะ ๆ
(ยอดนักสู้ น.008 น.8)
- ทำท่ากันเตี้ย : อากาโรโคนชกจนเกือบจะล้ม กันเกือบติดพื้น
: กริยาวลี - แกน + ขยาย
- ตัวอย่าง : ชั้นยก 2 เอ็ม 16 กคหมักซ้ายเข้าที่ชายโครงของ ช่างน้อย
อีกครั้ง ถึงกับทำท่ากันเตี้ย จะเลิกชกเอาคือ ๆ
(โลกกีฬา น.1395 น.2)

ทีเคโอ (TKO) : การชนะโดยการถอนตัว
(Win By Retirement) หมายถึง ถ้านักมวยถอนตัวออกจากการแข่งขันด้วยความสมัครใจ อันเนื่องมาจากการบาดเจ็บหรือเหตุอื่น หรือไม่อาจแข่งขันต่อไปได้ทันที ภายหลังจากการหยุดพักระหว่างยกให้คู่แข่งของเขาเป็นผู้ชนะ เป็นคำย่อของ Technical Knock Out

: เคียว - นาม

ตัวอย่าง : เมื่อคู่ต่อสู้ยอมแพ้ พันมงคล ส.มหาชัย จึงชนะ ทีเคโอ ไปตามระเบียบ

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.22)

เทรน (Train) : ฝึก

: เคียว - สกรรรมกริยา

ตัวอย่าง : ไม่ใช่ถูกทวย แต่ก็คล้ายกัน คือว่า มีแฟนมวยใจดีที่นิยมชมชอบ ฝึกไม่ลายมือนักมวยของค่ายศิษย์เอกชา และในเครื่องที่ผมเทรนอยู่

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.21)

เทรนเนอร์ (Trainer) : ผู้ฝึกสอน

: เคียว - นาม

ตัวอย่าง : ชันว่า สิงห์สยาม ยอดเทรนเนอร์ ก้านยาวแห่งแค้นบ่ ขอยสิ่นำเงินบอก...

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.13)

เทพนมพรหมสี่หน้า : เป็นกระบวนท่าหนึ่งในท่าร้ายรำไหว้ครูสาวน้อยประแป้ง

: นามวลี - หลัก + คุณศัพท์

ตัวอย่าง : กองสยาม ส.ชัยรังสี ขอแจ้งเกิดกับ สมเดช ศิษย์ อ. คว้าเทพนมพรหมสี่หน้า เป็นท่าไหว้ครู

(แชมป์ ฉ.575 น.45)

- เท่าฝ่าบาตรพระ : ขนาดใหญ่
 : กริยาวิเศษณ์ - แทน + นาม
- ตัวอย่าง : พันมงคล ส.มหาชัย จึงขณะที่เคโอ ไปตามระเบียบ...
 มีการคาดเข็มขัดหัวโลหะสีทองเหลืองอันเท่าฝ่าบาตรพระ
 เสียด้วย

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.22)

- เทียบรอยเท้า : พยายามคำเป็นรอยตามและพยายามทำให้ได้เสมอหรือดีกว่า
 : กริยาวลี - แทน + นาม
- ตัวอย่าง : สามารถ 2 ลีลาตะต๋อยใช้ได้ โหมซ้อมหนัก หวังเทียบรอยเท้า
 สามารถตัวจริง
 (โลกกีฬา ฉ.1490 น.4)

- แทงไล่แตก : ใช้คอกเป็นอาวุธบริเวณท้อง
 : กริยาวลี - แทน 1 + นาม + แทน 2
- ตัวอย่าง : สุวิทย์ เล็ก ฝีมือจัดจ้าน ถ้าใจแน่น ๆ เหมือนเมื่อครั้งที่ชนะ
 เป๊ปซี่ก็น่าจะดีกว่าเอ็ม 16 แต่ไม่แน่ว่ามันจะล้าละล้าลงก็จะ
 มีหวังโดนเจ้าเอ็มเคินแทงไล่แตก ก็เป็นไปได้
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.9)

- น็อก (Knock) : การหมดสติในระหว่างการแข่งขัน
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
- ตัวอย่าง : นกน้อย ส.ชนิกุล แชมป์รุ่นมินิฟลายเวท ของเวทีราชดำเนิน
 ชกนอกรอบ กำหนด 10 ยก แต่ถูก จันวิน (ศักดิ์เมธี)
 จ.เจริญช่าง เอาหมัดซ้ายกระแทกเสียน็อกไปแค่ยกสาม
 (มวยโลก ฉ.157 น.31)

นักชกจากเมืองโอง : นักมวยจากจังหวัดราชบุรี
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : เมธี เจริญพิทักษ์ นักชกจากเมืองโอง มาทดสอบน้ำหนักตัว
 ได้ 129 ปอนด์ เกิน 2 ปอนด์ เลยไปวิ่งกินลมชมวิว
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.2)

นักคานขามูไร : พวกที่โกงเงินไม่ยอมจ่าย
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เวทีสำโรงเตี๊ยน นักคานขามูไรทั้งหลาย ระวังให้ดี ชักคาน
 เมื่อไหวไร้ไค้คุยกับตำรวจแน่ เพราะทางเวทีไค้จัดเจ้าหน้าที่
 กระจายอยู่ทุกจุด
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 หน้า 2)

นักบุญ : นักมวย
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ... เรื่องของการชกคุยเบื่องหลังบรรคาศิลปินตั้ง...
 เอียบ บรรคาศิลปิน นักบุญ เค้าชกกันหลังแลกความเจ็บปวด
 ยอดชวามวยลงมา เขากันให้เห...
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.12)

นักมวยที่ชกทรหคคิ : นักมวยออกทน
 : นามวลี - หลัก + อุปพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ทางคานสมมาตรกล่าววว่า "ยอดชกชขัย เป็นนักมวยที่ชกทรหคคิ
 หัวใจเกินร้อย
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

- นักมวยฉิวเนียน : สมญานามของจอมโหดเล็ก รัตนโชติ ซึ่งมีฉิวขาวเนียน
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : จะเห็นได้ว่า จอมโหดเล็กนั้น เป็นนักมวยฉิวเนียน ฉิวขาว
 อายุอานามก็ 20 ปี...

(ขอมวยเอก ฉ.7 น.15)

- นักרון : พวกชอโยนของ
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ก็มีให้เห็นกันเป็นประจำ สำหรับนักרון(แก้วโศก) และ
 เสียงโหตะโกนคำจากแฟนมวย...

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.4)

- นักเลงเช่า : นักมวยที่ถนัดใช้เช่าเป็นอาวุธ
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : บรรวลือเคซ ลูกพระบาท ผู้นี้ก็น่าจะถูกยกย่องให้อยู่ในอันดับ
 ต้น ๆ เพราะลีลาการปล้ำพิศวัตติ และเหลี่ยมเช่าของเขานั้น
 ไม่แพ้นักเลงเช่าคนใดในแผ่นดิน

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.2)

- นักเล่นมวยค่อ : นักเล่นพนันมวย
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : มวยค่อมีดุ้นแพ้วลิกลือคคิกกันหลายคู่...มีอย่างนี้บ่อย ๆ
 ไม่ช้านักเล่นมวยค่อ คงขอรวมพรรคแบบนักการเมือง(ไทย)
 เข้าสักวัน

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.4)

- นักเล่นมือหนัก : นักพนันที่เล่นครั้งละมาก ๆ
- : ประโยค - ประธาน + อกรรม
- ตัวอย่าง : การเล่นเกมได้เสียกันอย่างถึงเงิน เพราะต่างมีพรรคพวกเป็น นักเล่นมือหนัก แล้วระยะนี้ต่างฝ่ายต่างอยู่ในระยะที่อุปฟอร์ม คัวยกัน จึงเป็นคู่แข่งกันอย่างเข็ดหน้าชู้ตารายการได้ตลอดเวลา
- (ยกคมวยเอก ฉ.21 น.45)

- นั่งนับนิ้ว : เรียงลำดับ
- : กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : ลำดับไม่ถูกว่าใครเป็นแชมป์รุ่นไหน สถาบันใด แม้กระทั่ง ปลัดเอง หากจำเป็นต้องเขียนถึงเรื่องแชมป์โลกทุกวันนี้ ก็ต้องนั่งนับนิ้วเหมือนกัน
- (ยกคมวยเอก ฉ.21 น.29)

- นั่งหลับตาเป็นฤๅษีภาวนา : เป็นลม
- : กริยาวลี - แกน + นาม + อนุพจน์วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : เกษมเล็ก คลอเลิศิยม มวยฟอร์มสด เขาคม... ถูกพี่เลี้ยงประคองปีกเข้าหลังเวที นั่งหลับตาเป็นฤๅษีภาวนา ให้ผู้ช่วยหมอนวดแฟนเรียกสติสตั้งก็กลับคืน สลึมสลือบอกเสียงออย...
- (ยกคมวยเอก ฉ.1 น.12)

- นักประวัติศาสตร์เมืองสุวรรณคูหา : การแข่งขันชกมวยที่จังหวัดพังงา
- : กริยาวลี - แกน + นาม + ขยายเสริม
- ตัวอย่าง : ใหม่ เมืองคอน...ไปโรมท รายการ นักประวัติศาสตร์เมืองสุวรรณคูหา ในศึก ชิงแชมป์เบียน ถล่ม สุวรรณคูหา วันศุกร์ ที่ 1 ค.ค.นี้
- (ยกคมวยเอก ฉ.21 น.37)

นาคามุคบาบาล : เป็นท่าลูกไม้มวยไทย โดยการก้มหลบลดคชา ถีบซาพับ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ยอดขุนพล ศิษย์ไตรภูมิ แชมป์ 2 เวที แม้จะควงศอกไล่ตอก
 ผู้ทำซิงก็ไม่ล้มถนัดผล กลับโคน แสนไกร ศิษย์ครูออก
 หยอกควยท่านนาคามุคบาบาล...
 (แชมป์ จ.575 น.10)

นาคาบิดทาง : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย โดยการบิดขาจับตีเข้าที่น่อง
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ...แชมป์ 2 เวที แม้จะควงศอกไล่ตอกผู้ทำซิง ก็ไม่ล้มถนัด
 ผล กลับโคน แสนไกร ศิษย์ครูออก หยอกควย... ยังไม่ทันหาย
 มีนเค แถมควยนาคาบิดทาง ลงเวทีแพ้นอกไปในที่สุด
 (แชมป์ จ.575 น.15)

นายท้าย : ผู้ตาม
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ที่ กทม. มวยในเครือ ทักษิณสัมพันธ์ ส.สุวรรณภักดิ์
 คอนนี้มาแรงเหลือกำลังจริง ๆ ...หัวเรือใหญ่ อัยการ
 สมพงษ์ สุวรรณภักดิ์...นายท้าย ปิง ภูธร...
 (มวยสยาม จ.691 น.22)

นำร่อง : ออกอาวุธก่อน
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ศักดิ์นรินทร์ เตะนำร่องแล้วเดินหน้าปล่อยหมัดคั่นศอกขวา
 เล่นงาน คนองเมฆ ลงไปให้กรรมการนับ 8
 (มวยคู่ จ.361 น.14)

- น้ำเงิน** : นักมวยฝ่ายน้ำเงิน
: เคียว - วิเศษณ์
- ตัวอย่าง** : คู่สุดท้าย พิเศษบุรี ศิษย์ขุนทอง(แดง) นักมวยหมัดหนัก ยกที่หนึ่ง เป็นต่อชัวร์ อินทรีสายฟ้า(น้ำเงิน) 5 - 4 ยกที่ 4 ค้นยก ถึงกลางยก น้ำเงิน เคนใส่ ปล้ำพืดตีเข้าท่าคะแนน...
- (ขอมวยเอก ฉ.1 น.45)

- น้ำจิ้มเข็มขัด** : ผลตอบแทนในการชกคือเข็มขัด
: นามวลี - หลัก
- ตัวอย่าง** : เจริญทรัพย์ เกียรติบ้านช่อง ขอมวยเอก บักมี้ได้ เมืองสะตอทุ่งสง เปิดโอกาสให้คู่ปรับเก่า แก่ส่งสัยแบบมี น้ำจิ้มเข็มขัด แดมให้อีกต่างหาก ท่าท่าดีมีภาณีพิริว...
- (ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

- น้ำเต้าทอง** : ชื่อของ ส.สิริกุล ที่ใช้ในการชกมวย
: ประสม - นาม + วิเศษณ์
- ตัวอย่าง** : รองคู่เอกน้ำเต้าทอง ส.สิริกุล ทวดเพลงเข้าสู่ไม้ได้ พายคะแนน บรรลือเคช ลูกพระบาท คุเคือก
- (ขอมวยเอก ฉ.21 น.42)

- นั้มแข็ง** : ถนัดใช้แข้งเป็นอาวุธ
: ประสม - วิเศษณ์ + นาม
- ตัวอย่าง** : นั้มแข็ง มนต์ไต้ คักคีเมธี(แดง) ขึ้นมาบรรเลงเพลงแข้งซ้าย ล้วน ๆ สลับริคเเว ที่เข้า สกิดการบุกของ วิสันต์เล็ก ลูกบางปลาสร้อย ได้...
- (มวยสยาม ฉ.691 น.36)

โนเนม (No name) : ไม่มีชื่อเสียง
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ประยุทธ์ คำรงค์ดี ถึงแม้จะเป็นนักมวยโนเนม แต่ฝีมือ
 ตะคองพอใช้ ความทรหดเต็มร้อย
 (มวยโลก ฉ.157 น.31)

บ่มีไก่ : ไม่เป็นไร
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
 ตัวอย่าง : ศิลป์ไทย จอกก็ยืม...ปึกว่าเราจะมีที่เค็ดคะโรมภูมิ
 ปล่อยให้สำแดงออกมา บ่มีไก่ เคนเครื่องยกเดี่ยวสบายใจ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

บ่ย่าน : ไม่กลัว
 : เคี้ยว - อกรวมกริยา
 ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ พันธุ์ยุทธภูมิ...ฉัน ผมเป็นจริงแล้ว ดวงมวยแจ้ว
 ไปโลดอะไรก็ได้ บวกกับมันชนิดคาคอตา พันต่อพัน บ่ย่าน ครีบที
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

บ่อกซิ่ง (Boxing) : ชื่อหนังสือมวย
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ง.หงอก...รู้จักปลัดมานานแล้ว นานจนรู้ว่าสมัยทำบ่อกซิ่ง
 เล่มละ 1.50 บาท นั้น ปลัดรูปหล่อขนาดไหน
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.29)

บอมม์ : ชก
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : เลื่อนศึกซูเปอร์ไฟท์ของเวทีส์ำโรงออกไปบอมม์กันวันอาทิตย์
 ที่ 10 ต.ค.

- บั๊กโกรก : ผอมชubb เพราะหักโหมกำลังเกินไป
 : เตี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : "ไอ้วี" เจริญทรัพย์ เกียรติบ้านช่อง นักชกยอดเยี่ยม
 สมาคมผู้สื่อข่าวกีฬา... โคนบคเข้าโหลของเจ้าเวจกาล
 ถึงออกอาการเซป้อแม่แพ้ละเทะ สาเหตุเพราะ
 ลคน้ำหนักบั๊กโกรก

(ยอกมวยเอก ฉ.1 น.8)

- บังเกอร์ (Bunker) : เกาะกำบังโดยใช้มือป้องเอาไว้
 : เตี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : "เจ้าพ่อเบปซี่" สมชาติ เขมะรังษี ปรีเข้ามาแย้มยิ้มเสริมต่อ
 "เป็นใจ" วางแผนได้เป็นตาคัดักแคนมัย เอ็งไม่คกใจชะอย่าง
 แต่ยกหัวทำน่าเกลียด ตั้งรับอยู่ในบังเกอร์มากไป

(ยอกมวยเอก ฉ.1 น.13)

- บันไดสวรรค์ : ทางแห่งชัยชนะ
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เอกชัย ศูนย์กีฬาหนองกี่... เจอของจริงรุ่นอาจารย์ท่าท่าที่
 มีภาณีไค้ 3 ยก ก็คกบันไดสวรรค์

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.13)

- บัลลังก์โลก : แชมป์โลก
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : คอนสแตนติน ทชู... กำลังเป็นที่จับตามองกันอย่างเขม็งเกลียว
 ว่า จะก้าวขึ้นนั่งบัลลังก์โลกในฐานะเป็นนักมวยรัสเซีย
 รายที่ 2

(มวยโลก ฉ.470 น.15)

บาทาลูปพัคค์ : ทำตุกไม้มวยไทยโดยบัคหมัคคู้ชกแล้วเตะตรงหน้า
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ฝรั่ง โคนข้างเผือกใช้บาทาลูปพัคค์ ลิ่นท่า
 (แชนม์ ฉ.575 น.12)

บางตา : น้อย
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : ศีกคาวรุ่งมุงกองทัพภาค 2 เมื่อพฤทศบคิตที่ 9 กันยายน
 ที่ณามา...คนคู้จะบางตาไป เพราะพระพิรุณท่าเหตุ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.33)

บักบอส (Big Boss) : ผู้จัคการ
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : ...อีกอย่างหนึ่ง บักบอส ของเวทิสำโรงคือ คูนประทีป
 เขาวเสาวภา ซึ่งค่างรงตำแห่งประธานเวทิสำโรง เป็น
 คนบ้านเคียวกับ คูนสุรินทร์ โคทับเที่ยง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.31)

บักอึ้ง : สมณานามของ สมภพ ศรีสมวงค์ เจ้าของโควค้ำรายการมวย
 ที่ใช้ค้ำ"บัก" หมายถึง ความเป็นใหญ่ ส่วนอึ้ง เป็นชื่อเล่น
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : ขอขอบคูน "บักอึ้ง" สมภพ ศรีสมวงค์ เจ้าของโควค้ำ
 ศีกคางรุ่ง ทิวสิ 7 รัมบอบพระเครื่องหลวงพ่อกุทธรโสธร
 จากประธานนักเรียนเตรียมทหาร
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.21)

- บี : รุก, ไล, ประชิต, ตามติด
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ครูต๋อย ประมุขครูมวยไทยชั้นเตี้ย ยินดีในฝีมือศิษย์รักคนล่าสุด
 สดุดีลั่น...ยกสุดท้าย บีได้ถึงตัวบรรเลงเข้าเป็นซุคหยุกเขาได้
 ไอ้เอมันท่าคาม ไบสังไม่ผิดหวังเลย
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.13)

- บีบน้ำหนัก : ลคน้ำหนัก
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : ซักจะหาครูชกยากขึ้นทุกที แชมป์แบนคัมเวทลุมพินีหมาก ๆ
 แสนไกล ศิษย์ครูออก จำต้องบีบน้ำหนักตัว แล้วต่อให้ครูชก
 รายใหม่ทำน้ำหนักตามสบาย แล้วขึ้นจ้วงกัน
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.6)

- บุกเบิกลูกเคื่องมือกล : ชื่อที่ใช้ในการชกมวย
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ลูกซุน เมืองหาคีใหญ่ 2 พอร์มหลัง ชนะคะแนนบุกเบิก
ลูกเคื่องมือกล ที่ลุมพินี
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.40)

- บุ่มบ่าม : ซาคความยังคิด
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : สิงห์คำ เลือดเข้าตาบุ่มบ่าม ควบใส่อนันตศักดิ์ สกัคตอกย้า
 แผลแตกอีก
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.42)

- บูม (Boom) : มีชื่อเสียง
: เคี้ยว - วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : มวยตามสายระบาคทั่วภาคตะวันออก... โดย ชิพระประแดง
หนึ่งในทีมงานได้เปิดเผยว่า ขณะนี้วงการมวยทาง
ภาคตะวันออกกำลังบูมมาก
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.49)

- เบนเข็ม : เปลี่ยน
: กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : อาร์มาชาคอฟ นั้น เบนเข็มไปสร้างความสำเร็จใหญ่ในญี่ปุ่น
(มวยโลก ฉ.470 น.16)

- เบียด : ประชิด, ไล่ตามมา
: เคี้ยว - สกรรมกริยา
- ตัวอย่าง : แกนศักดิ์ ส. เพลินจิต เตะยิงแข่งชวาคใส่"ถ้วยเป้"
หนึ่งอุบล ศิษย์เลิศชัย ซึ่งก็โค่นแข่งแลกความแสบหลายได้
ถึงแกนแสนมันส์ นำแต้มเบียดกันมาราวกับเล่นบาสเก็ตบอล
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.9)

- แบเบอร์ : แนนอน
: เคี้ยว - วิเศษณ์
- ตัวอย่าง : ชาวของดาวลอย ลูกชาวสวน ที่ไม่สมบูรณ์และยอดเขียน
วิจารณ์ให้แบเบอร์ ผลลัพธ์ออกมาละเห่ทั้งทอง(เก้)
(ขอมวยเอก ฉ.21 น.29)

- แบกแข็ง : โดยเคะมาก
: กริยาวลี - แกน + นาม
- ตัวอย่าง : เคนคัมโท ศักดิ์เทวี มาแบกแข็งกลับบ้านให้ศึกทวิ บ็อกซิ่ง
(โลกกีฬา ฉ.490 น.12)

แบ็กอัพ (Backup) : ผู้สนับสนุน
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : เหาที่ "เจาะลึก" ทราบมาว่า เวทีสำโรงกลับมาคืนฟอร์ม
 อย่างอหังการได้นั้น เป็นเพราะมี แบ็กอัพ ระดับแข็งโป๊ก
 เหนียวเหนียว มีทุนรอนมากมายมาช่วยสนับสนุน
 (มวยสยาม ฉ.691 น.31)

แบบน้ำลายเหนียว : ยังไม่ทันได้ออกเสียงเชียร์ก็ชนะแล้ว
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : วัลลภ อ.ยุทธนากร มวยฝีมือพอใช้ได้ การพิชิตช่อมเตรียมตัวดี
 จะชนะ เก่งกาจ สักคืนวันทร์ แบบน้ำลายเหนียว ไปด้วยกัน
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.38)

แบบเบีร์ค ๆ : สบาย ๆ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เป็นวันอาทิตย์ที่ผ่านมาก็อินทอร์สเดเคียมหัวหมาก "ไอ้ไม้"
 รัตนพล ส.วรพิน คงยุติการชกไม่เกินยกที่ 9 เชื่อว่า
 โคมิวกุส...ไม่ทรุดกองเวทีกี่ชกตาตั้งแน่นอน ป้องกันแชมป์โลก
 มินิฟลายเวท แบบเบีร์ค ๆ
 (มวยสยาม ฉ.691 น.17)

แบบหมูไม่กลัวบึงคอ : ไม่กลัว
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ สำแดงพิษสง ไม่เกรงกลัวแบบหมูไม่กลัวบึงคอ
 เดินเข้าหัดแข่งช่ายสลับคอบหมัดอัดใส่ สิ่งที่ว่า
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.42)

- ปกเกล้า : การจบการถวายบังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
 รำมวยไทย
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : เมื่อถวายบังคมครั้งที่ 2 จนถึงยกมือปกเกล้าต่อไปก็ลคมือ
 เสมอตา
 (แชมป์ น.575 น.6)

- ปฐมชีวิต : ประวัติส่วนตัว
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ปฐมชีวิต ของออสการ์ เคอလာ โยฮ่า คนนี้ ก็เหมือนกับ
 เหล่านักชกมวยทั้งระดับโลกรายอื่น ที่มีได้เกิดมาบนกองเงิน
 กองทอง...
 (ยอดมวยเอก น.1 น.19)

- ประกาศวางนวม : เลิกชกมวย
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ...อดีตแชมป์ 3 ตำแหน่ง เจฟฟ์ เพเนค ที่เพิ่งประกาศวางนวม
 ไปหมาด ๆ
 (มวยโลก น.470 น.16)

- ประเดิมมือ : ชก
 : กริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ในช่วงโค้งคังนั้น เหนือธรณี เคยประเดิมมือกับไอ้แดง
 (มวยสยามรายวัน น.65 น.3)

ประสิทธิภาพที่คับแก้ว : มีคุณภาพ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เคลลี เป็นมวลเชิงสูง...ซึ่งเป็นผลให้พลังกำปั้นที่รุนแรง
 อยู่แล้ว เต็มไปด้วยประสิทธิภาพที่คับแก้วยิ่งขึ้นอีกหลายเท่า
 (มวยโลก ฉ.470 น.25)

ปราศรัย : แพ้
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : พิศขอมมาอย่างดีเพื่อแก้มือโดยเฉพาและแล้วชุปเปอร์เบียก
 ลูกพอสันนั้น ก็ทำให้มันคงเล็ก ลูกพลกั๊ง พบกับคำว่า"ปราศรัย"
 เป็นครั้งแรก
 (มวยสยาม ฉ.691 น.20)

ปล้ำคำเช่า : อาศัยความซุ่มนอกอาวุธ เข้าอย่างรวคเร็ว
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ขึ้นยกสาม เอ็ม 16 ทวีการเป็นต่อถึง 3 - 1 แคชางน้อย
 ก็ยั้งไม่ทอดอย ไซ้ทุทวิวิธีเข้าลือครัดเอาปล้ำคำเช่า
 เรียกเสียงเชียร์สนั่น ราคาขึ้นขึ้นมาเหลือ 2 - 1
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.43)

ป้อแป้ : ทมคสภาพ
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ชวัญเมืองน้อยเคื้อคเคินดูย เตะท่าคะแนนเบียดขึ้นมาเรื่อย ๆ
 จนเพชรน้ำหนึ่งออกอาการป้อแป้
 (มวยสยาม ฉ.691 น.30)

- ป้อนหมูให้เคี้ยว** : จัดนักมวยที่ไม่มีฝีมือมาเป็นคู่ชก
 : กริยาวลี - แก่น 1 + นาม + แก่น 2
ตัวอย่าง : ชุน เกียรติเพชร พร้อมทั้งจะผลักดัน ยุทธภพ สิงห์พล
 ให้ก้าวขึ้นสู่ความโด่งดัง ถ้าชนะติดต่อกันอีก 2 ไฟต์ และ
 ได้เสียสามารถของวิก 7 สี แต่ไม่ใช่จะป้อนหมูให้เคี้ยว
 เพราะคนประภมมวยต้องสู้สี่ควย

(มวยสยาม ฉ.691 น.34)

- ปะทะ** : ทอสู, ชื่นชก
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
ตัวอย่าง : วันพฤหัสบดี ที่ 29 ก.ย.นี้ ที่เวทีมวยเชิงกี พัทยา
 เติมพัน 6,000 บาท แสนชัย กิ่งทอง ปะทะ เกชา ฮ.ทะเลทอง
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.36)

- บักลูกทอย** : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย คือการรับเตะควยศอก
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : สายชล เคชรรัตน์ เปิดฉากราวี่ ไล่เตะชายชวา แต่ถูก
 เคนนภา ประภัสร์มอเตอร์ แก้วบักลูกทอย เร็วกเสียงเชียร์
 สนั่น
 (แชมป์ ฉ.575 น.2)

- บักขาแหวกวัง** : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย คือการรับวงใน
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
ตัวอย่าง : สวยสค ช.ไวคุณ ยึดเอือกสุดท้าย เตะชวาปล้ำเข้าหักเหลี่ยม
 สยบเอ็ม 16 แต่ควยเหลี่ยมของเอ็ม 16 แก้วควย
บักขาแหวกวัง จนหลุดมาได้
 (แชมป์ ฉ.575 น.4)

บักขี้ไต้เมืองสะตอทุ่งสง : จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอทุ่งสง
 : นามวลี - หลัก + ชยายเสริม
 ตัวอย่าง : "นักชกยอดเยี่ยม" เจริญทรัพย์ เกียรติบ้านช่อง ยอดมวยเอก
บักขี้ไต้เมืองสะตอทุ่งสง เปิดโอกาสให้คู่ปรับเก่าแก่งสังข์...
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.13)

ปากหวานก้นเปรี้ยว : พูจจาอฮอนหวานแต่ไม่จริงใจ
 : เสริมสร้อย - ชยายคู่
 ตัวอย่าง : บุคคลประเภทมือถือสาปากถือศีล... ปากหวานก้นเปรี้ยว
 เขี้ยวลากดิน ยกคนข่มทาน... ขอให้หมดไปเสียที่เถอะครับ
 (มวยสยาม ฉ.691 น.23)

เป็นฉลาม : เป็นการเปรียบเทียบกับคนที่มีความแข็งแกร่งกว่า
 : กริยาวพิเศษวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : เม็คโคร์ ส.คิงส์สตาร์ ไล่มัจอมโวลิงท์เมืองไต้
เป็นฉลามล่าเหยื่อ
 (โลกกีฬา ฉ.1490 น.15)

เปรียบเทียบ : เป็นการคุณลักษณะรูปร่างของนักมวย
 : กริยาววลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ขอเชิญเปรียบเทียบที่วัดชุมแก้ว ปากคลอง 10 คำขมมึงสนั่น
 ... เพื่อชกออกงานวันลอยกระทง
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.7)

โป้งจอก : ที่เดียว, ครั้งเดียว
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : โต้โต้ ไค้เปรียบอยู่เห็น ๆ สูงกว่าใหญ่กว่า ส่วนน้ำหนักหมัด
 ก็น้ำหนักน่วงโป้งจอก พอ ๆ กันอีกด้วย
 (มวยโลก ฉ.470 น.50)

โปรแกรม (Program) : การชกมวย

: เคี้ยว - นาม

ตัวอย่าง : สิงห์คำ มีโปรแกรมกับอนันต์ศักดิ์ พันชอุททภูมิ อีกครั้ง
ในวันที่ 19 ต.ค....

(มวยสยาม ฉ.691 น.19)

โปรเจ็ค (Project) : โครงการ

: เคี้ยว - นาม

ตัวอย่าง : พ.ศ.ท. เสวก บินสินชัย เจ้าของรายการศึกอัศวินคำอันลือลั่น
ยังไม่ละพยายามที่จะนำทีวี มาถ่ายทอดสดรายการมวยของตน
ทำโปรเจ็คเสนอทีวีสี 7 ให้ช่วยถ่ายทอดศึกอัศวินคำ

(ขอกมวยเอก ฉ.1 น.7)

โปรโมท (Promote) : สนับสนุน

: เคี้ยว - นาม

ตัวอย่าง : กนกพันธ์ ศิริพันธ์ โปรโมทรายการนักประวัติศาสตร์
เมืองสุวรรณคูหาใน "ศึกชิงแชมป์เป็น ถล่ม สุวรรณคูหา"
วันศุกร์ที่ 1 ต.ค.นี้

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.37)

ไปชกของควยการค้ำก้ำนั้น : ยึดอาชีพชกมวย

: กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์

ตัวอย่าง : เอสปีโลซ่า นักชกตากาล็อก แต่ไปชกของควยการค้ำก้ำนั้น
อยู่ในสหรัฐฯ เป็นส่วนใหญ่

(มวยโลก ฉ.470 น.36)

ผลิตภัณฑ์แห่งความรัก : บุตร
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ฉมวกเพชร...ยังอยู่ด้วยกันครับ มีผลิตภัณฑ์แห่งความรัก
 ออกมาแล้วหนึ่งหน่อแล้วนี่

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.31)

ผู้การนักรัก : ฉายาของ พ.อ.บรรจ อ่องแสงคุณ
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : พุทธสบัติที่ 23 กันยายน ศักมุนำเงินของ "ผู้การนักรัก"
 พ.อ.บรรจ อ่องแสงคุณ ณ เวทีมวยวิกแอร์ เป็นชู้มนำชู้มนำ
 (มวยสยาม ฉ.691 น.30)

ผู้โค่น : นักมวยซึ่งเป็นผู้เอาชนะ
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : แพรมเพิล อติศแชมป์โลต์เวทศมากมมวยโลกผู้โค่น
 เรย์ บุม บุม มานซีนี้ มาแล้ว 2 ครั้ง 2 ครา
 (มวยโลก ฉ.470 น.17)

ผู้เชี่ยวชาญในวงการกำปั้น : ผู้อยู่ในแวดวงมวยมานาน
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ...นิตยสาร เคโอ เป็นผู้จัดทำขึ้นโดยไปสำรวจความคิดเห็น
 ของผู้เชี่ยวชาญในวงการกำปั้น ทั้งหมด 4 ท่าน
 (มวยโลก ฉ.470 น.6)

ผู้ทำชิงชาติอิเหนา : ผู้ทำจากประเทศอินโดนีเซีย
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : กำหนดการส่งรัตนพล ชัยผู้ทำชิงชาติอิเหนาวางไว้ระรื่นตา
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.8)

- เผด็จข่ง** : เตะ(เผด็จข่ง : บอกให้รู้)
 : ประสม - กริยา + นาม
ตัวอย่าง : แก่นศักดิ์ ส.เพลินจิต เผด็จข่งชาวอิตาลี"ควนเป"
 หนึ่งอุบล คินย์เลิศชัย

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.9)

- เผาเครื่อง** : การชกเพื่อสร้างประสบการณ์ให้คุชก
 : ประสม - กริยา + นาม
ตัวอย่าง : นายเสถียร ไค้โทรศัพท์สายตรงถึง นายพินิจ ประหยัดทรัพย์
 ให้ช่วยติดต่อให้นักชกชาวฟิลิปปินส์ที่มาเผาเครื่องนักมวยไทย
 มาอยู่ในค่าย ส.เพลินจิต

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.10)

- แผนบันโคสามชั้น** : การจัดให้ชกมวยสากลอาชีพเพียง 3 ครั้ง และไค้ขึ้นชิงแชมป์โลก
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
ตัวอย่าง : การสร้าง "ไอ้แสบ" แสนศักดิ์ เมืองสุรินทร์ ให้เป็น
 แชมป์เปียนโลกด้วยแผนบันโคสามชั้น

(มวยสยาม ฉ.691 น.17)

- แผนแบบเกลื่อจิมเกลื่อ** : แผนการชกโดยออกอาวุธเหมือนกันกลับไป
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
ตัวอย่าง : ...สำหรับแผนการชกนั้น ก็ใช้แผนแบบเกลื่อจิมเกลื่อ คือ
 คุชที่ ฒมที่ แลกกับ แสนเมืองน้อย ให้หลงกันไปข้าง

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

ผ่านลูกบวบ : เป็นท่าลูกไม้มวยไทย โดยหลบเข้าวงในพื้นศอกตรงหน้า
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : ช่างน้อย หงายท้องออกอาการให้เห็น หลังจากที่โดน
ผ่านลูกบวบ เข้าให้
 (แชมป์ ฉ.575 น.6)

ฝีมือครบเครื่อง : ฝีมือดี, เก่ง
 : นามวลี - หลัก + อนุภาคย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : จักรสิงห์ ศ. เรวดี จะแพ้เตะชามเพชร ศิษย์ช่างมวยชาย
ฝีมือครบเครื่อง เตะคอยเข้าออกเร็ว...
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.40)

ฝีมือจักจ้าน : ฝีมือดี, เก่ง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : จอห์น จอห์น โมลิน่า เจ้าของตำแหน่งของสถาบันไอบีเอฟ
 ซึ่งจักเป็นมวยที่มีฝีมือจักจ้านเอาการ
 (มวยโลก ฉ.470 น.21)

ฝีมือฝ่ายลาว : นักมวยจากประเทศลาว
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : การที่บ๊องซิ่ง ประกบเท้าวงกต จินดา ถลมหักขอกมวยเมืองใต้
 ศิริมงคล เกียรติบ้านช่อง นั้นคิดดีแล้วหรือครบ แน่ใจใหม่ว่า
ฝีมือฝ่ายลาว จะคู่คี่กับฝ่ายไทย
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.35)

พนมมือแท้ : ไหว้
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
 ตัวอย่าง : ชายร่างป้อม มีจุดเด่นอยู่ที่ลูกตากกลมโต คุมทักศก
 นุ่งกางเกงมีจีบเอวสูง สวมเสื้อผูกไท คุยเรียบร้อยเป็นน้ำ
 เดินพนมมือแท้ขึ้นมาบน สน. เป็นบุรุษคนแรกคือ
 ใหม่ เมืองคอน

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.24)

พยัคฆ์หน้าหยก : สมญานามของ สามารถ พยัคฆ์อรุณ ซึ่งมีรูปหล่อ
 จึงได้สมญานามว่า หน้าหยก
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์
 ตัวอย่าง : สามารถ พยัคฆ์อรุณ... กลับมาครั้งนี้ พยัคฆ์หน้าหยก
 ไม่มีความเดือดร้อนเรื่องเงิน แต่เขามีความผูกพันหัวใจ
 อยู่กับมวย

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.16)

พระพิรุณ : ผนตก
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : คนดูบางตาไปเพราะพระพิรุณท่าเหทุ

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.33)

พระรามเดินดง : เดินอย่างไม่กลัวใคร
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : เก่งเล็ก ศิษย์ครูออก เดินอย่างพระรามเดินดง เดินหน้า
 ปลอยหมึกพันศอก ก่อนเสมอคะแนนกับ กองไกร เมืองชัยภูมิ
 (มวยคู่ ฉ.361 น.1)

พระรามแดงศรี : ทำไห้ครุฑาหนึ่งของท่าพรหมสี่หน้า
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : วิชิต ลูกบางปลาสร้อย ออกลีลาไห้ครุฑพระรามแดงศรี
 ชมขวัญคู่ต่อสู้แล้ว
 (มวยคู่ ฉ.361 น.1)

พระรามน้ำวศร : เป็นท่าลูกไม้มวยไทย โดยการปิดศอกค้อยเสยคาง
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : วิชิต ลูกบางปลาสร้อย แก่ล่าปิดศอกแบบพระรามน้ำวศร
 ไค้ผลในนาที่สุกท้าย
 (มวยคู่ ฉ.361 น.1)

พรานศอกร้อยเข็ม : เป็นสมญานามของ ยอดขุนพล ศิษย์ไตรภูมิ เวลาชกค้อง
 ออกอาวุธศอก
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ยอดชูชกแล้วจา "พรานศอกร้อยเข็ม" ยอดขุนพลศิษย์ไตรภูมิ
 ดวงมวยชกสาละวันเตี้ยลงทุกขณะ ยืนรับแข้งขวายูท่าชิง
 คุ้ปรับเก่า แสนไกร ศิษย์ครูออก
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.9)

พริ้ว : สวย,งาม
 : เตี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : เมธี เจตีย์พิทักษ์ ยอดมวยเชิงเตะสูงเป็นบุงร่าแพน
 ออกจังหวะลีลาพริ้ว
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.13)

- ผลกำลังเข้า : ใช้อาวฐเข้าอย่างเดียว
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : นพ. เศษ. เหวติ... กล่าวว่่า โข่เอ๋ย โข่เอ๋ย นี้กว่าจะเก่ง
 สมชื่อ มีแค่ผลกำลังเข้า ลูกเดียวก็ง่ายก็ง่าย เหมือน
 ปอกกล้วยเข้าปาก

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.13)

- พลังหมัก : ฝีมือการชกมวย
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ศีกกำปั้นพิสูจนพลังหมัก ระหว่าง ไหล่น กับ เอนน็อกซ์ ลูอิส
 จะเป็นศีกกำปั้นมวยยักขที่พิงสถิติรายไค้มวยโลก

(มวยโลก ฉ.471 น.49)

- ผลิกคำราดอย : หนี, ไม่สู้
 : กริยาวลี - แก่น1 + นาม + แก่น 2
 ตัวอย่าง : ... "ไอ้หลี่" ฐน่้องก็จอกป่ายไปเอง แค่ว่ายากแรก ๆ
 ก็ตะบันเอา "ไอ้ชัย" ผลิกคำราดอยแทบไม่ทัน

(มวยโลก ฉ.470 น.10)

- พอบานไม่รู้โรย : สมญานามของ ฉมวกเพชร ซอชะมวง
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ครั้งหนึ่ง พอบานไม่รู้โรย ชกกะไคร
 ฅมก็จำไม่ได้ ที่เลิกกลางคัน เนื่องจากมีการปาระเบิด
 ในสนามมวย คุณอาจำไค้มัย

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.29)

พะเรือเกวียน : มากมาย
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ครั้งนั้น แม็คกี้แกน กำหนดจะบดองกินตำแหน่งไฟต์บังคับ
 เช่นเคี้ยวกัน หากคุชกขอดอนตัวออกไป ทำให้ สตีฟครูช
 นักชกอเมริกา ได้รับการผลักดันให้รับมือ แม็คกี้แกน แทน
 ที่แซมบีโลกชาวไอริชเป็นฝ่ายมีภาษีกว่าผู้ทำชิงพะเรือเกวียน
 (มวยโลก น.470 น.40)

พายุกำปั่น : โดยต่อยหนักและถี่
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ยอดขุนพล ศิษย์ไทรภูมิ เตะชายเพลินเกินลิมิต
 หลาดเจอพายุกำปั่น ผู้ทำชิงชุกใหญ่ยาคำร่าหลวง ถึงคางสว่าง
 นอนพึ่งพามหัดับคาเชือก
 (ยอดมวยเอก น.21 น.11)

พายุเข้า : โคนอาวูชเข้าหนักและถี่
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : คฤหาสน์ ส.สุภาวธรรม...ยกสุดท้ายโคนพายุเข้าโหมอัดหนีไม่ออก
 คั้นกระแควเหมือนหนูกแมวชย้าพายลงมาน่าเห็นใจ
 (ยอดมวยเอก น.21 น.13)

พิชิต : ไค้, เอา, ชนะ
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ...ส่วนคู่อื่นในรายการ ริงจันน้อย ส.สิระคา แยกเคี้ยว
 โยนเข้าพิชิตเดิมพัน 2 แสน ชนะคะแนน เมธี เจตีย์พิทักษ์
 (ยอดมวยเอก น.21 น.43)

พิษกำปั่น : ได้รับความบาดเจ็บจากการต่อสู้
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ปอล ฮ็อคกินสัน เจ้าของตำแหน่งแชมป์ เฟเซอร์เวท
 สภามวยโลก ผู้ยิ่งใหญ่ กำลังล้มลุกคลุกคลาน เพราะพิษกำปั่น
 (มวยโลก น.470 น.39)

เพลงเตะซ้ายมหาโหด : เตะซ้ายช่วยความรุนแรง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : แสงเทียนน้อย ส.รุ่งโรจน์...ใช้เพลงเตะซ้ายมหาโหด
 โขยกลอยลำเข้าป้ายชนิดคุเค็ดชากลอย
 (ขอกมวยเอก น.21 น.6)

ฟอร์มสด : นักมวยที่หนุ่มมีความกระฉับกระเฉง, ว่องไว
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : มวยฟอร์มสด อนันต์น้อย ปราสาททน ชนกับเหมือนกำพล
 ศรีมงคล
 (ขอกมวยเอก น.21 น.37)

พันกำไร : ไต่กำไร
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : แสนเมืองน้อย ลูกเจ้าพอมเหศักดิ์...มีหวังสร้างความสุขสนาน
 ให้แฟนมวยได้เล่นได้เสียกันทั้งสนาม ซึ่งใครได้จัดแล้ว
 ต้องพันกำไรมากมายและทะนะ
 (ขอกมวยเอก น.21 น.45)

พันคำห้าม : ได้เงินจากการเป็นกรรมการบนเวทีอย่างไม่ค่อยเหน็ดเหนื่อยมาก
 : กริยาวลี - แก่น 1 + นาม + แก่น 2
ตัวอย่าง : มวยเชิงแชมป์โลกนานาชาติที่ญี่ปุ่น เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมา
 (30 เม.ย.36) ซึ่งมีนักชก 8 ชาติ... ช้างเผือก
 เกียรติทรงฤทธิ์ โคนตะบันหลับในยกแรก ล้มท่า กรรมการไทย
พันคำห้าม เจ็ดหมื่นบาทสบายไป

(ขอกมวยเอก ฉ.2 น.6)

พันศอก : ใช้อาวุธศอก
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : จงสนั่น ลูกบางแก้ว "มนุษย์ไม้" พันศอกช้ำหน้าหยกที่ล่าตัว
 (มวยคู่ ฉ.361 น.20)

พาคปาก : แข่งขันชกมวย
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
ตัวอย่าง : ฮวน ลาเปอร์เต้ อดีตแชมป์เฟเชอร์เวทสภามวยโลก
 และลิฟวิงสโตน แบรมเบิล อดีต แชมป์โลคเวทสมาคม
 มวยโลก โดย แบรมเบิล เป็นเหยื่อกำปั้นรายล่าสุดของทรู
 ที่เพิ่งพาคปากกันไป
 (มวยโลก ฉ.470 น.16)

ฟาวล์ (Foul) : เล่นผิดกฎกติกา
 : เคี้ยว - อกรวมกริยา
ตัวอย่าง : ชาญชัย ศรีนวลกุล เป็นห่วงสถานการณ์... เคี้ยวมันจะเล่นแง่
 หาเหตุเอาฟาวล์ได้ เล่นพันนอกหรือชายโครงอย่างเคี้ยว
 ก็เหลือกินเหลือใช้แล้ว

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.22)

พื้น : ใค้สคิหลังจากเบรอล
 : เค็ยว - อกรวมกรียา
 ตัวอย่าง : จงสนัน ลุกขางแกว ก็พื้นแล้ว ซ้ายหน้าหยกก็พื้น เอาละที่นี้
 ทางก็อ็คกัน

(มวยสยาม ฉ.663 น.5)

พุกเวอค (Foot work) : การก้าวเท้าไปมาในขณะชกเพื่อหลอกล่อคู่ต่อสู้และเพื่อการทรงตัว
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : อีแวนเคอร์ โสลิฟิลด์ อ็คตแชมป์โลก ทำพุกเวอคได้ค้มาก
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.8)

แพนจอกู้ : พวกที่ชอบคุมวยทางโทรทศน์
 : กรียาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : แพนจอกู้ ยกนิ้วให้ ยอดชงชัย แกนรสิงห์ เป็นจอมมูจอกู้
 ที่ขึ้นชกทุกครั้งไม่เคยทำให้แพน ๆ ต้องฉิกหวัง
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

ไฟค์ (Flight) : การแข่งขันชกมวย
 : เค็ยว - นาม
 ตัวอย่าง : มันเป็นไฟค์ที่ค้ แต่ไม่มีอะไรเป็นพิเศษ
 (มวยโลก ฉ.470 น.6)

ไฟเค็ยว : อนุญาต, ขอมให้กระทำการนั้น ๆ
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ...เพ็งจะค้รับไฟเค็ยวจากแกว โคซี่ ให้กดับมาสู่ในกรุงค้
 ค้เช่นเค็ม

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.18)

ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก : ไม่พอใจ

: นามวลี - หลัก + อนุพยางค์คู่ศัพท์

ตัวอย่าง : หลังจากที่หลังสวน พันธุ์พุทธภูมิ มวยเอกของค่าย
ถูกขายออกไปด้วยภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก
พุทธภูมิ แจ้งโพธิ์นาค จึงปฏิวัติค่ายใหม่

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.20)

• มงกุฎโลก

: แชมป์เบี่ยนโลก

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : - เจ้าของตำแหน่งแชมป์ จูเนียร์โลดเวทอึกรายที่
เรจิลิโอซูล์ กระจายใครจะก้าวขึ้นกระชากมงกุฎโลก
ด้วยก็คือ จอห์น จอห์น โพลีน่า

(มวยโลก ฉ.470 น.21)

มนุษย์ไม้

: สมณานามนักมวย จงสนั่น ลูกคลอง ซึ่งมีร่างกายที่ทน
แม้โดนชกก็ไม่แสดงอาการเจ็บปวดเหมือนชกไม้

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ..."มนุษย์ไม้" จงสนั่น ลูกคลองบางแก้ว ชกกันไม่เป็น
สัปดาห์ขลุ่ย

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.6)

มฤตยูคำ

: สมณานามของ ไมค์ ไทสัน ซึ่งมีดีวาคำ

: ประสม - นาม + วิเศษณ์

ตัวอย่าง : "มฤตยูคำ" ไมค์ ไทสัน อ็คคิแชมพ์เฮฟวีเวท 3 สถาบันมวย

(มวยโลก ฉ.470 น.48)

ม้วนเคียวจบ : ภายในยกเคียว
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เชิง เนอน คิษย์พุทธพิมพ์ อาศัยจิงหระมีมือที่คักกว่าคักหกวค
 แข่งชวาเข้าใส่ปุ้จำ คิษย์ทวนทอง ก่อนที่จะชนะคะแนนไป
ม้วนเคียวจบ

(มวดยสยาม ฉ.691 น.19)

มวดยกระดูก : นักมวดยที่แก่ง
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ทางค่านสมมาคร กล่าววว่า "ยอกชงชียงนั้นเป็นนักมวดยที่
 ชาติทรหคคี่ หัวใจเกินร้อย เสียคายที่ว่าบางครั้งเจอกับ
มวดยกระดูกมากเกินไป

(มวดยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

มวดยก่อนเวลาเรียกน้าย้อย : คู่มวดยที่ชกก่อนคู่สำคัญ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : คีคยอกคมวดยเคิมพันเมืองพัทยา คาวรุ่ง ว.เลิศมณิ
 วันพฤหัสที่ 23 ก.ย.นี้ที่เวทีมวดยเล็งก็ พัทยา คู่เอกจัดให้
 เพชรสมุทร ป.ฉัตรชัย ใส้กับ สีมัก ลูกหนองละลอก...
มีมวดยก่อนเวลาเรียกน้าย้อย อีก 3 คู่ สู้สู้หังรายการ

(ยอกมวดยเอก ฉ.21 น.36)

มวดยไกลหมคไฟ : นักมวดยแก/ออนแรง
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ฉมวกเพชร ซอชะมวง ไล้กระชวก คนองเมฆ คิษย์เสีย
 ชนิดแข็งแกร่งแรงคี่คักแค่ 2 ยกกว่า หลังจากนั้นก็เร้งไม่ขึ้น
คามสภาพมวดยไกลหมคไฟ

(ยอกมวดยเอก ฉ.1 น.20)

มวยคลาสสิก(Classic) : นักมวยที่ตอบโต้คู่ชกโค้ตีในสถานการณที่เป็นฝ่ายรับ

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : คุณเอนนำรายการ"ยอกมวยคลาสสิก" พนมรุง ป.พิสิฐเชษฐ
ขึ้นมาเป็นคอ จอมเฒ่จศึก(นกนอย) พิษณุ"ราชันย์"

(ยอกมวยเอก ฉ.1 น.44)

มวยจุกจิก : นักมวยที่ชกเข้ววงในนอย ๆ

: นามวลี - หลัก + คุณศัพท์

ตัวอย่าง : ...ที่ชกยากที่สุดก็เห็นจะเป็นชนุทอง ส.เพลินจิต ละครับ
เขาอยูกับเชือกตลอดเลย แล้วยังเป็นมวยจุกจิกอีกควย
กว่าจะเอาชัยชนะเขาได้

(มวยสยาม ฉ.691 น.33)

มวยใจปลาชิว : นักมวยที่ไม่อคทน

: นามวลี - หลัก

ตัวอย่าง : จากการชอมแบบตามใจฉนี้เอง ทำให้ อนันตศักดิ์ พันธุ์พชภูมิ
มีสติการชกลม ๆ คอน ๆ หมคแรง ก็เลิกจคเข้พวก
มวยใจปลาชิว ไม่มีท้าวจะรุงโรจน์ บนเส้ทางสายนี้

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.20)

มวยเชิงคลองแกลวแต่คคออนแอน : นักมวยที่ท่ทางคิ แต่ไม่คอยเอาจริงเอาจ้ง

: นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง : สุรศักดิ์ เกียรติโพลิน มวยเตะเข้เห็นยวแน่น
โซ้วฟอร์มเอาไวคิ จะชนะลูกโอ้ เคชอุคม
มวยเชิงคลองแกลวแต่คคออนแอน

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.37)

มวยชายค้นจักปลายเที่ยว : นักมวยที่ถนัดซ้ายและค้อยหนักในยกแรก ๆ แต่ยกหลัง ๆ

หมกแรง

: ประโยค - ประธาน + อกรรม

ตัวอย่าง : เกียรติชัยยงค์ มวยเตะเข้าคลอง ใจสู้ มวยชายค้นจัก
ปลายเที่ยว แพ้คะแนน วงจร เกียรติอำนาจ ที่ รตน.

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.38)

มวยตามสาย : การแข่งขันชกมวยทางรายการวิทยุ

: กริยาวลี - แก่น + ขยาย

ตัวอย่าง : มวยตามสาย ระเบิดหัวภาคตะวันออก โครงการใหม่ยุคอีกแล้ว
ขยายพื้นที่ไปทางจันทบุรี ระยอง ตราด จ้าเจ๊ก โดดลงมา
ทำเอง

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.48)

มวยคำเอี้ยว : มวยรอง

: ประโยค - ประธาน + อกรรม

ตัวอย่าง : สิ่งคำ อ.อุกฤษณ์ คางแตกคังโพ๊ะะ ทั้งที่ขึ้นมาราคาหน้าสื่อ
เหนือกว่าเป็นค่อมวยคำเอี้ยว เอี้ยว คำขึ้น อนันตศักดิ์
พันธ์ุทฤษฎี

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.42)

มวยเทวดา : สมญานามของ มานะศักดิ์ ส.เพลินจิต

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ... เพราะในยุคที่เขาเรืองโรจน์อยู่นั้น เขาเคยผ่านคู่ชกชั้นดี
มาแล้วอย่างมากมาย ไม่ว่าจะ เป็น "มวยเทวดา" มานะศักดิ์
ส.เพลินจิต

(มวยสยาม ฉ.691 น.4)

- มวยนอกเวที : การชกค้อยทะเลาะวิวาท
 : กริยาวลี - แคน + ชยาย
 ตัวอย่าง : ลุงหลอไ้รายงานผลการชกในวันอาทิตย์ทั้งของช่อง 7 สี
 และช่อง 9 แกมอก ช่อง 9 มีเหตุการณ์มวยนอกเวทีเข้าให้
 แล้ว

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.4)

- มวยปลาร้าห่าปี : นักมวยเก่ามาก ๆ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : นักมวยวัยรุ่นอย่าง ออร์ลิน นอร์ริส หรือบ๊อบบี้ ซิซซ์ ซึ่งถึงวันนี้
 ก็เป็นเพียงแค่มวยปลาร้าห่าปี

(มวยสยาม ฉ.691 น.16)

- มวยพลิก : ผลการแข่งขันไม่ตรงตามที่คิดไว้
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ...ก่อนเข้าสนามนี้ เขาจะรวย แต่พอลดบ้านจนเป็นประจำ
 เพราะเจอมวยพลิกทุกวัน

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.4)

- มวยไฟเตอร์(Fighter): นักมวยที่เป็นฝ่ายรุกอย่างเคียว
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เชิงเมิน คิมยพัชติมพ์ มวยไฟเตอร์เข้าวงในปล้ำพัคร์คตีเหนียว
 แค้เชิงเป็นรอง จะแพ้ประจำ คิมยทวนทอง

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.37)

- มวยยาว : นักมวยที่มีรูปร่างยาว, สูง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : น้องเล็ก พรศักดิ์สิทธิ์ อาศัยความเป็นมวยยาวลูกไล่

(สยามกีฬา ฉ.3100 น.2)

- มวยรอนบ่อน : มวยรอน, มวยที่คักคีศรีน้อยกว่า
 : กรียวาลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : และแล้วเมื่อวันอังคารที่ 12 ก.ย. เวทีลุมพินีร้อนระอุ
 อนันตคักคี พันธุ์ททภูมิ มวยรอนบ่อน ทำให้เขียนสะอื้น
 หักปากกานักวิจารณ์ทุกสำนัก
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.19)

- มวยลุ่ม : การเล่นที่หลอกลวง
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ยุย เมืองนนท์, ซาคี อ่างทอง จุฑาอุปมาสาบานจะเลิกจ้าง
มวยลุ่ม
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.1)

- มวยแยงแยง : นักมวยที่เคยโค่นตะจนมาคเจ็บจนเกิดอาการกลัวตะ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : เมื่อปี 2506 อภิเษก ตะ สมพงษ์ เจริญเมือง ที่เวทีลุมพินี
 ตวยแยงซาัย เป้าหมายอยู่ที่กานคอ สมพงษ์ ยกแขนรับ
 ผลก็คือ กระตุกแขนหัก... นักมวยหลายคนกลายเป็น
มวยแยงแยง หลังจากชกกับอภิเษก
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.27)

- มองมวย : คาคการณ เกี่ยวกับฝีมือการชก
 : กรียวาลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : "เด็กคนนี้อากาศไกลแน่ อีกไม่นานคงจะต้องมาราวี สร้างชื่อ
 ในเวทีเมืองกรุงแน่ จับตาคูเด็กคนนี้ให้ดี ผมว่า ผมมองมวย
 ไม่ผิดหรอก
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.7)

มอญทอดแห : ทำลูกไม้มวยไทย เป็นการบังคับบีบ ตะสอดซาพับ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ชคช้อย ชูโชคชัย (น้ำเงิน) แก้วกับของเหนือขรณ์ อ.ทวีเกียรติ
 ค่ายมอญทอดแห
 (แชมป์ ฉ.575 น.8)

มอญยันหลัก : ทำแม่ไม้มวยไทยลักษณะเป็น การรับค้อยด้วยถีบ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ...โคณลือชา เกียรติเพชร ฟาดหมัดขวาเต็มหน้าของฟังพอนคำ
 คิมยชาง หักหลบเป็นมอญยันหลัก
 (แชมป์ ฉ.575 น.41)

มันส์ : สนุกมาก
 : เตี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : จอมภพเล็ก ส.สุมาลี...เจอคู่แข่งตัวโตไม่ความมันส์
 ค้านไม่ไหว
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.12)

มาขอแจ้งเกิด : หยุคชกไปแล้ว หวนกลับมาชกมวยอีกครั้งเพื่อชิงตำแหน่ง
 : กริยาวลี - แกน + ขยาย
 ตัวอย่าง : ...ไค้มอบชนะเลิศ เมืองหาดใหญ่ อดีตจอมฝีมือและอดีตแชมป์
 ภูแบบคัมเวท ของเวทีราชดำเนิน มาขอแจ้งเกิดให้พบกับ
 สมิ้งน้อย ส.ชนิภูด
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

ภาค 2 : สมญานามของ ฉัตรชัย ใฝ่สีทอง ซึ่งย่อมาจาก สามารถ 2
 : ประสม - นาม + จำนวน
 ตัวอย่าง : ในที่สุดวิถีทางมวยของ "ภาค 2" ฉัตรชัย ใฝ่สีทอง กับ
 "หนุ่มชิวาส" วังจันน้อย ส.สิระคา ก็มีโอกาสดโคจรมาพบกันแล้ว
 (มวยสยาม ฉ.691 น.4)

- มีดุ้นมีไซค์ : ตื่นเต้น
 : เสริมสร้อย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : ทางเวทีกีฬายังชื่นใจกับผู้ที่คอบูหรี ไต่จึกที่วางไว้ให้ ทำได้
 ละครับ เคิมพันไว้หลายตั้งค์ คองมีดุ้นมีไซค์ ก็เลยต้องทิ้งบูหรี
 คว้ากับคววมเครียค

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.21)

- มีนเค : งง
 : กรียววลี - แกน + ขยาย
 ตัวอย่าง : ไมเคิล ส.สุคนทิพย์ ยก 2 เจอทยกไทย
 คิมย์ อ. เสยฮัปเปอร์คัฒเข้าปลายคาง 3 หมัก เลนเอามีนเค
 ล้มทั้งยืน

(แฆมป์ ฉ.554 น.7)

- มือถือสาถปากถือศีล : ทำชั่วแต่พูดแสดงตนเป็นคนดี
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : บุคคลประเภทมือถือสาถปากถือศีล...คนตาพิพย์ขอให้หมคไป
 เสี่ยทีเถอะครับ

(มวยสยาม ฉ.691 น.23)

- มือโปร : ฝีมือดี
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : มือโปรคัง กิงทอง ลูกพระบาท จัดรายการนัคได้เสี่ยอีกครัง
 ใน "ศึกควารุงพระบาท" วันพุทธิ 22 ก.ย.นี้

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.36)

มูมพันน : วงพันน
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ล่าสุกที่ เมล เบิร์น นั้น ไกรพิท ตกเป็นรองอื้อซ่าในมูมพันน
 แต่ที่สุดเขาก็ทำให้ เฟเนค ต้องแฉวนววมไปเลย
 (มวยโลก ฉ.470 น.31)

เมืองหุ่นนกกฟางข้าว : จังหวัดชัยนาท
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ระยะเวลาที่เดินสายชกแถวชัยนาท - อยุทธยา...ในนาม
 ผาแดง สิงห์สามพระยา ซึ่งก็โชว์ฟอร์มดีมาตลอด จนได้รับการยกย่องให้เป็นดาวรุ่งของเมืองหุ่นนกกฟางข้าว
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.2)

แมชชรีบิกมวยผม : เป็นกระบวนท่าหนึ่งของท่าไหว้ครูสาวน้อยประแป้ง โดยการ
 โลดตัวไปข้างหน้า มือยกขึ้นเหนือศีรษะ เหมือนบิกผม
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ผู้ชมต่างปรบมือเกรียว เมื่อทหารเอก ชุมแพทวิโรไล้ตัวท่า
 แมชชรีบิกมวยผม
 (แชมป์ 575 น.10)

แมชช(Match) : การชกครั้งหนึ่ง
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : การชกไฟต์นี้ ผมคิดว่าเป็นแมชชที่ดีแมชชหนึ่งที่เคี้ยว
 ราฟาเอล รูเอลาส เป็นนักมวยที่กระหายที่จะชก
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

- ไม่เป็นสัพประคชอุย : ไม่คี่ ไม่ค้เรื่อ
 : กริยาวลึ - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : เมื่อวันศุกรีก่อนโน้น(7 ก.ย.) มวยคู้เอก ค้เทื่อ
 นำชบวน หนองกัฟายุทธ กับ มนุษย์ไม้ จงสนัน ลุกคลงบางแก้ว
 ชกกันไม่เป็นสัพประคชอุย

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.6)

- ไม่เสบย : ไม่สบาย
 : เทื่อ - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : อี้เจ้เซน ลุกพิลิ่งค้ำหน้าค้ำไม่เสบย เพื่อออกมา "ไอ้หนุ่ม
 มันกล้าเกินไป ใจร้อน จะเอาเขาให้ค้ายไม้คู้ค้ำค้ำเรื่อ

(ยอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

- ไม่หลวม : รอบคอบ
 : กริยาวลึ - แกน
 ตัวอย่าง : ...ทั้งคู้ก็ประเทจจิงหะคีมือ โลกหลงเหลื่อมหลงเซิง
 เสริจโคเลย วิชาญ ชัยเล็กไม่หลวม ไม่นุ่มบ้าม
 พรหมพยัคฆ์ยงเข้าไม้คู้ททาง

(โลกกีฬา ฉ.1490 น.6)

- ยกเซาพระสุเมรุ : ท่าแม่ไม้มวยไทย ซึ่งเป็นการค้อยตรงหมัดค้ำ ก้มคิ้ว 40
 : กริยาวลึ - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ขึ้นยก 4 ชุนคีกน้อย อวดคักค้ำ ยกเซาพระสุเมรุ บอมบ์
 เซน เมืองชล

(แชมป์ ฉ.575 น.11)

ยกมือแบบพระห้ามญาติ : ยอมแพ้
 : กริยาวลี - แก่น + นาม + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : พอเห็นเลือดจอมคาราแท้ ก็ยกมือแบบพระห้ามญาติหันหลัง
 กลับเข้ามาดม แพทย์สนามกระโดดขึ้นไปดูบาดแผล
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.22)

ยกคุดขุนนางแค้น : สมณานามของ ส.สุภาวรรณ
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : นพเคช ศ.เรวดี เหมายก 4 ยกเดียวไม่เจี้ยวจ้าว เอาชนะ
 ลงมาขาดลอย นั่งยิ้มแป้นประสานสายตายอกคุดขุนนางแค้น
 ส.สุภาวรรณ ที่มาให้กำลังใจ
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.13)

ยกมวยชาวจิงโก : นักมวยชาวเม็กซิโก
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ฮูลิโอ ซิซาร์ซาเวซ ยกมวยชาวจิงโก ครอบครองตำแหน่ง
 ของสภามวยโลกอยู่ขณะนี้
 (มวยโลก ฉ.470 น.16)

ยกมวยฝีมือระดับเกจิยังเรียกอาจารย์ : นักมวยฝีมือดี
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : บุญหลาย ส.ชนิภูล เป็นยกมวยตัวจริง
 ที่ไหน ๆ ตระหนักดีในฝีมือลายมือของเขา
 จึงเป็นยกมวยฝีมือระดับเกจิยังเรียกอาจารย์
 (มวยสยาม ฉ.691 น.20)

- ขอกมวยเมืองช้าง : นักมวยจังหวัดสุรินทร์
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : อนันตศักดิ์ พันธุ์พฤษภูมิ จอมมวยบุรี เลือคคชสารสุรินทร์
 ควงมวยพุงพรวคยันเพคานดิน... โดคคัวลอยโซ้วศอกควา
 ริงรอบเวที่ เคินคัวปลิวสงี่ยมเข้าหลังเวที่ให้ลัมภานฉ...
ขอกมวยเมืองช้าง คุยจ้อ หน้าพานเหมือนคนอิมญูไปเลย
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

- ขอกมวยเมืองแกลง : นักมวยจังหวัดระยอง
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ต้องขอมรับกันว่า สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ เป็นนักมวยที่มีพอร์ม
 การชกที่ร้อนแรงที่สุดของยุคนี้ ขอกมวยเมืองแกลง สอบมวย
 ชั้นคี่ของแผนคินมาแล้วทั้งลีน
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.19)

- ขอกมวยแห่งศรีราชา : นักมวยจังหวัดชลบุรี
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : คาวจรัสแสง ฉัตรชัย ไผ่สีทอง ขอกมวยแห่งศรีราชา
 วาสนาควงมวยพุง องอาจผงาดฟ้า ไครกัชวางไม่อยู
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.10)

- ขอกมวยอัจฉริยะ : นักมวยฉลาด
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ขอกมวยอัจฉริยะ ศฤหาสน์ ส.สุภาวรรณ อาสาคับริศมี
 คาวจรัสแสงควัยการขึ้นมาราคายันเสมอกัน ฉัตรชัย ไผ่สีทอง
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.43)

- ยักษ์ใหญ่ : มีร่างกายสูงใหญ่
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ชีวิตของเขา ขอมมี ลิสกัน อดีตแชมป์โลกเฮฟวีเวท...
 เขาพ่ายแพ้แบบน็อกเอาต์ในยกที่ 9 ต่อ ยักษ์ใหญ่
 เลียวคิส มาร์คิน อย่างหมดรูป
 (ขอมมวยเอก ฉ.21 น.51)

- ยายขยันป้อปอาย : มีความอดทน, สู้งาน
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : แก่นศักดิ์มาได้ลูกอีกทีกับ ยายขยันป้อปอาย ปลายยกสุดท้ายเตะได้
 เข้าตากรรมการ ชนะฝ่ายหลังไปหุดหวัด
 (ขอมมวยเอก ฉ.21 น.9)

- ยากส์ : ยากมาก
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : มนต์สวรรค์ อดีตขอมมวยเอกที่กลายมาเป็นยอดเทรนเนอร์
 ยิ้มน้อย ๆ แฝงใจ... เพราะมองเห็นลูกชนะลูกนี้ลูกเดียว
 นอกนั้นสู้เขาลำบากชนะ ยากส์
 (ขอมมวยเอก ฉ.21 น.12)

- ย่างสามชุก : ท่าทางที่นักมวยเดินก้าวเป็นจังหวะยกเฉียงเป็น 3 เล้าหรือ
 3 ท่า
 (พจน), เดินเข้ามาหาอย่างระมัดระวังขณะจ้องจะทำอันตราย
 : กริยาวลี - แกน + จำนวน
 ตัวอย่าง : "คูเอก นพเดช ศ. เรวัตี พอร์มเป็นค่อ ย่างสามชุก แลกแข่งกับ
 จิราภรณ์ พีทโคราช"
 (มวยสยามรายวัน น.65 น.15)

- ย่ำใจ : ชะล่าใจ
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เควิกย่ำใจ ปรี่ตามเข้าคักซ้าย พริบตานัน คอกขวาของไอ้คำ
 ที่ยังไม่ไค้ไ้งงานเลยก็แหวกฉับแบบจามมะพร้าว

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.22)

- ยาวเหยียด : น็อค
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : อาคม บำรุงโลก ปล่อยหมักซ้ายเข้าปลายคาง มนต์ไค้ ๗
 หนองเค ลมนอนยาวเหยียดให้กรรมกรนับ 10
 (ขอกนิกสู ฉ.618 น.16)

- ยิงเป็นปืนกล : ค่อยถี่ ๆ
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : เพชรน้ำหนึ่ง ตกเป็นรองอย่างเห็นไค้ชัด เพราะสู่ความรวดเร็ว
 ในการปล่อยหมักเข้ายิงเป็นปืนกลของพิท โคราช
 (ขอกนิกสู ฉ.618 น.9)

- ยุคทอง : ช่วงเวลาที่ไค้เงินไค้ทอง
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : โอ้โฮ...เห็นวงการมวยเมืองในขณะนึ่แล้วต้องยอมรับกันว่า
 พัฒนาขึ้นไปมากจนผิดหูผิดตา เพราะเป็นยุคทอง นักมวยคำคว
 เวื่อนแสน

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.2)

- ยุคไฮเทค (Hi-Tec) : สมัยเจริญวิวัฒนาการแล้ว
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ถ้าจะจัดอันดับมวยประเภทสูงยาวเข้ารุ่นใหม่แบบทันสมัยยุคไฮเทค
 ...เจ้าของชื่อที่เตะคนโดยไม่ผิดกฎหมายว่า บรรลือเดช
 ลูกพระบาท ผู้นี้ก็น่าจะถูกยกย่องให้อยู่ในอันดับต้น ๆ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.2)

- ยุทธจักรบู๊ลิ้ม : วงการมวย
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : กลับมาเปรี๊ยะปร้างอีกครั้งหลังจากที่ พ.ศ.อ. เสวต ปิ่นสินชัย
 กระโจนเข้าสู่ยุทธจักรบู๊ลิ้มอย่างเต็มตัวด้วยการจัดมวย
 ภายทอศศททางทีวี
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.16)

- แย๊ปต์ (Yap) : ค่อยลงเชิง, หยั่งคู้ท่าที่
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : อาจารย์สุคใจ สัพพะเลข เทรนเนอร์ คนควบคุมฟ้าลั่น บอกว่า
 ฟ้าลั่นออกหมัดซ้ายยังไม่ดี แต่แย๊ปต์ขวาเริ่มดีขึ้นหน่อย
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.7)

- โยก : จังหวะในการหลบคู่ต่อสู้
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : สุริยาเล็ก ส.พันณรงค์ โยกตัวหลบแข้งของ สมัครชัย สิงห์เจริญนคร
 ก่อนที่ สุริยาเล็กเดินทวดแข้งเอาชนะคะแนนได้
 (มวยคู่ ฉ.361 น.5)

- โยนเข้า : ไซ้เข้าเป็นอาวุธ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ฉัตรชัย แก้วคำด้วยการโยนเข้าซ้ายได้งาม ๆ 2 คอก
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.43)

รองแชมป์ชาวอิเหนา : รองแชมป์เปียนชาวอินโดนีเซีย
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : คอศักดิ์ อุ่นเครื่อง กับ คownie คอนก๊อค รองแชมป์
ชาวอิเหนาเช่นกัน

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.5)

ระฆังแก้วเมืองพระรถ : เป็นชื่อนักมวยที่ใช้ในการชก
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : นริศชัย สักกีวพงษ์... 3 พอร์มหลัง โคนไล่ลง
 ยก 5 ในการชกกับระฆังแก้ว เมืองพระรถ ที่ศรีราชา
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.40)

ระคับแนวหน้า : มีฝีมือเก่ง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ราฟาเอล รูเอลาส เป็นนักมวยที่กระหายที่จะชกไฟต์ใหญ่ ๆ
 เขาเป็นนักชกที่สูง มีความแข็งแกร่ง และมีพลังหมัดที่
 หนักหน่วงทีเดียว เขาจัดว่าเป็นนักมวยระคับแนวหน้า
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

- ระดับอสังการ : มีชื่อเสียงมาก
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เป็นคิวของ เพชรน้อย มหานคร จัดศึกเกียรติ เพชรน้อย
 ขึ้นมาเป็นศึกเงินล้านแน่นอน มีมวยชื่อชั้นระดับอสังการมาชกกัน
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

- ระยะท็อปฟอร์ม(Top-form) : ระดับสูง(เก่ง)
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : การเล่นโคโยตี้กันอย่างถึงเงิน เพราะต่างมีพรรคพวกเป็น
 นักเล่นมือหนัก แล้วระยะนี้ต่างฝ่ายต่างอยู่ในระยะท็อปฟอร์ม
 ด้วยกัน จึงเป็นคู่แข่งกันอย่างเข็ดหน้าชูตารายการได้ดี
 ทุกเวลา
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.45)

- รับแข้งเนื้อ ๆ : โคนแข้งเต็ม ๆ
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : "พีท โคราช" บัวขาว ป.พิสิฐ แชมป์ อยู่ได้ 3 ยก จากนั้นก็เริ่ม
 เคนหลงเหลื่อมเข้ารับแข้งเนื้อ ๆ ของบัวขาว
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.16)

- รับประกันความมันส์ : สนุกแน่
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ชันโตส แสงมรกต ชกกับ สร้างหว่าเล็ก ส.ทศพล เป็นคู่แข่ง
 ส่วนรอบค้ำเป็นคู่ของ เมืองฟ้าเล็ก เกียรติวิเชียร ชกกับ
 วิเศษชัย ส.ทศพล รับประกันความมันส์ ได้เสียทุกคู่
 (มวยสยาม ฉ.691 น.19)

รับเหมา : โคน เตะ ค่อย ถีบ อย่างเดียวไม่ตอมโต
 : กริยาวลี - แกน
 ตัวอย่าง : ปลายยก ยกขงชัย แม้ไขก่อกสองมาแล้ว ยังสู้แรงอีก แสนเพชร
 ไม่ได้ หมกแรง รับเหมา จนแพ้น็อคในที่สุด
 (มวยคู่ จ.361 น.15)

รับหมัด : ค่อยถี่ ๆ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : คู่กตาทองนั้น รับหมัดเป็นการใหญ่ ถึงยังงักยังมีจุดอ่อนอยู่ที่คาง
 คับ โคนเป็นไม่ได้
 (ยอดมวยเอก จ.7 น.6)

ราวกับโคนขวานจาม : (ปากแฉล) ลึก - กว้าง
 : กริยาวลีพิเศษวลี - แกน + อนุพากย์พิเศษ
 ตัวอย่าง : สิงห์คำ เสียใจ ทิ้งตัวลงเกรือกกลิ้งให้พรรคพวกปลอบใจ
 หามเข้าห้องแพทย์เย็บบาดแผลกว้างลึกราวกับโคนขวานจาม
 ขึ้นใน 3 ชั้นนอก 15 เซม
 (ยอดมวยเอก จ.21 น.25)

รายการยกทีมฟาดปาก : การแข่งขันชกมวย
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : เมื่อทีมมวยของรัสเซียยกทีมต่อยกับสหรัฐ เลียวนาร์ค
 มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในรายการยกทีมฟาดปาก
 กันครั้งนี้
 (มวยสยามรายวัน จ.65 น.14)

ราคาแดงเป็นต่อ : ราคาฝ่ายแดงเป็นต่อ(นำ)
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : คุณต๋อมาอีกคุณ นำชัย ส.กนกวรรณ(แดง) กับ โโชค ประเสริฐ
 ศิษย์ทวีชัย(น้ำเงิน) ยกแรกขึ้นมาก็ราคาแดงเป็นต่อ 4-1
 (ยกมวยเอก ฉ.1 น.45)

ราคาขึ้นขึ้นมา : ราคาต่อรอง ที่ฝ่ายฝีมือดีกว่า น้อยกว่ายกที่แล้ว
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ...ยกสาม เอ็ม 16 ทวีการเป็นต่อถึง 3 - 1 แต่ ช้างน้อย
 กับยาน ไม่ทอดยอ ไข่มุกทวีชีเข้าล้อครัดเอาปล้ำคำเข้า
 เรียกเสียงเชียร์สนั่น ราคาขึ้นขึ้นมาเหลือ 2 - 1 แย่งกันรอง
 (ยกมวยเอก ฉ.1 น.45)

ราคาไม่ไปเลย : ราคาต่อรองเหมือนเดิม
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ขึ้นมายก 3 มวยไค้บับ ราคาไม่ไปเลย 5 - 4 3 - 2
 (มวยสยาม ฉ.663 น.6)

ราคาหน้าเหลือ : ราคาต่อรองในขณะที่มวยชกกันอยู่
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : สิงห์คำ อ.อุกฤษณ์ ดวงแตกคังโพละ ทั้งที่ขึ้นมารราคาหน้าเหลือ
 เหนือกว่าเป็นต่อมวยคำเอี้ยว...
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.42)

ราคาไหล : ราคาต่อรองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : เอกชัย ซึ่งมีเพื่อนครุมาเชียร์ บ่ามใจไล่เตะซ้ายค้อยขวาใส่
 ศิลป์ไทย ไค้แคบปิดป้องหลบหลีกไค้คืบแข็งบางจังหวะ ขึ้นยกสาม
ราคาไหลมาเหลือเสมอข้างศิลป์ไทย
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.42)

ราวี่ : ชก
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ศิลปไทย จิ้งก่กั๋ยม ใค้เป็รียบผีมือชั้นมวยขึ้นมาเป็นค้อ
 "คาวโรจนขวัญใจคุณครู" เอกชัย ศูนย์กีฬาหนองกี่ ตามฟอร์ม
 เนื้อสั้นถึง 7 - 4 ลงมือราวี่ ศิลปไทย...
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.42)

ราชูชเกษม : เป็นกระบวนท่าหนึ่งของท่าร้ายรำ สว่นย่อยประแบ่ง ซึ่งเป็นการ
 ยกเท้าซ้ายเตะพื้นรอบตัวเป็นรูปครึ่งวงกลม พร้อมกับควงหมัด
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : อภิชัย ร.พระประแดง นายขนมต้มไทย ราชูชเกษมก่อนออกพิชิต
 ลีค
 (แชมป์ ฉ.575 น.18)

วิหรีเหมือนไฟชาดเชื้อน้อยมาก
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากยวิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ระยะเวลาหนึ่ง หัวหน้าคณะค่ายเล็กต่างคืออกคัใจ เมื่อมีการจัดตั้ง
 ชมรมมวยเมืองลุง แค้แล้วก็ไยลไม่พ่นน้ำ...ทุกอย่างที่ว่าจะมี
 การสร้างสรรควิหรีเหมือนไฟชาดเชื้อ
 (มวยสยาม ฉ.691 น.23)

รีคน้ำหนัก : ลคน้ำหนัก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : "มฤคยุดำ" ไทสัน สามารถรีคน้ำหนักตัวเองที่ทุ่งพรวนพราด
 ขึ้นไปจนถึง 274 ปอนด์
 (มวยโลก ฉ.470 น.49)

รุ่นเกาส์ : รุ่นเก่า
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ระคมักข่าว...นักเขียนรุ่นเกาส์ และรุ่นใหม่ไฟแรงร่วมกัน
 ผลิตผลงาน

(ยอคมวยเอก ฉ.1 น.34)

รุ่นครุยเซอร์เวท (Cruysher weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 190 ปอนด์
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เงินหลง ป.ประสพผล ฟาคหมักกับกิตติ ช.ชัชชัย จึงจำว่ามีชื่อ
 แห่งรุ่นครุยเซอร์เวท

(มวยโลก ฉ.470 น.8)

รุ่นจูเนียร์แบนตั้มเวท (Junior bantam weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 115 ปอนด์(52.50 กก.)
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : วีระพล สหพรหม แชมป์รุ่นจูเนียร์แบนตั้มเวท ของเวทีราชดำเนิน
 เคยพ่ายแค้นแก่เบ็กฤกษ์ บินสินชัยมาแล้ว 2 ครั้ง

(มวยสยาม ฉ.691 น.3)

รุ่นจูเนียร์เฟเธอร์เวท (Junior fether weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 122 ปอนด์(55.50 กก.)
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : เค็นเนดี้ แม็คคินนี นั้นเป็นมวยที่มีรูปร่างสูงที่เดียว
 สำหรับรุ่นจูเนียร์เฟเธอร์เวท

(มวยโลก ฉ.470 น.9)

รุ่นจูเนียร์ฟลายเวท (Junior fly weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 108 ปอนด์ (49.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : จากเกาหลีใต้ เมื่อ 7 กันยายน ที่ผ่านมา เมียว วูยู่ท์
แชมป์รุ่นจูเนียร์ฟลายเวทของสมาคมมวยโลกชาวเกาหลีใต้
ชกจะเบื่อกลับสนาม

(มวยโลก ฉ.470 น.4)

รุ่นจูเนียร์มิดเดิลเวท (Junior middle weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 154 ปอนด์ (70.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : สำหรับเมื่อครั้งที่ แอชลีย์ ซินซิงแชมป์ รุ่นจูเนียร์มิดเดิลเวท
จากนั้นนับเป็นครั้งแรกที่เขาชกในรุ่นนี้

(มวยโลก ฉ.470 น.8)

รุ่นจูเนียร์ไลท์เวท (Junior light weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 130 ปอนด์ (59.50 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ...เอชชนะคะแนนเลสเตอร์ เอลลิส นักมวยออสเตรเลีย
อดีตแชมป์รุ่นจูเนียร์ไลท์เวท ของไอบีเอฟพีในกำหนด 10 ยก

(มวยโลก ฉ.470 น.8)

รุ่นจูเนียร์เวลเตอร์เวท (Junior welter weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 140 ปอนด์ (64.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : อันดับในรุ่นต่าง ๆ ที่มีนักมวยไทยติดอันดับมีดังนี้...
รุ่นจูเนียร์เวลเตอร์เวท คัดสุย่า โอนิซูกะ

(มวยโลก ฉ.470 น.8)

รุ่นซูเปอร์มิดเดิลเวท (Super middle weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 168 ปอนด์ (76.88 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : แอชลีย์ ซีนซิงแฮมซูเปอร์มิดเดิลเวท จากนั้นนับเป็นครั้งแรก
ที่เขาชกในรุ่นซูเปอร์มิดเดิลเวท โดยปกติ แอชลีย์ ค่อยรุ่น
ไลท์เฮฟวีเวท โดยตลอด

(มวยโลก ฉ.470 น.5)

รุ่นแบนตั้มเวท (Bantam weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 118 ปอนด์ (54.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ... ไค้มอบชนะเลิศ เมืองหาคใหญ่ อดีตจอมฝีมือและอดีตแชมป์
รุ่นแบนตั้มเวท ของเวทีราชค้ำเนิน

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.3)

รุ่นฟลายเวท (Fly weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 112 ปอนด์ (51.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ฉัตรชัย อิลิตยิม ที่ติดอยู่อันดับ 12 รุ่นฟลายเวท เดือนที่แล้ว
ก็ปีว้อออกจากอันดับไปแล้ว

(มวยโลก ฉ.470 น.9)

รุ่นฟางข้าว : นักมวยรุ่นมินิฟลายเวท

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : อีกเพียง 10 วัน เท่านั้นนะจะ ก็จะได้คู่ชกกันแล้ว โทโต้ จึง
WBC รุ่นฟางข้าว จาก "ไอ้หนู" ริคาร์โด โลเบซ คนดังจาก
เม็กซิโก ใจละ

(มวยโลก ฉ.470 น.54)

รุ่นมินิฟลายเวท (Mini fly weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 105 ปอนด์ (47.50 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : แชมป์เป็น รุ่นมินิฟลายเวท ของสหพันธ์มวยนานาชาติ ผู้มีพัฒนาการ
สูงล้ำจนทำให้จะครองใจชาวไทยสมฉายาว่า "เขาทรายน้อย"

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.8)

รุ่นมิกเคิลเวท (Middle weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 160 ปอนด์ (73.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : แชมป์ รุ่นมิกเคิลเวท สหามวยโลกได้คะแนนนิยมจากแฟนมวยโลก
เต็ม 100 % สูงสุดกว่าเจ้าของตำแหน่งทุกรุ่น

(มวยโลก ฉ.470 น.3)

รุ่นไลท์เวท (Light weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 135 ปอนด์ (61.50 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ราฟาเอล ฆูเอลาส นั้นเขามวยที่มีรูปร่างสูงที่เคียวสำหรับ
รุ่นไลท์เวท

(มวยโลก ฉ.470 น.6)

รุ่นไลท์เฮฟวีเวท (Light heavy weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 175 ปอนด์ (79.50 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : ในคราวนี้ แยชลีย์ ที่เป็นนักมวยใน รุ่นไลท์เฮฟวีเวท จะได้ชก
ในพิกัดของตัวเอง

(มวยโลก ฉ.470 น.5)

รุ่นเวลเตอร์เวท (Welter weight) : รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 147 ปอนด์ (67.00 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : หวนคืนสู่ผืนผ้าใบอีกครั้ง เมื่อ เฟลิกซ์ ทรีนิเดด แชมป์เป็น
รุ่นเวลเตอร์เวท ถูกทำชิงโดย หลุยส์ การ์เซีย

(มวยโลก ฉ.470 น.8)

รุ่นเฮฟวี่เวท (Heavy weight): รุ่นน้ำหนักไม่เกิน 175 ปอนด์ (81 กก.)

: ประสม - นาม + นาม

ตัวอย่าง : เจมส์ ค็อกลาส อดีตแชมป์รุ่นเฮฟวี่เวท 3 สถาบัน ยูนิค
ไมค์ ไทสัน เมื่อปี 1990

(มวยโลก ฉ.470 น.5)

แรงบ้อ

: ไม่มีแรง

: ประสม - นาม + กริยา

ตัวอย่าง : นักวิจารณ์ทั้งหลายส่วนใหญ่ก็เชื่อว่า จอมโว จะชนะพันมงคล แก้มือได้
สำเร็จ โดยประเมินว่า พันมงคล เพิ่งแต่งงานใหม่ ยังไง ๆ
ก็แรงบ้อแน่

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.23)

แรมบองส์

: สมญานามของ ชูชัย เกียรติวิชาญสิงห์ ซึ่งเป็นนักมวยที่มีอารมณ์ขัน
ซกแล้วตองท่าตลก

: เคี้ยว - นาม

ตัวอย่าง : พูดถึงนักมวยนักร้องทั้งทีก็นึกว่า "แรมบองส์" ชูชัย เกียรติวิชาญสิงห์
เล่นตลกไม่พอกิน ซอกลับมาชกมวยอีกครั้ง

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.18)

แรมโบ้

: สมญานามของ ปรีชา ซึ่งเป็นตากล้อง

: เคี้ยว - นาม

ตัวอย่าง : ในจำนวนนี้ "แรมโบ้" ปรีชา ตากล้องหนุ่มทีมงาน "วันทรงชัย"
ก็เกิดอารมณ์ผสมโรงคำแหลกับเขาค้วย

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.6)

แรมโบ๊จิว : ชื่อที่ใช้ในการชกมวยของ พ.ชวันชื่น
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : คุณำรายการ ลมแดง คิมโย ชนะคะแนน แรมโบ๊จิว พ.ชวันชื่น
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.33)

ลงทุนรับเช่าแท็กซี่อานกว่าจะคลำเป้าเจอ : โคนตีเช่าเยอะกว่าจะรู้ว่าควรชกยังไง
 : กริยาวลี - แก่น + นาม + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ชายน้อย เมืองสุรินทร์...บอก ร่างกายผม
 ยังไม่เข้าที่ คู่อี้อาค ยึดยากเป็นรำไทย
 อี้อัดหัวใจขำมัด ลงทุนรับเช่าแท็กซี่อาน
กว่าจะคลำเป้าเจอ ครับที่
 (ยกมวยเอก ฉ.1 น.12)

ลงนามขอม : ขอมมวย
 : กริยาวลี - แก่น
 ตัวอย่าง : โจอี้ กามาช...ผมเคยลงนามขอม คู่กับ เพนเติลตัน มาแล้ว
 และทำให้เพนเติลตันต้องลำบากใจทีเดียว
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

ลงไปกองกับพื้นเวที : น็อก
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
 ตัวอย่าง : ถึงเพนเติลตัน จะมีโอกาสส่ง รู่เวลาสองลงไปกองกับพื้นเวที
 เหมือนกัน แต่ผมคิดว่าชกไฟท์นี้น่าจะดำเนินไปครบยกมากกว่า
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

- ลมที่สว่างคมถ้ำยา : ตื่นเต้น
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ครูจิม...พาด ลมที่สว่างคมถ้ำยา เผยใจ"ลุ้นแทบหัวใจวาย
 ยก 4 ไอ้เอมันท่าท่าจะหลงดู...

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.13)

- ล้ม : ล้มมวย คือ การตกลงกันไว้ก่อนว่าฝ่ายใดจะแพ้
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ...ลำน้ำมูล ก็พอ ๆ กัน ต้องพุงพาทรรคพวกที่เลี้ยง
 ก็ออกอาการไม่พอใจเช่นกัน "มวยท่าแทบตายมาร้องว่าชี้โก่ง
 อยากรู้ นักเข้ากับล้ม อันไหนโค่นแล้วมันเจ็บกว่ากัน

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.15)

- ลอกเชือก : แข่งขันชกมวย
 : กริยาวลี - แกน - นาม
 ตัวอย่าง : ออสการ์ เคอလာ โออย่า คนนี้... เขาจึงมีโอกาสลอกเชือก
 ขึ้นสู่สังเวียนมวยสมัครเล่นเมื่ออายุได้เพียง 9 ขวบ

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.19)

- ลอยลำเทิงเทิง : ชนะ
 : เสริมสร้อย - ขยายคำ
 ตัวอย่าง : ศิลป์ไทย จ็อกก็ยิม ขอมวยเอกหมายเลขหนึ่งแห่งวิกแอร์ อาสา
 สักคาวรุ่ง...แคยกเคียวก็ลอยลำเทิงเทิง เข้าป้ายช่าบายใจ
 ลงมา

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.12)

- ลับกำป็น : ซ่อมชกมวย
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : นักชกฟิลิปปินส์...ถูกเสี้ยน้ำกว้างมันมาให้ ฉัตรชัย วิไลคิม
ลับกำป็นในการอุ้นเครื่องกลางเคื่อนตุลาคม
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.7)
- ลับแซ้ง : ซ่อม
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : "แซมซันฮีสาน" แลนเมืองน้อย ลูกเจ้าทอมเทศักดิ์ เตะกระสอบ
ลับแซ้ง เทรียมใจอัค วิระพล สหพรหม ในรายการ"ศึกทหารเสือ"
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.6)
- ใหมล่ำสุคซิง ๆ : ไหมล่ำสุค
 : เสริมสรวย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : ...ค้วยการสนับสนุนจาก "บักซ้ง" ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้จัดการ
 ทำให้ฟอร์มของ วังจันน้อย ที่ตกต่ำ กลับพุ่งขึ้น...โดยเฉพาะ
 ภาคใหม่ล่ำสุคซิง ๆ ของเขาที่เอาชนะคู่แข่งมาได้ 4 ราย คิค
 (มวยสยาม ฉ.691 น.3)
- ไล้งคา : การชกครั้ง 2 เพื่อใ้ไ้ชัยชนะอย่าง เป็นเอกฉันท
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : 10 ค.ค. เจอกันที่สำโรง ป้อมเพชร ไ้ไล้งคาเคิน
 (แซมม์ ฉ.554 น.1)
- ลาคยว : กุก
 : ประสม - กริยา + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : อูสมาน...บันปลายชีวิตย่ำแย้ คิมเหล่าเมาแล้วขอบอาละวาด
 จนถูกจับส่งลาคยวในข้อหาอันธพาล
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.30)

- ลาบเลือก : อาหารของชาวอีสาน ในที่นี่เป็นการเปรียบว่า พิธิต จะน็อก
จนคู่ต่อสู้มีปากแผล
- : ประสม - นาม + นาม
- ตัวอย่าง : ...ผู้ทำซึ่งรอดจากการโดนน็อกยากเย็นแสนเข็ญเหลือเกินงานนี้
ครอบครัวยุติพิธิตได้ทำลาบเลือกเลี้ยงฉลองกันแน่น
- (มวยสยาม ฉ.691 น.19)

- ลำหัดลำโค่น : ร่างกายแข็งแรง, สูงใหญ่
- : เสริมสร้อย - ขยายคู่
- ตัวอย่าง : ชาเวช จะเป็นฝ่ายชนะไปควยคะแนน ทั้งนี้เพราะชาเวช
มีลำหัดลำโค่นเหนือกว่า
- (มวยโลก ฉ.470 น.14)

- ลิ่มตาอ้าปาก : รวย
- : เสริมสร้อย - ขยายคู่
- ตัวอย่าง : ระยะเวลาหนึ่งหัวหน้าคณะค่ายเล็ก ๆ เหล่านี้ต่างก็อกคิใจ
เหมือนลูกเขี่ยคไค่น้ำ เมื่อมีการจัดตั้งชมรมมวยเมืองสูง ต่างก็คิดว่า
จะได้ลิ่มตาอ้าปากกับเขาบ้าง
- (มวยสยาม ฉ.691 น.23)

ลูมพินีสเตเคี่ยม (Stadium) : เวทีลูมพินีสเตเคี่ยม

- : ประสม - นาม + นาม
- ตัวอย่าง : แสงเทียนน้อย ส. รุ่งโรจน์ ดวงมวยเริ่มรุ่ง...นายแสงกลับมาเป็น
คารากองหน้าอีกครั้ง เมื่อค่ำวันศุกร์ 17 ก.ย. ลูมพินีสเตเคี่ยม
- (ขอมวยเอก ฉ.21 น.6)

- ลุ่ม ๆ กอน ๆ : ไม่ค่อยดีเท่าที่ควร
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : เรื่องเปลี่ยนชื่อนี้ ผมคิดมานานแล้วละครับ คือ เรื่องมันมีอยู่ว่า
 ตอนนี้ผมชกมวยลุ่ม ๆ กอน ๆ จะรุ่งมันก็ไม่รุ่งไปจนสุด ๆ ซักที
 (มวยสยาม ฉ.961 น.33)

- ลูกขยัน : ทำบ่อย ๆ
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ช่างปลายยก ขุนทัพได้ลูกขยันรักเอาชอยเข้า ทำเอาสิทธิฤทธิ์
 หันรีหันขวาง
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.44)

- ลูกขุนเมืองหาคใหญ่ : ชื่อที่ใช้ในการชกมวย
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ลูกขุน เมืองหาคใหญ่ มวยไฟต์เตอร์อาวุธหนักหน่วงทุกขนานแต่
 ฝีมือเป็นรอง จะแพ้เพียงยศ เมืองชัยภูมิ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.40)

- ลูกชกล้ำตัว : คอยที่ล้ำตัว
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ชาเวช มีลำหัดล้ำโคนเหนือกว่า โดยเฉพาะลูกชกล้ำตัวนั้น
 จะสามารถทอนพลังและความแข็งแกร่งของ วิเทเกอร์
 ให้กลับกลายเป็นฝ่ายพ่ายแพ้
 (มวยโลก ฉ.470 น.14)

- ลูกถีบหน้า : ถีบบริเวณหน้า
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : นพเดช ยังไม่สะใจสอนเชิงชั้นอีกต่อไป ด้วยลูกถีบหน้าใส่แสนเก่ง
 จนตัวเกร็งชนิดเจ็บนี้ไม่ลืมไปจนตาย
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.25)

เล่นไล้จับ : ลีลาการชกของนักมวยที่ไม่ค่อยออกอาวุธแก่คู่ต่อสู้ ไล่แต่วิ่งไล่
แล้วก็วิ่งหนีกัน
: กริยาวลี - แก่น
ตัวอย่าง : ตอนที่ สมิง...ไม่วายพ่ายคะแนนแก่ ชาเวช ไปอย่างขาดลอย
หลังจากเล่นไล้จับกันอยู่ตลอด 12 ยกเต็ม"
(มวยโลก ฉ.472 น.13)

เลี้ยงไข้ : ปราณ, ให้อาการทรงอยู่
: ประสม - กริยา + กริยา
ตัวอย่าง : ฉัตรชัย...ยามใจบีเข้าไม่เลี้ยงไข้จนกดหาสน์ อ่อนระแน
แก้มไม่ตกทั้งยก
(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.42)

เลือกถลุง : คอยตามสบาย
: กริยาวลี - แก่น
ตัวอย่าง : สมหมาย เกียรติชัยยงค์ โคนตอย ยก 8 ยืนงง ให้คู่ชกเลือกถลุง
อย่างชอบใจ
(สยามกีฬา ฉ.3102 น.1)

เลือกกระดูกเต็มหน้า : เลือกไหลมาก
: ประโยค - ประธาน + อกรรม
ตัวอย่าง : ...แต่ก่อนนศศักดิ์ สักพันศอก ย้ำแผลแตกเลือกกระดูกเต็มหน้า
สิงห์คำ"
(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.42)

- เลือกไหลแบบตาน้ำ : เลือกไหลมาก
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : "พ่อบานไม่รู้โรย" ฉมวกเพชร ช่อชะมวง ไหลกระซวก คนองเมฆ
 คินยี่เสี่ย แดกเลือกไหลแบบตาน้ำ
 (ขอกมวยเอก ฉ.7 น.18)

- แลกแซง : ตอบโต้ควยแซง
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : มนุษย์ไม้ มีกอกสาม หลังจากที่ถูก ๗ มา 1 ยก
แลกแซง...กันเนื้อ ๗
 (มวยสยาม ฉ.663 น.15)

- แลกหมัด : ตอบโต้ควยหมัด
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : จงสนั่น ลูกบางแก้ว "มนุษย์ไม้" ยื่นแลกหมัด ในยกปลาย ๗
 หลังจากได้แรงฮึด
 (มวยสยาม ฉ.163 น.15)

- ไลชยม : ชก
 : กริยาวลี - แกน
 ตัวอย่าง : กำหนดการส่งรัตนพล ชัยผู้ทำชิงชาติอิเหนา...หกโมงเย็น
 วันอาทิตย์ ไลชยมแน่นอน
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.8)

- ไลไม่จนกระดาน : สามารถรับได้ทุกอาวุธ เมื่ออีกฝ่ายรุกออกอาวุธมา
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษ
 ตัวอย่าง : "อภิเดช คิษย์หิรัญ" ผู้ยิ่งใหญ่ในเมืองหลวง แม้จะไม่ออกเหลี่ยม
 อะโรมาก แต่ก็เป็นมวยที่ไลไม่จนกระดาน ชาติ
 (ขอกนักสู้ ฉ.66 น.6)

- วงกรรมวยักษ์ : วงกรรมวยที่เต็มไปด้วยนักมวยและโปรโมเตอร์ที่มีชื่อเสียง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : "มฤตยูคำ" ก็เตรียมการที่จะหวนคืนสังเวียนดังเช่น
 โปรโมเตอร์ใหญ่ "ฟรังค์ วอร์เรน" และถึงเวลานั้น วงกรรมวยยักษ์
 ก็คงจะเกรียวกราว
 (มวยโลก น.472 น.49)

- วงโนเป็นรอง : การตอยประชิดตัวยังไม่คอยคืบ
 : นามวลี - หลัก + อนุพากยคุณศัพท์
 ตัวอย่าง : พงษ์ศักดิ์ เล็กลูกบ้านใหญ่ จังหวะฝีมือดีคล่องแคล่ววงนอก แต่
 หายไปนาน วงโนเป็นรอง จะแพ้ลง
 (มวยสยามรายวัน น.65 น.10)

- วัดพื้นที่เวที : น็อค
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : หมอประมวล ศรีพล กระต่ายยังอ่อนเปิดหน้ารับหมัด เกษมศักดิ์
 สมบูรณ์ชัย ถึงกะวูวัดพื้นที่เวที
 (มวยสยามรายวัน น.65 น.7)

- วางนาม : เลิกเล่น, เลิกชกมวย
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เจฟฟ์ เปเนก ที่เพิ่งประกาศวางนามไปหมาด ๆ
 (มวยโลก น.470 น.16)

- วัดระยะ : การหยั่งเชิง เพื่อวัดระยะหวังผล
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ไนยกแรก ลูกมิ่งขวัญ ยังไม่รุกมากนัก ได้แต่ตอยวัดระยะคู่ต่อสู้
 คู่ก่อน
 (ยอดนักสู้ น.668 น.11)

วันดีเคยย์ : ฤกษ์ดี
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ชุนคีน้อย... ขณะนี้สภาพร่างกายของเขาพร้อมที่จะลุยบนสังเวียน
 เลือดได้อีกแล้ว "เจ้เซน" กำหนดวันดีเคยย์เสาร์ที่ 2 ต.ค.นี้
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.17)

วางตีน : เตะ
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เคนคันทิ ศักดิ์ทวี มวยเตะซ้ายวางตีนแม่น ความรวดเร็วดีกว่า
 จะชนะปริญญา ส.ธนิกุล
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.41)

วางนวม : เลิกเล่น, เชกชกมวย
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : เจพท์ เปเนค ที่เพิ่งประกาศวางนวมไปหมาด ๆ
 (มวยโลก ฉ.470 น.16)

วางแผนให้ไ้ได้เป็นตาตักแทน : วางแผนดี
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : สมชาติ เขมะรังษี ปรี๋เข้ามาแย้มยิ้มเสริมต่อ "เป็นใจ
วางแผนให้ไ้ได้เป็นตาตักแทนมี้ย เอ็งไม่ตกใจซะอย่าง
 แต่ยกห้าห้าหน้าเกลียด ตั้งรับอยู่ในบึงเกอร์มากไปไอ้หนูเอี้ย
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.13)

วางยาว ๆ : เตะ
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : ...ก่อนไปพักผ่อนค่อย ๆ กระซิบบอกว่าพี่ วันนี้ วางยาว ๆ
 ไปเลย โครตาคิไ้ ตำร้ายก็ช่วยไปก็แล้วกัน
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.2)

วาคไปที่ก้านคอ : เตะก้านคอ
 : กริยาวลี - แก่น + ชยาย
 ตัวอย่าง : ประวิทย์ ศักดิ์ชัยสิทธิ์ เดินหน้าตะคอกถามวาคไปที่ก้านคอ
 ชกชอยลมงจนเข้าใบ

(โลกกีฬา ฉ.498 น.8)

วิฤตกาลบานเบอะ : สถานการณ์แย
 : เสริมสร้อย - ชยายคู่
 ตัวอย่าง : บ้านเราเดี๋ยวนี้มันถึงวิฤตกาลบานเบอะซะแล้วมั้งปลัด
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.29)

วิรุณหกกลับ : ทำแม่ไม้มวยไทย เป็นกรับเตะด้วยดี
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : ทุกครั้ง อภิเดช ศิษย์หิรัญ จะขึ้นเวทีด้วยอาการของ
 จอมยุทธ์ช้อย แต่โดนเตะเข้าไปก็ออกฤทธิ์เป็นวิรุณหกกลับ
 (แชมป์ ฉ.575 น.2)

วิกติดแอร์ : เวทีมวยราชดำเนิน
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ถ้าจะจัดอันดับมวยประเภทสูงยาวเข้าคู่มือใหม่ แบบทันสมัย
 ยุคไฮเทค อติศแชมป์ปลายเวท 2 สมัย ของวิกติดแอร์ราชดำเนิน
 สเตเดียม...บรวลือเคช ลูกพระบาท ผู้นี้ก็จะถูกยกย่องให้รู้
 ในอันดับต้น ๆ
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.2)

วิงหายไปกับสายลมแสงแดด : หายตัวไป
 : กริยาวลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ทุกวันนี้ยังมีอีกหรือ เข้าวันเสาร์ที่ผ่านมา สมิงไพร ส. รุ่งนคร
 วิงล่น้ำหนักไม่ลงเลย วิงหายไปกับสายลมแสงแดด
 สีกนายชนมคมจึงต้องหามวยแทน
 (มวยสยาม ฉ.691 น.19)

- วีก : เสียเวลาเปล่า
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : "ไอ้คำ" รุกและเคเว็ดถอย หอกคนรูกหยุด เคเว็ด กลับโฉบเข้ามา
 แหย่หว่างหมัดชวายาว ๆ ทั้งที่ยืนห่างกันตั้ง 3 ก้าว ซึ่งมีนคือการชก
 ชกลมเรชาติ ๆ วีกแล้วก็วีกอีก
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.22)

- เวที่ชีวิต : ชีวิตจริง
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : แพ้ประวัติของอภิเดช ศิษย์ที่รึญนั้นมากมายด้วยแง่มุมและ
 หลากหลายด้วยเรื่องราวของการต่อสู้ทั้งบนเวที่ผืนผ้าใบและ
เวที่ชีวิต
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.22)

- โว : โม่, คุยเกินความเป็นจริง
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : น้ำออกไค้ที่โว เอนจอยปากไปเลย
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.12)

- ศอกจามหน้า : ใช้อาวุธศอกไปบริเวณหน้าคู้ต่อสู้อย่างแรง
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : อนันต์ศักดิ์ พันธุ์ทฤษฎี มวยรองบ่อน ทำให้เขียนสะอื้น
 หักปากกานักวิจารณ์ ทุกสำนักเพื่อใช้ศอกจามหน้าสิ่งห้ค่า
 แตกเป็นแผลฉกรรจ์
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.19)

- ศอกสั้น : ที่ศอกกระยะประชิด
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : อภิเดช ลูกพรชัย เคยโค่นศอกสั้น โทมาร์ยเคช พิทักษ์สมุทร
 ที่ปลายคาง สลบคาสังเวียน
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.22)

- ศิโรราบ : แพ้
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : เอกชัย ลูกพระบาท หนูน้อยหน้ามนหน้าคายังเด็ก ๆ อยู่
 ทำท่าดีใจยกต้น ๆ แค่ออกถูกเสื่อหวด อ.อุกฤษณ์ แยกเขี้ยวยิงฟัน
 อัดแข้งใส่ ป้าย ป้าย ป้าย ก็ถอดใจยอมศิโรราบ
 (มวยสยาม ฉ.691 น.30)

- เศรษฐีใหม่เมืองคอน : เศรษฐี หน้าใหม่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์ + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : "โอ้ย...ไม่วายลดน้ำหนักยามตะไทเกือบถึงเที่ยงวัน ร่างกาย
 ไม่พิน หมดเกลี้ยงหมดเลยครบพิน" เป็นจังหวะลูกพี่เศรษฐีใหม่
เมืองคอน แผลงไตใส่"
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.13)

- ส่งหมัดเด็ด ๆ : ค่อยหมัดหนัก ๆ
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : "อย่างไรก็ตาม หากว่า รูเอลาส สามารถจับเป้าจิ้ง ๆ
ส่งหมัดเด็ด ๆ เข้าใส่เพนเคิลตันได้ตั้งแต่ยกแรก ๆ การชกอาจ
 จบลงในเวลาอันรวดเร็ว
 (มวยโลก ฉ.470 น.7)

- สด : แข็งแรง, กระจุกกระจิก
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คู่เอกชกกันพิทัก 115 ปอนด์ โต้เสี้ยนแน่น ขึ้นมาเขียนมวยไม่กล้า
 เอาใครเป็นต่อก็แล้วกัน เพราะระยะนี้ วิวพล สด เหลือเกิน
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.6)

สไตล์ (Style) : ลีลา
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : บอกแล้ว เห็นยิ้ม ๆ ไม่ว่าจะไร้อาเลเยต้องลงมติว่า
สไตล์ใคร สไตล์มัน

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.31)

สมบัติจากหยาดเหงื่อ : เงินทองของที่ได้จากการขกมวย
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : สมบัติจากหยาดเหงื่อ จึงมีไม่มากนัก แต่ว่าควยวัยเพียง 20 ปี
 อนันตศักดิ์ ยังมีเวลาสร้างเนื้อ สร้างตัว อีกนาน

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.20)

สมรภูมิจุมพินี : เวทีมวยจุมพินีวัน
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : คีกรวันทรงชัย มหาฤศล เงินล้านตระการตา เมื่อค่ำวันศุกร์
 30 เมย. ส่งท้ายเดือน ฉ สมรภูมิจุมพินี

(ขอกมวยเอก ฉ.1 น.12)

สมาชิกชั้นเอ : สมาชิกคนสำคัญ
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : คนเหล็ก รุ่งโรจน์ เป็นสมาชิกชั้นเอของสมาคมักลงทุน
 พอกว่าศึกษานเข้า สภาพร่างกาย นายกรอมเป็นข่าวเกรียบ

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.17)

สมาชิกพรรคยาคุก : คิคบุหรี
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : สมัยก่อนที่ยังเป็นสมาชิกพรรคยาคุก"นวมขาง" ไม่เคยรู้สึกว่
 ควันบุหรีรบกวนผู้อื่นอย่างไร พอจดทะเบียนหย่ากับมันไคสำเร็จ
 จึงไครู้ว่า บุหรีไม่ไคเลย

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.5)

สรรเสริญเป็นยอ : ชม
 : เสริมสร้อย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : ...ของหรืออย่างนี้พวกจอแก้วเขามักเอ๋ยชอบนัก และต่าง
สรรเสริญเป็นยอ ปีกข้างว่า ทำดี ทำดี และทำดี ว่าไปนั้น
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.35)

สลบคาศอก : น็อค
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : สลบคาศอก หลังสวน แท็กซี่มีเตอร์ นอนกว่าหน้าหมคสติ
 คานีนผ้าใบ
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.12)

สลบหันปลา : ท่าแม่ไม้มวยไทยท่าหนึ่ง ซึ่งจะเป็นการรับแควงนอก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ชกไฟท์นี้ แสนเมืองน้อยเอาแต่สลบหันปลาท่าเดียว ไม่ยอมตี
 ประชิด
 (แชมป์ ฉ.575 น.1)

สวาปาม : กิน, โคน, รับ
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : หลังสวน แท็กซี่มีเตอร์ นอนกว่าหน้าหมคสติคานีนผ้าใบ หลังจาก
 ที่แตกหว่างคิ้วไม่พอ(เย็บ 10 เข็ม) ยังสวาปามสุคซ้ายของ
 วีระพล สหพรหม สลบไสล นอนกว่าหน้าคาศอก
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.12)

สวิงซ้าย : การชกหมัดเหวี่ยงซ้าย
 : ประสม - กริยา + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ยก 3 ทหารเอกชุมแพทัวร์ เดินหน้าคลุกวงใน อีฟเปอร์คัทขวา
 คามด้วยสวิงซ้าย แต่เดลอ ปล่อยให้เพชร สุนทร ค่อยเข้าปลายคาง...
 (ยกคนักสู้ ฉ.668 น.2)

สวค : นินทา, คว้า, คำว่า
 : เคี้ยว - สกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : "ไอ้เคี้ยว" นำไปแค่ 2 ยก ก็หอบ... ไม่สามารถจะน็อค โกเมช
 ไค้จนครบยก แพน ๆ มวยสวคกันชม
 (มวยโลก ฉ.470 น.10)

สวมหมวกกันน็อค : ไข่มือกิ่งขึ้นปกป้องหัว
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : จอมโหด จี้หมัดที่คางจนคู่กตาทองต้องสวมหมวกกันน็อค ป้องกัน
 แดก
 (ยอดมวยเอก ฉ.7 น.9)

สอยดาว : อาการที่เดินหงายหน้าเพราะมีนจากโคนชก
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : พีท โคราช นัดนั้นกระจอกยังไม่ทันกินน้ำก็สอยดาวสาวเดือน
 เสียแล้ว
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.10)

สอยหลน : ชนะ
 : ประสม - กริยา + กริยา
 ตัวอย่าง : แชมป์จูเนียร์แบนตั้มเวทคนใหม่ล่าน้ำมูล ส.สุมาลี ถ่ายภาพ
 ร่วมกับหัวหน้าค่ายหลังจากไค้สอยหลนแชมป์เก่า
 (มวยสยาม ฉ.663 น.13)

สะบัดศอก : ไข้ศอกเป็นอาวุธ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ฉมวกเพชรควมเข้าไ้ สะบัดศอก ค่อยซ้าย-ขวาชนิดลิ่มสังขาร
 ตัวเอง
 (จักรวาลมวย ฉ.1006 น.32)

- ลัทธิพวงมาลัย : ทำลูกไม้มวยไทย เป็นลักษณะการหลบวงใน แถงคอกที่ออก
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : โหม่ เมืองคอน ไข่ลัทธิพวงมาลัย หลบคอกหลังสวน
 แดมคอกกลับเข้าอก
 (แชมป์ 575 น.8)

- สังเวียน : เวทีมวย
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : เมื่อ 7 กันยายน ที่ผ่านมา เมียว วูยู่ท แชมป์จูเนียร์ฟลายเวท
 ของสมาคมมวยโลก ชาวเกาหลี ได้ให้สัมภาษณ์ว่า คนคิดว่า
 สภาพร่างกายของคนมาถึงขีดจำกัดแล้ว... น่าจะถึงเวลาอำลา
สังเวียนเสี่ยตี
 (มวยโลก น.470 น.4)

- สังเวียนเลือก : การชกมวย
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : "เมียว วูยู่ท"...อำลาสังเวียนเลือกเสี่ยแล้ว
 (มวยโลก น.470 น.4)

- สังเวียนสวมรองเท้า : ชกมวยสากล
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : โทโต้ ผู้ทำชิง "ตัวเก่ง" ถึงจะย่นสังเวียนสวมรองเท้า
 ชกเพียงแค่ 4 ครั้ง ก็ฟอร์มที่โชว์ไว้นี้...
 (มวยโลก น.470 น.50)

- สามารถ 2 : สมญานามของ นครชัย ไผ่สีทอง ซึ่งมีลีลาการชกคล้ายสามารถ
 : ประสม - นาม + จำนวน
 ตัวอย่าง : ทางลูกที่"จอมวันทา โหม่เมืองคอน สนใจอยากเจอกับ"สามารถ"2
 (มวยสยาม น.691 น.7)

สาคแซ้ง : ไซ้แซ้งเป็นอาวฐ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : "เคนธรวณี่" เคนสาคแซ้งเป็นสาคกระสุนใส่ บุญถาวร
 สิงห์ห้วยแก้ว จนพรุณไปหมค
 (แชนม์ ฉ.554 น.3)

สามพ้อมหลัง : 3 ยกหลัง
 : นามวลี - จำนวนนับ + ลักษณะนาม
 ตัวอย่าง : ลือชา เกียรติเพชร มวยเตะเข้าที แคยัดเยื่อเรียวแรง
 ไม่น่าเชื่อถือ ระยะเวลาหลังแพ็คลอก (สามพ้อมหลังแพ็คะแนน
 เทวดาน้อย...)
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.41)

สายเคียร : ลงความเห็นว่ กระทำค่อไปไม่ได้
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : แผลเก่าเบิคว่าง จนแพทย์สายเคียร ด้รับการชื้อมือลงมา
 พลิกความคาคหมายสุคค้วย
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

สารถึประจำตัว : คนชื่บรตประจำตัว
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : ...หลังจากที่ถอกเผือกจนอาการหายคึแล้วก็ทำท้าวว่าจะเลิก
 ชกมวย โดยหันไปทำหน้าที่ สารถึประจำตัว ใ้กับ
 เชี่ยนคึบ้านบึง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.36)

- ลาวน้อยประแป้ง : เป็นกระบวนทำหนึ่งใช้รำขณะไหว้ครูก่อนชก
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : รัตนพล จมการไหว้ครูและต่อด้วยรำว่า ลาวน้อยประแป้ง
 (มวยทุ จ.126 น.4)

- สิงห์ชู้ก : ฉายานักมวยชื่อ ขอนี่ ลิสตัน
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เขาลิ้มรสของคุกตารางตั้งแต่วัยรุ่น หักมวยมันในคุกนั้นแหละ
 ออกจากคุกก็กระโจนสู่สังเวียนเลือดในปลายปี 1953 ดุยกะ
 อย่างเมามันในฉายา "สิงห์ชู้ก"
 (ยอดมวยเอก จ.21 น.51)

- สิงห์ชู้ยา : พวทศิคนุหรี
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เวทีมวยราชดำเนินตอนนี้ นำเข้าไปชมมวยขึ้นเยอะ อย่าง
 ที่ผ่าน ๆ มา เหตุเพราะ พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่
 มีผลใช้ตั้งแต่ 11 กันยายน ที่ผ่านมา "สิงห์ชู้ยา" ต่างไม่กล้า
 ผ่าน
 (ยอดมวยเอก จ.21 น.21)

- สิงห์ห้าว : สมณานามของ วิทยา ราชวัฏ
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : "สิงห์ห้าว" วิทยา ราชวัฏ ชีวีตพัลลิต สัจริต ชื่อสัตย์ มั่นคง
 ภูคุณ คือสิ่งที่ยึดมั่น
 (มวยสยาม จ.691 น.20)

สูงยาวเข่าคู้ : รูปร่างสูง มีฝีมือเตะดี
 : เสริมสรอย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : ถ้าจะจัดอันดับมวยประเภทสูงยาวเข่าคู้รุ่นใหม่แบบทันสมัยไฮเทค
 เจ้าของชื่อที่พบคนไม่ผิดกฎหมายว่า บรรลือเชษฐ ลูกพระบาท
 ก็น่าจัดอยู่ในอันดับต้น ๆ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.2)

สู้เต็มสูบ : เต็มที่
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : มงคลเพชร ศักดิ์สมาน มวยทรหด เตะดีรุนแรง ถ้าซ้อมมา
สู้เต็มสูบจะชนะ ศรีนคร เกียรติยงยุทธ
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.39)

สู้เย็บตา : สู้จนถึงที่สุด
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ...ต้องยอมรับเขาเก่งมากทุกขบวนท่วงท่า ทรยุทธ
 ผมเช่นเกียรติสู้เย็บตา เต็มความสามารถแล้ว
 (ขอกมวยเอก ฉ.21 น.17)

สู้ลูกหนัก : อคทน
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : "อควินเมืองสิงห์" ผันสลายอคตล้นนักมวยยอดเยี่ยมประจำปี
 เมื่อสู้ลูกหนักของ"พีท โคราช" บัวขาว ป.พิสิฐเชษฐ์ ไม่ได้
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.1)

เส้นยาแดงผ่าสิบหก : นิคเคี้ยว, เจียคฉิว
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : เมธี เจตีย์พิทักษ์ ชกตัดเชือกกับเกลอเก่า เตะซ้ายเข้าตากรรมการ
 ได้รับการชুমือให้ชนะลงมาหุคหวัดชนิดเส้นยาแดงผ่าสิบหก
 (ขอกมวยเอก ฉ.1 น.13)

เสียดัพเพอร์คัท(Uppercut) : คอยหมัดตรง

: กริยาวลี - แก่น

ตัวอย่าง : หยกไทยลุยค้อยหนัก เสียดัพเพอร์คัท เข้าปลายคาง 3 หมัด
ไม่เกิด รวงผลอย

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.43)

เสียดพอร์ม : เสียดหน้า

: ประสม - กริยา + นาม

ตัวอย่าง : ...แพ้อย่างนี้ไม่เสียดใจ แต่มั่นใจเสียดพอร์มชาตินี้
ผมนอนไม่หลับแน่ ถ้าไม่ไค้แก้มือ

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.12)

เสียดรูป : เสียดคะแนน

: กริยาวลี - แก่น + นาม

ตัวอย่าง : ซ้ายหน้าหยกโคนหาง 3 คอก เต็มลำ ตรงนี้ถือว่าเสียดรูป

(มวยสยาม ฉ.663 น.11)

เสียดสีมีบุบ : ร่างกายอ่อนแอ

: เสริมสร้อย - ซยายคู่

ตัวอย่าง : เรื่องเคช เกียรติปากพั่ง มวยตะเขาคีแต่เสียดสีมีบุบ
ตามสภาพมวยกร่ำศึกมานาน

(ขอกมวยเอก ฉ.21 น.38)

เสียดกลับใจ : มีความประพฤตติขึ้น

: ประโยค - ประชาน + อกรรม

ตัวอย่าง : เสียดกลับใจ จักรพล นฤมล ที่ช่วงหลังออกลูกเกมมากไปหน่อย
แต่คิดไค้ไว

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.6)

เลื่อนอนนทิน : เอาแต่ได้โดยไม่ทำอะไร
 : ประโยค - ประธาน + อกรรม
 ตัวอย่าง : เวทีมวยที่อยู่ใต้ถุนกรุงเทพมหานครไทย ต้องปฏิบัติกับ
 โปรโมเตอร์อย่างยุติธรรม ไม่ใช่ทำตัวเป็นเลื่อนอนนทิน
 บ้างบังคับให้โปรโมเตอร์จ่ายเงินที่ไม่สมควรจ่าย
 (มวยสยาม น.691 น.18)

เลื่อนเหลืออง : พวกที่แอบบันทึกรายการแล้วเอาไปขาย
 : ประสม + นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คุณสมศักดิ์ มีรสนิยมเหมือนกับ "เลื่อนเหลืออง" ที่ชอบ
 บันทึกรายการ "ขอมวยเอก"
 (ขอมวยเอก น.21 น.21)

ไส่ยีนส์ใจเย็น : ชะล่าใจ
 : กริยาวลี - แกน + นาม + ชยายเสริม
 ตัวอย่าง : ยก 4 นพเคช กลับมาเป็นต่อ 3-2 บ้าง พร้อมกับ
 ไส่ยีนส์ใจเย็น ถีบซ้ายขวา ตะลัดค ในขณะ แสนแก่ง
 มุกแทงเข้าซ้าย เล่นงาน
 (ขอมวยเอก น.21 น.42)

หงษ์ปีกหัก : ทำลูกไม้มวยไทย เป็นการหลบวงในหรือวงนอกแล้วใช้ศอกฟันแขน
 คุกคอกสู
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : แหลมสิงห์ แหลมไฟยม ออกลีลาแม่ไม้มวยไทย หงษ์ปีกหัก
 ทำเอา เหง่เจีย ส.ทศพล ต้องถอยหลังไม่เป็นท่า
 (แชมป์ ฉ.572 น.5)

หงายเก้ง : น็อค
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : โทโต้ ป.พงษ์สว่าง ไม่สามารถสร้างปฏิกิริยาได้อย่างสมญา
 ถูก ริคาร์โด โลเปซ ถล่มด้วยกำปั้นหงายเก้ง หมกทางสู้ไป
 ในยกที่ 11
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.44)

หญิงเหล็ก : ผู้หญิงที่อกทน, ผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่ง, แข็งแกร่งมาก
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : หญิงเหล็ก ของวงการมวย นางสุวิมล ปิ่นเสถียรเกศ เผยถึง
 ความคืบหน้าเรื่องค่ายใหม่...
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.11)

หนวดเสน่ห์ : ฉายานักวิจารณ์ สมมาตร หงสกุล
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ในขณะที่ "หนวดเสน่ห์" สมมาตร หงสกุล ให้ความคิดเห็น
 มวยคู่นี้เป็นการพิสูจน์ความว่องไว คล่องแคล่ว
 (มวยสยาม ฉ.691 น.6)

หนักหน่วง : แรง
 : เคี้ยว - วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : เพนเคิลตัน ผ่านการชกไฟท์หนัก ๆ มากมาก เขาเป็นนักมวย
 ที่มีความคล่องแคล่ว และมีพลังกำปั้นที่หนักหน่วงพอใช้
 (มวยโลก ฉ.470 น.6)

หน้าเลื้อ : ราคาต่อรองดี
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ...คองแจแพ่ เพชรน้ำหนึ่ง ป.ฉัตรชัย(แดง) ขึ้นมาหน้าเลื้อ
 แข็งโป๊ก แพ้จะโคน ขวัญเมือง น้อย ป.ประสพผล คักแทงเข้า
 จัง ๆ ทลอค
 (มวยสยาม ฉ.691 น.18)

หน้าแห้ง : มีสีหน้าไม่สดชื่น, ผิดหวัง
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : นักเล่นคนหนึ่ง โดยเฉพาะยามที่ตัวเองขึ้นเวทีก็มักจะเคิมพัน
 ตัวเองเอาไว้ครั้งละมาก ๆ ถ้าชนะก็ยิ้มวัน แต่ถ้าแพ้ก็มีหลายครั้ง
 ที่ต้องหน้าแห้ง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.5)

หนุมานถวายแหวน : เป็นลูกไม้มวยไทยท่าหนึ่ง กระทำโดยการแหวกวงในเสยคาง
 คว้าหมัด
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : จอมชู้ด กำหลาบ เรไร ลูกพรานบุญ โชว์ฝีมือ หนุมานถวายแหวน
 ทำเอาเรไร มินไปชั่วขณะ
 (แชมป์ ฉ.575 น.27)

หนุ่มชีวาส : สมณานามของ วัจจันน้อย ส.สิระคา
 : ประสม - นาม + นาม
ตัวอย่าง : ในที่สุดวิถีทางมวยของ มาก ๒ ฉัตรชัย ไผ่สีทอง กับ
หนุ่มชีวาส วัจจันน้อย ส.สิระคา ก็มีโอกาสดโคจรมาพบกันแล้ว
 (มวยสยาม น.691 น.4)

หมอ : คน, เป็นเสมือนคำสรรพนามบุรุษที่ 3
 : เคี้ยว - นาม
ตัวอย่าง : คนแรกเป็นนักมวยเกาหลี... ขึ้นมาสู้ได้เพียงยกเศษกิโล
 พันมงคลเอาเข้ากระทู้ยกคอก... "กุมารจีน"... เป็นรายที่สอง
 ปรากฏว่า หมอนี้ เกราะห้ร้ายหนัก ถูกพันมงคลเตะจนพันร่วง
 (ยกมวยเอก น.21 น.23)

หมคคอสระอูด : หมคคัว
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
ตัวอย่าง : คีนะ ผมไม้ได้เข้าไปคุยสนาม ม่ายงั้นหมคคอสระอูดแน่ ๆ
 (ยกมวยเอก น.1 น.15)

หมคประคูลู้ : ไม่มีทางสู้
 : กริยาวลี - แกน 1 + นาม + แกน ๒
ตัวอย่าง : เกษมเล็ก ควอลิตียิม ลุกขึ้นมาเจออีกชุกใหญ่ ออกอาการ
 เมมาเหมือนล่อเหล่าเป็นไ้ หมคประคูลู้ ลงมาล้อคเอียง
 (ยกมวยเอก น.1 น.12)

หมอบ : แพ้น็อค
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
ตัวอย่าง : เมื่อ 17 ก.ค.ที่ผ่านมา รายการ"ไอ้หนูเงินล้าน" ไม่เกิด
 คาร์บาชาล เช่น คิม กวางซัน แห่งเกาหลีได้ หมอบยก 7
 (ยกมวยเอก น.21 น.14)

หมอบราบคามแก้ว : ยอมแพ
 : เสริมสร้อย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : คัลวิน โกรฟ ไปตะบัน เจฟฟ์ เพเนค ยอดมวยออสเตรเลีย
 อดีตแชมป์โลก 3 รุ่น หมอบราบคามแก้ว ทรุกครณีไปในยกที่ 7
 (มวยโลก ฉ.470 น.31)

หมักป้า ๆ : ชกเบา ๆ, ชกเหวี่ยง ๆ
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : ไฟท์นี้ ถ้าวัดน้อย เกียรติประสานชัย ขึ้นมาใช้หมักป้า ๆ
 แบบไฟท์ที่แล้วอีก มีหวังถูกยุคน้อยรวมพล่า น็อคแน่
 (สยามกีฬา ฉ.3100 น.3)

หมักหนักชนิดช้ายถลาชวาทรุก : หมักหนักมาก
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : กิ่งไม้ ยุทธกิจ หมักหนักชนิดช้ายถลาชวาทรุก ถือไว้ก่อน
 ได้เปรียบจะชนะ เหลี่ยม เพชรเกียรติชัยยงค์
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.38)

หมุน : เซ
 : เคี้ยว - อกรรณกริยา
 ตัวอย่าง : โคนรั้วหมักช้าย หมุนไม่เป็นท่าเลย เกษมเล็ก
 (ยอดมวยเอก ฉ.7 น.11)

หมุนตัว : เซมาก
 : ประสม - กริยา + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : หลังจากถูกเจาะอย่างระแวงล้าง ก็ถูกเสยอัฟเปอร์คัต หมุนตัว
 ไปเหมือนกัน
 (ยอดมวยเอก ฉ.7 น.5)

หมู ๆ : ง่าย ๆ ไม่มีฝีมือ
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : ยากที่จะได้เห็น "ไอ้โบ" อัดกับ คาร์ทาสล หรือ กอน ซาเลซ
 แทนจะโนเวย์เอาที่เดียว เพราะใครไม่รู้เอาแต่มวยหมู ๆ
 ไปชกแถวนั้น จนฝรั่งจัดนักมวยไทยชกอีกไม่ได้แล้ว
 (มวยโลก ฉ.470 น.51)

หมูเนื้อแดง : ง่าย, นักมวยที่ไม่มีฝีมือ
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ทำไม "บ๊วกซัง" จึงเลือกเอาแต่ หมูเนื้อแดง มาให้พิชิตเคี้ยวจัง
 ที่คอนอุ้นเควี่องละเลือกแต่กระดูกซี่มัน
 (มวยโลก ฉ.473 น.52)

หล่น : ล้ม
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : เกษมเล็ก เคี้ยวแล้วแทงหล่นเลยครับ
 (ขอมวยเอก ฉ.7 น.2)

หลงเมืองอุบลฯ : ชื่อที่ใช้ในการชกมวย
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : เขียน ซามูเลอะ แห่งอำนาจเจริญ จะนัดเผชิญหน้าท้าเขียน
หลงเมืองอุบลฯ
 (ขอมวยเอก ฉ.21 น.34)

หลงเหลี่ยม : หลงกล
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : บ้อมเพชร นราตรีกุล ไต่แทงเข้า หลงเหลี่ยมแข่งซ้ายพาย
 คุ้ปรับเก่า เมธีเจตีย์ พิทักษ์
 (ขอมวยเอก ฉ.1 น.44)

กล้วย : น้อค
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : ช้างเผือก เกียรติทรงฤทธิ์โค่นตะบันกล้วยในยกแรก
 (ยกคมวยเอก ฉ.1 น.6)

กล้วยกลางอากาศ : อาการการโค่นน้อคอย่างกระทันหัน แพบไม่ทันจะล้ม
 : กริยาวลี - แก่น + ขยาย
 ตัวอย่าง : มนุษย์ไม่ได้อัจฉริยะเข้าใส่ สำนวนศักดิ์ศรี แคร่บอย
 ครอบยก สำนวนศักดิ์ศรี ยืนกล้วยกลางอากาศ
 (จักรวาลมวย ฉ.1066 น.9)

กล้วยคาแข้งรวาปฏิหาริย์ : ตะจนน้อค
 : กริยาวลี - แก่น + นาม + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : โผน กิ่งเพชร ชิงแชมป์โลกจาก บาสกาล เบเรซ ที่
 เวทีลุมพินี เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2503 นั้น เขาไม่ได้ชก
 เป็นมวยคู่ประกอบรายการ ตะสนธิชัย
ร.ส.พ.กล้วยคาแข้งรวาปฏิหาริย์
 (ยกคมวยเอก ฉ.1 น.22)

หวคกระสอบ : ซ่อมชกกระสอบ
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : แชมป์ หวคกระสอบครั้งสุดท้ายก่อนเข้ากรุงเทพฯแล้ว
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

หวยเบิ้ล : หวยที่ออกเลขท้ายซ้ำกัน เช่น 22
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : "ศึกอศวินคำ" ฝ่าโลกมวยไทยครั้งที่ 5 เมื่อวันที่พฤหัสบดี 16
 กันยายน เวทีราชดำเนินประชันวันหวยเบิ้ล
 (ยกคมวยเอก ฉ.21 น.28)

หวยเฝ้า : นักมวยที่ถูกเขียนมวยจับตามองมานาน
 : ประสม - นาม + กริยา
 ตัวอย่าง : เจียบ จอมบึง" ที่ขยันฟั่งไปสับถึงค่าย คง เป็น "อาเสีย"
 ใต้ 2-3 เคียน หลังจากที่เบ็นยอกมาหลายไฟท์ ภาษาคคนที่ชอบเล่น
 "หวยเฝ้า"

(มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.5)

หว่างแซง : ใช้น้ำแซงเตะ
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ลีวลม ศิษย์กวนอิม หลงเหลี่ยมนกุมารทอง ป.ปลัดมกล
 เลยโค่นหว่างแซงไปเต็ม ๆ 3 คอกหยุดไปเลย
 (แชมป์ ฉ.554 น.4)

หวัด : เกือบ
 : เคี้ยว - วิเศษ
 ตัวอย่าง : พันมงคลเตะจนพันร่วงหลุดเข้าไปในคอหอย ต้องหามลงเวที
 ไปล้างกันหลุดทุกเลหวัดเป็นฆาตกรจำเป็นไปเสียแล้ว
 (ยอกมวยเอก ฉ.21 น.23)

หอบชี่โครงบาน : เหนื่อย
 : กริยาวลี - แกน 1 + นาม + แกน 2
 ตัวอย่าง : ...ยกแรก ถูกแท็กซัส โทเมซ ชกหนักเหวี่ยงใส่เอาแทบแย้
 แต่ "ไอ้เคี้ยว" นำไปแค่ 2 ยก ก็หอบชี่โครงบาน เอกวิทย์
 จึงชกไป อากาเร็ทที่ว่า...

(มวยโลก ฉ.470 น.10)

หัตถคอเอราวัณ : ทำแม่ไม้มวยไทย เป็นการโน้มคอดีเข้า
 : กิริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ชุนเข้าใรน้ำใจ หลังสวน พันธุ์ยุทธภูมิ เล่นทำหัตถคอเอราวัณ
 ตีจนไวถึง อ.อุกฤษณ์ หรุดกลางยก 3 ชนะไปในที่สุด
 (แชมป์ ฉ.575 น.3)

หัตถวงไอยรา : ทำแม่ไม้มวยไทย เป็นการดองโคนขา
 : กิริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ยก 4 รัตนศักดิ์ ศักดิ์ทวี ังคแม่ไม้มวยไทยหัตถวงไอยรา
 เล่นเอาฤทธิ์เดช เพชรศรีราชาyim แฉ่วไปเยอะ
 (แชมป์ ฉ.575 น.7)

หัตถรุกคาเชือก : น็อค
 : กิริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ยก 4 เซอร์ วิ่งเข้าไปปูเลง ๆ แต่จะเข้าเกาะใน ท่านร้องกรีก
 กันใหญ่ แต่สุดท้ายก็อารมณ์ค้างโคน เมธี หัตถรุกคาเชือก เป็น
 แบบนี้ทุกครั้งทีเข้าในจะเข้าตีเข้า
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.11)

หัตถล้ม : จับคุดสู่วิ่งล้ม เพื่อแสดงความแข็งแรง แข็งแกร่งของตัวเอง
 : ประสม - กิริยา + กิริยา
 ตัวอย่าง : แขนศักดิ์ เคนระโหยลงมา เพราะรับไปอ่วมเหมือนกัน พรรคพวก
 ที่เลี้ยงออกอาการไม่พอใจ "อะไรวะ" หัตถล้มทั้งหลายที่ แข็งก็
 ออกเต็ม
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.15)

หัตถศอก : ออกอาวุธศอก เป็นการตีศอกกระยะประชิด
 : กิริยาวลี - แขน + นาม
 ตัวอย่าง : ยกสี่ ศรีศรีวัง ส.คำรงค์ชัย หัตถศอกไค้จิง ๆ 2 ที ทำเอา ซามูเคช
 เกียติประสานชัย แพแตกยกนี้เอง
 (มวยสยาม ฉ.663 น.3)

หัวใจเพชร : อคทน
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : "ไอ้เขียน" สวมหัวใจเพชร กักพันยีนหยักสู่อุคชีวิต
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.12)

หัวใจไม่เต็มร้อย : ใจไม่สู้
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ยกสาม สุขเกษม สุวีตนา รัญไปเต็ม ๆ ทั้งยก ยกสี่เลยคุแหง ๆ
 เขียนบอก โอนหัวใจไม่เต็มร้อย มีหวังเกิดยาก
 (ยอคมวยเอก ฉ.7 น.19)

หัวซุกหัวซุน : หนี
 : เสริมสร้อย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : จอมโหดซุน้อยเคียว แก่นทรง วิ่งหนีหัวซุกหัวซุน
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.44)

หัวเรือใหญ่ : หัวหน้า, ผู้นำ, ผู้ริเริ่ม
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : มวยในเครือ ทักษิณสัมพันธ์ ส.สุวรรณ ภักดี ตอนนี่มาแรง
 เหลือกำลังจริง ๆ มวยในเครือชายมีชัยเป็นว่าเล่น ทำเอา
หัวเรือใหญ่ สมพงษ์ สุวรรณภักดี และทีมงานมีกำลังใจขึ้นเยอะเลย
 (มวยสยาม ฉ.691 น.20)

หัวแหวน : คนสำคัญ
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ช่วงนั้นเอง เอ็ม 16 บ.ช.ส.ลูกชายหัวแหวนของหัวหน้ายุทธภูมิ
 เริ่มเติบโตและเอาจริงกับการชกมวย
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.19)

หันรีหันขวาง : รี ๆ รอ ๆ
 : เสริมสร้อย - ขยายคำ
 ตัวอย่าง : ชวงปลายยก ขุนทัพไค้ลูกขยัน รัคเเว ซอยเข้า ทำเอา
 อธิฤทธิ์ หันรีหันขวาง หมดยกยี่ราคาพลิกมาเสมอขุนทัพ
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.44)

หิริจุม้วนแผ่นดิน : ทำลูกไม้มวยไทย เป็นการรับเตะแล้วม้วนตัวแทงศอกกลับ
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : ศักดิ์อุเทน ศ.เรวดี โช่วลีลาหิริจุม้วนแผ่นดิน ไค้กงงานยิ่งนัก
 (แชมป์ ฉ.575 น.3)

หิวปีก : หาม
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : ยกสุคท้ายโคนพายเข้าโหมอ็คหนีไม่ออก คั้นกระแคว...ถูก
หิวปีก เข้าห้องแพทย์ตรวจ
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.13)

เหงื่อ...ราวกับไปเล่นน้ำฝนมา : เหนื่อยมาก
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ครูจิมยอกเทรนเนอร์ เหงื่อท่วมแล้ว ราวกับไป
เล่นน้ำฝนมา
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.13)

หมายกสุคท้าย : ทำคะแนนในยกสุคท้ายยกเดียว
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : คมเกียรติ ส.ชนิกุล ฉายแววมยุรายอคมวยเอก อีคเตะซ้ายใส่
 อ็คคั้นแชมป์ สิ่งน้อย ส.ประสาทพร แบบสนุกแข่งข้างเดียว
หมายกสุคท้าย ผ่านเข้าป้ายจ่ายงามไปเลย
 (ยอคมวยเอก ฉ.1 น.10)

เหมือนจุฬาเข้าเหนียงปักเป้า : คาทิ

: กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์

ตัวอย่าง : ยก 4 ให้มีอันเป็นไปถูกล้อคคอกันไม่หลุด เหมือน
จุฬาเข้าเหนียงปักเป้า

(ขอมวยเอก ฉ.1 น.13)

เหมือนตุ๊กตาไหลาน : ทำไปโดยไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง

: กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + นาม

ตัวอย่าง : กรรมการบางคนห้ามมวยเหมือนตุ๊กตาไหลาน คือเดินตามคู
มันไปเรื่อย ๆ ไม่มีการเร่งการเคื่อน

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.7)

เหมือนปอกกล้วยเข้าปาก : ง่ายมาก

: กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์

ตัวอย่าง : โห่เอ๋ย... โห่เอ๋ย นึกว่าจะเก่งสมชื่อ มีแค่พลงกำลังเข้า
ลูกเดียว แ่งง่าย ก็นง่าย เหมือนปอกกล้วยเข้าปาก
แคยกเขากัน เขาก็ทำอะไรผมไม่ได้แล้ว สบายใจ สบายมือ
เหลือเชื่อครับผม

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.13)

เหมือนพยายามจับผู้หญิง : พยายามมาก

: กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์

ตัวอย่าง : อาก้โดยส่าหับว่า ถ้าบักจอน พยายามเต็มที่
เหมือนพยายามจับผู้หญิง น่าจะสำเร็จ

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.31)

เหมือนเมืองในหมอก : ควันบุรีเยอะ

: กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + ขยายเสริม

ตัวอย่าง : เวทีมวยราชดำเนินตอนนี้ น่าเข้าไปชมมวยขึ้นเยอะ เพราะ
บรรยากาศไม่เหมือนเมืองในหมอก

(ขอมวยเอก ฉ.21 น.20)

เหมือนเล่นชายของ : ทำอะไรเล่น ๆ
 : กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : หัวหน้าคณะมวยต้องมีสถานที่ฝึกซ้อมมาตรฐานแน่นอน ไม่ใช่
 นั่งกินเหล้าคุยกันเล่น ๆ วันพรุ่งนี้ก็มีชื่อคณะใหม่พะยี่ห้อนักมวยตั้ง
เหมือนเด็กเล่นชายของ อย่างปัจจุบันนี้
 (มวยสยาม ฉ.691 น.18)

เหมือนลูกเขียดไค้ : อากาโรติใจมาก
 : กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ระยะเวลาหนึ่งหัวหน้าคณะค่ายเล็ก ๆ เหล่านี้ต่างตืออกดีใจ
เหมือนลูกเขียดไค้ เมื่อมีการตั้งชมรมมวยเมืองลุง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.22)

เหมือนหกหลอดถูกเบรค : หยุดกระทันหัน
 : กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ศอกขวาของ ไอ้คำ ก็แหวกฉับแบบจามมะนาไป เพี้ยะ
 ทีเดียวตรงแสกหน้าไค้ดินฉม อเมริกัันคำหยุดก็ เหมือนหกหลอด-
ถูกเบรคกระทันหัน
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.22)

เหยี่ยวราตรี : นักเที่ยวกลางคืน
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : บาร์ป่าสักพาเลซ สถานบันเทิงสำหรับ เหยี่ยวราตรี นักร้อง
 สาวสวยเสียงดี
 (มวยสยาม ฉ.691 น.20)

เหยี่ยมมวย : เทคนิคในการชก
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ทางค่าน บุญเรือง สิทธิแก้ว ผู้จัดการของค่านเมืองชัยภูมิ ได้
 เปิดเผยกับมวยสยามรายวันว่า... เด็กมันมีการเตรียมตัวดีสำหรับ
 การชกไฟท์นี้ เหยี่ยมมวยอาจจะสู้เขาไม่ได้
 (มวยสยามรายวัน ฉ.65 น.8)

แห่งหน้า : เงยหน้า
 : ประสม - วิเศษณ์ + นาม
 ตัวอย่าง : ใจคำของเราเกิดสงสัยอะไรขึ้นมาไม่รู้ ทะลึ่งตามไปแห่งหน้า
 คุณแปลเขาซะอีก แน่ะ
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.22)

แห่งแคมป์ชอยสีน้ำเงิน : ค่ายจอกกี้ยิม
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : ชันว่า สิ่งสยยาม ยอกเทรนเนอร์ก้านยาวแห่งแคมป์ชอยสีน้ำเงิน
 ยืมว่า บอกรู เทียนนี่ผมเป็นงง เจ้าศิลป์ไทย มันซ่อมหามรุ่งหามค่ำ
 นึกปกติ
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.13)

แห่งแคนอาร์คัง : ประเทศเกาหลีใต้
 : กริยาวิเศษณ์ - แก่น + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : จากการประกาศแขวนนมอ่าลาสังเวียนของ เมี้ยว วู ยูท์
แห่งแคนอาร์คัง ทำให้แชมป์จูเนียร์ฟลายเวท สมาคมมวยโลก
 วางลงทันที
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.15)

แหยมัคช้าย : คอยช้ายตรงเบา ๆ
 : กริยาวลี - แก่น + นาม
 ตัวอย่าง : ศักดิ์อุเทน ส.เรวดี โชว์ลีลาทำลายจังหวัดหวะควาโรจน์ ส.ทศพล
 โดยแหยมัคช้ายใส่ไบหน้าและล่าตัวตลอดเวลา
 (มวยคู่ ฉ.361 น.14)

โหม่เมืองคอน : สมณานามของหัวหน้าค่ายมวยชื่อดังคนหนึ่ง
 : กริยาวิเศษณ์วลี - แก่น + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : โหม่เมืองคอน ซึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ เห็นว่าชกจะเวอร์ไปหน่อยแล้ว
 จึงสะกิดบอก
 (ยอคมวยเอก ฉ.21 น.6)

ไหว้ประหลก ๆ : ไหว้เร็ว ๆ ไม่มีลีลาหรือท่าการไหว้ครู
 : เสริมสร้อย - ซ้ำคำ
 ตัวอย่าง : ถ้าได้ชกออกที่วียงคี จะได้โชว์การไหว้ครูให้แฟนมวยและนักมวย
 รุ่นหลังชมด้วยว่า ศิลปมวยไทย ที่แท้จริงเป็นอย่างไร ไม่ใช่ว่า
 มาไหว้ประหลก ๆ แค่ 3 ครั้งก็เลิก อายเขาแย่เลย

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.17)

อยู่ยงคงกระพันชนิดหลาวเสียบ(รู)ตุ๊กก็ไม่ตาย : ทน
 : กริยาวลี - แกน + อนุพากย์วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : หมอ พังข้าว(ไม่เคยอ่าน)แล้วมี
 ความคิดอยากจะทำตัวได้ แปลงร่างได้
อยู่ยงคงกระพันชนิดหลาวเสียบ(รู)ตุ๊ก
ก็ไม่ตาย

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.29)

อย่างกะหนูมวยกะเตาะ : แข็งแรงเหมือนคนหนู
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ขนาดคนมวยเพชร ซอชะมวง อายุ 31 ปี ยังศึกก็อย่าง
กะหนูมวยกะเตาะ ขอให้ตั้งใจจริงเท่านั้นแหละน้องเอ๋ย

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.17)

ออกแข้งได้เนื้อ : ออกอาวุธแข้งโคนคุดอสู
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : แสนเพชร รोजังหวะสอง ออกแข้งได้เนื้อ เหลี่ยมมวยเก่ากว่า
 ยอดธงชัย

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.43)

ออกทะเล : ออกอาวซแต่ไม้โคนคู้ต้อสู
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : ซันยก 6 เมืองฟ้าเล็ก เกียรทิวีเชียร โช่วเหลียมมวย.
 ขว้างหมักออกทะเลไป

(จักรวาลมวย ฉ.1006 น.2)

ออกกรส : สนุก
 : ประสม - กริยา + นาม
 ตัวอย่าง : การค้อสูทำท้าวว่าจะออกกรส เมื่อชวาทหมักหนึ่งชอง เคววิก
 ทบผลัวะ เข้าท่ายทอย ไอ้คัจนคะมาไป
 (ยอกมวยเอก ฉ.21 น.22)

ออกหมักซ้าย : ค้อยค้วยหมักซ้าย
 : กริยาวลี - แกน + นาม
 ตัวอย่าง : เทรนเนอร์ คนควบคุมฟ้าลัน บอกว่า ฟ้าลันออกหมักซ้ายยังไม่คี่
 (มวยโลก ฉ.470 น.10)

ออปชั่น(Option) : การชกแกมือโดยมีการจองไว้ล่วงหน้า และมีเรื่องเงินเข้ามา
 เกี่ยวข้อง
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : พังพอนคำ ศิษย์ช่าง แพ้ไฟท์นี้ หวังแกมือออปชั่น หน้า
 (ยอกมวยเอก ฉ.1 น.29)

ออนระแน : หมคแรง
 : เคี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : คฤหาสน์ออนระแน แกไม้คกทังยก ถลัมกันคู้เคือคครบท่ายก
 (ยอกมวยเอก ฉ.21 น.43)

อ่อนนอกแข็งใน : นักมวยที่ดูเหมือนไม่เก่งแต่เก่ง
 : เสริมสร้อย - ขยายคู่
 ตัวอย่าง : คู่หูของ รัตนศักดิ์ ศักดิ์ทวี แล้วไม่น่าเชื่อ 3 พอร์มหลัง
 ชนะตลอด แบบนี้เรียกอ่อนนอกแข็งใน
 (สยามกีฬา น.3100 น.4)

อึ้งหม้อ : สมญานามของ ชูเจริญ รวีอร่ามวงศ์ ซึ่งลักษณะผมสีแดง
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : อึ้งหม้อ ชูเจริญ รวีอร่ามวงศ์ ผู้จัดการซึ่งเป็นผู้จัดศึกครั้งนี้
 เรียกเข้าไปให้สัญญาว่า หากบูจา สามารถเอาชนะเชิงเนินได้
 จะถูกส่งให้ขึ้นชิงแชมป์ยูเนี่ยนแบนตั้มเวท
 (ยอดมวยเอก น.21 น.44)

อັค : ชก
 : เคี้ยว - สกรรรมกวิทยา
 ตัวอย่าง : พุทธที่ 20 ท.ค.นี้ กิ่งทอง ลูกพระบาท เตรียมขึ้นอັคกับ ฟ้าสุระ
 สีมาพรรค
 (มวยสยามรายวัน น.65 น.7)

อัครวินคำ : เป็นฉายาของ พ.ศ.ท. เสวก ปิ่นสินชัย
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : ในที่สุดวิถีทางมวยของทั้งคู่ก็มีโอกาสโคจรมาพบกันเป็นคำรบที่ 3
 จนได้ เมื่อ อัครวินคำ พ.ศ.ท. เสวก ปิ่นสินชัย ได้ประกบให้คู่นี้
 มาฟาดปากกันเป็นคู่หน้ารายการ
 (มวยสยาม น.691 น.3)

อัครวินเมืองสิงห์ : สมญานามของ นพเกษ ส.เรวัต
 : นามวลี - หลัก + ขยายเสริม
 ตัวอย่าง : อัครวินเมืองสิงห์ นพเกษ ส.เรวัต พิสูจน์ให้เห็นว่า แสนเก่ง
 ปิ่นสินชัย ไม่เก่งจริง
 (ยอดมวยเอก น.21 น.25)

อาชีพการค้ากำปั่น : อาชีพชกมวย
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ไทสัน ซึ่งมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับอาชีพการค้ากำปั่น
 มาแต่ก่อนแต่ออก คงไม่สามารถตัดเยื่อใยกับวงการกำปั่นโลกได้
 (มวยโลก ฉ.470 น.49)

อาชีพพ่อค้ากำปั่น : อาชีพชกมวย
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เริง เนิน ศิษย์พุทธพิมพ์ เป็นเยาวชนไทยคนหนึ่งที่มีใจและก้าว
 เข้ามาสู่ถนนสายมวยด้วยความหวังที่จะสรรค์สร้างฐานะของตนเอง
 ให้ดีขึ้น หวังยึดอาชีพพ่อค้ากำปั่น ในเวทีมาตรฐานของเมืองกรุง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.15)

อามิส : เครื่องล่อใจ, มีเงิน เป็นคัน
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : การขูข่มขินินทาหรือการยักขั้ขอหาโดยปราศจากหลักฐานว่า
 กรรมกรคนนั้นรับทรัพย์จากเขียน คนโน้นรับอามิสจากหัวหน้าคณะ
 ก็จะหมดไป
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.11)

อายุมวย : เวลาที่ชกมวยมา
 : ประสม - นาม + นาม
 ตัวอย่าง : ฉมวกเพชร ช่อชะมวง ดวงมวยเริ่มชกช้ายใกล้ปิดฉากสุดท้าย
 คงจบลงด้วยการจากรถลาสังเวียนคามอายุมวย
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.43)

อิเหนาแทงกฤษ : เป็นท่าแม่ไม้มวยไทย เช่นการศอกกวงใน
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : นิรันดรน้อย ส.เนาวรัตน์ จันวิเศษย์ ตีเข้า แต่ถูก นริศชัย ย้อน
อิเหนาแทงกฤษ เค็มคาง
 (แชมป์ ฉ.575 น.6)

อีก

: ช้า

: เคี้ยว - วิเศษณ์

ตัวอย่าง : ฟาลัน KB ยัง-ซังอิคยก 7 ยังชกมัวซัยอีกไปหน้อย
แย้มชวาคีซัน

(มวยโลก ฉ.470 น.10)

อู่เครื่อง

: ลองทำก่อนทำจริง ๆ ในที่นี้หมายถึงการต่อยก่อนชิงแชมป์หรือนักสำคัญเพื่อเป็นการทดสอบฝีมือและให้ร่างกายพร้อมอยู่เสมอ

: ประสม - กริยา + นาม

ตัวอย่าง : งอู่เครื่อง เสียแล้ว ไม่ใช่ใครหรอก บักหนอมเขาใหญ่
มหาสารคาม นั้นเอง จะไปชิง WBA จากโอนิซูกะ ในวันศุกร์
ที่ 5 พฤศจิกายน ที่โตเกียวเลย

(มวยโลก ฉ.470 น.54)

อู่คน้อยเมืองบัวขาว : ชื่อของนักมวยที่ใช้ในการชกมวย

: นามวลี - หลัก + ชยายเสริม

ตัวอย่าง : อู่คน้อยเมืองบัวขาว ไปพ่ายคะแนน สู้คูเคิมพันทกหมื่นสี่พันบาท
ให้วีระชัย เกียรติมาณิกย์ ที่เวทีมวยทองบิณ 21 จังหวัดอุบลลา

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.34)

เอนจอยปาก(Enjoy): สนุกปาก

: ประสม - กริยา + นาม

ตัวอย่าง : ปากกานักวิจารณ์ ต้องซื้อปากกานี้ไปแจกคิมยี่เนี่ย
"น้ำออกไค้ที่ โว เอนจอยปากไปเลย

(ยกมวยเอก ฉ.1 น.22)

เอราวัวเสยงา : เป็นท่าลูกไม้มวยไทย เป็นการแหวกชกเสยคาง
 : ประโยค - ประธาน + สกรรม + กรรมตรง
 ตัวอย่าง : วิชิต ไพโรจน์ เป็นฝ่ายรุกไล่เข้าหาใช้ท่าเอราวัวเสยงา
 (แชมป์ ฉ.575 น.19)

แอ็คอาร์ต(Act-Art) : วางท่า
 : กริยาวลี - แทน + นาม
 ตัวอย่าง : ชายน้อย เมืองสุรินทร์...แอ็คอาร์ตให้ชกภาพจนหน้าซ้ำ บอก
 "ร่างกายผมยังไม่เข้าที่คี่...
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.12)

โอรสเจ้าอาหรับ : สมญานามของ อุษมาน ศรีแดง
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : โลหะสีชาวม้วนหนึ่งลักษณะคล้ายกะลั่งหน้าของนักรบโบราณ
 ส่งประกายวาววับอยู่เหนือหน้าผาก บนแผ่นโลหะนั้นมีตัวอักษร
 สีทองมองเห็นเด่นชัด ปรากฏข้อความว่า โอรสเจ้าอาหรับ
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.30)

โอเล่่น้อยเมืองตะลุง : ชื่อที่ใช้ในการชกมวย
 : นามวลี - จำนวนนับ + ลักษณะนาม
 ตัวอย่าง : รุ่งโรจน์ เทพอำนาจ บ๊องกั้นแชมป์รุ่นสปีดเตอร์เวท กับ
โอเล่่น้อยเมืองตะลุง
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.34)

โอเวอร์(Over) : มากเกินไป
 : เตี้ยว - อกรรมกริยา
 ตัวอย่าง : การที่ทางสหพันธ์มวยนานาชาติ มอบโล่เกียรติยศนักชกที่เด่นและ
 พัฒนาฝีมือยอดเยี่ยมให้กับ รัตนพล คราวนี้ จึงไม่ใช่เรื่องโอเวอร์
 เกินเลยไป
 (มวยสยาม ฉ.691 น.15)

ไอคิวสูง : ฉลาด
 : ประสม - นาม + วิเศษณ์
 ตัวอย่าง : คฤหาสน์ ส.สุภาวรรณ ยอดมวย ไอคิวสูง ที่ฟอร์มหลังชนะ
 ยอดมวยไทย ๒ พ.ศ.
 (ยอดมวยเอก ฉ.1 น.7)

ไอข้างคกมัน : สมญานามของ แจ็คเกียรติ นีวัจน์
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ไอข้างคกมัน แจ็คเกียรติ นีวัจน์ เรียกน้ำมันคืนกลับมาเต็มตัว
 ขอแจ้งเกิดกับ พันมงคด แครี่บอย ในศึกเพชรทองคำของเสี่ยคำ
 (มวยสยาม ฉ.691 น.19)

ไอคำ : สมญานามของ พันมงคด ส.มหาชัย
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ระหว่างให้น้ำที่มุม ไอคำ ออกอาการหอบนิด ๆ แต่ก็ยังยิ้ม
 หน้าเป็น ตามนิสัย
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.22)

ไอตัวตลก : สมญานามของ ฮอร์เก้ ปาเอช
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : เพิ่งประสบความสำเร็จในการป้องกันตำแหน่งครั้งแรกไว้ได้
 ค่ายการชนะคะแนน ไอตัวตลก ฮอร์เก้ ปาเอช เมื่อ
 17 ก.ค. ที่ผ่านมา
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.14)

ไอพริกแค่น้อย : สมญานามของยันต์โทน ป.สมานชัย
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : ไอพริกแค่น้อย ยันต์โทน ป.สมานชัย ชนะน็อก บั๊กษา เกียรติสาริกา
 ในยกที่ 3
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.32)

ไอ้มืด : ฉายานักมวยชื่อ พันมงคล ส.มทราชัย
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ตักทิ้งคะแนนเดียวจะเป็นไรไป คิกว่าปล่อยให้ไอ้มืดมันฮ้วนตีรวน
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.22)

ไอ้แม่ทมิฬ : สมญานามของ อุทธิชัย ลูกจ้าวแม่ทรายทอง
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : "ไอ้แม่ทมิฬ" อุทธิชัย ลูกจ้าวแม่ทรายทอง เอาชนะคะแนน
 เซอรี ส.วานิช
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.32)

ไอ้ไม้คี่ : สมญานามของ สมัยศึก ป.ปลื้มกมล
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : "ไอ้ไม้คี่" สมัยศึก ป.ปลื้มกมล ใ้โอกาสขึ้นดั่งตากับ
 คมเพชร ลูกพระบาทอีกครั้ง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.7)

ไอ้รถถัง : สมญานามของ พูลสวัสดิ์ เกียรตินิวัฒน์
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : ชนะเลิศ เมืองหาคใหญ่ หยกพักไป 2 ปี หลังจากที่แพ้ช็อค
 "ไอ้รถถัง" พูลสวัสดิ์ (ศิษย์ศรทอง) เกียรตินิวัฒน์ เมื่อวันที่ 13
 เมษายน 34
 (ยกมวยเอก ฉ.21 น.17)

ไอ้แรคคอง : สมญานามของ เหนือธรณี ว.ทวีเกียรติ
 : นามวลี - หลัก
 ตัวอย่าง : บิ๊กซัง เปิดแนวรุกมวยทีวี เสาร์ที่ 25 ก.ย. จัดศึกศิลป์มวยไทย
 นายขนมต้มนักเค็ด ถ้ายทอดศกทางช่อง 5 ไอ้แรคคอง ควบเข้า
 ไอ้ 5 ช.

(ยกมวยเอก ฉ.21 น.48)

ไอ้ไว : สมภูานามของนักมวยชื่อ ศักดิ์ นิรันดร ซึ่งมีนิสัยขี้คุยโม้
 : เคี้ยว - นาม
 ตัวอย่าง : คราวก่อนไอ้ไว แพ้เพราะไอ้ค้ำมันแรงดี
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.10)

ไอ้หมักพลิกขรณี : สมภูานามของ วิเศษชัย ส.ทศพล
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : รอบ 21.00 น. คู่เอก เมืองฟ้าเล็ก เกียรติวิเชียร
 เจอไอ้หมักพลิกขรณี วิเศษชัย ส.ทศพล
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.10)

ไอ้หมักผีพราย : สมภูานามของ ปราบขรณี เมืองสุรินทร์ ซึ่งออกหมัดเร็ว
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : นักมวยเก่า ปราบขรณี เมืองสุรินทร์ เจ้าของสมญา
 "ไอ้หมักผีพราย" และเป็นหัวหน้าคณะนักชกคารวรุ่งพุ่งแรง
 (มวยสยาม ฉ.691 น.11)

ไอ้หมักผีสิง : สมภูานามของ พิชิต ศิษย์บางพระจันทร์
 : นามวลี - หลัก + อนุพากย์คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : อาทิตย์ที่ 3 ตุลาคม ไอ้หมักผีสิง พิชิต ศิษย์บางพระจันทร์ ก็จะมี
 ป้องกันกับ มิเกล มาร์ติเนซ ที่ จ.ชัยภูมิ
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.28)

ไอ้หนูเงินล้าน : สมภูานามของ ไมเคิล คาร์บาชาล
 : นามวลี - หลัก + คุณศัพท์
 ตัวอย่าง : เมื่อ 17 ก.ค.ที่ผ่านมา รายการไอ้หนูเงินล้าน ไมเคิล
 คาร์บาชาล เช่น คิม กวย ชัน แห่งเกาหลีใต้ หมอบยก 7
 (ยอดมวยเอก ฉ.21 น.14)

ไอ้หมี่ควาย : สมญานามของ ขอนนี มีสตัน ซึ่งมีรูปร่างใหญ่
: นามวลี - หลัก

ตัวอย่าง : ในปลายปี 1953 เขากระโจนสู่สังเวียนเลือด ในฉายา
"ไอ้หมี่ควาย" ค่ายสไตลท์ฤโทค และเทียมเกรียม

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.51)

ไอ้อุกานดา : สมญานามของ ศิริมงคล เกียรติบ้านช่อง
: นามวลี - หลัก

ตัวอย่าง : คู่ชกรายต่อไปของ ไอ้อุกานดา ศิริมงคล เกียรติบ้านช่อง จะ
เอาใครก็ ระหว่าง วังจันน้อย ส.สิระคา กับ บุญหมาย ส.ธนิกุล

(มวยสยาม ฉ.691 น.6)

ไอ้ 5 ข. : สมญานามของนักมวยชื่อ ชดช้อย ชูโชคชัย ซึ่งมีชื่อสะกดด้วย ข
5 ตัว
: เคี้ยว - นาม

ตัวอย่าง : บิ๊กซัง เปิดแนวรุกมวยทีวีเสาร์ที่ 25 ก.ย. จัดศึกศิลปะมวยไทย
นายขนมต้มนัดเคียด่ายทอคสดทางช่อง 5 ไอ้แรกคง ควลเข้า
ไอ้ 5 ข พร้อมมวยที่มีชื่อทั้งรายการ

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.48)

ฮ้วน : ค้อ
: เคี้ยว - อกรรณกริยา

ตัวอย่าง : ตักทิ้งคะแนนเคี้ยวจะเป็นไรไป ตักว่าปล่อยให้ไอ้มีคมันฮ้วนตีรวน
เกิดไม่ยอมชกค้อ เคี้ยวก็ได้ตีกันละ

(ยอดมวยเอก ฉ.21 น.22)

ฮุก (Hook) : ค่อยแบบเหวี่ยงหมัดสั้น ๆ
: เคี้ยว - อกรรณกริยา

ตัวอย่าง : ...นักมวยที่สามารถชกหมัดฮุกเข้าลำตัวได้ที มีสิทธิ์ที่จะทำลาย
ล้างวิเทเกอร์ลงได้

(มวยโลก ฉ.470 น.12)

ภาคผนวก ข

รายการของสำนวน แยกตามลักษณะของการใช้สำนวนในวงการศึกษา

1. ลักษณะของสำนวนที่เป็นคำ

1.1 การใช้ศัพท์สูงกว่าภาษาปกติ 13 คำ

คูนานาหงัน	คอร	บัลลังก์โลก
ปราชัย	เผด็จขัง	พระพิรุณ
พิชิต	มงกุฎโลก	ราวี
ศิโรราบ	สังเวียน	สายเคียว
อามิส		

1.2 การใช้คำสแลง 99 คำ

กระตุกมวย	กระโคงคาง	กระมุงโกย
กร้าน	กรำศึก	กุนซื่อ
เกากี้กั๊ส	เกี้ยว	แก้มือ
ขาดลอย	ชายเสียด	ขึ้นจ้วง
เข้าป้าย	แขวนนม	คลี่ขิ้น
คืบ	คอมวย	งอม
เงื่อง่า	จวก	จอกู้
จับนอก	จู้	เจงแถม
แจ่งเกิด	ฉะ	ชนะแตก
ชวงชก	ชักตาบ	ชุกใหญ่
เซ็คมิด	เซนเกียร์	ชค
ช่าส	ช่าบายใจ	ชื้อแป้
เซอเค็กร์	โซ้ย	คอก
คั้นเมฆ	ตะแบง	ทวนแป้
คี้คชิ่ง	คิตรา	คี่ปีก
คูน	เค็มสตีม	ถึงกิ้นส์

ถลุง	นึ่งแข็ง	นำร่อง
น้ำเงิน	บอมบ์	บ่ยาน
บักโกรก	บางตา	บ่มบ่าม
บวม	แบเบอร์	บ่อแม่
บุ่มชิวัด	โป้งจอต	ผู้โค่น
เผาเครื่อง	หลังหมัก	พะเรือเกวียน
พันกำไร	มันส์	มุ่มพั่น
ไม้เสวย	ยากส์	ยามใจ
ยุคทอง	โยก	รุ่นเกาส์
แรงบ่อ	ลูกขยัน	เลี้ยงไซ
วัด	โว	สก
สวด	สวาปาม	สอยหลน
เสียฟอร์ม	หงายแกง	แหงหน้า
หอม	หลงเหลี่ยม	หลน
หวัด	หวยเฝ้า	หิวปีก
ออกกรส	ออนระแน	อ็ค
อายุมวย	อุ้นเครื่อง	ฮ้วน

1.3 การใช้คำสมณานาม

การใช้คำสมณานาม โดยเรียกตามลักษณะเด่นของคน 42 คำ

ก้านยาว	กุมารจีน	เขาทรายน้อย
เจ้าเจ๊ก	เจ้หงส์	จอมจุ่มพิศ
จอมชื้อ	จอมซุ้	จอมผีมือ
จอมยานต์กู่	จอมวันทา	จอมโว
จอมเร้า	จอมถีบคิสเบรค	จอมสปีด
ฉลามคำ	ชาติชาย 2	ชายอสูร
ชินแบค	แซมซัน	น้ำเต้าทอง
บักอึ้ง	มนุษย์ไม้	มฤตยูคำ

มวยเทวคา	แรมบ็องส์	แรมโบ้
สามารถ 2	สิงห์ห้าว	เสือเหลือง
ทวนคเสนต์	หญิงเหล็ก	หนุ่มชีวาส
อั้งม้อ	อัศวินคำ	ไอ้คำ
ไอ้ตัวตลก	ไอ้มีด	ไอ้ไม้ค
ไอ้รดถัง	ไอ้โว	ไอ้ 5 ข

1.4 การใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศ 29 คำ

กัปตัน	การ์นตี	คัมแบ็ค
คิว	แชมป์เฟเชอเวท	โชว์ฟอร์ม
ทวินแอ็คชั่น	เทรน	เทรนเนอร์
โนเนม	บั้งเกอร์	บ๊ิกบอส
แบ็กอัฟ	บ็อกซิ่ง	โปรแกรม
โปรเจค	โปรโมท	ฟอร์มสด
มวยคาลาสิก	มวยไฟเตอร์	มือโปร
แม็ตซ์	ยุคไฮเทค	ดุมพินิสเตเค็ยม
วันดีเคย์	สไตล์	หวยเบิ้ล

1.5 การใช้คำศัพท์เทคนิค 26 คำ

การ์ตตก	ทีเคโอ	น็อค
ฟาวด์	พุดเวอค	ไฟต์
แย็ปต์	รุนจุกยุเชอเวท	รุนจุกเนียร์แบนคัมเวท
รุนจุกเนียร์เฟเชอเวท	รุนจุกเนียร์ฟลายเวท	รุนจุกเนียร์มิกเคิลเวท
รุนจุกเนียร์ไลค์เวท	รุนจุกเนียร์เวลเคอเวท	รุนจุกเปออร์มิกเคิลเวท
รุนแบนคัมเวท	รุนฟลายเวท	รุนมิกเคิลเวท
รุนมินิฟลายเวท	รุนไลท์เวท	รุนไลท์เฮฟวีเวท
รุนเวลเคอเวท	รุนเฮฟวีเวท	สวิงซ้าย

ออปชั่น

ยุค

1.6 การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง 3 คำ

ขี้

เข่น

สังเวียนเลือก

1.7 การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ 24 คำ

เกาซีวิต

เซมิ่งเกลี้ยว

คนโต

ของขาว

เขียน

คารู่ง

ตาลั่ว

ตุลาการ

ดำมั่งกร

นักดาบซามูไร

นักบุญ

นักร่อน

นายท้าย

บันไดสวรรค์

ไฟเขียว

รุ่นฟางข้าว

ลาคยาว

ลาบเลือก

หน้าเสือ

หัวใจเพชร

หัวเรือใหญ่

หัวแหวน

หน้าแห่ง

เหี้ยมวราตรี

1.8 การใช้คำที่บอกลักษณะวิธีการชกมวย 28 คำ

กต

ขึ้นฟาด

เคาะ

งัด

จ๊ะ

ชกลม

ชัต

ชอยเข้า

คั้นกระแต้ว

เคินเล็ม

ควัด

ตะบัน

ตีกรรเชียง

เตะพริ้ว

ไถนา

บี

เบียด

ปะทะ

พริ้ว

พีน

ล้ม

วางตีน

ศอกสั้น

หมอบ

หักล้ม

หลับ

หมุน

หมุนตีว

2. ลักษณะของสำนวนที่เป็นวลี

2.1 การใช่วลีที่เป็นภาษาสูงกว่าปกติ 12 วลี

การเดินทางบนถนนนักมวย

ควักแม้อรณี

คลองพระสุทรภาณย์เกษ

ฆาตกรจำเป็น

ทรูคธรณีไป

เทพพนมพรหมสีหน้า

นักมวยที่ธาคูทรหคคี

นักประวัติศาสตร์เมืองสุวรรณ

ปกเกษี

ไปซุกทองค้ำยการค้ำกำปั่น

สมบัติจากหยาดเหงื่อ

สารถึประจำตัว

2.2 การใช่วลีสแลง 74 วลี

กระตุกซัดมัน

การน่านมวย

+ กอกสอง

กูลับหมัด

จับทาง

ช่ายตกขอบ

คารากองหน้า

คูไม้จืด

ไค่น้ำไค่นื้อ

คัดเชือก

คิดปลายนม

กลับตาลปัตร

กินสี กินชอค

ซี้ทคคหาย

คนประกบคูมวย

เนียนขาดเนียนหนิง

ค้ำเครื่องชน

คาราจอกู

โคนย่ำ

คั้งป้อม

คิดเครื่องทอปีโคมก

เถิกเทิงกลองยาว

ถอยยื่นหมอก	ตัดหู
ท่าการบ้าน	บีบน้ำหนัก
เบนเข็ม	แบบเบิร์ต ๆ
บ่มไม้	ประกาศวางนวม
ปากหวานกันเปรี้ยว	เปรี้ยวมวย
พนมมือแท้	พันกำไร
พันคำห้าม	แฟนจอกู
ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก	ม้วนเคี้ยวจบ
มองมวย	มวยตามสาย
มวยนอกเวที	มาขอแจงเกิด
มวยรองบ่อน	ไม่เป็นลับประคองขลุ่ย
มีดสั้นมีไซค์	ยุทธจักรบู๊ลิ้ม
มีนเค	รับประกันความมันส์
ระดับแนวหน้า	รายได้เป็นกอบเป็นกำ
ราคาหน้าเลือด	ลับกำปั้น
รีดน้ำหนัก	ล่าสุคชิง ๆ
ลับแข้ง	ล่าทักล่าไค่น
ล้างตา	ลุ่ม ๆ คอน ๆ
ล้มตาอาปาก	วิกฤติกาลบานเขอะ
ลอยลำแทงเต็ง	สรรเสริญเย็นขอ
สมาชิกชั้นเอ	สู้เย็บตา
สู้ประคองขลุ่ย	
สู้ลูกหนัก	สูงยาวเข้าคู่

เสียดรูป	เสียดลีมียุบ
หินรึหันขวาง	หัวซุกหัวซุน
หมูเนื้อแดง	ไหว้ประหลก ๆ
หมอบราบคาบแก้ว	อ่อนนอกแข็งใน

2.3 การใช้วลีสัญานาม

2.3.1 การใช้สมัญานามโดยเรียกตามลักษณะเด่น หรือสมัญานามของเมือง หรือจังหวัด หรือประเทศ 27 วลี

เจ้าถิ่นเมืองศรีวิชัย	เจ้าเขียนโคตรมวยแห่งอีสานเขียว
ชมรมมวยเมืองลุง	ข้างคกมัน
แดนคอกบัว	แดนนาซี
ควนแม่แห่งตรอกครำปี่ซำ	ถิ่นโสม
นักชกจากเมืองโอง	บักขี้ไต้เมืองสคอทุ่งสง
ผู้ทำชิงชาติอิเหนา	เมืองหุ่นนกฟางข้าว
ยอดมวยชาวจิงโก	ยอดมวยเมืองแกลง
ยอดมวยเมืองช้าง	ยอดมวยแห่งศรีราชา
ระฆังแก้วเมืองพระรถ	รองแชมป์ชาวอิเหนา
ลูกขุนเมืองหาคใหญ่	เศรษฐีใหม่เมืองคอน
แห่งแชมป์ชอยสีน้ำเงิน	แห่งแดนอารีคัง
หล่อเมืองอุบลดา	ใหม่เมืองคอน
อัศวินเมืองสิงห์	อุคน้อยเมืองบัวขาว
โอเลน้อยเมืองตะลุง	

2.3.2 การใช้สมัญานามโดยเรียกตามลักษณะเด่นของคน 38 วลี

กระต่ายทอง	กั้งหันรก
ซุนเข้าไร่ไร่ใจ	ซุนเข้าหน้าเปื้อย
แข่งชายหน้าหยก	จอมเซคามชอย
จอมตีบ 116 ที	จอมบูจอกู้

จอมบุ๋บ่าเลื้อค	จอมพ่นน้ำ
จอมมวญ	จอมศอกกลับ
จิงโจ้แดง	ชายทลายโลก
ชายพอลูกอ่อน	ซูเปอร์สตาร์แห่งพิภค 105 ปอนด์
นักเลงเขา	นุกเบิกลูกเครื่องมือกล
พยัคฆ์หน้าหยก	พรานศอกร้อยเข็ม
พอบานไม่รู้โรย	ยอดคุณย่านางแคมปี
ยอดมวญอัจริยะ	แรมโบ้จิว
สิงห์ชู้กุก	สิงห์ขี้ยา
โอรสเจ้าอาหรับ	ไอ้ช่างตมมัน
ไอ้พริกแค่นอย	ไอ้แม่วทมิฬ
ไอ้แรคคอง	ไอ้หนูเงินล้าน
ไอ้หมัดผีพราย	ไอ้หมัดผีสิง
ไอ้หมัดพลิกกรรม	ไอ้หมัดหมอลำ
ไอ้หมัดควาย	ไอ้อูگانคา

2.4 การใช้วลีที่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศรวมอยู่ 8 วลี

แชมป์เบียนวิกสังกะสี	ช่วยคืบเบ็ด
แบบสควจิมพ์	ระยะท้อปฟอร์ม
วิกติกแอร	สามฟอร์มหลัง
เสยอัฟเปอร์คัต	เอนจอยปาก

2.5 การใช้วลีที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง 12 วลี

กระชากมงกุฎโลก	การขยควมเจ็บปวดบนสังเวียนเลือก
ขยี้ควยหมัด	ตะบันหน้า
แทงไส้แตก	บคเขา
เพลงเตะช้ามหาโหด	ฟาคปาก
สลบคาศอก	หมัดหนักชนิกชายถลาชวาทรุก
หอบชี่โครงบาน	หักรุกคาเชือก

2.6 การใช้วลีที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ 47 วลี

กรรมกรชุดกว้าง	กรอบเป็นข้าวเกรียบ
แกมะพร้าวท้าว	ฆ่าหมู
ชกเป็นรำไทย	เชิง เตะสูง เป็นยุงรำแพน
คับตะเกียง	คาวจรัสแสง
เดินเข้าหาเหมือนกระทิงเปรี้ยว	เค็มพันแบบล้างบาง
ค้อยแบบสะสมทรัพย์	ค้วงอเป็นข้าวเกรียบกึ่ง
ถล่มปากดำมังกร	ถลาเป็นเหยี่ยวถลาลม
เท่าฝ่าบาตรพระ	นั่งหลับตาปีเป็นญาติภาวนา
แบบน้ำลายเหนียว	แบบหมูไม่กลัวบังคอ
เป็นฉลาม	แผนบันไคสามชั้น
แผนแบบเกลือจิ้มเกลือ	มวยก่อนเวลาเรียกน้ำย่อย
มวยใจปลาดิว	ยกมือแบบพระห้ามญาติ
ยิงเป็นปืนกล	ราวกับโคนขวานจาม
ริบริเหมือนไฟชากเชื้อ	ลงทุนรับเข้าแทบภาษีอานกว่าจะคล่าเป้าเจอ
วางแผนให้ใสเป็นตาตักแตน	เวทชีวิต
สวมหมวกกันน็อค	สมรภูมิทุ่งราบลุมพินี
หงส์ปีกหัก	หมคคอสรระอูค
หมู ๆ	หลับคาแข้งราวปาฏิหาริย์
เหมือนจุกาเข้าเหนียงปักเป้า	เหมือนตุ๊กตาไหลาน
เหมือนปอกกล้วยเข้าปาก	เหมือนพยายามจับผู้หญิง
เหมือนเมืองในหมอก	เหมือนเล่นชายชอง
เหมือนลูกเขียดไค่น้ำ	เหมือนหกล้อถูกเบรค
อย่างกะหนุมวัยกะเตาะ	อยู่ยงคงกระพันชนิกหลาวเสียบ(รู)ตุ๊กก็ไม่ตาย

2.7 การใช้วลีที่บอกลักษณะอาการการเล่น 97 วลี

กักพันศอก	การทวนเชิง
การลงนาม	เข้าเอวรอสุมไก่
เขี่ยล้าง	คล้องแคว่วางนอกlol University

คลุกวงใน	โจหัวไม้ชั้น
จมน้ำใบ	จับเป่าจิ้ง ๆ
จับล้อกลาง	จิ้มเข้า
เจอแซงขวา 2 แซง	เจาะยาง
ชกนอกรอบ	ชกไม่ค่อยติดตาม
ชกละเอียด	ชกหมัดเหวี่ยงใส่
ชนิกมีเสียวตัน ๆ	ชวงชก
ชกแบ่งฝักหน้า	เชื่คนวม
ซ้อมอ็คเข้า	ควลกำกับัน
ควลแซง	ควลเพลงเข้า
ทักศอกซ้าย	ทับขวาลา
เคินเบียด	โคโนเซน
โคโนลูกก้านคอ	คอยบน
คอยลม	คอยหลุก
ตะบันกัน	ตั้งกำแพงหน้า
เต็นมัดเลย	เต็มคาง
เตะกินเปลา	เตะตามหลังลูกฟุตบอล
เตะหล่น	โต๊แซง
ถึบน่า	ถึบประสาน
ถึบยัน	ท่าท่ากันเคี้ย
แบกแซง	ไลชยม
ประฝีมือ	ปล้ำคำเข้า
ปักลูกทอย	ฝานลูกบวบ
ฝีมือครบเครื่อง	พันศอก
มวยกระดูก	มวยจุกจิก
มวยเชิงคลองแคล้วแต่ตีค้อนแอน	มวยยาว
ย่างสามชুম	ยกเข้าพระสุเมรุ
ยาวเหยียด	โยนเข้า

รับข้งเนื้อ ๆ	ร้วหมัก
ร่ำสุขเกษม	ลอคเชือก
ลงนวมข้อม	ลงไปกองกับพื้นเวที
ลูกชกล่าคว	ลูกดิบหน้า
เลือกถลุง	แลกหมัก
แลกข้ง	ไล่มัจจนกระคาน
วัคระยะ	วางยาว ๆ
วาคไปที่กานคอ	ส่งหมักเค็ก ๆ
สลับพื้นปลา	สะบักศอก
สอยคาว	สักพวงมาลัย
สาคข้ง	สู่เค็มสุบ
หว่างข้ง	หวนกระสอบ
หนักหน่วง	หมักป้าย ๆ
หลักกลางอากาศ	หักคอเอราวัณ
หักวงไอยรา	หักศอก
แหยหมักซ้าย	ออกข้งไค้เนื้อ
ออกทะเล	ออกหมักซ้าย
อ็อค	

2.8 การใช้วลีหยอกล้อ 53 วลี

กระคูกการผ่านศึกเหนือชน	กระคูกคนละเบอร์
กระคูกยังอ่อน	กลืนสพนวม
กำป็นไร่นวม	กินกำไรค่าเล็ก ๆ
แจงจิคลิมใส่น้ำปลา	ข้งเงินแสน
คางคองข้งเปราะ	เจรจาทษาคอกไม้
ชิงกลับบ้านเก่า	ไค้ถูกข้งขึ้นตะบันหน้า
คองทุบทิ้ง	เคิมชूरส
ถอกไม้ออก	ถึงฎีกา
ถือหาง	ทองคองข้งนึม

เทียบรอยเท้า	นักมวยฉิวเนียน
นักเล่นมวยค่อ	นั่งนับนิ้ว
น้ำจิ้มเข้มข้น	ป้อนหมูให้เคี้ยว
ประสิทธิ์ภาพคับแก้ว	ผลิตผลแห่งความรัก
ผู้การนักรัก	ผู้เชี่ยวชาญในวงกำปั้น
ฝีมือจักษุ	ฝีมือฝ่ายลาว
พลกำลังเขา	พลิกตำราถอย
พายุกำปั้น	พายุเขา
พิษกำปั้น	มวยปลาร้าห้าปี
ไม่หลวม	ยอดมวยฝีมือระดับเกจิ เรียกอจารย์
ยาชยันป้อบอาย	ระดับอลังการ
รับเหมา	เล่นไล้จับ
วงการมวยยักษ์	วัดพื้นเวที
วิ่งหายไปกับสายลมแสงแดด	สมาชิกพรรคยาคุก
สังเวียนสวมรองเท้า	ใส่ยีนส์ใจเย็น
หมกประทุสู่	หัวใจไม่เค็มร้อย
หมายกสุดท้าย	อาชีพการกำกำปั้น
อาชีพพ่อกำกำปั้น	

3. ลักษณะของสำนวนที่เป็นประโยค

3.1 การใช้ประโยคที่มีคำสแลง 13 ประโยค

กระดุกเป็นรอง	กระเป่าแพบ
ชอยมยาน	ตาคอตาพันคอพัน
มวยท่าเอี้ยว	มวยพลิก
มวยล้ม	ราคาขึ้นขึ้นมา
ราคาแดงเป็นค่อ	ราคาไม่ไปเลย
ราคาไหล	ราคาเสมอกัน
เส้นยาแดงผ่าสิบหก	

3.2 การใช้ประโยคที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง 4 ประโยค

ซ้ายทะเลวงใต้	รายการยกทีมฟาดปาก
เลือกกระดุกเต็มหน้า	ศอกจามหน้าสิงห์

3.3 การใช้ประโยคที่มีความหมายเปรียบเทียบ 8 ประโยค

แก้มขมปูดเป็นลูกมะกรูดมะนาว	ขง เบ้งคูดาว
เขี้ยวลากคิน	มือถือสาปปากถือศีล
เลือกไหลแบบตาน้ำ	เลือกกลับใจ
เลือกนอนกิน	เหงื่อ...ราวกับไปเล่นน้ำฝนมา

3.4 การใช้ประโยคที่มีเอกลักษณ์วิธีการชกมวย 30 ประโยค

กว้าง เหลียวหลัง	ไกรสรข้ามห้วย
ขนแผนสองกระจก	ขนแผนหวิ้ม
ขนยักษ์จับลิง	ขนยักษ์ทานาง
จระเข้ฟาดหาง	ชวาชัตหอก
ตาเดรค้ำหัก	คัน ๆ ท่อยไม่ลง ปลาย ๆ ล่าบาก
เดรกวาคลาน	ทะแยงค้ำเสา
นาคาบิทหาง	นาคามุควาคาล
บาทาลูบพิศตร์	บักษาเหวกรัง
พระรามนาวศร	พระรามแมลงศร
พระรามเคินตง	มอญทอคแห
แมษรณิบัติมวยผม	มอญยันหลัก
ลือคในคีไม้ไค้	วงในเป็นรอง
วิรุณหกกลับ	สาวน้อยประแป้ง
หนุมนถวายแหวน	หิริจันมั่นแผ่นดิน
อิเหนาแหงกฤษ	เอราวัณเสยงา

3.5 การใช้ประโยคหยอกล้อ 7 ประโยค

กรรมการสอนนับเลข	ควงมวยพุ่งพรวคยันเพดานบิน
------------------	---------------------------

นักเล่นมือหนัก
มวยโกศหมศไพ
ลมที่สวนคมด้ายา

มวยชายค้นจักปลายเหี่ยว
มวยแหงนข้าง

ภาคผนวก ค

รายการถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนในวงการศึกษา ภาย จากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร
มวย เรียงตามลักษณะส่วนประกอบของถ้อยคำนั้น

1. ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นคำ

1.1 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำเดี่ยว

1.1.1 คำเดี่ยวที่มาจากคำนาม 37 ส่วนวน

กัปตัน	กุนชื้อ	คิว
ชาติชาย 2	ชินแบค	ชื่อแม่
เซียน	แจมซัน	ควนแม่
ตุลาการ	เทรนเนอร์	ทีเคโอ
โนเนม	บ็อกซิ่ง	บั้งเกอร์
แม็กอัฟ	โปรแกรม	โปรเจ็ค
โปรโมท	พระพิรุณ	ไฟต์
แมคซ์	แรมบองด์	แรมโบ้
สไตล์	สังเวียน	หมอ
ออปชั่น	อั้งมือ	อามิส
ไอ้คำ	ไอ้ควตลก	ไอ้มีค
ไอ้ไมค์	ไอ้รถถัง	ไอ้โว
ไอ้ 5 ข.		

1.1.2 คำเดี่ยวที่มาจากคำลักษณนาม 1 ส่วนวน

คอก

1.1.3 คำศัพท์ที่มาจากคำกริยา

1.1.3.1 กริยาอกรรม 26 ส่วน

การันตี	คัมแบ็ค	เงื่อง่า
คึกซึ้ง	โถนา	น็อก
บ่ขาน	ปราชัย	บ้อแม่
พิริต	ฟาวล์	พีน
ไม่เสวย	แยบ	รารี
อัม	ไว	ศิริกรวย
หมอบ	หมุน	หล่น
หลับ	อ้อนระแน	โอเวอร์
สวน	ดูก	

1.1.3.2 กริยาสกรรม 27 ส่วน

กค	เกี่ยว	ชยี้
ขึ้นจ้วง	เซ่น	คิม
เคาะ	งัก	จวก
จี้	ฉะ	ชก
ช็ค	โซบ	ทวัก
ตะบัน	ตะแบง	ทุน
ถลุง	เทรน	บี้
เบียด	ปะทะ	โยก
สวาฟาน	สวก	อ๊ก

1.1.4 คำศัพท์ที่มาจากคำวิเศษณ์ 23 ส่วน

เก๋ากัดส์	กร้าน	เซมิ่ง เกลียว
งอม	จู้ย	ซำส์
เซอแท็กซ์	น้ำเงิน	บอมป์

บั๊กโกรก	นุ่่มบ่าม	นุ่่ม
แบเบอร์	พริ้ว	พะเรือเกวียน
มันส์	ยากส์	ยาวเหยียด
วีค	สก	หนักหน่วง
หวิด	อ็อค	

1.2 ชนิดที่มีลักษณะเป็นคำประสม

1.2.1 แบบ นาม + นาม 56 ส่วนวน

กระตุก/มวย	กระโคง/คาง
กุมาร/จิ้น	คอ/มวย
จอก/ตุ้	จอม/ผีมือ
จอม/ยานัตถุ์	จา/เจ๊ก
เจ้/หงส์	ชวง/ชก
ชก/ลม	แชมป์/เฟเซอร์เวท
คา/ถั่ว	ถ้ำ/มังกร
นักคาบ/ซามูไร	บันโค/สวรค์
บัลลังก์/โลก	ปุม/ชีวิค
มวย/คลาลิก	มวย/เทวคา
มวย/ไฟเตอร์	มงกุฎ/โลก
มนุษย์/ไม้	มูม/พนัน
มือ/โปร	ยุค/ไฮเทค
รุน/ครูยเซอร์เวท	รุน/จูเนียร์แบนคัมเวท
รุน/จูเนียร์เฟเซอร์เวท	รุน/จูเนียร์ฟลายเวท
รุน/จูเนียร์มิกเคิลเวท	รุน/จูเนียร์ไลค์เวท
รุน/จูเนียร์เวลเตอร์เวท	รุน/ซูปเปอร์มิกเคิลเวท
รุน/แบนคัมเวท	รุน/ฟลายเวท
รุน/ฟางข้าว	รุน/มิเคิลเวท
รุน/มินิฟลายเวท	รุน/เวลเตอร์เวท
รุน/ไลค์เวท	รุน/ไลค์เฮฟวีเวท

รุ่น/เฮฟวีเวท	ฉาย/เลือก
อุโมงค์/สเตเดียม	วัน/ทีเคย์
สังเวียน/เลือก	หัวใจ/เพชร
หัว/แหวน	หน้า/แห่ง
หน้า/เสื้อ	หญิง/เหล็ก
หนุ่ม/ชีวาส	เหลี่ยม/มวย
เหยี่ยว/ราตรี	

1.2.2 แบบ นาม + กริยา 18 ส่วนวน

กระมุง/โถย	การค/ตก
จอม/จุมทิต	จอม/ซุส
จอม/ซ้อ	จอมถีบ/คิสเบรค
จอม/เร้า	จอม/รันหา
จอม/โว	จอม/สปีด
คาว/รุ่ง	นัก/บู
นัก/รอน	นาย/ท่าย
ยู/โค่น	หุท/เวอค
แรง/บ่อ	หวยเฝ้า

1.2.3 แบบ นาม + วิเศษณ์ 25 ส่วนวน

ก้าน/ยาว	เซาทราย/น้อย
คน/โต	ฉลาม/ค่า
ซึก/คาย	ซุก/ใหญ่
ของ/ขาว	น้ำเต้า/ทอง
เทอร์ม/สก	ไฟ/เขียว
มฤตยู/ค่า	ยักซ์/ใหญ่
ยุค/ทอง	รุ่น/เกาส์

ถูก/ขยับ	ตอก/สั้น
สิงห์/หัว	เสือ/เหลือง
ทวนค/เส้น	หน้า/แห่ง
หัวเรือ/ใหญ่	หอย/เบ็ด
ชักริน/คำ	ไอคิว/สูง

1.2.4 แบบ นาม + จำนวน 2 ส่วน

มาก/2	สามารถ/2
-------	----------

1.2.5 แบบ กริยา + กริยา 10 ส่วน

ขาด/ลอย	ขึ้น/พัก
แจ้ง/เกิด	ชนะ/แตก
เคิน/เต็ม	เตะ/ปลิว
โป้ง/จอก	เลี้ยง/ไซ้
สอย/หล่น	หัก/ล้ม

1.2.6 แบบ กริยา + นาม 22 ส่วน

กรำ/ลิก	แก้มือ
ขาย/เสียง	เข้า/ป้าย
ชวน/นวม	แจ้ง/แต้ม
เช็ก/บิล	เซน/เกียร์
โชว์/ฟอร์ม	ชอย/เช่า
ซำบาย/ใจ	คัน/เมฆ
ตี/กรรเชียง	ตี/ตรา
ตี/ปีก	ทอ/กร
ถึง/กั้น	นำ/รอง
เผา/เครื่อง	เผด็จ/แข่ง
หลัง/หมัก	ขาม/ใจ
วาง/ตื่น	วาง/นวม

ซ้าย/เคียว	เลีย/พอร์ม
หงาย/แกง	หลง/เหลียม
หัว/ปีก	ออก/รส
อุ้น/เครื่อง	แอ็คอาร์ต

1.2.7 แบบ กริยา + วิเศษณ์ 5 ส่วนวน

จับ/นอก	คั้น/กระแคว
ลาด/ยาว	สวิง/ซ้าย
หมุน/ตีว	

1.2.8 แบบวิเศษณ์ + นาม 10 ส่วนวน

เก่า/ชีวิต	คู่/คุนหางัน
ซ้าย/อสุร	เต็ม/สคิม
หวิน/แอ็คชั่น	น้ม/แข่ง
บาง/ตา	บีกก/บอส
ปีก/อึ่ง	แหงะ/หน้า

2. ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นวลี

2.1 ประเภทที่ประกอบด้วยคำและส่วนขยายของคำ

2.1.1 แบบที่ประกอบด้วยคำนามและส่วนขยาย

(1) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วย หน่วยหลัก(ด) 33 ส่วนวน

กั้งหัน/นรก	กลิ่นสาป/นวม
จอมบู/จอตู	คารา/จอตู

แคน/คอกบัว	แคน/นาซี
ถิ่น/โลสม	นักเลง/เช่า
น้ำจิ้ม/เข็มขัด	บิกเบิก/ลูกเครื่องมือกล
ผู้การ/นักรัก	ผู้ทำชิง/ชาติอิเหนา
ฝีมือ/ฝ่ายลาว	พล/กำลังเช่า
พายุ/กำปั่น	พายุ/เช่า
พิษ/กำปั่น	มวย/กระตุก
มวย/ใจปลาชิว	เมืองหุ่นนก/ทางข้าว
ยอดมวย/ชาวจิงโก	ยาชยัน/ป้อบอาย
รองแชมป์/ชาวอิเหนา	ลูกชก/ลำตัว
ลูกดีบ/หนา	เวที/ชีวิค
สมาชิก/พรทศยาคุณ	สารดี/ประจำตัว
โอรส/เจ้าอาหรับ	ไอ้หมัด/หมอลำ
ไอ้/หมัดควาย	ไอ้/อุกานคา
ไอ้แรค/คง	

(2) นามวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วยคุณศัพท์

(ล ค) 35 จำนวน

กรรมกร/ซุควาง	กระตุก/ยังอ่อน
กระต่าย/ทอง	ขุนเช่า/หน้าเมื่อย
แข่ง/เงินแสน	แข่งช้าย/หน้าหยก
คาง/คอนข้าง เปราะ	ชาติกร/จำเป็น
จิ้งโจ้/แดง	ข้าง/คกมัน
ช่วงชก/สูงยาว	แชมเปียน/วิกสังกะสี
คารา/ก่องหน้า	ทอง/คอนข้างนิ่ม
เทพพนม/พรหมสี่หน้า	นักมวย/ผิวเนียน
ฝีมือ/จักจ้าน	เพลงเคะช้าย/มหาโหด
ม้วนเคียว/จบ	มวย/จุกจิก
มวย/ยาว	ยอดคุณยา/นางแค้น

ยอดมวย/อัจริยะ	ยุทธจักร/บุญลื้ม
ระคับ/แนวหน้า	ระคับ/อหังกาล
ระยะ/ท็อปฟอร์ม	แรมโบ้/จิว
วงการ/มวยยักษ์	สมาชิก/ชั้นเอ
หมู/เนื้อแดง	ไอ้พริก/แคน้อย
ไอ้แม่ว/ทมิฬ	ไอ้หนู/เงินล้าน

(3) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วยขยายเสริม

(ล ชส) 23 ส่วนวน

การชายความเจ็บปวด/บนสังเวียนเลือก	การเดินทาง/บนถนนนักมวย
จอมเซ/คามชอย	จำวถิน/เมืองศรีวิชัย
เจ้าเขียนโคตรมวย/แห่งอีสานเขียว	ชมรมมวย/เมืองลุง
ซูเปอร์สตาร์/แห่งพิภค 105 ปอนด์	ควนแป้/แห่งตรอกคำบีชา
นักชก/จากเมืองโอง	บักซ์ไต๋/เมืองสะคอกทุ่งสง
ผลิตผล/แห่งความรัก	ผู้เชี่ยวชาญ/ในวงการกำปั้น
ระสังแก้ว/เมืองพระรถ	ราคา/หน้าเสือ
ลูกขุน/เมืองหาคีใหญ่	ยอดมวย/เมืองช้าง
ยอดมวย/เมืองแกลง	ยอดมวย/แห่งศรีราชา
สมรภูมิ/จุมพินี	หลอ/เมืองอุบล
แห่ง/แคมป์ชอยสีน้ำเงิน	อัครวิน/เมืองสิงห์
อู้น้อย/เมืองบัวขาว	

(4) นามวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วย หน่วยหลักและอนุพากย์

คุณศัพท์ (ล อค) 52 ส่วนวน

กระดูกการฉานศึก/เหนือชั้น	กระดูก/ซัดมัน
กระดูก/คนละเบอร์	กำปั้น/ไรววม
การ/ฉานมวย	การ/ทวนเชิง

การ/ลงนาม	แกงจืด/ลืมนำปลา
คน/ประกบคู่มวย	คู่/ลับหมัก
จอม/บู๊บาเลือก	จอมพ่นน้ำ/เป็นปลาวาฬ
จอม/มวยบู๊	จอม/ศอกกลับ
ชนิด/มีเสียวคัน ๆ	ซ้าย/ตกขอบ
ซ้าย/หลายโลก	ซ้าย/พอลูกอ่อน
ดาว/จรัสแสง	ค้วงอ/เป็นข้าวเกรียบกุ้ง
นักมวย/ที่ราดทุรหคคี	นักเล่น/มวยคอ
แบบ/นำลายเหนียว	แบบ/เบิร์ต ๆ
แบบ/หมูไม้กล้วยบั้งคอ	ประสิทธิภาพ/ที่คับแก้ว
แผน/บันไดสามชั้น	แผน/แบบเกลือจิ้มเกลือ
ฝีมือ/ครบเครื่อง	พยัคฆ์/หน้าหยก
พราน/ศอก/ร้อยเข็ม	พ่อ/บานไม้รูโรย
ภาวะ/กลืนไม่เข้าคายไม่ออก	มวย/ก่อนเวลาเรียกน้าย่อย
มวย/เชิงคลอง/แคตคิออนแอน	มวย/ปลาร้าห้าปี
ยอดมวย/ฝีมือระดับเกจิอาจารย์	วงใน/เป็นรอง
วิก/ติดแอร์	สมบัติ/จากหยาดเหงื่อ
สิงห์/ซี้คุก	สิงห์/ซี้ยา
หงส์/ปีกหัก	เหงื่อ.../ราวกับไปเล่นฝนมา
หมัดหนัก/ชนิดซ้ายถลา ขวาทรุด	หัวใจ/ไม่เต็มร้อย
อาชีพ/การค้ำกำปั่น	อาชีพ/พ้อค้ำกำปั่น
ไอ้ข้าง/คกมัน	ไอ้หมัด/ผีพราย
ไอ้หมัด/ผีสิง	ไอ้หมัด/พลิกธรณี

(5) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วยจำนวน (ล จ)

2 ส่วนวน

กอก/สอง

จอมถีบ/116 ที่

(6) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก หน่วยคุณศัพท์ และ
หน่วยขยายเสริม (ล ค ชส) 2 ส่วนวน

เชิงตะสูง/ เป็นยุ้งรำแพน

เศรษฐี/ใหม่/เมืองคอน

โอเล่/น้อย/เมืองตะสูง

|||: นพ. ๖๖๖๑๕ เจริญ (๖) สัน ๖๖

(7) นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยคำบอกจำนวนนับ และหน่วยขยายเสริม
(จ ลน ชส)

สาม/ต่อรม/หลัง

2.1.2 แบบที่ประกอบด้วยคำกริยาและส่วนขยาย

(1) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่น(ก) 17 ส่วนวน

เดิน/เบียด

โคน/เข็น

โคน/ฆ่า

ค้อย/หลุก

เตะ/กินเปล่า

เตะ/หลน

ถอก/ไม่ออก

ถีบ/นำ

ถีบ/ประสาน

ถีบ/ยัน

ไม้/หลวม

รับ/เหมา

ลงนาม/ซ่อม

เล่น/ไล่/จับ

เลือก/ถลุง

ไล่/ขย่ม

เสย/อัฟเปอร์คัท

(2) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วยขยาย
(ก ข) 22 ส่วนวน

เขี่ย/ล้าง

คล้องแคล้ว/วงนอก

คดุก/วงใน

จับลือค/ล้าง

ชก/นอกรอบ

ชก/ละเอียค

ช่วย/คืบเบ็ด

คอง/ทุบทิ้ง

ค้อย/บน

คั้ง/กำแพงหน้า

ถดม/ปากถ้ามังกร

ถอย/ยันหมอก

ท่าท่า/ก้นเตี้ย	บ่/มิไก่อ
พนมมือ/แค้	มาขอ/แจ้งเกิด
มวย/ตามสาย	มวย/นอกเวที
มีน/เค	ลง/ไป/กอง/กับพื้นเวที
วาดไป/ที่ก้านคอ	หลับ/กลางอากาศ

(3) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วยจำนวน

(ก จ) 2 ส่วนวน

เจอ/แข่งขวา/2 แข่ง ย่าง/สามซุม

(4) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและอนุพากย์วิเศษณ์

(ก อว) 18 ส่วนวน

ชก/เป็นรำไทย	ชก/ไม่ค่อยติดตาม
คู/ไม่จืด	เคิน/เข้า/หา/เหมือนกระต๊องเปลี่ยว
เติมพัน/แบบล้างบาง	คอบ/แบบสะสมทรัพย์สิน
ถลา/เป็นเหยี่ยวถลาลม	ไปซุกทอง/ด้วยการค้ำกำปั่น
มวย/รองบอน	ยิง/เป็นปืนกล
รับหรี/เหมือนไฟช็อคเชื้อ	ไล่/ไม่จนกระดาน
วางแผน/ให้ไล่เป็นตาตึกแทน	วิ่ง/หายไปกับสายสมแสงแดด
สู้/เต็มสูบ	สู้/เย็บตา
หมด/คอสรระอูด	อึ้งยงคงกระพัน/ชนิดหลาวเสียบ(งู)ตุค- ก็ไมตาย

(5) กริยาวลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่น(1) และหน่วยคำนาม และหน่วยแก่น(2) (ก1 น ก2) 11 ส่วนวน

เข้า/เอา/รอดสู่มิไก	โง/หัว/ไม่ขึ้น	ชก/หมัด/เหวี่ยง/ไล่
ซัก/แบ่ง/ผัดหน้า	คับ/เครื่อง/ชน	แหง/ไล่/แตก
ป้อน/หมู/ให้เคี้ยว	พลิก/ตำรา/ถอย	พัน/คำ/ห้าม
หอบ/ชี้/โครง/บาน	หมด/ประตุสู	

(6) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่น และหน่วยคำนาม

(ก น) ๑๒. สำนวน

กระซอก/มวงกุโลก	กลับตาล/ปัด
กัก/พัน/ศอก	ขี้/ควาย/หมัก
ควัก/แมงรพี	คลี่/ขึ้น
คลอง/พระสุครภายักษ์	จม/ผ้าใบ
ฆ่า/หมู	จับ/ทาง
จิ้ม/เขา	เจรจา/ภาษาคอกไม้
เจาะ/ยาง	ชิง/กลับบ้าน/เก่า
ซ่อม/อืด/เขา	ควล/กำปั่น
ควล/แข็ง	ควล/เพลงเขา
กัก/ศอกซ้าย	กั๊บ/ชวลา
กั๊บ/ตะเกียง	โค่น/ลูกก้านคอ
ไต่ถูกษ์/ขึ้นตะบัน/หน้า	ตอย/ลม
ตะบัน/หน้า	ตั้ง/ป้อม
คัก/เขือก	คิก/เครื่องคอบีโคมก
คิก/ปลายนวม	ตะ/ตามหลัง/ลูกฟุตบอล
เต็น/บัลเลย์	เต็ม/คาง
เต็ม/ชูรส	โต/แข็ง
ถึง/ฎีกา	ถ้อ/ทาง
ทัก/หู	ท่า/การบ้าน
ทรุด/รพีไป	เทียบ/รอยเท้า
นั่ง/นับ/นิ้ว	มีบ/น้ำหนัก
เบน/เข็ม	แบก/แข็ง
ปก/เกษี	ประกาศ/วาง/นวม
ประ/ฝีมือ	ปัก/ลูกพอย
ปล้ำ/ท่า/เข้า	เปรียบ/มวย
ผ่าน/ลูกบวบ	พัน/กำไร
พัน/ศอก	ฟาก/ปาก

พัน/กำโร	พัน/ศอก
แพน/จอกู้	มอง/มวย
ไม่เป็น/สับประคชลุ่ย	ยกเขา/พระสุเมรุ
โยน/เข้า	รับประกัน/ความมันส์
รว/หมัก	รำ/สุขเกษม
รีค/นำหนัก	ลอค/เชือก
ลับ/กำปั่น	ลับ/แข่ง
ลาง/ตา	แลก/แข่ง
แลก/หมัก	วัด/พื้น/เวที
วัด/ระยะ	สลับ/คา/ศอก
สลับ/พัน/ปลา	สวม/หมวกกันน็อค
สะบัด/ศอก	สัก/พวงมาลัย
ลาด/แข่ง	สอย/คาว
สู/ลูกหนัก	เสีย/รูป
หวค/กระสอบ	หว่าง/แข่ง
หัก/คอเอราวัณ	หัก/วงไอยรา
หัก/ศอก	หัก/รุก/คา/เชือก
เหมา/ยกตุ๊กต่าย	แหย/หมัดซ้าย
ออก/แข่ง/ไค้เนื้อ	ออก/ทะเล
ออก/หมัดซ้าย	เอนจอย/ปาก

(7) กริยาวลีที่มีโครงสร้าง ประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วยคำนามและ
อนุพากย์วิเศษณ์ (ก ค อว) 4 ส่วนวน

นั่ง/หลับ/ตา/บีเป็นถนิภาวนา
ยก/มือ/แบบพระหามัญชาติ
ลงทุน/รับ/เข้าแทมภาณิอาน กว่าจะคดำเป้าเจอ
หลับ/คา/แข่ง/ร่าวปาฏิหารย์

(8) กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วยคำนาม
และหน่วยขยายเสริม (ก น ชส) 4 ส่วนวน

กิน/กำไร/ค่าเล็ก ๆ จับ/เป่า/จิ้ง ๆ
นัก/ประวัติศาสตร์/เมืองสุวรรณ
ใส่/ยีนส์/ใจเย็น

2.1.3 แบบที่ประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์และส่วนขยาย

(1) กริยาวิเศษณ์วลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วย
คำนาม (ก น) 5 ส่วนวน

แก่/มะพร้าวห้าว เทา/ผ้าบาตรพระ
เป็น/ฉลาม เหมือน/ตุ๊กตาไหลาน
อย่างกะ/หนุ่มวัยกะเตาะ

(2) กริยาวิเศษณ์วลี ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วย
ขยายเสริม (ก ชส) 2 ส่วนวน

เหมือน/เมืองในหมอก ใหม่/เมืองคอน

(3) กริยาวิเศษณ์วลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและ
อนุพากย์วิเศษณ์ (ก อว) 9 ส่วนวน

กรอบ/เป็นข้าวเกรียบ รวากับ/โดนขวานจาม
แหง/แคนอาร์คัง เหมือน/จุฬาเข้าเหนียงปีกเป่า
เหมือน/ปอกกล้วยเข้าปาก เหมือน/พยายามจับผู้หญิง
เหมือน/ลูกเขี่ยศไคน้ำ เหมือน/เลนชายของ
เหมือน/หกตลอดเบรค

2.2 ประเภทที่ประกอบค้ำยค้ำและส่วนขยอยซึ่ง เป็นแบบเสริมสร้อย

2.2.1 ลักษณะของการเสริมสร้อยที่เรียกว่า การข้ำค้ำ 8 ส่วนวน

(1) ข้ำห้ค้ำ

ดุม ๗ คอน ๗ หมู ๗

(2) ข้ำห้ค้ำ(เฉพาะค้ำสุดท้าย)

รับข้งเนื้อ ๗ ล่าสุดขิง ๗
วางยาว ๗ ส้งหมัดเค็ด ๗
หมัดป้ำย ๗ ไหว้ประหลก ๗

2.2.2 ลักษณะของการเสริมสร้อยแบบที่เรียกว่า ค้ำขยอยคู้

(1) ค้ำขยอยคู้แบบเสริมปฏิภาค 14 ส่วนวน

กินสี/กินชอค ช้หค/คคหอย
ไค่น้ำ/ไค่นื้อ ปากหวาน/ก้นเปรี๊ยว
มีดุ่น/มีไซค์ ล่าห้ค/ล่าโค่น
ลี้มตา/อ้ำปาก วิกฤคิ/กาลมามเบอะ
สรรรเสริม/เียนยอ สูงยาว/เช่าคู้
เสียดสี/มียุบ หัวชุก/หัวชุน
หันรี/หันขวาง ออนนอก/ข้งใน

(2) ค้ำขยอยคู้แบบเสริมซ้น 4 ส่วนวน

เจียบชาก/เนียบหนิง เกิดเทิง/กลองยาว
ลอยล่า/เท่งเตง หมอบรวา/คาวแก้ว

3. ประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นประโยค

3.1 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธานและหน่วยกรรม (ป อ)

18 ส่วนวน

กระตุก/ เป็นรอง	กระเป๋/ แพบ
กวาง/ เหลี้ยวหลัง	แกม/ บวมปูดเป็นตุ่มมะกรูดมะนาว
ซุนเข้า/ ไรน้ำใจ	ชอย/ บยาน
ควงมวย/ พุงพรวคยันเพคานบิน	ตัน ๆ/ ค่อยไม่ลง ปลาย ๆ ลำบาก
ตา/ คอตา พัน/ คอพัน	นักเล่น/ มือหนัก
มวย/ ไกลหมคไ้	มวยชายตัน/ จัดปลายเหี่ยว
มวย/ คำเอี้ยว	มวย/ พลิก
มวย/ ลม	ราคาแดง/ เป็นต่อ
ราคา/ ตื่นขึ้นมา	ราคาจ/ ไม่ไปเลย
ราคา/ ไหล	เลือด/ กระชุกเต็มหน้า
เลือด/ ไหลแบบคาน้ำ	วิรุณ/ หกกลับ
เส้นยาแดง/ ผ่าลิบหก	เลือด/ กลับใจ
เลือด/ นอนกิน	

3.2 แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธาน หน่วยสกรรม และหน่วยกรรมตรง
(ป ส ค) 34 ส่วนวน

กรรมการ/ สอนนับ/ เลข	ไกรสร/ ซ้ำม/ ห้วย
ซงเบง/ คุ/ คาว	ซุนแผน/ ล่อง/ กระจก
ซุนแผน/ หวี/ ผม	ซุนยักษ์/ จับ/ ลิง
ซุนยักษ์/ พา/ นาง	เขี้ยว/ ลาก/ คิน
จระเข้/ ฟาด/ หาง	ชวา/ ซัด/ หอก
ซ้าย/ ทะลวง/ ไล่	ตาเดร/ คำ/ พัก
เดร/ กวาด/ ลาน	ทะแย/ คำ/ เส่า
นาคา/ มุค/ บาดาล	นาคา/ บิด/ หาง
บาทา/ ลูบ/ พักตร์	บักษา/ หวง/ รัง
พระราม/ เดิน/ คง	พระราม/ แผลงศร
พระราม/ น้าวศร	มวย/ แหยง/ แขง
มอญ/ ทอก/ แห	มอญ/ ยัน/ หลัก

มือ/ถือสาก	ปาก/ถือศีล	แม่ธรณี/บิศ/มวยผม
รายการยกทิม/จาค/ปาก		ลม/ศิษวาน คม/ถ้ายา
ศอก/จาม/หน้า		สังเวียน/สวม/รองเท้า
สวน้อย/ประ/แป้ง		หิริญ/ม้วน/แผ่นดิน
หนุมาน/ถวาย/แหวน		อิเหนา/แหง/กฤษ
เอราวัณ/เสย/งา		

ภาคผนวก ง

รายการถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวน จะแบ่งตามลักษณะความหมายของถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนนั้น ๆ

1. ประเภทที่เป็นความหมายเปรียบเทียบ

1.1 การเปรียบเทียบแบบอุปมา

1.1.1 เปรียบกับกริยาอาการ การกระทำ 134 ส่วนวน

กรรมการสอนนับเลข	กินกำไรค่าเล็ก ๆ	เกี่ยว
ชี้หคคคหาย	ขึ้นจ้วง	ขึ้นพาด
คลุกวงใน	คักเลือด	คืบ
เคาะ	งัด	เงื่อง่า
จวก	จมผ้าใบ	จิ้มเข้า
จี้	จุย	ฉะ
เฉียบขาดเนียบหนึ่ง	ชกเป็นรำไทย	ชกไม่ค่อยคิดตาม
ชกหมัดเหวี่ยงใส่	ชกคืบ	ชด
ชัค	ช่าส	โซ้ย
ชอมอ๊กเข้า	ชอยเข้า	ควลกำปั้น
ควลแข่ง	ควลเพลงเข้า	คักคอกซ้าย
กินกระแคว	เคินเบียด	โคนเข้า
ทัน ๆ คอยไม่ลง ปลาย ๆ ล่าบาก		ควัด
ตะบัน	ตะบันหน้า	ตะแบง
ตองทุบทิ้ง	ตุน	ตอยลุ่ม
ตอยหลุก	ตะกินเปล่า	ตะพริ้ว
ตะหลน	ถลุง	ถอดไม่ออก
ถีบนำ	ถีบประสาน	ถีบยัน
ไถนา	ทะแยค่าเสา	บี้
บีบน้ำหนัก	บุ่มขาม	เบียด
แบเบอร์	แบกแข่ง	ประฝีมือ
เปรียบมวย	ปล้ำค่าเข้า	ป้อแป้
ปะทะ	ฝีมือจกจ้าน	พนมมือแท้

พริ้ว	พันกำไร	พันคำห้าม
พันศอก	ฟาดปาก	พื่น
มวยพลิก	มวยล้ม	มองมวย
โยก	โยนเช่า	รับเหมา
รั้วหมัด	รายการยกทีมฟาดปาก	ราวี่
รีดน้ำหนัก	แรงบ่อ	ลงทุนรับเช่าแหบภาณีอาน- กว่าจะคล่าเป้าแจจ
ลงไปกองกับพื้นเวที	ล้ม	ลอกเชือก
ลับกำปั้น	ลับแข้ง	ล้างตา
ลูกขยัน	ล่าหักล่าโคน	เลี้ยงไซ
เลือกถลุง	เลือกกระดูกเต็มหน้า	แลกแข้ง
แลกหมัด	ไลขยม	วัดพื้นเวที
วางนวม	วางยาว ๆ	วาดไปที่ก้านคอ
ศอกจามหน้า	ส่งหมัดเค็ด ๆ	สวาปาม
สวิงซ้าย	สอยหลน	สะบัดศอก
สาคแข้ง	หมอบ	หมอบกราบคายแก้ว
หมัดป่าย ๆ	หมัดหนักชนิดซ้ายถลาขวาทุก	
หมุน	หมุนควิว	หลน
หลับ	หักกระดูกาเชือก	หักลม
หักศอก	หัวชุกหัวซุน	หมายกสุดท้าย
เหมือนพยายามจับผู้หญิง		เหมือนเล่นชายของ
แหงหน้า	แหยหมัดซ้าย	ไหว้ประหลก
ออกหมัดซ้าย	อ็ค	อ็อค
ฮ้วน		

1.1.2 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับของกิน 15 ส่วนวน

แกงจืดลิ้มใส่น้ำปลา	กรอบเป็นข้าวเกรียบ	ชุกใหญ่
คูไม่จืด	โคนยา	ตวงอเป็นข้าวเกรียบกึ่ง
คาถั่ว	เค็มซุรส	น้ำจิ้มเข้มข้น
แผนแบบเกลือจิ้มเกลือ	ผ่านลูกขวย	ฝีมือครบเครื่อง

รับข้างเนื้อ ๆ สมาชิกพรรคยาคุก เหมือนปอกกล้วย เข้าปาก
ออกกรส

1.1.3 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับของใช้ 33 ส่วนวน

กระโคงคาง	ก๊อกสอง	จอกู้
ซ้ายตก ขอบ	คับชวาลา	คับตะ เกียง
ติดเครื่องคอบีโคบก	คอยแบบสะสมทรัพย์	เท่าฝาบาตรพระ
บัลลังค์โลก	เบน เข็ม	ประสิทธิ์ภาพที่คัมแก้ว
แผนบันไคสามชั้น	พลิกตำราดอย	พิษกำปั่น
แฟนจอกู้	มวยตามสาย	ยิง เป็นปืนกล
ยุกทอง	ระคัมปลังการ	ราวกับโคนชวานจาม
ลงนวมช่อม	ลอยท่าเท่งเค็ง	เวทชีวิค
สังเวียนสวมรองเท้า	สีกพวงมาลัย	เส้นยาแดงผ่าสิบหก
เสียรูป	หน้าเสื่อ	หวดกระสอบ
เหมือนจุฬาเข้าเหนียงบักเป้า	เหมือนตุ๊กตาไขลาน	อามิส

1.1.4 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับธรรมชาติ 19 ส่วนวน

ก้านยาว	แกมขวมปुकเป็นลูกมะกรูดมะนาว	
ของ เหลวสีแดง เข้ม	เจรจาภาษาคอกไม้	ชกลม
คันเมฆ	คอก	ดอยยันหมอก
ทรูครรณิไป	ไม่เป็นสับปะรดขลุ่ย	ริบหรีเหมือนไฟขาดเชื้อ
รุ่มฟางข้าว	ลมตีส่วาน	คมถ้ำยา
วิ่งหายไปกับสายลมแสงแดด สด		สอยคาว
หลักกลางอากาศ	หลังคาแข็ง ราวปฏิหารย์	เหงื่อ-ราวกับไปเล่นน้ำฝน
ออกทะเล		

1.1.5 เปรียบกับอวัยวะต่าง ๆ 21 ส่วนวน

คอมวย	โงหัวไม้ขึ้น	เจอแซงขวา 2 แซง
โคนลูกก้านคอ	เต็มคาง	ถึงกินส์

ถ้อยหา	แทงไส้แตก	นึ่งแข็ง
บาทาลูกพัคค์	ปักลูกทอย	มวยก่อนเวลาเรียกน้าย้อย
มือถือสูาก ปากถือศีล	มือโปร	แม่ชรณีบิดมวยผม
ลิ้นตาอาปาก	วางตื่น	สังเวียนเลือก
หน้าแห้ง	หอมชื้อโครงบ้าน	ออกแข็งไคเนื้อ

1.1.6. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับสัตว์ 17 ส่วนวน

จรเข้าทาคหาง	จอมพ่นน้ำเป็นปลาวาฬ
เชิงเตะสูง เป็นยุ่งรำแพน	เคินเข้ามาเหมือนกระต๊ิง เปลี่ยว
ถลาเป็นเหยี่ยวถลาลม	แบบหมูไม่กลัวบังคอ
ซ่อนหมูให้เคียว	ปักษาแหวงรัง
เป็นฉลาม	วางแผนให้ไคเป็นตาคักแคน
สลับพันปลา ปงษ์ปีกหัก	หงษ์ปีกหัก
หมคคอสรระอุค	หมู ๆ
หมูเนื้อแดง	หิวปีก
เหมือนลูกเขียดไคน้ำ	

1.1.7. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับคน 14 ส่วนวน

ชงเบ้งคูควา	เถรกวาคลาน	นั่งหลับตาก็เป็นจาชีกาวนา
บักโกรก	แบบเบิร์ต ๆ	พลกำลังเข้า
มอญทอดแห	มอญยันหลัก	ลูกชกล่าตัว
ลูกถีบหน้า	วิรุณหกกลับ	สาวน้อยประแป้ง
อย่างกะหนุมวัยกะเตาะ	อายุมวย	

1.1.8. เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับสถานที่ 17 ส่วนวน

เขี่ยล้าง	คลองแคลววงนอก	จับลือคล่าง
ชวงชก	ทอยบน	ถลนปากถ้ามังกร
ถ้ามังกร	นำร่อง	ผีมือฝ่ายลาว
มวยนอกเวตี	ระคับแนวหน้า	ลุ่ม ๆ คอน ๆ
วงในเป็นรอง	สังเวียน	หวางแข็ง University

เหมือนเมืองในหมอก

1.1.9 เปรียบกับเสียง ๒ ส่วนวน

มมีไ้	โป้งจอก
-------	---------

1.1.10 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับยานพาหนะ ๘ ส่วนวน

เข้าป้าย	เผาเครื่อง	พะเรือเกวียน
เสียดสีมียุบ	สู้เค็มสูบ	หงายเงง
เหมือนหกหลอดถูกเบรค	อุนเครื่อง	

1.1.11 เปรียบกับอารมณ์, ความรู้สึก 19 ส่วนวน

การขยความเจ็บปวดในสังเวียนเลือด		เก่ากักส์
ชนิดมีเสียวคัน ๆ	ซ่าบายใจ	เซอแค็กซ์
แบบน้ำลายเหนียว	พลังหมัด	มันส์
มีลุ่นมีไซค์	มินเค	ไม่เสบย
ไม่ทลวม	ยากส์	ยามใจ
รับประกันความมันส์	รุนเก่าส์	วิกฤคการบานเบอะ
หนักหน่วง	หวิค	

1.1.12 เปรียบกับรูปทรงเรขาคณิต 5 ส่วนวน

ชวงชกสงยาว	ยาวเหยียด	หันรหันขวาง
หลงเหลียม	เหลียมมวย	

1.2 การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์

1.2.1 เปรียบกับพฤติกรรมหรือนิสัยของคน 25 ส่วนวน

ขุนเข้าไร้นำใจ	จอมจุมทิต	จอมชื้อ
จอมชู้ส	จอมเซตามชอย	จอมถีบ 116 ที
จอมบูบาเลือด	จอมผีมือ	จอมเรา
จอมวันทา	จอมโว	จอมสปอก

นักบุญ	ผู้ถว้การนั้กรั้ก	ผู้ไ้คน
มว้ยจุกจิก	มว้ยแหงนงแ้ขง	ยอกมว้ยอ้จันริยะ
แรมบองส้		

1.2.2 เปรียบกับอาชีพ 6 สำนวน

ชูปเปอร้สคารแหงพิกัถ 105 ปอนค้		คาราจอกตุ
พรานคอกรอยเซ้ม	หมอ	ไอ้ตัวคลก
ไอ้หมค้หมอล่า		

1.2.3 เปรียบกับอวิยะ 9 สำนวน

กระคูกขค้มัน	ชุนเซ้าหน้าเปื้อย	เซื้อยลากคิน
จอมคอกกลั้บ	ชายทะเลวงใส้	นั้กมว้ยฉิวเนี้ยน
นั้กเล้นมือหนั้ก	มว้ยกระคูก	หนวคเสน้ท

1.2.4 เปรียบกับสิ่งที่มีค่า 5 สำนวน

แ้ขงชายหน้าหยก	แ้ขงเจินแสน	น้ำเค้าทอง
พยัค้หน้าหยก	ไอ้หนูเจินล้าน	

1.2.5 เปรียบกับสัคคว 15 สำนวน

ฆ่าหมู	จิงโจ้แคง	ฉลามค้ำ
ข้างคกมัน	มว้ยใจปลาชิว	สิงห์ขี้คูก
สิงห์ขี้ยา	สิงห์ห้าว	สิงห์กลั้บใจ
เสื้อนอนกิน	เสื้อเหลื้อง	เหี้ยยวราตรี
ไอ้ข้างคกมัน	ไอ้แรคคง	ไอ้หมค้ควาย

1.2.6 เปรียบกับคนหรือสถานะภาพของคน ๒9 สำนวน

กุนชื่อ	เซ้าทรายน้อย	คู้ลั้บหมค้
---------	--------------	-------------

คนประกบคู่มวย	จำเจ็ก	เจ้เหงส์
ชาติชาย 2	ชายพอลูกอ่อน	ชินแบค
ชื่อแม่	แซมซัน	ทวนแม่
ทวนแม่แห่งตรอกตราปีซ่า	ตุลาการ	แรมโบ้
แรมโบ้จิ๋ว	นักดาบชามูไร	นักרון
นักเลงเช่า	ปึกอึ้ง	มาก 2
สามารท 2	สาวดีประจำตัว	หญิงเหล็ก
อึ้งมือ	ไอ้ไม้ค	

1.2.7 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับยานพาหนะ 3 ส่วนวน

จอมถีบคิสเบรค	หัวเรือใหญ่	ไอรัดถัง
---------------	-------------	----------

1.2.8 เปรียบกับชองกิน - ชองไซ้ 5 ส่วนวน

แก้มะพร้าวห้าว	จอมบูจอกู้	จอมมวยตุ้
จอมยานักถู่	บุกเบิกลูกเค่มือถือ	

1.2.9 เปรียบกับสี่ 4 ส่วนวน

มฤตยูคำ	อัศวินคำ	ไอ้คำ
ไอ้มีด		

1.2.10 เปรียบกับขอมมนุษย์ 4 ส่วนวน

ชายอสุร	ยักษ์ใหญ่	ไอ้หมัดผีพราย
ไอ้หมัดผีสิง		

1.2.11 เปรียบกับลักษณะเด่นของประเทศ/เมือง/ชื่อซึ่งเป็นที่มาของ

สิ่งเปรียบ 17 ส่วนวน

เจ้าถิ่นเมืองศรีวิชัย	ระสังแก้วเมืองพระรถ
ลูกขุนเมืองหาคใหญ่	เศรษฐีใหม่เมืองคอน
หลงเมืองอุบล	อัศวินเมืองสิงห์
อู้น้อยเมืองบัวขาว	โอรสเจ้าอาหรับ
โอรสน้อยเมืองตะลุง	ไอ้ลูกานดา
ไอ้ 5 ข.	

1.2.12 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับธรรมชาติ 10 ส่วนวน

ซ้ายหลายโลก	ดาวจรัสแสง	ดาวรุ่ง
นักมวยที่ซาอุดีอาระเบีย	ผลิตภัณฑ์แห่งความรัก	พอบานไม่รู้โรย
ฟอร์มสด	มนุษย์ไม้	มวยใกล้หมดไฟ
ไอพริกแค่น้อย		

1.2.13 เปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวกับการพนัน ๕ ส่วนวน

นักเล่นมวยต่อ	มวยรองบอน
---------------	-----------

1.3 การเปรียบเทียบจากนามธรรมเป็นรูปธรรม

1.3.1 เปรียบกับสภาพที่เป็นอยู่ 3 ส่วนวน

คางคองข้างเปราะ	บางตา	ภาวะกลิ่นไม่เข้าคายไม่ออก
-----------------	-------	---------------------------

1.3.2 เปรียบกับอวัยวะ 6 ส่วนวน

กระดูกคนละเบอร์	กระดูกเป็นรอง
กระดูกมวย	กระดูกยังอ่อน
ตาต่อตา ฟันต่อฟัน	ปากหวานกันเปรี้ยว

1.3.3 เปรียบกับของกิน-ของใช้ 8 ส่วนวน

กระนุงโกย	การเดินทางบนถนนนักมวย
เจาะยาง	ตั้งกำแพงหน้า
ตั้งป้อม	คีตรา
ยาชยันป้อปอาย	สวมหมวกกันน็อก

1.3.4 เปรียบกับธรรมชาติ 2 ส่วนวน

พายุกำปั่น	พายุเข้า
------------	----------

1.3.5 เปรียบกับคน 1 ส่วนวน

ตาเถรคำพิ๊ก

2. ประเภทที่เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง

2.1 เกี่ยวเนื่องกับสิ่งของเครื่องใช้ 10 ส่วนวน

กระชากมงกุฎโลก	กระเป่าแพบ	กิ้งหั้นนรก
คลี่ขึ้น	แชมเบี่ยนวิกสังกะสี	ของชาว
ปักลูกทอย	ปุมชีวิต	ไฟเขียว
เมืองหุ่นนางฟางขาว		

2.2 เกี่ยวเนื่องกับสภาพที่เป็นอยู่หรือเห็นอยู่ 9 ส่วนวน

กรรณ	กำปั้นไรรวม	กลืนสาปนวม
งอม	ชนะแตก	ทองคอนข้างนิ่ม
เข็ยงแซ้ง	มวยคลาสสิก	
อยู่ยงคงกระพันชนิคหลาวเสียบ(รู)ตุ๊กก็ไม่ตาย		

2.3 เกี่ยวเนื่องกับ สัตว์ 3 ส่วนวน

กวางเหลียวหลัง	ไค่น้ำไค่นื้อ	กระคายทอง
----------------	---------------	-----------

2.4 เกี่ยวเนื่องกับอาชีพ 2 ส่วนวน

อาชีพการค้ำกำปั่น	อาชีพพ่อกำปั่น
-------------------	----------------

2.5 เกี่ยวเนื่องกับสถานที่ 8 ส่วนวน

เจ้าเขียนโคตรมวยแห่งอีสานเขียว	แคนคอกบัว
แคนนาซี	ถึงฎีกา
ปักไม้ไค่นื้อเมืองสศอทุ่งสง	นักชกจากเมืองโอง
	แห่งแชมป์ชอยสีน้ำเงิน

2.6 เกี่ยวเนื่องกับของมีค่า 3 ส่วนวน

ไปชุดทองด้วยการค้ำกำปั่น	หัวใจเพชร
หัวแหวน	

2.7 เกี่ยวกับกริยาอาการ, การกระทำ 22 ส่วน

การทวนเชิง	การผ่านมว	การลงนาม
แก้มือ	เกี่ยว	ขอยบยาน
เขม็งเกลียว	เขวนนม	ชายเสียง
เข้คบิด	เซนเกียร	ค้คเชือก
คิคปลายนม	คิปีก	ทำกรบ้าน
ทำทำกันเคี้ย	นั่งนับนิ้ว	บยาน
ประกาศวางนม	วางนม	วัคระยะ
ศิริรราบ		

2.8 เกี่ยวกับอวัยวะ 3 ส่วน

ทักหู ปกเกษี หัวใจไม่เค้มร้อย

2.9 เกี่ยวกับความเชื่อ 1 ส่วน

กุมารจีน

2.10. เกี่ยวกับสี 1 ส่วน

น้ำเงิน

2.11. เกี่ยวกับคน 2 ส่วน

คนโต ผู้เขี้ยวชาญในวงกรกีฬามวย

3. ประเภทที่เป็นความหมายที่ได้จากเรื่องราว ลักษณะตัวละคร วิธีการ ฯลฯ จากประเพณี วรรณคดี การละเล่นและอื่น ๆ

3.1 ความหมายที่ได้จากวรรณคดี หรือนิทาน หรือตำนาน ได้แก่

3.1.1 เรื่องรามเกียรติ์ 18 ส่วน

กระตุกการผ่านศึกเหนือชั้น	กรำศึก
ขุนยักจับลิง	ขุนยักพานาง
ชวาช้คหอก	

เทียบรอยเท้า	พระพิรุณ
พระรามเคียดง	พระรามแดงสร
พระรามนำวศร	ย่างสามชুম
สายเคียร	หนุมาณถวายแหวน
หักคอเอราวัณ	หึงวงไอยรา
หิริณม้วนแผ่นดิน	เอราวัณเสยงา

3.1.2 เรื่องขุนช้างขุนแผน 2 ส่วน

ขุนแผนสองกระจก	ขุนแผนหัวนม
----------------	-------------

3.1.3 เรื่อง อิเหนา 4 ส่วน

กุดนาหงัน	ผู้ทำชิงชาติอิเหนา
รองแชมป์ชาวอิเหนา	อิเหนาแทงกฤษ

3.1.4 เรื่องพันท้ายนรสิงห์ 1 ส่วน

นายท้าย

3.1.5 เรื่อง เทวสุรสงคราม 3 ส่วน

ไกรสรข้ามห้วย	นาคามุคมาตาล	นาคาบิดหาง
---------------	--------------	------------

3.2 ความหมายได้จากการละเล่น

3.2.1 กีฬา

3.2.1.1 ฟุตบอล 4 ส่วน

การากองหน้า	เตะตามหลังลูกฟุตบอล
โต้แย้ง	หมกประคูลู่

3.2.1.2 มวยปล้ำ 1 ส่วน

กค

3.2.1.3 ว้ายน้ำ 1 ส่วนวน
ตักรวรเชียง

3.2.1.4 โบลิ่ง 1 ส่วนวน
ลูกหนัก

3.2.1.5 ปาเป้า 1 ส่วนวน
จับเป้าจิง ๆ

3.2.1.6 หมากรุก 1 ส่วนวน
ไล่ไม่จนกระดาน

3.2.1.7 พันคาย 1 ส่วนวน
กักพันคาย

3.2.1.8 สนั่นเกอร์, เปตอง 1 ส่วนวน
เจ็งแตม

3.2.2 การละเล่น

3.2.2.1 เล่นพนัน 10 ส่วนวน

จับทาง	จับนอก	มวยท่าเอี้ยว
มุมพนัน	ราคาแดงเป็นต่อ	ราคาขึ้นขึ้นมา
ราคาไม่ไปเลย	ราคาหน้าเสือ	ราคาไหล
หวยเบ็ด	หวยเฝ้า	

3.2.2.2 ภาพยนตร์, หนังตะลุง 3 ส่วนวน

ชมรมมวยเมืองลุง ม่วนเคียวจบ ยุทธจักรบูลิ้ม

3.2.2.3 เล่นวาว 1 ส่วนวน

ชาคลอย

3.2.2.4 ไล่จับ 1 ส่วนวน
เล่นไล่จับ

3.2.2.5 ชนไก่ 1 ส่วนวน
สู้เย็บตา

3.2.2.6 การเต้น 3 ส่วนวน
ตีคี่ซิ่ง เต้นมัลเลย์ รำสุชเกษม

3.3 ความหมายที่ได้จากประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ

3.3.1 ประเพณี 1 ส่วนวน
ชักแบ่งฉัตรหน้า

3.3.2 วัฒนธรรม 2 ส่วนวน
เข้าเอวรอสู่มไก่ เกิดเทิงกลองยาว

3.3.3 ความเชื่อ 13 ส่วนวน
กลับตาลปัตร เก้าชีวิต ควักแม่ธรณี
คลองพระสุตรางามย์ แจ่งเกิด
ชิงกลับบ้านเก่า เขียน ดวงมวยพุ่งพรวดยันเพดานบิน
ไต่ถุกขึ้นตะบันหน้า นัคประวิติศาสตร์เมืองสุวรรณ
บันไดสวรรค์ มาขอแจ่งเกิด รีบรุกกลับบ้านเก่า

4. ประเภทที่เป็นความหมายจากรากศัพท์ต่างประเทศ

4.1 ความหมายเกี่ยวกับนกมวย 36 ส่วนวน

การันตี	การคัดก	คัมแบค	คิว
แชมป์เฟเซอร์เวท		โชว์ฟอร์ม	ช่วยค้ำเบิล
เต็มสติม	ทวินแอ็คชั่น	ทีเคโอ	เทรน
น็อค	โนเนม	บ็อกซิ่ง	บอมบ์
บูม	โปรแกรม	โปแจ็ค	โปรโมท
หาลัว	ฟุตเวอค	ไฟต์	แมตซ์

ยุคไฮเทค	แย็บ	ท็อปฟอร์ม	วันดีเกย์
สไตส์	สามฟอร์มหลัง	เสยอัฟเปอร์คัทคัท	อ็อปชั่น
เอนจอยปาก	แอ็คคาร์ท	ไอคิวสูง	โอเวอร์

ฮุก

4.2 ความหมายเกี่ยวกับน้ำหนักของนักมวย 16 ส่วน

รุ่นครูชเชอร์เวท	รุ่นจูเนียร์แบนตั้มเวท	รุ่นจูเนียร์เฟเธอร์เวท
รุ่นจูเนียร์ฟลายเวท	รุ่นจูเนียร์มิดเดิลเวท	รุ่นจูเนียร์ไลท์เวท
รุ่นจูเนียร์เวลเตอร์เวท	รุ่นซูเปอร์มิดเดิลเวท	รุ่นแบนตั้มเวท
รุ่นฟลายเวท	รุ่นมินิฟลายเวท	รุ่นมิดเดิลเวท
รุ่นไลท์เวท	รุ่นไลท์เฮฟวีเวท	รุ่นเวลเตอร์เวท
รุ่นเฮฟวีเวท		

4.3 ความหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการแข่งขันชกมวย 2 ส่วน

บังเกอร์	ลูมฟีนีส เคเดียม
----------	------------------

4.4 ความหมายเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแข่งขันชกมวย 3 ส่วน

กัปตัน	เทรนเนอร์	บ็อกเซอร์
--------	-----------	-----------

ภาคผนวก จ

ท่าแม่ไม้-ลูกไม้ มวยไทย

ท่าแม่ไม้มวยไทย 15 ท่า มีรายละเอียดและวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. สลับฟันปลา

แม่ไม้ท่านี้เป็นไม้หลักหรือไม้ครูเบื้องต้น ใช้รับและหลบหมัดตรงของคู่
ปรบักษ์ที่ชกนำอย่างรุนแรง และหนักหน่วง หลบออกวงนอก นอกลำแขนของคู่ปรบักษ์ ทำให้
หมัดตรงของผู้ชกเล็ดหน้าไป

ก. ฝ่ายรุกชกด้วยหมัดตรงซ้าย พร้อมกับตัวค้ำเท้าซ้ายสลับไปข้างหน้า หมายถึง
ชกบริเวณใบหน้าของฝ่ายรับ

ข. ฝ่ายรับ ก้าวเท้าขวาหลบไปทางกิ่งขวา 1 ก้าว พร้อมทั้งโน้มตัวเอน
ไปทางขวาประมาณ 60° น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าขวา ซาชวางอเล็กน้อย ศีรษะและตัวหลบ
ออกวงนอกของหมัดฝ่ายรุก ทันใดใช้มือขวาจับกำค้ำที่แขนท่อนบนของฝ่ายรุก มือซ้ายจับ
กำค้ำข้อมือของฝ่ายรุก (ท่าคล้ายจับหักแขน)

2. ปักขาแหวกวัง

ก. ฝ่ายรุกชกใบหน้าฝ่ายรับด้วยหมัดซ้ายตรง พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไป
ข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ รีบก้าวเท้าสลับไปข้างหน้า เฉียงไปทางกิ่งซ้ายเล็กน้อยภายใน
แขนซ้ายของฝ่ายรุก ตัวเอนประมาณ 60° น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าซ้ายทันใดโหม่งแขนทั้ง 2 ขึ้น
ปะทะแขนท่อนบนและท่อนล่างของฝ่ายรุกไว้อย่างเร็ว หมัดของฝ่ายรับทั้งคู่ชิดกัน (คล้ายท่า
พนมมือ) ศอกกางประมาณ 1 คืบ ศีรษะและใบหน้ากำบังอยู่ระหว่างแขนทั้งสอง ตาคอย
ชำเลืองดูหมัดขวาของฝ่ายรุก

3. ขวาชักหมัด

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดตรงซ้ายยังบริเวณใบหน้าของฝ่ายรับพร้อมกับก้าว
เท้าซ้ายสลับไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับรีบก้าวเท้าเอนตัวไปทางกิ่งขวา ตัวเอนประมาณ 30° น้ำหนักตัว
อยู่บนเท้าขวา ทันใดรีบงอแขนซ้ายใช้ศอกกระแทกชายโครงใต้แขนซ้ายของฝ่ายรุก

4. อิเหนาแทงกฤษ

ก. ฝ่ายรุก ชกบริเวณหน้าของฝ่ายรับด้วยหมัดตรงซ้าย พร้อมกับสับเท้าไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ รีบก้าวเท้าซ้ายสับไปข้างหน้า ตัวเอียงไปทางซ้ายเล็กน้อย ตัวเอนประมาณ 60 องศา นิ้วหัวแม่มือบนเท้าซ้าย งอศอกขวาขนานกับพื้น ที่ระดับชายโครง ฝ่ายรุก คอบด้วยแขนซ้าย

5. ยกเขาพระสุเมรุ

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรง พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ รีบก้าวเท้าขวาพร้อมกับย่อตัวต่ำ เข้าหาฝ่ายรุกงอเข่าขวา ขาซ้ายตั้ง ย่อตัวต่ำเอนไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา นิ้วหัวแม่มือบนขาขวา ทันใดนั้น ให้ยกเท้าขวายกตัวเป็นแหวนพร้อมกับพุ่งหมัดชกขวาเสยใต้คางของฝ่ายรุก หน้าเงยคูดางของฝ่ายรุก แขนซ้ายกำบังอยู่ตรงหน้าเสมอคาง

6. ตาเถรค้ำพิัก

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรง พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ รีบก้าวเท้าซ้ายสับไปข้างหน้าของฝ่ายรุก ทางกึ่งขวาของอ้อมหมัดภายในของฝ่ายรุกที่ชกมา งอเข่าซ้ายเล็กน้อยใช้หมัดซ้ายชกใต้คางของฝ่ายรุก แล้วใช้แขนขวาที่งอป้องหมัดซ้ายฝ่ายรุกที่ชกมาให้พ้นตัว

7. มอญยันหลัก

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรง พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ ผลักตัวเอนไปทางขวา เอนตัวหนีฝ่ายรุกประมาณ 45 องศา บนเท้าขวา แขนทั้ง 2 งออยู่ตรงหน้า เหลียวดูฝ่ายรุก ทันใดนั้นยกเท้าซ้ายถีบที่ยอกคอหรือท้องน้อยของฝ่ายรุกให้กระเด็นห่างออกไป

8. บักลูกทอย

โดยมากใช้รับการเตะกราดของคู่ปรปักษ์ โดยใช้ศอกรับสลัดกัน

ก. ฝ่ายรุก ยืนตรงหน้าพอได้ระยะเตะ ยกเท้าขวาเตะกราดไปยังบริเวณชายโครงของฝ่ายรับจากขวาไปซ้าย โนมตัวเล็กน้อย งอแขนทั้ง 2 ป้องกันตรงหน้า

ข. ฝ่ายรับ รับผิดชอบไปทางซ้าย พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายจากไปข้างหลัง ใช้แขนขวางอศอกขึ้นรับเท้าของฝ่ายรุกที่เตะมา แขนซ้ายงอป้องกันอยู่ตรงหน้าสูงกว่า แขนขวาเพื่อป้องกันพลาตูกูโบหน้า

9. จรเข้ฟาดหาง

- ก. ฝ่ายรุก ชกหมัดซ้ายตรง พร้อมกับสับเท้าซ้ายไปข้างหน้า
 ข. ฝ่ายรับ รับผิดชอบเท้าขวากระโดดไปทางถึงขวา ให้พื้นหมัดของฝ่ายรุก แขนงอกำบังตรงหน้าแล้วใช้แขนหรือเท้าซ้ายเตะบริเวณหน้าท้อง

10. หักวงไอยรา

- ก. ฝ่ายรุก ยกเท้าขวาเตะกราดไปยังชายโครงของฝ่ายรับ งอแขนทั้ง 2 บังอยู่ตรงหน้า
 ข. ฝ่ายรับ รับผิดชอบเท้าขวาเข้าหาฝ่ายรุกตรงหน้าเกือบประชิดตัว ข้างตัวไปทางซ้าย เข้าขวางอ เท้าซ้ายเหยียดตรง ทันใดเอามือซ้ายจับเท้าขวาของฝ่ายรุก ต้องพยายามยกขาฝ่ายรุกให้สูง กับฝ่ายรุกใช้ศอกถองศีรษะ

11. นาคาบิกหาง

- ก. ฝ่ายรุก ยกเท้าขวาเตะกราดไปยังบริเวณชายโครงของฝ่ายรับ แขนทั้ง 2 งออยู่ตรงหน้า
 ข. ฝ่ายรับ รับผิดชอบไปทางซ้าย ยืนบนเท้าซ้าย มือซ้ายจับสันเท้าของฝ่ายรุก มือขวาจับที่ปลายเท้ามือออกนอกตัว ทันใดนั้นรีบยกเท้าขวาตีที่น่องของฝ่ายรุก

12. วิรุณหกกลับ

- ก. ฝ่ายรุก ใช้เท้าซ้ายเตะลำตัวไปยังชายโครงของฝ่ายรับ
 ข. ฝ่ายรับ รับผิดชอบไปทางซ้ายให้พื้นเตะ แล้วหมุนตัวใช้เท้าขวา
 ถีบ

13. คับขวาลา

- ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายไปยังบริเวณใบหน้าของฝ่ายรับ พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า แขนขวาคุมบริเวณปลายคาง

ข. ฝ่ายรับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า กิ่งขวาหลบอยู่นอกหมัดซ้ายของ ฝ่ายรุก เอี้ยวตัวไปทางขวา บัดและกดแขนซ้ายของฝ่ายรุกที่ข้อมา ให้เอนไปทางซ้าย กดให้ ค่ำลงทันทีได้รับใช้หมัดซ้ายค้อย บริเวณปากครึ่งจุมครึ่ง หรือที่เบ้าตาของฝ่ายรุก แล้วพุ่งตัว โดคไปทางกิ่งขวา

14. ขุนยักษ์จับลิง

นี่เป็นไม้สำคัญมาก ใช้แก้ล่ำคู่ปรับกษัตริ์ที่ไว้ในการค้อย เตะ ถอง ตีคพันกัน การปฏิบัติแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1

ก. ฝ่ายรุก พุ่งหมัดซ้ายตรงไปยังใบหน้าของฝ่ายรับ พร้อมกับก้าว เท้าซ้ายสลับไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ รีบก้าวเท้าซ้ายสลับเท้าขวาตัวฝ่ายรุกตรงหน้า แขนขวา บัดแขนซ้ายฝ่ายรุกให้พ้นจากตัว

ตอนที่ 2

ก. ฝ่ายรุกยกเท้าขวาเตะกราคบริเวณชายโครงของฝ่ายรับ

ข. ฝ่ายรับ รีบผลักตัวถอยเท้าซ้ายไปข้างหลัง รวากิ่งซ้ายย่อตัวใช้ ศอกขวาถองที่ขาขวาตอนบนของฝ่ายรุก

ตอนที่ 3

ก. ฝ่ายรุก งอแขนขวาโน้มตัวถองชกศีรษะของฝ่ายรับ

ข. ฝ่ายรับรีบยืดตัวงอแขนให้แขนตอนบนปะทะแขนตอนล่างของฝ่ายรุก แล้วรีบผลักตัวก้าวเท้าขวาไปทางหลังประมาณกิ่งขวา

15. หักคอเอราวัณ

ก. ฝ่ายรุก ชกค้วยหมัดซ้ายตรง พร้อมกับสลับเท้าซ้ายไปข้างหน้าหมัดขวา คุมอยู่บริเวณคาง

ข. ฝ่ายรับ ก้าวเท้าซ้ายสลับไปตรงหน้าฝ่ายรุกอย่างรวดเร็ว พร้อมกับ ยกแขนขวาสอดบัดแขนซ้ายของฝ่ายรุก แล้วโศคเข้าเหวี่ยงคอฝ่ายรุก โนมลงมาโดยแรง แล้วตีค้วยเข้าบริเวณใบหน้า

ท่าลูกไม้มวยไทย 15 ท่า มีรายละเอียดและวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เอรารัตนเสงา

ไม้นี้คล้ายกับแม่ไม้มวยไทยอันที่ 6 ชื่อตาเถรคำพิง

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรงไปยังใบหน้าของฝ่ายรับ พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า หมัดขวาคุมเสมอคาง

ข. ฝ่ายรับ เอนตัวถลัดเฉียงไปทางซ้ายเล็กน้อย เพื่อหลบหมัดซ้ายของฝ่ายรุก ทันใดนั้นใช้หมัดซ้ายแหวกหมัดคุมของฝ่ายรุกด้วยหมัดซ้าย หมุนตัวไปทางขวาพร้อมทั้งใช้หมัดซ้ายชกเสยปลายคางของฝ่ายรุก ฝ่ายรับพยายามเบนตัวให้หัวไหล่ออกฝ่ายรุก

2. บาทาลูปพิกศรี

ก. ฝ่ายรุก ตั้งหมัดคุมเชิงโดยหมัดซ้ายนำ พร้อมทั้งก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า หมัดขวาคุมปลายคาง เตรียมจะชกหน้าฝ่ายรับด้วยหมัดซ้ายตรง

ข. ฝ่ายรับ ตั้งหมัดซ้ายนำพร้อมทั้งก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เช่นเดียวกัน พอฝ่ายรุกขยับตัวจะก้าวเข้าชกด้วยหมัดซ้ายตรง ฝ่ายรับรีบใช้หมัดซ้ายมัดหมัดซ้ายของฝ่ายรุกที่จะชกมาให้เบนไปทางขวาของฝ่ายรับ ทันใดนั้นรีบเตะด้วยเท้าขวา ตรงไปที่ปลายคางของฝ่ายรุก หรือใช้ฝ่าเท้าลูบหน้าฝ่ายรุก แทนการเตะปลายคาง ตัวเอนไปทางซ้าย ยืนบนปลายเท้าซ้าย หมัดทั้งสองคุมเชิงอยู่เสมอหน้าอก

3. ขุนยักษพานาง

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรง พร้อมทั้งก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า หมัดขวาคุมเสมอคาง

ข. ฝ่ายรับ รีบสับเท้าซ้ายก้าวออกนอกเท้าซ้ายของฝ่ายรุก ยกแขนขวา ถอนข้อศอกมัดแขนซ้ายของฝ่ายรุกให้พันตัว ทันใดรีบอาศัยความเร็วเข้าชกตัวฝ่ายรุก ใช้แขนซ้ายโอบกลางตัว(ตอนใกล้เอว) ของฝ่ายรุกใช้ตะโพกยกตัวฝ่ายรุกขึ้นทุ่มหงายหลังลงกับพื้นโดยแรง ฝ่ายรุกจะเสียวก้างหรือศีรษะอาจฟาดพื้น ขอมแพ้อย่างง่ายดาย

4. พระรามนำวศร

ใช้แก่การตีศอกคู่ของฝ่ายปรปักษ์

ก. ฝ่ายรุก สับเท้าเข้าหาฝ่ายรับ หรือเข้าชกตัวยกศอกคู่จะถองศีรษะ

ข. ฝ่ายรับ สับเท้าเข้าหาฝ่ายรุก พร้อมทั้งยกแขนท่อนล่างขึ้นขนานกับพื้น เพื่อรับหมัดหรือศอกคู่ของฝ่ายรุก ทันใดนั้นให้ใช้หมัดตรงข้ามชกเสยคางของฝ่ายรุก

พร้อมทั้งก้าวเท้าสืบตามหมึกที่ชกไปด้วย

5. ไกรสรข้ามห้วย

ใช้แก้มไม้ "บาทาลูปพิกตร์"

ก. ฝ่ายรุก โศกตะปลายคางของฝ่ายรับ โดยวิธีเตะเสยขึ้นตรง ๆ ด้วยเท้าขวา

ข. ฝ่ายรับ ก้าวเท้าซ้ายโคกหลบ ปลายเท้าขวาของฝ่ายรุกโน้มตัวไปทางซ้าย ยืนบนเท้าซ้าย หันโคกรับสอกเท้าขวาดับขาหลังของฝ่ายรุกที่ยืนอยู่ตรงบริเวณหัวเข่า ซึ่งจะทำให้เขาเคล็ดใช้การไม่ได้

6. กวางเหลียวหลัง

มีวิธีปฏิบัติ 2 ตอน

ตอนที่ 1

ก. ฝ่ายรุก ตั้งหมัดขวาหรือซ้ายนำ เตรียมจะชกไปยังใบหน้าของฝ่ายรับ พร้อมด้วยก้าวเท้าไปข้างหน้า

ข. ฝ่ายรับ เตรียมตัวและเตะฝ่ายรุก กรากไปชายโครงมือทั้งสองงอคุมบริเวณคาง

ตอนที่ 2

ก. ฝ่ายรุก ตัวถอยหลังเพื่อหลบเตะของฝ่ายรับ

ข. ฝ่ายรับ รับหมุนตัวกลับโดยเร็ว โดยใช้เท้าข้างที่เตะในตอนแรกยืนเป็นหลัก กลับหลังหันใช้เท้าตรงกันข้าม ดับปลายคางหรือยอดคอก ของฝ่ายรุก

7. หิริญม้วนแผ่นดิน

ก. ฝ่ายรุก เตะด้วยเท้าขวา กรากไปที่บริเวณชายโครงของฝ่ายรับ ยืนบนขาซ้าย มือทั้งสองงอกำบังตรงหน้า

ข. ฝ่ายรับ รับยกแขนขวาท่อนล่างขึ้นรับเตะของฝ่ายรุกหันโคกรับหมุนตัวกลับหลังหันกางคอกซ้ายเสมอที่ระดับคาง หรือบริเวณใบหน้าของฝ่ายรุก

8. นาคมุกบาดาล

ใช้แก้มการเตะสูง แบ่งการกระทำเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1

ก. ฝ่ายรุกเตะบริเวณ คางหรือขมับด้วยเท้าขวา

ข. ฝ่ายรับ ก้มตัวลงหลบหลอกใต้เท้าขวาของฝ่ายรุก ที่เตะมายังก้นคอ

หรือศีรษะ

ตอนที่ 2

ก. ฝ่ายรุกเตะด้วยเท้าขวาไม่ถูกที่หมาย ตัวหมุนไปด้วยแรงตามเท้าขวา
ไปด้วยแรงเหวี่ยง

ข. ฝ่ายรับ รีบสอดเท้าขวาถึงขาพับทางซ้ายของฝ่ายรุกให้ลมชะมาไป

9. ทุ่มมาถวายเป็น

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรงไปยังบริเวณใบหน้าของฝ่ายรับ พร้อมกับ
สับเท้าซ้ายไปข้างหน้า แขนขวางอกมุม

ข. ฝ่ายรับ เบนตัวหลบหมัดซ้ายของฝ่ายรุก พร้อมกับสับเท้าซ้ายเข้าชิดตัว
หันซ้ายเข้าชิดอกฝ่ายรุก ทันใดนั้นก็หมัดทั้งสองชกเลือกไปที่ปลายคางของฝ่ายรุก

10. ญวนทอคแห

ไขแก้มลูกถีบของฝ่ายปรบักษ์

ก. ฝ่ายรุก เกรียมบุกฝ่ายรับ ด้วยการใช้เท้าจิก หรือถีบนำไปยังบริเวณ
ท้องน้อยของฝ่ายรับ

ข. ฝ่ายรับใช้มือซ้ายมัดแก้มจับข้อเท้าฝ่ายรุก ถ้าถีบด้วยเท้าซ้ายทันใดนั้น
ใช้เท้าขวาเตะสอกใต้ขาพับฝ่ายรุกโดยแรง ตัวเบนไปทางขวา นำหนักอยู่บนเท้าซ้าย

11. ทะแย คำเส้า

ก. ฝ่ายรุก เตะฝ่ายรับ ด้วยเท้าขวาไปที่บริเวณชายโครง ตัวเอนและ
ยืนบนเท้าซ้าย หมัดทั้งสองงอกำบังตัวอยู่เสมอ

ข. ฝ่ายรับรีบก้มตัวไปทางขวา และยกเท้าซ้ายขึ้นถีบด้วยน้ำหนักที่โคนขาซ้าย
ของฝ่ายรุก ซึ่งใช้ยืนเป็นหลัก นำหนักตัวของฝ่ายรับอยู่บนขาขวา

12. หงส์ปีกหัก

ก. ฝ่ายรุกชกด้วยหมัดซ้ายตรงไปยังบริเวณใบหน้าของฝ่ายรับ พร้อมกับ
ก้าวเท้าซ้ายสับไปข้างหน้า หมัดขวาคุมเสมอคาง

ข. ฝ่ายรับ สืบเท้าซ้ายก้าวเข้าชิดตัว ฝ่ายรุกโดยเร็ว ใช้หมัดขวาปิดหมัดซ้าย ของฝ่ายรุกให้พ้นตัว ทันใดรับใช้ศอกซ้ายฟันเฉียงคืบลงไปถึงกลางแขนซ้ายทอมน

13. ลักพวงมาลัย

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้ายตรง มุ่งไปบริเวณใบหน้าของฝ่ายรับ เท้าซ้ายสืบไปข้างหน้า พร้อมกับหมัดขวาคุมเสมอคาง

ข. ฝ่ายรับ สืบเท้าเข้าหาฝ่ายรุก งอตัวอยู่ภายในแขนของฝ่ายรุก หมัดขวารับปิดแขนซ้ายของฝ่ายรุกออกไปให้พ้นตัว ทันใดรับยกศอกซ้ายแหงบริเวณแผ่นอกของฝ่ายรุก แหงตืด ๆ กันหลายครั้ง

14. เถรวาคลาน

ก. ฝ่ายรุก ยืนค้มด้วยหมัดซ้ายพร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าหันข้างเตรียมเข้าชกฝ่ายรับ

ข. ฝ่ายรับ เตรียมหลอกโดยหมายชกหลอกด้วยหมัด แต่ทันใดนั้นพอฝ่ายรุกเตรียมขยับเท้าจะถีบ หรือก้าวเท้าซ้ายเตรียมเข้ามาชกก่อน ให้ฝ่ายรับยกเท้าขวาเตะกราดไปที่ขาพับข้างซ้ายของฝ่ายรุกโดยแรงเพื่อให้เสียหลักแล้วรีบสืบเท้าเข้าชก หรือตีศอกทันที

15. ผ่านลูกบวย

ก. ฝ่ายรุก ชกด้วยหมัดซ้าย พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายสืบไปข้างหน้า หมัดขวาคุมเสมอคาง

ข. ฝ่ายรับ รีบสืบเท้าซ้ายชิดตัวฝ่ายรุกอยู่วงใน หมัดขวารับปิดแขนซ้ายของฝ่ายรุกให้พ้นตัว ทันใดนั้นรับยกศอกซ้ายขึ้นเสมออกหูพันลงไปบนใบหน้าของฝ่ายรุก เมื่อฝ่ายรุกเตรียมถอยจากจะชกด้วยหมัดขวาตัว ให้ฝ่ายรับรีบก้าวขวาตามตืดตัว และใช้ศอกขวาพันลงที่บริเวณหน้าสลับกัน แขนตรงกันข้ามรับปิดซ้ายโครง เพื่อกันฝ่ายรุกหมายชกซ้ายโครงไว้

ภาคผนวก ฉ

รายการคำศัพท์เทคนิค รวบรวมโดยให้ความหมายและรายละเอียดดังนี้

1. การ์ดตก : หมายถึง มือตกเพราะไม่มีแรง โดยที่การ์ดมาจากคำ "Guard" หมายความว่า ท่าลดหมัด, ท่าลดคาง, การเฝ้า, การระวังระวังไว้ เครื่องป้องกันอุบัติเหตุหรือบาดเจ็บ
(ไทยวัฒนาพานิช 2512 : 269)
2. ทีเคโอ (TKO) : หมายถึง ชนะโดยถอนตัว (Win By Retirement) หมายความว่า ถ้านักมวยถอนตัวออกจากการแข่งขันด้วยความสมัครใจอันเนื่องมาจากการบาดเจ็บ หรือเหตุอื่น หรือไม่อาจแข่งขันต่อไปได้ทันที ภายหลังจากการหยุดพักระหว่างยกให้ คู่แข่งขันของเขาเป็นผู้ชนะ (จรรยา แก่นวงษ์คำ 2521 : 101)
คำ ทีเคโอ เป็นคำที่ใช้เป็นสากลซึ่งเป็นคำย่อจากคำว่า Technical Knock-Out : the ending of a BOXING match because one of the fighters cannot continue, e.g. because he is too badly hurt (Randolph Quirk 1987 : 1086)
3. น็อก : หมายถึง การหมดสติในระหว่างการแข่งขัน เป็นการแพ้ การแข่งขันชกมวยวิธีหนึ่ง ซึ่งมาจากคำ Knock-out (KO) หมายความว่า an act of knocking One's opponent down so that he cannot get up again (Randolph Quirk 1987 : 580)
4. ฟาวล์ : มาจากคำ "Foul" : an act that is against the rules (Randolph Quirk 1987 : 408) หมายถึง เล่นผิดกฎกติกา ซึ่งการฟาวล์นั้น มีได้หลายกรณีดังต่อไปนี้

1. กัด ถมน้ำลายรด ใช้ตีระชน หรือโขกคู่แข่งชั้น
2. ทุ่มหรือลือคคู่แข่งชั้น
3. จับเชือกแล้วชก เตะ ถีบ ถอง ทูบ ฯลฯ
4. ข้ำเคิมผู้ล้มซึ่งกำลังล้มอยู่
5. แกล้งล้ม เพื่อเอาเปรียบคู่แข่งชั้น
6. แสดงกิริยาวาจาไม่เหมาะสมในการแข่งขัน

(พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2517 : 181)

5. ฟุตเวอค : หมายถึง การก้าวเท้าไปมาคล้ายการเต้นในขณะชก เพื่อหลีกหลอ
คู่ต่อสู้และเพื่อการทรงตัว เป็นคำที่นิยมใช้ในการแข่งขันชกมวย
และยังไม่ปรากฏในพจนานุกรม ซึ่งมาจากคำ footwork : the use
of the feet esp. skilfully in sports, dancing, etc.
(Randolph Quirk 1987 : 400)

6. ไฟต์ : มาจากคำ Fight : an act of fighting between two
people, groups, countries, etc (Randolph Quirk
1987 : 391)

ซึ่งหมายถึงการต่อสู้ แต่ในที่นี้หมายถึงการแข่งขันชกมวย

7. แย็ป : เป็นคำที่มาจากคำ Yap : to make short sharp excited
noises, (Sharp bark)
(Randolph Quirk 1987 : 1224)

แต่ในความหมายเพื่อใช้ในวงการกีฬาชกมวย หมายถึงการค่อย
ลงเชิง เพื่อหยั่งคู่ต่อสู้หรือคู่ฝีมือ โดยจะเรียกกันว่าหมัดแย็ปค์

8. สวิงซ้าย : หมายถึง การชกหมัดเหวี่ยงซ้าย โดยก้าวเท้าซ้ายไปคือ ฉากเฉียงไปทางซ้าย พอเท้าซ้ายตกถึงพื้นก็ชกสวิงซ้ายทันทีในลักษณะชกซ้ายกว้าง ๆ แล้วจะอยู่ในท่าคุมการชกซ้ายนำ จะให้ถูกสันหมัดคองคว่ำหมัด จะให้ถูกส่วนไหนของร่างกายขึ้นอยู่กับที่การยอตัวของเราเอง(จรรยา แก่นวงษ์คำ 2521 : 20)

9. ออปชั่น : มาจากคำ Option : the freedom to choose or the right to buy or sell something in the future. (Randolph Quirk 1987 : 726)

แต่ความหมาย เมื่อเป็นส่วนที่ใช้ในวงการกีฬามวย หมายถึง การชกแก้มือโดยมีการจองหรือนัดแนะไว้ล่วงหน้า และจะมีเรื่องเงิน(พนัน) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

10. ฮุก : มาจากคำ Hook : a blow given with the elbow bent (Randolph Quirk 1987 : 503) ซึ่งหมายความถึง หมัดที่อันตรายต่อกูชก นักมวยที่มีหมัดฮุกดี ๆ มักจะน็อกเอาต์คู่ต่อสู้ได้บ่อย ๆ เพราะเป้าหมายของหมัดฮุกมักจะอยู่ในบริเวณขากรรไกรหรือปลายคาง โดยมีลักษณะดังนี้

1. บิดแขน ให้ขนานกับพื้น
2. ข้อศอกฉาก
3. กระจุกหัวไหล่บิดลำตัวซ้ายเพิ่มน้ำหนัก
4. เมื่อชกไปแล้วหมัดคองไม่เลยหน้าของตนเอง ถ้าชกซ้ายอาจก้าวเท้าขวาไปข้างขวาเล็กน้อยเพื่อเพิ่มน้ำหนัก(ฟอง เกิดแก้ว 2517 : 190)

คำศัพท์เทคนิคยังถือรวม รุ่น น้ำหนัก ที่ใช้ในการแข่งขัน ดังนี้

	น้ำหนักไม่เกิน(ปอนด์)	หรือ (กิโลกรัม)
11. มินิฟลายเวท (Mini fly weight)	105	47.50
12. จูเนียร์ฟลายเวท (Junior fly weight)	108	49.00

น้ำหนักไม่เกิน(ปอนด์) (กิโลกรัม)

13. ฟลายเวท (Fly weight)	112	51.00
14. จูเนียร์แบนทัมเวท (Junior Bantam weight)	115	52.50
15. แบนทัมเวท (Bantam weight)	118	54.00
16. จูเนียร์เฟเธอร์เวท (Junior fether weight)	122	55.50
17. จูเนียร์ไลท์เวท (Junior light weight)	130	59.50
18. ไลท์เวท (Light weight)	135	61.50
19. จูเนียร์เวลเตอร์เวท (Junior welter weight)	140	64.00
20. เวลเตอร์เวท (Welter weight)	147	67.00
21. จูเนียร์มิดเดิลเวท (Junior middle weight)	154	70.00
22. มิดเดิลเวท (Middle weight)	160	73.00
23. ซุปเปอร์มิดเดิลเวท (Supper middle weight)	168	76.50
24. ไลท์เฮฟวีเวท (Light heavy weight)	175	79.50
25. เฮฟวีเวท (Heavy weight)	175	81
26. ครูชเชอร์เวท (Cruysher weight)	190	-